

Bilaga 4 Samrådsredogörelse Inkomna yttranden och svar på dessa

Tack för all fakta, positiva omdömen och förslag på förbättringar. Av utrymmesskäl har vi valt att inte ta med allt detta i sin helhet då det skulle göra samrådsredogörelsen väldigt omfattande.

I denna bilaga hittar ni alla inkomna yttranden och de svar vi sammanställt för dessa. Yttrandena är indelade i grupper efter var yttrandet kommer ifrån. Numret avser det löpnummer respektive yttrande har i kommunens ärende KS-2021-00442 Samråd om översiktsplan Sundsvall 2040.

Innehåll

A. Myndigheter, kommuner och regioner	13
Nr. 81. Timrå Kommun	13
Nr. 95. Svenska Kraftnät	13
Nr. 98. Region Gävleborg	14
Nr. 147. Ånge Kommun	14
Nr. 238. Region Västernorrland	14
Nr. 239. Länsstyrelsen Västernorrland	20

B. Kommunala nämnder och råd	55
Nr. 91. Miljönämnden	55
Nr. 111. Kommunala pensionärsrådet	78
Nr. 125. Medelpads Räddningstjänstförbund	78
Nr. 145. Vård- och omsorgsnämnden	79
Nr. 176. IAN	81
Nr. 182. Sundsvalls skönhetsråd	81
Nr. 229. Kultur och Fritidsnämnden	83
Nr. 231. Barn- och utbildningsnämnden	103
Nr. 241. Stadsbyggnadsnämnden	104
C. Kommunala Bolag	120
Nr. 107. MSVA	120
Nr. 127. Sundsvall Elnät	125
Nr. 148. Midlanda	126
Nr. 155. Sundsvalls Logistikpark	126
Nr. 175. Skifu	128
Nr. 218. Näringslivsbolaget	129
Nr. 232. Sundsvalls Energi	131
D. Näringsliv	133

Nr. 50. Nouryon	133
Nr. 94. Nouryon Helena Stridsberg.....	133
Nr. 110. Skvadern och Norrliden kunskapcentrum/Jan Nordin	133
Nr. 124. Holmen Skog.....	134
Nr. 129. SCA.....	134
Nr. 143. Eolus vind	139
Nr. 166. Vasa Vind.....	139
Nr. 177. Holmen Energi	140
Nr. 227. Eon/Anders Lundborg.....	140
E. Politiska organisationer	142
Nr. 59. Sköns Södra Socialdemokratiska förening	142
Nr. 92. Socialdemokraterna Sundsvall	142
Nr. 96. Socialdemokraterna Indal-Liden.....	146
Nr. 112. Vänsterpartiet Sundsvall	148
Nr. 134. Miljöpartiet de gröna.....	149
Nr. 164. Moderaterna Sundsvall	151
Nr. 169. Stöde S-förening	153
Nr. 172. Kristdemokraterna.....	156
Nr. 174. Centerpartiet i Sundsvall.....	159

Nr. 194. Liberalerna	162
Nr. 220. Alnö S-förening.....	165
F. Föreningar, intresseorganisationer och samfälligheter.....	167
Nr. 70. Bengt Nilsson, Villasamfälligheten Kungsörnen.....	167
Nr. 105. Lillströms Intresseförening	167
Nr.130. Stora Torget/Ragnhild.....	167
Nr. 136. Samf. Duvhöken.....	168
Nr. 137. Skönsbergs Elljuspårs ek. för.....	169
Nr.154. Landskronavägens samfällighet.....	170
Nr. 178. LRF	170
Nr. 179. Medelpads Ornitologiska förening/Hans Johansson.....	172
Nr. 184. Holmbygdens Utveckling	172
Nr. 222 Naturskyddsföreningen	172
G. Privatpersoner	174
Nr. 16. Ingrid Jernberg	174
Nr 18. Andreas Norman	174
Nr. 19. Jonas Broman.....	174
Nr. 20. Jonas Larsson	174
Nr. 21. Ludwig Rustas.....	175

Nr. 23. Eric Åsén.....	175
Nr. 25. Emma Arver Ångman	175
Nr. 28. Bo Lundberg	175
Nr 31. Katarina Risshall	175
Nr. 32. Pernilla Björk	176
Nr. 33. Lillemor Dahlgvist	176
Nr. 35. Anders Grandell	176
Nr. 40. Markus Hjeltman.....	176
Nr. 42. AB	176
Nr. 43. Raymond Svelander	176
Nr. 44. Elisabet Carlberg.....	177
Nr. 45. Ebon Kram	177
Nr. 46. Greta Kollberg.....	177
Nr. 49. Petronella Strömberg mfl	177
Nr. 58. Peter Billström	178
Nr. 60. Rune Eidensten	178
Nr. 61. Thomas Agner.....	178
Nr. 62. Erik Hermansson.....	179
Nr. 63. Magnus Lilja	179

Nr. 64. Anette Rosenlöf.....	180
Nr. 65. Malin Udd	180
Nr. 71. Per-Åke Sundholm.....	180
Nr. 72. Marianne Staaf-Gälldin.....	180
Nr. 73. Per-Erik Persson.....	180
Nr. 74. Staffan Nilsson.....	181
Nr. 75. Markus Tjernberg.....	181
Nr. 76. Per Larsson.....	181
Nr. 77. Staffan Åsén.....	181
Nr. 80. Kristina Sandberg.....	181
Nr. 84. Mikael Sällström.....	181
Nr. 85. Karl Johan Vedin	182
Nr. 88. Lisa Persson	182
Nr. 93. Johan Thunberg.....	182
Nr. 97. Robert Karlsson.....	182
Nr. 99. Holm och norra Stöde	182
Nr.100. Carina Nordvall.....	183
Nr. 101. Kjell-Åke Nordvall	183
Nr. 102. Leila West	183

Nr. 103. Helena Bruce.....	183
Nr. 104. Bengt Thomas Nylund	184
Nr. 106. Boende Holm och norra stöde.....	185
Nr. 108. Anna Wedin	185
Nr. 109. Jan Nordin.....	185
Nr. 113. Maria Bruce.....	185
Nr.114. Anne Niska.....	187
Nr. 115. Peter Kaarle.....	187
Nr. 116. Stefan Zell.....	187
Nr. 117. Namnsamling med 248 underskrifter, skickat av Ragnhild Widgren.....	187
Nr. 118. Per Edström.....	188
Nr. 119. Per Westerberg.....	188
Nr. 120. Thomas Löfqvist	188
Nr. 121. Annika Hasselblad	188
Nr. 122. Ragnhild Widgren. Företäder sig själv och Lars Fahlberg, Jan Nordin och Lena Wallgren.....	188
Nr. 126. Eva Häggström.....	189
Nr. 128. Daniel Vesterlund	189
Nr. 131. Camilla Carlsson.....	189
Nr. 132. Ronny Forsberg.....	189

Nr. 133. Bo Noborn.....	189
Nr. 135. Fredrik Noborn.....	189
Nr. 138. Magnus Jonsson	189
Nr. 139. Catarina Lillieroth.....	190
Nr. 140. Lena Ytterström	190
Nr. 141. Kent Sjölund	190
Nr. 142. Bo Lundberg	190
Nr. 144. Magnus Lundberg	190
Nr. 146. Rune Eidensten	191
Nr. 149. Sven-Göran Andersson	191
Nr. 150. Magnus Udd.....	191
Nr. 151. Anna Mazza	191
Nr. 152. Robert Wahlberg.....	192
Nr. 153. Charlotta Klevedel	192
Nr. 156. Carin Ejemo mfl.....	192
Nr. 157. Gerda Norlin	192
Nr. 158. Marlene Svensson	192
Nr. 159. Sven Åke Hansson	193
Nr. 160. Daniel Sandvik, Sara Killander, Anders Lidström och Sandra Ahlqvist.....	193

Nr. 161. Christer Zakrisson	193
Nr. 162. Sara Karlsson	193
N3. 163. Per Vestin	193
Nr. 165. Ann-Britt Berglund	193
Nr. 167. Daniel Sandvik, Sara Killander.....	193
Nr. 168. Robin Larsson	194
Nr. 170. Elisabeth Hägg, Jan Eric Lindqvist.....	194
Nr. 171. Annika Lundin	194
Nr. 173. Sören Wiklund	196
Nr. 180. Erik Jonsson	197
Nr. 181. Niklas Wikholm	197
Nr. 183. Thomas Åslin	197
Nr. 185. Ulf Sahlin	198
Nr. 186. Catharina Månsson.....	198
Nr. 187. Christine Andrén, Erik Andrén och Maria Berger Harriman.....	198
Nr. 188. Anonym.....	199
Nr. 189. Sandra Kjellsdotter.....	199
Nr. 190. Andreas Norman	200
Nr. 191. Mats Lindgren.....	200

Nr. 192. Per Söderholm.....	200
Nr. 193. Annika L	200
Nr. 195. Jerry Bjuhr.....	201
Nr. 196. Signe Weiss.....	201
Nr. 197. Johan Bylander.....	211
Nr. 198. Holger Daniels	211
Nr. 199. Olle Wilson	213
Nr. 200. Ulf Johansson.....	213
Nr. 201. Elias Morin Sundholm	213
Nr. 202. Anna Maria Kullberg	214
Nr. 203. Harry Sahlin	215
Nr. 204. Lena Wilson	215
Nr. 205. Ulrika Elamari.....	215
Nr. 206. Gerda Norlin	217
Nr. 207. Pia Bouvin.....	217
Nr. 208. Hulivägen/Fredrik Hammarström	217
Nr. 209. Lena Wilson	217
Nr. 210. Lars-Peter Johnsson	218
Nr. 211. Magnus Persson	218

Nr. 212. Magnus Persson	218
Nr. 213. Barbro Herelius Jonson.....	218
Nr. 214. Fredrik Hammarström.....	219
Nr. 215. Fredrik Hammarström.....	219
Nr. 216. Ingemar Berglund	219
Nr. 217. Magnus Persson	219
Nr. 219. Ingemar Berglund	219
Nr. 221. Catrin Johansson	219
Nr. 223. Filip Gustavsson Högman.....	220
Nr. 224. Carolina Staaf.....	221
Nr. 226. Anonym.....	221
Nr. 230. Namnsamling mot vindkraft	221
Svar på specifika frågor.....	222
Vindkraft	222
E14	224
Alnö – trafik	225
Juniskär.....	226
Utökad bostadsbebyggelse, MBT och SBS.....	226
Stigar och närliggande rekreationsområden	226

Juniskärsvägen	227
Grönudden	227
LBT, Landsbygd turism/rekreation	228
Önskemål om gc-vägar.....	229
Aktiviteter och parkupprustning.....	229
Generella riktlinjer	230
Språk.....	230
Västra Haga, även kallat Ryggis	231
Landskronavägen	231

A. Myndigheter, kommuner och regioner

Nr. 81. Timrå Kommun

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Sundsvall-Timrå Airport ses som en viktig länk för kontakt med omvärlden, något som Timrå håller med om. Dock när det uttrycks som att flyget inte kommer vara lika viktigt när det blir ett dubbelspår längs med kusten kan det uppfattas som att flygplatsen inte ska konkurrera med andra kommersiella trafikslag i framtiden. En omformulering kan fördelaktigt göras här.	Texten om flygplatsen har omformulerats.	Ja.

Nr. 95. Svenska Kraftnät

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Se samlat yttrande från Länsstyrelsen.	Se svar till Länsstyrelsen.	

Nr. 98. Region Gävleborg

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Positiva till gemensam utvecklingsinriktning. Lyfter att Ostkustbanans utbyggnad är mycket viktig.	Sundsvalls kommun tackar för yttrandet.	Nej.

Nr. 147. Ånge Kommun

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Ser gärna att Mittbanans utveckling lyfts under rubriken ”Förbättra järnvägsnätet.	Texten har justerats.	Ja.
Under rubriken vindkraft ser vi gärna en tydligare skrivning om behovet av tidiga samråd med berörda kommuner innan en eventuell etablering i gränsområden.	Sundsvalls kommun delar Ånge kommuns mening. Skrivningen har förtydligats.	Ja.

Nr. 238. Region Västernorrland

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
För en funktionell fysisk planering krävs att flera kommuners översiktsplaneringar hänger ihop och ses i ett sammanhang. Detta skulle kunna utvecklas ytterligare i både kartor och text.	Vi ser fram emot av våra grannkommuner tar fram digitala översiktsplaner som underlättar vår gemensamma planering. Den gemensamma utvecklingsinriktningen visar hur långt vi kom den här gången. Tills vidare hålls dialoger inom ramen för Sundsvallsregionen och mellan berörda kommuner i specifika frågor.	

<p>Region Västernorrland ser att de regionala mål ett stort antal aktörer i Västernorrland gemensamt ställt sig bakom i RUS saknas i förslaget till ÖP. För att uppfylla kraven i PBL behöver kopplingarna mellan RUS:ens prioriteringar och förslaget till ÖP förtydligas. Även kopplingar till kommunens tillväxtmål saknas (ex RIKARE).</p>	<p>Texten om RUS har kompletterats. Avsnittet har flyttats till kapitel 2 Målbild som också bytt namn till Mål och samband. Enligt PBL behöver vi bara ange om vår ÖP avviker från en regional plan och vi anser att vi följer RUS väl.</p> <p>RIKARE gäller inte längre. Istället har kommunen ett Näringslivspolitiskt program som främst trycker på att kommunen behöver planera för mer yta för företagande. Utöver det är andra strategiska dokument kring tillväxt, klimat och energi samt social hållbarhet under framtagande. I ÖP 2040 har vi lagt ut mer yta för framförallt industriändamål VIF. Mark för ickestörande företagande ryms inom många andra markanvändningar, men behovet finns främst inom MBT, MBC, MBK och MBV.</p> <p>I våra planeringsunderlag finns omvärld och trender beskrivna. Dessa har våra politiker använt sig av när de formulerat målbilden och tjänstepersonerna när vi tagit fram plankartan. Andra analyser som arbetats fram parallellt med översiktsplanen har nyligen publicerats på analys.sundsvall.se.</p>	<p>Ja</p>
<p>Sundsvalls ÖP kan vinna på förtydliganden om hur varje kapitel/underkapitel bidrar till måluppfyllelse och vilka avvägningar som därför gjorts. Nu beskrivs föreslagna riktlinjer, men inte varför dessa föreslås och vad det ska bidra till.</p>	<p>Motiven till de generella riktlinjerna finns i ingressen till varje riktlinje. Vi har valt att göra så istället för att tynga ner ÖP med upprepningar vid varje markanvändning. All markanvändning bidrar inte heller till alla mål. Därför finns ett avsnitt om målkonflikter och måluppfyllelse i kapitlet Konsekvenser. Några riktlinjer har justerats efter samrådet.</p>	<p>Nej</p>

<p>Region Västernorrland anser att Sundsvall har en självklar potential att vara en stark tillväxtmotor för hela vår region och norra Sverige. Sundsvalls nya ÖP och en reviderad tillväxtstrategi kan tydligare visa på den möjligheten, med utvecklingsplaner som bygger på en större omvärld än bara Sundsvallsregionen.</p>	<p>Vi bedömer att markanvändningen är väl tilltagen för att kunna hantera även större etableringar under planperioden.</p>	<p>Nej</p>
<p>För att få en röd tråd mellan huvudprioritering och översiktsplanens målbild skulle, i avsnittet Attraktiv och inkluderande kommun, begreppet jämställda livsmiljöer kunna ersättas med jämlika livsmiljöer.</p>	<p>Tack för förslaget. Orden ändras.</p>	<p>Ja</p>
<p>De stråk som redovisas som "utveckling cykelstråk befintligt vägnät" stämmer överens med resultaten i Region Västernorrlands kartanalys av regionala cykelstråk. Dock skulle skillnaden mellan "utveckling cykelstråk befintligt vägnät" och "Ny strategisk koppling cykelstråk/bro/färja" kunna förklaras för att underlätta förståelsen.</p>	<p>Förklaringarna har setts över och justerats.</p>	<p>Ja</p>
<p>För en tydlig koppling till målet om minskad ojämlikhet skulle det vara en styrka med en beskrivning av tillgängligheten mellan olika stadsdelar (restidskvoter och medelhastigheter för kollektivtrafiken) och centrum för att beskriva vilka ojämlikheter som verkligen föreligger.</p> <p>Det vore även konstruktivt att sätta tydliga mål gällande vilken restidskvot som bussen ska ha i jämförelse med bilen och att det finns funktionella, säkra och trygga gång- och cykelvägar som knyter ihop staden.</p>	<p>I linjenätsanalysen redovisas restidskvoten utifrån dagens busslinjenät. Det är svårt att göra rättvisande beräkningar av restidskvoter. Ska de göras på riktigt är det inte bara körtiderna som ska beaktas utan även genomsnittlig gångtid till och från startpunkt till parkering eller busshållplats och från parkering eller busshållplats till målpunkt. Därutöver ska även turtätheten beaktas genom att den dolda väntetiden vägs in som en del i restiden. På grund av denna komplexitet används oftast bara själva körtiderna vilket får till slutsatser blir vanskliga att göra.</p> <p>I gällande ÖP har vi haft restidskvoter som riktlinje. Mot bakgrund i ovanstående resonemang och i att det är samma gator som trafikeras av både buss och bil, är restidskvot inte ett så bra mått i Sundsvall. Det är</p>	<p>Nej</p>

	däremot viktigare att jobba med att kollektivtrafiken har god framkomlighet och att förbättra de platser där framkomligheten är låg. Detta görs inom ramen för kommunens Trafikstrategi.	
Region Västernorrland efterlyser kopplingar mellan de utpekade markområdena och ett tillväxtperspektiv med potential för nya etableringar, fler nya jobb och bostäder. Planeringen av markanvändningen och etableringsförfrågningar bör signalera samma ambitioner som inom Sundsvallsregionen och det regionala internationella investeringsfrämjandet kommunen medverkar i.	Kommunen har parallellt med samrådet arbetat fram fler ytor för större industrietableringar (markanvändning VIF) samt fördjupat kunskapen om vissa av de föreslagna VIF ytorna. De reviderade ytorna finns med i granskningshandlingen. Även målbeskrivningen om 5000 nya jobb har utvecklats.	Delvis
Generellt anses planförslaget betona vikten av hållbarhet i mark- och vattenanvändningen.	Vad roligt att ni ser det. Det har varit en ambition att uttrycka det.	Nej
För Region Västernorrland är området kring Sundsvalls sjukhus av stor betydelse. Vi anser att den inriktning som anges i förslaget till ÖP är tillfredsställande och önskar att hänsyn till sjukhusområdets utveckling även tas i åtföljande planering för området. Regionen har också för avsikt att ha kvar flygplatsen norr om Sundsvalls sjukhus. Det är därför viktigt att hänsyn fortsatt tas för flygplatsens hela inflygningsområde.	Området kring sjukhuset har efter samråd om planprogram och samråd i ÖP 2040 justerats.	Ja
Sundsvall uppmanas att rekommendera den så kallade 1-procentsregeln vid utveckling av konst i den offentliga miljön som en del av Generella riktlinjer för hela kommunen punkt 4.4.	Kommunen har redan ett fullmäktigebeslut om att följa 1 % regeln och utfallet är att offentlig miljö smyckas med konst. Därför ser vi inget behov av att återupprepa detta beslut i översiktsplanen.	Nej
Framöver beräknas klimatförändringarna bidra till ovanliga väderhändelser i form av översvämningar. Därför ser Region Västernorrland positivt på identifierade klimatanpassningsåtgärder som riskförebyggande. Vi efterfrågar	Ett avsnitt har lagts till i kapitel 6 Allmänna intressen. Även de generella riktlinjerna har bearbetats.	Ja

<p>dock referenser gällande hur den befintliga bebyggelsen ska skyddas från påverkan såsom översvämning från vattendrag och hav, ras, skred och erosionsrisk.</p>		
<p>Då inga beslut gällande E14 kommande läge är fattade så förordar Region Västernorrland att ÖP:ns ställningstaganden möjliggör för alla de framtagna alternativen.</p>	<p>Kommunen vill med översiktsplanen visa på vilket alternativ som kommunen förordar. Kommunen förordar alternativ N2. Övriga alternativ ligger längs befintliga vägar och är därför möjliga med föreslagen markanvändning.</p> <p>Svar om E14.</p>	<p>Nej</p>
<p>Sundsvalls kommun efterfrågar synpunkter på inriktningen för järnvägen genom centrum. Det är därför positivt att kommunen analyserat hur tillgängligheten i gatunätet påverkas av tre olika alternativ för järnvägen genom staden. Enligt analysen är det mest fördelaktiga alternativet för den rumsliga integrationen att behålla plankorsningar, varför en sådan inriktning framstår som rimligt. Möjligen kan det dock finnas någon korsning som är motiverad att bygga om till planskild korsning. Ytterligare utredningar behövs innan det går att ta ställning till eventuella kompletterade korsningsåtgärder.</p>	<p>Kommunen delar Regionens uppfattning.</p>	
<p>Region Västernorrland efterfrågar referenser till Sundsvalls kommuns ambitioner med vindkraften nästkommande 20 år. Region Västernorrland efterfrågar referenser till nationella strategin för en hållbar vindkraftsutbyggnad och målsättning vad gäller produktionsnivå till 2040. Förslaget till ÖP skulle gynnas av tydligare referenser till processer och metoder för effektivare etableringsprocesser som hanterar den tekniska utvecklingen, fortsatt ökad elproduktion från vindkraft, samt ökad social hållbarhet inför anläggningen av vindkraftsverk.</p>	<p>En Energi- och klimatplan är under framtagande parallellt med översiktsplanen. Den nationella strategin för hållbar vindkraft var inte klar när vi tog fram våra planeringsunderlag. Planeringsunderlag för Vindkraft har nu kompletterats.</p> <p>Se svar om vindkraft.</p>	<p>Ja</p>

<p>Region Västernorrland efterfrågar att förslaget till ÖP inkluderar slutliga intentioner med typ av deponi som ska ersätta Blåberget, platser för denna, samt planerna för Blåbergets deponimark efter sluttäckning.</p>	<p>Framtida deponi hanteras inom ramen för kommunens Avfallsplan. Utredningen om denna är inte påbörjad varför vi inte heller kommer att kunna hantera frågan i ÖP 2040 men väl i nästa översiktsplan. Det kan mycket väl vara så att Blåberget fortsatt kommer att vara deponi. Därför föreslår vi ingen annan markanvändning efter att nuvarande deponiceller är avslutade.</p>	<p>Nej</p>
<p>Det välkomnas att förslaget pekar ut grönstrukturen som extra betydelsefull för stadskärna, natur- och friluftsliv samt folkhälsa.</p> <p>I underlaget framgår inte en skogsvårdsplan/skogspolicy (o.d.) innehållande riktlinjer vad gäller synen på förvaltningen av kommunskogarna. Detta vore relevant nu när länet har ett skogsprogram som betonar aktivt och hållbart skogsbruk.</p>	<p>Som underlag till översiktsplanen har ett grönytestrategisikt arbete tagits fram. Det har gett värdefull fakta kring behovet av grönytor i olika stadsdelar.</p> <p>Kommunen har sedan år 2003 en skogspolicy för produktionsskogen, antagen av Stadsbyggnadsnämnden. Produktionsskogen är miljöcertifierad enligt FSC sedan 1998, dvs högre krav jämfört med skogsvårdslagens krav. Sedan 2013, efter alla stormar, så har kommunen valt att ändra inriktningen mot en mer klimatanpassad skog och skogsbruk. Till följd av de senaste årens utveckling behöver kommunens skogspolicy uppdateras, något som planeras genomföras 2022-2023. Se planeringsunderlag Areella näringar.</p>	<p>Nej</p>

Nr. 239. Länsstyrelsen Västernorrland

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Generella synpunkter		
Det vore positivt om översiktsplanen inkluderade tydliga riktlinjer kring när och var bebyggelse kan antas genom bygglov och när det krävs detaljplan.	I översiktsplanens områden med ändrad markanvändning ska alltid detaljplaneläggning ske. För områden med utvecklad markanvändning beror det på förutsättningar på platsen. Det kan redan finnas en detaljplan eller så kan bebyggelse antas genom bygglov om förutsättningarna tillåter detta. I områden med pågående markanvändning tänker vi oss bara enstaka tillkommande byggnader. Där kan dock detaljplan krävas om förutsättningarna kräver det. För pågående markanvändning föreslås ingen ytterligare bebyggelse förutom för LBY vilket också framgår av riktlinjer. Inom markanvändning SBS och LBY har detta förtydligats.	Delvis
Länsstyrelsen anser att det kan tydliggöras ytterligare hur jordbruksmark ska skyddas och i vilka områden den är brukningsvärd och särskilt värdefull.	Kommunen tar med sig frågan om att försöka kartlägga vilken jordbruksmark som är brukningsvärd och särskilt värdefull. Riktlinjer om jordbruksmark har justerats.	Nej
Trafiksituationen på Alnö	Kommunen har tagit fram en utredning tillsammans med Trafikverket. Utredningen ligger till grund för beslut om tillkommande bebyggelse.	Nej
För ökad tillgänglighet av översiktsplanedokumenterna kan planen kompletteras med ett stycke som går igenom svåra ord, begrepp och termer.	Planen kompletteras med en ordlista. När planen är antagen är ambitionen att ta fram en lättläst version av översiktsplanen.	Ja

Riksintressen		
Lagren för riksintressen är inte klickbara.	Kommunen hämtar riksintressena från Länsstyrelsen via en så kallad vms-tjänst. Eftersom Länsstyrelsen och kommunen använder olika databaser går det i dagsläget inte att klicka på lagren. Kommunen arbetar för att lösa detta och hoppas att Länsstyrelsen gör detsamma.	Nej
Svårt att se hur riksintresse friluftsliv ska förvaltas. Namnen på riksintressen syns inte i kartan.	Kommunen hämtar riksintressena från Länsstyrelsen via en så kallad vms-tjänst. Eftersom Länsstyrelsen och kommunen använder olika databaser går det i dagsläget inte att klicka på lagren. Kommunen arbetar för att lösa detta och hoppas att Länsstyrelsen gör detsamma.	
I Selånger Hov kulturbygd vore det positivt om ÖP2040 kompletteras med ett resonemang kring vad hänsyn och anpassning betyder i förhållande till områdets särskilda värden.	Det finns en riktlinje som gäller för alla områden med markanvändning LBK Tätortsnära kulturlandskap. Riktlinjen har förtydligats och kompletterats. Det finns också en riktlinje om att samråda med antikvarie. Vi har lagt till text om att använda Länsstyrelsens fördjupade riksintresseutredning.	Ja
Utvecklingsperspektiv Stenstan, Det vore lämpligt med någon form av fördjupning eller exemplifiering av vad framtida utvecklingsperspektiv i förhållande till bevarande i första hand avser.	Kommunen arbetar med att få in mer befolkning i Stenstan, genom att omvandla kontor i befintliga byggnader till bostäder vilket är att gå tillbaka till hur Stenstan var när den byggdes. Texten i MBK kompletteras.	Ja
Kommunen skriver i översiktsplanen att <i>”för att stärka Stenstadens attraktionskraft kan det finnas behov av att öka mängden bostäder och verksamheter i befintliga kvarter. Förändringar inom byggnadernas volymer</i>	Texten i MBK ändras genom att ta bort ordet gårdar. Och att lägga till exempel på omvandling: Det som avses är att omvandla kontor till bostäder.	Ja

<p><i>och kvarterens gårdsrum kan medge en större täthet. 1800-talets rika takarkitektur kan utgöra inspiration till att utveckla vindar och kvarterens taklandskap med nya ytor och funktioner.”. Länsstyrelsen ställer sig frågade till den skrivningen och ser en farhåga i att ställningstagandet på sikt kan resultera i att få genuina och helt orörda kvarter från 1890-talet bevaras.</i></p>	<p>Förändringar bör ske i samråd med antikvarisk expertis.</p>	
<p>Riksintresse Naturvård, beskriv hur intressekonflikter ska hanteras.</p>	<p>Norra Alnö: Värdebeskrivningen rör jordbruk och skogsbyn med hänsyn till mnemosynefjärilen. Ingen bebyggelse föreslås på jordbruksmark, ängar och hagar. Området vid Rökländ påverkar därför inte de värden som ingår i riksintresset. Hänsyn har tagits till riksintresset genom områdets avgränsning. Riktlinjen tas därför bort.</p> <p>Skrängstasjön och Mingen: Områdets gränser har ändrats för att exkludera jordbruksmarken. Ett fortsatt jordbruk är en förutsättning för bevarandet av riksintresset. Planförslaget innebär inte någon ändrad markanvändning inom området men möjliggör en utveckling inom den befintliga verksamhetsytan. De generella riktlinjerna gäller, där nr 8 (vatten) och 18 (natur- och kulturvärden) kopplar an till riksintressets värden.</p> <p>Nedre Ljungan: Planförslaget innebär inte några nya områden för bebyggelse (ä-områden) i Allsta-Klingsta-Lucksta, men viss komplettering av bostäder är möjlig. De generella riktlinjerna gäller därför, där nr 8 (vatten) och 18 (natur- och kulturvärden) kopplar an till riksintressets värden.</p> <p>För Kvissleby finns nya utpekade områden för bostäder och verksamheter, men inte i direkt anslutning till Ljungan. Förtätning är möjlig inom MBT och de generella riktlinjerna gäller.</p>	<p>Ja</p>

	<p>Nedre Indalsälven: Planförslaget innebär inte några nya områden för bebyggelse (ä-områden) i Liden, men förtätning av bostäder är möjlig. Tillkommande bebyggelse föreslås öster om väg 86 inom befintlig tätort. Älvdalen i stort kommer inte att påverkas av några planer. Tätorten bör kunna utvecklas där den redan finns. Värdena för riksintresset ligger i huvudsak väster om väg 86. Det vore bra med en precisering av riksintresseområdets utbredning. De generella riktlinjerna gäller därför, där nr 4 (landskapsbild), 8 (vatten) och 18 (natur- och kulturvärden) kopplar an till riksintressets värden.</p> <p>Östra Björkökusten: Planförslaget innebär inte några nya områden för bebyggelse (ä-områden) längs Kustvägen och Lörudden. Området är markerat som NFN natur och friluftsområde med en riktlinje om att ny bebyggelse bör undvikas men kan i enstaka fall läggas i anslutning till befintlig bebyggelse. Dessutom gäller de generella riktlinjerna där nr 8 (vatten) och 18 (natur- och kulturvärden) kopplar an till riksintressets värden.</p> <p>Selångersån: Det finns ett grönt stråk på båda sidor om ån väster om Åkroken. Skyddszonen är en förutsättning för bevarandet av riksintresset. Området har markanvändningen</p> <p>NFK, natur och friluftsliv kärnområde med tillhörande riktlinjer för att säkerställa områdets värden. Dessutom gäller de generella riktlinjerna där nr 8 (vatten), 9 (VA) och 18 (natur- och kulturvärden) som kopplar an till riksintressets värden.</p>	
--	--	--

	<p>Angränsande industriområde i Nacksta har markanvändning MBT-u med riktlinje om att en förutsättning för bevarandet av riksintresset är att en grön skyddszon lämnas längs vattnet. Hänsyn ska tas vid utbyggnader i omgivningen och vid utformning av dagvattenlösningar.</p> <p>I Nacksta finns även område med markanvändningen VIF-u. Det bedöms inte påverka riksintressen då en väg och område för MBT-u avgränsar mot riksintresset.</p> <p>Texten om omvandling av Nacksta industriområde kring Selångersån har uppdaterats.</p> <p>Lokal riktlinje har lagts till för Selånger-Hov kulturbygd, Bergsåkers gård som hette VIF-ä6 i samrådet men nu är MBV-ä9, Kungsnäs MBT-ä15, Katrinehill MBT-ä16, ä17, Klisshöjden MBT-ä18, Sörnacksta MBT-ä19, Sågvägen-Medskogsbron MBT-ä20. För Kovland täcks det upp av de generella riktlinjerna för hantering av förorenade områden och dagvatten.</p>	
Kartunderlag för berörda samebyar saknas.	Planeringsunderlaget kompletteras med gis-skikt från Ren-gis.	Ja
Fråga om vilket inflytande samebyar haft i samrådsprocessen.	Vid både tidig dialog och samråd har epost skickats till såväl sametinget som berörda samebyar. I samrådet översattes missivet till sydsamiska.	Nej
Hur har områden av riksintresse för rennäringen enligt 3 kap 5 § miljöbalken beaktats utanför de områden som har avsatts som Natur/Riksintresseområdena.	ÖP 2040 föreslår inte någon särskilt utveckling i dessa områden. Det finns två LIS-områden men inga kända planer för dessa. Bedömningen är att en eventuell utveckling i LIS-områdena är liten och att den kan bestå av enstaka byggnader och ett ringa antal besökare. Texten	Ja

Hur bedömningen är utförd att exploatering av föreslagna LIS-områden A11 Anundgård och Österströn vid Holmsjön samt B2 Sandnäset-Gimåfors inte påtagligt skadar riksintresset för rennäring.	har förtydligats. Inom LBT finns också riktlinje om rennäring.	
Efterfrågar redovisning över hur en eventuell nybyggnad eller utbyggnad av redan befintlig bebyggelse eller andra etableringar skulle komma att påverka renskötseln.	Ingen särskild utveckling eller omfattande utbyggnad föreslås inom dessa områden utöver befintliga detaljplaner. Enstaka bostadshus kan tillkomma och prövas genom bygglov.	Nej
Länsstyrelsen kritisk till att kommunen smalnat av riksintressekorridor för Ådalsbanan.	Med den kända kunskapen om planerad linjedragning i kombination med det nybyggda triangelspåret i Bergsåker är det osannolikt att ny Ådalsbana hamnar väster om Timmervägen och i öster av korridoren. Riksintressen som inte är relevanta innebär en hämsko för utveckling i kommunen. Kommunen vill därför i sin samrådshandling visa på hur vi anser att riksintresseområdena bör justeras. Riksintressena finns att läsa tillsammans med planen. Kommunens förslag till korridor har breddats efter samrådet.	Ja
Länsstyrelsen vill att både östlig och västlig korridor för Ostkustbanan söder om Njurundabommen redovisas i planen.	Kommunen vill med sin samrådshandling visa vilket alternativ kommunen förordar. I januari 2022 kom ställningstagande från Trafikverket om att det är västlig korridor som förordas.	Nej
Under Farleder av riksintresse förefaller en viss dubblering uppstått. I bilagan för riksintressen (bilaga 2) är alla farleder utan farledsnummer redan listade med farledsnummer nedanför och kan således raderas.	Kommunen tackar för synpunkten och reviderar i riksintresselistan.	Ja
Inom kommunen finns 4 områden som omfattas av riksintresse för vindbruk. Av dessa områden rekommenderar kommunen att endast Kråktorpet i framtiden ska vara riksintressesområde för vindbruk. Energimyndigheten ser	Kommunen noterar synpunkten men konstaterar också att vi har olika syn på frågan. Ett av områdena hamnar i konflikt med en radarutrustning som bedöms finnas kvar	Nej

<p>dock ingen anledning för dessa riksintresseområden att utgå i närtid. Detta motiveras genom att potentiella konflikter i dessa områden behandlas vid tillståndsansökan, samt att den vägledningen som planeras i samband nationella strategin för en hållbar vindkraftutbyggnad kan i framtiden vara till god hjälp för att bedöma konflikter mellan naturvärden och vindbruk.</p>	<p>under överskådlig tid. Det finns därför inget intresse av att etablera vindkraft i riksintresseområdena för vindkraft. Kommunen bedömer att andra intressen väger tyngre på dessa platser.</p>	
<p>Kommunen nämner att befarade intressekonflikter kring riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning Matfors vattenverk samt Grönsta vattenverk säkras upp med riktlinje. Det vore positivt om kommunen beskriver dessa intressekonflikter och utvecklar vad riktlinjerna ska hantera.</p>	<p>Kommunens planer beskrivs i den gällande detaljplanen för området i Matfors, DP 290. Detaljplanen anger J₁ ickestörande småindustri, och att verksamheten inte får medföra påverkan på mark- eller grundvatten (verksamheter som hanterar petroleum och andra grund- och ytvattenskadliga ämnen får etableras).</p> <p>Inom ramen för MBT-u är det inte lämpligt med verksamhet som är miljöfarlig då MBT avser bostäder, skolor, förskolor och bostadsnära service.</p> <p>För Grönsta är det ev tillkommande bebyggelse, se ingress för markanvändning LBK, inom Allsta-Klingsta kulturbygd. Då vi inte vet var det kan komma förfrågningar eller av vilken karaktär är det svårt att vara tydligare än befintlig riktlinje:</p> <p><i>Grönsta vattenskyddsområde, Grenforsens Natura 2000-område och laxfisket i Ljungan får inte påverkas negativt.</i></p>	<p>Nej</p>

Miljö kvalitetsnormer		
Vill att kommunen lägger till kartlagret från bullerkartläggningen i planeringsunderlaget.	Planeringsunderlaget kompletteras med kartskikten. Rapporten inklusive kartor finns också som pdf på sundsvall.se	Ja
Allt vatten har lagstadgat skydd mot påverkan som kan försämra dess kvalitet. Det är således inte bara specifikt skyddsvärda områden så som vattenskyddsområden eller känsliga naturmiljöer kopplade till vatten där en heltäckande vattenhänsyn måste tas, vilket framstår i ett antal passager i ÖP2040 (till exempel Kap. 4, punkt 8).	Det finns fler punkter i samma avsnitt som rör vatten. Rening av dagvatten behandlas i kap 4 punkt 9.	Nej
Länsstyrelsens mening är dock att ÖP2040 i stort måste förtydliga och konkretisera hur hänsyn till det lagstadgade kravet om uppfyllande av MKN-vatten ska tas vid åtgärder som rör förändrad markanvändning (lov, förvaltning och planering). Avsaknaden av integrerad helhetssyn av vattenfrågan riskerar även att direkt påverka statusen i berörda vattenförekomster negativt.	<p>Prövning görs enligt VA-planen. I översiktsplanen finns inte riktlinjer som redan finns i lagen. Prövas i varje enskilt fall.</p> <p>Miljökontoret arbetar med att fram riktlinjer och gränsvärden för föroreningshalter som sedan ska användas vid tillsyn av dagvatten. Se även planeringsunderlag vatten.</p> <p>Ett avsnitt om MKN har lagts till i översiktsplanen.</p>	Ja
Kustplanen är t.ex. dessutom baserad på det vattenförvaltningsunderlag som hanterades under förvaltningscykel 2. Vi går nu in i förvaltningscykel 4 och över 10 år gamla underlag riskerar att inte vara direkt tillämpligt idag till följd av administrativa eller miljömässiga förändringar.	Kustplanen beskriver naturvärden, inte åtgärder och ska ses som ett planeringsunderlag. Värdena är desamma trots ny vattenförvaltning. Kommunens bedömning är att kustplanen är aktuell.	Nej
Utan ett genomgående synliggörande av, och hänsynstagande till, existerande vattenförekomster och övriga vatten riskeras möjligheterna att uppnå MKN för vatten försvåras. Specifika och konkreta exempel på hänsynstagande och vattenkvalitetsfrämjande åtgärder i de delar som påverkar yt- och grundvatten bör införas.	Dessa återfinns i generella riktlinjer nummer 8 och 9, VA-plan och riktlinjer för föroreningshalter i dagvatten som för närvarande tas fram av miljökontoret. ÖP beskriver inte tekniska åtgärder, åtgärder görs i VA-plan eller via miljökontorets LONA och LOVA projekt.	Ja

	<p>Sånt som är lag citerar vi inte i ÖP utan hänvisar till gällande lagstiftning. Vi kan inte heller ställa högre krav än lagstiftningen via PBL-verktyget. Däremot arbetar vi med frågan i olika projekt och förvaltningar. Dock kan vi inte kräva mer än lagen säger.</p> <p>Lokala riktlinjer för områden som kan påverka en vattenförekomst har setts över.</p>	
<p>Länsstyrelsen anser statusen på VA-planen är otydlig och menar att det bör framgå av översiktsplanen.</p>	<p>Kommunens gällande VA-plan antogs av kommunfullmäktige 2020-06-23 § 133. Ansvarig för VA-plan har meddelats att beslutsdatum saknas i de pdf:er som ligger på sundvall.se.</p> <p>Övriga synpunkter på hur VA-planen kan förbättras har också skickats vidare till ansvarig för VA-planen. VA-planen är inte framtagen enligt PBL.</p>	
<p>Det är positivt att det i riktlinjerna för ändringsområden nämns att dagvatten ska renas innan de når recipienten. Länsstyrelsen skulle gärna se att kommunen kompletterar riktlinjerna med en skrivning om hur miljö kvalitetsnormer för vatten ska uppfyllas i dessa områden. Till detta vore det positivt om kommunen redovisar om områden med föreslagen ändrad markanvändning också omfattas av en vattenförekomst.</p>	<p>I bilaga ”Förteckning över miljö kvalitetsnormer...” anges vilka områden som påverkar vattenförekomster.</p> <p>Det finns både generella riktlinjer och i vissa fall lokala riktlinjer som rör MKN vatten. Vi har valt att inte ta med planeringsunderlag i själva planen för att skilja dessa åt.</p> <p>Markanvändning MBK kompletteras med en riktlinje om Sundsvallsåsen.</p>	Ja
<p>Länsstyrelsen anser att hantering av MKN för vatten behöver utvecklas med hänvisning till Havs- och vattenmyndighetens (HaV) föreskrifter (HVMFS 2012:18) om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljö kvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och östersjön, samt Åtgärdsprogram för havsmiljön.</p>	<p>Vi ser fram emot att LST som är miljöövervakande myndighet tar fram vägledning och underlag som kan hjälpa oss i frågan. Kommunen har ett planeringsunderlag för Havet och det är så långt vi kan komma utan ytterligare vägledning.</p> <p>Giftnunor och bottensediment är Länsstyrelsens ansvar.</p>	Nej

	Planen innehåller riktlinjer om markföroreningar, luftföroreningar, dagvatten och att beakta strandskydd.	
Länsstyrelsen anser dock att det vore lämpligt om områden som inte uppnår miljö kvalitetsnormer (för luft) redovisas i plankartan med hänvisning till åtgärdsprogrammet.	Planeringsunderlaget kompletteras med kartskikten från kommunens luftkartläggning. Rapporten inklusive kartor finns också som pdf på sundsvall.se	Ja
LIS-områden		
Kommunens riktlinje för lokalisering av en- och tvåbostadshus kan med fördel förtydligas avseende avståndet till befintliga bostadshus. Det bör tydligare framgå att avståndet behöver avgöras utifrån förutsättningarna på platsen, men att det inte bör överstiga 200 meter.	Riktlinjen ändras till att: Avståndet till närmaste bostadshus ska avgöras utifrån förutsättningarna på platsen (topografi, sikt, landskapsbild och bymiljö) men bör inte överstiga 200 meter. Detta i syfte att uppföra byggnader i en samlad bebyggelse med mindre påverkan på strandskyddets värden. Nya bostadshus ska inte spridas ut runt en sjö utan uppföras i ansamlingar.	Ja
För att underlätta prövningen utanför utpekade LIS-områden skulle kommunen kunna utveckla kriterier och riktlinjer för hur ett område ska avgränsas och anses vara så begränsat att strandskyddets syften långsiktigt kan tillgodoses.	Kommunen har pekat ut LIS-områden där grupper av byggnader kan prövas. Utanför utpekade områden är endast enstaka hus möjliga att pröva med LIS-skäl. Texten har förtydligats med hur en prövning utanför utpekade LIS-områden ska ske.	Ja
Som stöd för prövningen inom LIS-områden utpekade för besöksnäringen kan beskrivningen utökas för respektive område avseende vilka typer av åtgärder som förväntas bidra till landsbygdsutvecklingen och skälen till den bedömningen.	Det är den som vill utveckla en verksamhet som måste beskriva hur den kan bidra till landsbygdsutvecklingen. Vi vet ännu inte vilka som kan tänka sig att etablera besöksnäring och i vilken omfattning varför det är svårt att göra en sådan bedömning.	Nej

<p>Kommunens slutsatser avseende påverkan på MKN vatten bör motiveras tydligare i beskrivningen av respektive område.</p>	<p>Samtliga LIS-områden har setts över.</p>	<p>Ja</p>
<p>Länsstyrelsen anser att några av områdena saknar tillräcklig motivering avseende hur hänsyn tas till riksintressena eller hur de bedömts lämpliga för landsbygdsutveckling med hänsyn till bland annat kommunens egna riktlinjer för småskalig bostadsbebyggelse.</p>	<p>Se respektive område nedan. Det är endast LIS för besöksnäring vid B6 Skatan som ingår i SBS. Markanvändningen för de andra LIS-områdena är någon form av Landsbygd, LBY Landsbygd övrig, LBK Landsbygd tätortsnära kulturlandskap eller LBT Landsbygd Turism/rekreation.</p>	<p>Ja</p>
<p>Trafikverket har som avsikt att begränsa antalet anslutningar till statlig väg. Om de föreslagna LIS områdena angränsar till statlig väg är det därför av vikt att anslutning samordnas på ett lämpligt sätt för att hålla nere antalet påfarter. När det gäller vägar av riksintresse och Trafikverkets s.k. funktionellt prioriterat vägnät (vägar med krav på hög framkomlighet) gäller en mycket restriktiv hållning till nya anslutningar.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	
<p><i>A4 Nyråviken, Armsjöns norra strand</i> Länsstyrelsen skulle gärna se ett utvecklat resonemang om områdets lämplighet med hänsyn till det långa avståndet till kollektivtrafik och kommunens riktlinjer för småskalig bostadsbebyggelse i övrigt. Texten hänvisar till MKN för Hornsjön.</p>	<p>Kommunen delar uppfattningen om att det är något långt till kollektivtrafik. Det råder ett visst bebyggelsestryck runt Armsjön, främst på västra sidan. Bedömningen är att det är bättre att peka ut ett samlat område som inte är utsatt för buller och risker från väg E4 och järnvägen än att inte peka ut något LIS-område alls. Området har avgränsats något så att badstranden hamnar utanför utpekad LIS-område. Det innebär också att det blir närmare till kollektivtrafik. Området omfattas inte av SBS utan tillhör markanvändning LBY. Texten om MKN har ändrats.</p>	<p>Ja</p>

<p><i>A7 Sörfors södra Marmen</i></p> <p>Det utpekade området är förhållandevis oexploaterat och ingår i riksintresse för kulturmiljövården. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver redogöra tydligare för hur en exploatering av området på lång sikt inte riskerar att skada riksintresset eller strandskyddets syften.</p>	<p>Området tillhör markanvändning LBK, med särskilda riktlinjer kopplade till kulturmiljöhänsyn. Därmed bedöms att riksintressets värden beaktas.</p> <p>Texten om MKN har ändrats.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>A8 Västra Lunde vid Öster-Rännöbodsjön</i></p> <p>Kommunen bör tydligare ange sina motiv till varför ökad exploatering inom området inte bedöms leda till påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljövården.</p>	<p>Området tillhör markanvändning LBK, med särskilda riktlinjer kopplade till kulturmiljöhänsyn. Därmed bedöms att riksintressets värden beaktas.</p> <p>Texten om MKN har ändrats.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>A9 Bursvedjan vid Stor-Hällsjön</i></p> <p>Kommunen bör utveckla motiven till att området bedöms lämpligt för landsbygdsutveckling med hänsyn till riksintresset och det förhållandevis långa avståndet till kollektivtrafik och kommunens riktlinjer för småskalig bostadsbebyggelse i övrigt. Området är idag oexploaterat och den södra stranden är påverkad av järnvägen.</p>	<p>Området utgår från ÖP 2040 då det är stor del jordbruksmark.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>A10 Lund vid Stödesjön</i></p> <p>Kommunen bör utveckla motiven till att området bedöms lämpligt för landsbygdsutveckling med hänsyn till riksintresset och det förhållandevis långa avståndet till kollektivtrafik och samhällsservice och kommunens riktlinjer för småskalig bostadsbebyggelse i övrigt.</p>	<p>Stödesjön ingår i LBY övrig Landsbygd och omfattas inte av riktlinjer för SBS Sammanhängande bebyggelse, småskalig.</p> <p>Texten kompletteras med att området idag är skogsmark och riksintressets värden är kopplade till jordbruksmark. Där ska bebyggelse undvikas. Avståndet till kollektivtrafik är något långt men det var det enda området kring Stödesjön som var lämpligt utifrån de andra kriterierna och utifrån att järnvägen går längs med vattnet på norra sidan om Stödesjön. LIS-området har uppdaterats med en beskrivning att platsen även kan vara</p>	<p>Ja</p>

	lämplig för övernattningsstugor eller service kopplat till S:t Olavsleden. Texten om MKN har ändrats.	
<i>A11 Anundgård och Österströn vid Holmsjön</i> Kommunen bör utveckla bedömningen att exploatering i området inte bedöms skada riksintresset för rennäringen.	Texten kompletteras med att det vi anser vara lämpligt är försiktig förtätning i anslutning till befintlig bebyggelse. Det är viktigt att vi i samråd får in kunskap och synpunkter på om detta inte är en rimlig bedömning. Texten om MKN har ändrats.	Ja
<i>B2 Sandnäset-Gimåfors</i> Kommunen bör motivera slutsatsen att exploatering i området inte påtagligt skadar riksintresset för rennäringen.	Texten kompletteras med att det vi anser vara lämpligt är försiktig förtätning i anslutning till befintlig bebyggelse. Det är viktigt att vi i samråd får in kunskap och synpunkter på om detta inte är en rimlig bedömning. Texten om MKN har ändrats.	Ja
<i>B3 Viggesjön</i> Kommunen bör förtydliga motiveringen av slutsatsen att exploatering i området inte skadar naturvärdena.	Det är naturvärdena som gör området intressant att utveckla. Därigenom blir det självklart att värna dessa naturvärden. Texten har förtydligats. Texten om MKN har ändrats.	Ja
Hälsa, säkerhet och risker för olyckor, översvämning och erosion		
Dock saknas ett kartsnitt som illustrerar framtida havsnivåer på ett lämpligt sätt. SMHI har tagit fram ett planeringsunderlag som visar framtida medelhavsnivåer, detta underlag skulle med fördel kunna arbetas in i översiktsplanen.	Kommunen kollar om vi kan lägga in kartsnittet.	
För att vidare tydliggöra riskerna med höga flöden och översvämningar borde kommunen på ett förtydligande sätt redovisa riskbilden vid större vattendrag där det finns en påtaglig översvämningssrisk, till exempel vid Ljungan och	Planen har kompletterats med ett avsnitt om hur vi hanterar klimatrelaterade risker. Vi har lagt grönytor vid vattendrag och andra kända översvämningssområden,	Ja

<p>Selångersån. Alternativt att beskrivningarna av riskområden utökas i stil med LIS-område A7 och A10.</p>	<p>alternativt informerat om risken i lokal riktlinje. I de gröna områdena bör det inte byggas.</p> <p>Planeringsunderlag finns för Ljungan, Selångersån och Indalsälvens 100-årsflöde. Generella riktlinjen 11 om klimatanpassning har kompletterats.</p>	
<p>Översiktsplanens generella riktlinjer anger att befintlig bebyggelse ska på sikt klara ett 100-års regn. Det saknas ställningstaganden kring hur den befintliga bebyggelsen ska skyddas från de övriga klimatrelaterade riskerna (översvämning från vattendrag och hav, ras, skred och erosionsrisk).</p>	<p>Detta hanteras i kommunens dagvattenplan och skyfallsplan. Ett avsnitt om miljö och risker har lagts till i översiktsplanen.</p> <p>De kajer som byggs i centrala Sundsvall byggs för höjda havsnivåer och säkrar därmed även befintlig bebyggelse.</p>	Nej
<p>Översiktsplanens riktlinjer fastställer att plan- och bygglovsärenden inom områden med risk för ras, skred och erosion ska föregås av en riskanalys. Länsstyrelsen anser att det är otydligt i kartunderlaget vilka områden det gäller. I planeringsunderlaget finns ett skikt som heter Stabilitetszoner, som visas med olika färger, det framgår dock inte vad dessa olika färger betyder.</p>	<p>Lagret har kompletterats med teckenförklaring.</p> <p>För områden där det råder risk för ras och skred har vi lagt in gröna ytor i planen så att det inte ska tillkomma bebyggelse där.</p> <p>Teckenförklaringen för stabilitetszoner har lagt till.</p>	Ja
<p>Kartskiktscategorin ”Planeringsunderlag” är också otydlig när det kommer till stabilitetsfrågor. Under rubriken Hållbarhet är inte detta skikt aktivt. Därför blir det otydligt vilka planeringsunderlag som används för att visa på de ökade riskerna för minskad markstabilitet, och man ser heller inte tydligt vilka områden som ej bör byggas på grund av denna risk.</p>	<p>Vi har valt att redovisa stabilitetsfrågor under risk och sårbarhet.</p> <p>Vi har kompletterat planen med ett textavsnitt om risker kopplade till klimatförändringar.</p>	Ja
<p>Kommunen använder ett planeringsunderlag som heter ”Klimatförändringar”. Länsstyrelsen anser att under rubriken ”lagar, regler och normer” bör kompletteras med vad som anges i 3 kapitlet 5 § punkt 4 PBL, nämligen; att av översiktsplanen ska även följande framgå: kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och</p>	<p>Planeringsunderlaget kompletteras.</p>	Ja

erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.		
Förorenade områden		
I dokumentet om förorenade områden och snödeponier finns detaljerad info om tex antal förorenade områden och vilka som sanerats. Eftersom det sker förändringar hela tiden – i alla fall från år till år – ställer sig länsstyrelsen frågande till om detta underlag kommer uppdateras samt om det är av relevans som underlag för.	Kommunen vill på det sättet visa att det är vanligt förekommande med förorenad mark i kommunen. Planen är att se över texten årligen. I annat fall finns datum på dokumentet. Vi lägger till en text.	Nej
Risker med farligt gods, farliga verksamheter och Sevesoverksamhet		
Länsstyrelsen anser att det vore lämpligt med en tydligare beskrivning kring hur markanvändning i närheten av farlig verksamhet och Sevesoverksamhet ska hanteras.	Kommunen bedömer att de lokala riktlinjerna är så tydliga de kan bli med den information vi fått fram i arbetet med översiktsplanen.	Nej
<i>MBTä-24, Hallonstigen</i> I planeringen av detta område bör även riskavståndet till järnvägen hanteras, nu nämns endast närheten till E4.	Området utgår ur översiktsplanen p.g.a. förorenad mark.	Ja
<i>TIH, sid 139</i> Verksamheterna i Oljehamnen är farliga verksamheter enligt LSO, men det i sig ställer inga krav på skyddsavstånd. Det är den verksamhet som bedrivs som genererar ett lämpligt skyddsavstånd. Hur stort skyddsavståndet ska vara är en bedömning som kommunen bör göra i så fall.	Synpunkten noteras och riktlinjen justeras.	
Ett förändrat klimats påverkan på riksintressen		

Länsstyrelsen arbetar med en kartläggning av eventuell klimatpåverkan av byggnadsminnen och kyrkor i Västernorrland. Emellertid vore det positivt om kommunen översiktligt bedömer vilka klimatrelaterade risker som förknippas med vissa kulturmiljöer samt riksintressen.	Kommunen avvaktar Länsstyrelsens vägledning så att vi kan göra en kartläggning som bättre matchar länets kartläggning.	Nej
Jord- och skogsbruk (3 kap. 4 § MB)		
För att kunna göra bra avvägningar i kommande planeringsprocesser och lovprövningar vore det lämpligt om det fanns ett planeringsunderlag där kommunen pekade ut vilka sammanhängande områden som är av brukningsvärd jordbruksmark och förtydligade vad som i Sundsvall kan betraktas som väsentligt samhällsintresse Stöd för detta finns bl.a. hos Jordbruksverket.	I de flesta områden har vi inte med jordbruksmark. Vi har dock använt oss av Jordbruksverkets stöd i de fall jordbruksmark ändå ingår. Generellt är det små ytor som kan komma ifråga för ny bebyggelse och denna är inte att betrakta som brukningsvärd enligt jordbruksverket. I skikten om landsbygd har justeringar gjorts i texten. Text läggs till för MBT, LBY, LBK och LBT.	Ja
Naturmiljö och artskydd		
Länsstyrelsen anser att det generella biotopskyddet bör tas upp i översiktsplanen, eftersom man ska ta hänsyn till skyddade biotoper vid t.ex. detaljplanering.	Biotopskydd regleras i miljöbalken. Kommunen har valt att inte ta med riktlinjer över sådant som redan regleras via lagstiftningen. Detta för att inte tynga ner översiktsplanen.	Nej
Friluftsliv och rekreation		
Länsstyrelsen föreslår att benämningarna vildmark och vildmarksområden inte ändvands i översiktsplanen.	Texten justeras.	Ja
Länsstyrelsen föreslår även att begreppet stora opåverkade områden inte bör användas då alla markområden genom tiderna brukats. Undvik även begreppet ödslighet, det speglar främst en urban natursyn.	Texten har ändrats.	Ja

<p>I samrådsversionen finns det riktlinjer som kompletterar de generella riktlinjerna för alla områden med beteckning NFN att ”biologiska värden ska värnas”. Länsstyrelsen önskar ett förtydligande av riktlinjen. Menas biologisk mångfald och att särskilda hotade arter ska värnas? Eller menas att biologiska värden ska värnas för en god ekologisk funktion? Denna skrivning bör utvecklas, omformuleras eller definieras.</p>	<p>Med riktlinjen menas att de naturvärden som finns på den aktuella platsen ska värnas. Eftersom NFN finns på många olika platser och har olika värden kan det vara biologisk mångfald, hotade arter, ekologisk funktion eller andra värden som ska värnas.</p>	<p>Nej</p>
<p>Det står även skrivet att ”naturturism kan med fördel vidareutvecklas”. Det bör tydliggöras om detta är en målsättning och om det görs i syfte att skapa arbetstillfällen och landsbygdsutveckling.</p>	<p>Planen vill på detta sätt lyfta att det finns förutsättningar för naturturism. Det är inte kommunen själv som i detta läge har planer på att bedriva naturturism. Allt som leder till en positiv utveckling i kommunen är i linje med målbilden men måste prövas från fall till fall.</p>	<p>Nej</p>
<p>I samrådsversionen är det svårt att lokalisera de utpekade områdena då de inte är benämnda vid namn. För ökad tydlighet kan karttjänsten kompletteras med områdesnamn vid klickning på respektive område.</p>	<p>Kartan har uppdaterats så att områden inom NFK-u har försetts med länk från text till karta.</p>	<p>Ja</p>
<p>Gröna områden och närrekreation</p>		
<p>Resonemang kring värdet av natur kan utvecklas i översiktsplanen. Det finns omnämnt i målbilden samt generella riktlinjer för MBT-områden men kan utvecklas ytterligare.</p>	<p>Detta finns beskrivet i planeringsunderlag, både kartor och text.</p>	<p>Nej</p>
<p>De värdetrakter som föreslagits av länsstyrelsen, dvs värdetrakter för våtmark, skog och limniska miljöer saknas i kartunderlaget.</p>	<p>Kartlagren finns numera i kommunens planeringsunderlag</p>	<p>Ja</p>
<p>Länsstyrelsen anser att kommunen redovisar generella mål kring ekosystemtjänster och grönstruktur på ett förtjänstfullt sätt. Resonemang och mål om grön infrastruktur utanför stadsmiljön kan utvecklas. Kommunen nämner ”Kommunen ska i planering, tillståndsgivning och verksamhet skydda områden och verksamheter med höga natur- och rekreationsvärden både på land och i vatten. Miljökontoret har kännedom om lokaler för</p>	<p>Kommunens underlag från arbetet med grönytestrategi finns i kommunens planeringsunderlag, dock inte i ÖP-kartan men det kommer att läggas in i ÖP-kartan. Länsstyrelsens kartsikt om grön infrastruktur är tillagt i ÖP-kartans planeringsunderlag.</p>	<p>Ja</p>

<p>rödlistade arter och kommunens särskilda ansvarsarter. Genomför kompensationsåtgärder när värdefull natur eller friluftsområden tas i anspråk för andra ändamål. Undvik fragmentering av sammanhängande miljöer.”. Länsstyrelsen anser att det är ett bra resonemang, men ställer sig frågade kring hur det faktiskt ska genomföras när befintliga underlag om grön infrastruktur inte inkluderats eller egna inte utarbetats.</p>		
<p>Havs- och kustplanering</p>		
<p>I mellankommunala frågor har man närmat sig grannkommunernas tankar om behov av att anpassa markanvändningen längs utpekade områden längs kusten, för att utveckla infrastruktur och bebyggelse som gynnar besöksnäringen, sk. kustturism. Dock finns inga mer specifika ställningstaganden kring platsernas användning och om kommunen ämnar göra specifika insatser som gynnar friluftslivet tex båtutrustningen som Gävleborgs läns kommuner vill underlätta för genom speciellt utpekade noder för service, kultur samt fritidsbåtsfarleder.</p>	<p>I den gemensamma utvecklingsinriktningen för Sundsvallsregionen var det så långt vi kom den här gången. De blå noderna avser detsamma som i Gävleborgs län dvs noder för att kunna båtutrusta. Även i markanvändningskartan finns stöd för denna utveckling genom riktlinjer för turism. I de fall kommunen vill utveckla en plats sker det inom ramen för annan verksamhet än översiktsplanen, ex. Stadsbyggnadskontoret, Kultur- och fritidsförvaltningen eller turistbyrån.</p>	
<p>Strandskydd/Vattenverksamhet</p>		
<p>Det är viktigt att översiktsplanen behandlar att byggnation kring strandlinjen ska ske på så vis att allemansrätten inte hotas, dvs att strandskyddet värnas så inte alla möjliga åtkomliga strand privatiserar. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen kan vara mer vägledande hur detta ska ske vid planerat bostadsutbyggnad på Alnön samt vid Njurundakusten.</p>	<p>Texten om SBS har setts över. Bilder för hur förtätning kan ske har lagts till. Planeringsunderlaget har kompletterats med karaktärsbeskrivningar för Alnö. Riktlinjer finns för att värna strandskyddet och allmänhetens tillgång till stranden.</p>	<p>Ja</p>
<p>Energiförsörjning</p>		
<p>Länsstyrelsen vill lyfta kommande behov av elektrifiering och grön energiomställning. Markanvändning för vindkraft är utpekad i översiktsplanen</p>	<p>Se svar om vindkraft.</p>	

och möjliggör ytterligare områden för förnyelsebar energiproduktion. Länsstyrelsen bedömer att inriktningen för områden är god, med bl.a. ambitionen att samla stora vindkraftsutbyggnader i sammanhållna parker och att undvika att lägga dessa i nära anslutning till befolkningscentrum	Kommunen hade önskat Länsstyrelsens syn på om det är lämpligt med vindkraft trots att det finns så kallade värdeetrakter i dessa områden.	
Vid planering av vindkraftsanläggningar krävs ett visst säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och anläggningar. Länsstyrelsen anser att angivna rekommenderade skyddsavstånd i deras yttrande kan angivas i respektive områdes riktlinjer, eller att kommunen lägger till detta till vindbruksplanens riktlinjer.	Synpunkten tillgodoses.	Ja
Vägar		
Trafikverket bedömer i nuläget inte att det finns ett behov av att bygga en ny bro till 2040, men medger att det i dagsläget är svårt att säga exakt hur många års livslängd den har kvar. Tillgängligheten till Alnön är begränsad, framförallt under rusningstid, som en följd av Alnöbron som enda förbindelsen till ön. Därför behöver ytterligare exploatering på ön utredas innan sådan medges. Länsstyrelsen ser positivt på färjetrafik, mellan fastlandet och ön, som avlastning till bron.	Synpunkten noteras. Kommunen har i sitt remissvar över den Regionala infrastrukturplanen lyft behovet av att i god tid planera för en ny bro och finansiering för densamma. Detta kan behöva ske tillsammans med Nationell plan för infrastruktur.	
Länsstyrelsen anser att upplysningen kring vägklassificering kan förtydligas i översiktsplanen. I förslaget är det lätt att misstolka Hulivägen och Bergsgatan/Björneborgsgatan som BK4-vägar, vilket de inte är.	Kartan har reviderats.	Ja
Förtätning längs Göteborgsvägen, ligger mellan riksintresse väg och riksintresse järnväg. Viktigt att kommunen beaktar detta samt tar hänsyn till risker och buller.	Samtliga hänsyn tas i ev detaljplanearbeten. Hulivägen föreslås utgå som riksintresse.	Nej
Förtätning längs Sallyhillsvägen och Nackstavägen, trafikutredning som säkerställer riksintresset E14 för den ökade trafiken.	Trafikutredningar görs inom ramen för detaljplaner där så är relevant.	Nej

<p><i>MBT-ä1 Rökland och MBT-ä2 Sätterskogen</i></p> <p>I denna samrådsversion står det att kommunen i första hand väljer att prioritera bebyggelse längs kusten pga. en unik boendekvalité. De områden som pekas ut för ändrad markanvändning eller på markanvändningskartan ligger dock inte vid kusten. Länsstyrelsen anser att samrådshandlingen inte beskriver hur man vill utveckla bebyggelsen på Alnö och inte heller hur frågan om trafiksituationen på ön bör hanteras. Planförslaget bör därför kompletteras med ett utökat resonemang kring Alnöns utvecklingsinriktning, bland annat utifrån den gemensamma trafikutredning som kommunen och Trafikverket tar fram gemensamt.</p>	<p>Trafikutredningen för Alnö kommer att användas där så är relevant. Kommunen har fortsatt dialog med Trafikverket om Alnö.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>MBT-ä6 Västra Haga, områden öster och söder om sjukhuset, MBT-ä7 Västra Haga, område väster om sjukhuset</i></p> <p>Planprogrammet föreslår omkring 500 nya bostäder. Trafikutredning kan behöva göras om E14 kommer att gå efter Hulivägen.</p>	<p>En trafikutredning tas fram inom ramen för planprogrammet som pågår parallellt. Trafikverket måste i sin utredning för E14 också ta höjd för kända kommunala planer. Området har reviderats mellan samråd och granskning.</p> <p>Se svar om E14.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä13 Strömstadsvägen</i></p> <p>Området ligger inom riksintressekorridoren för järnväg. Det inte är lämpligt att planera för bebyggelse eller annan markanvändning inom riksintressekorridoren, om det inte tydlig framgår att det endast är möjligt om avståndet till ny järnväg blir tillräckligt långt för att klara de krav som finns (buller, risker för farligt gods etc). I dagsläget råder ovisshet kring vart Ådalsbanan kommer att placeras. Trafikverket har påbörjat ett arbete med att ta fram en linjestudie för den framtida järnvägssträckningen.</p>	<p>Det finns lokala riktlinjer som hanterar närheten till järnvägen.</p> <p>Korridorerna är väl tilltagna och det är sannolikt att det nya spåret hamnar nära det befintliga spåret.</p> <p>Frågor om buller och risker hanteras inom ramen för detaljplanen.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>MBT-ä15 Kungsnäs</i></p> <p>I detta område finns det konflikter mellan oskyddade trafikanter och biltrafik på väg 663. Denna problematik kan tydligare nämnas i översiktsplanen.</p>	<p>Kommunen är medveten om att det saknas en gång- och cykelväg på sträckan. Behov av en gång- och cykelväg på sträckan läggs in i områdesbeskrivningen för Kungsnäs.</p>	<p>Ja</p>

<p><i>MBT-ä16 och ä17 Katrinehill</i></p> <p>Trafikutredning måste göras där angöring till Bergsgatan, och vidare till de centrala delarna eller andra målpunkter utreds. Åtgärdsförslag som visar hur detta är möjligt måste också tas fram. Denna information kan med fördel framgå under rubriken "Lokala riktlinjer".</p>	<p>Åtgärder kopplade till Katrinehill hanteras i en eventuell kommande detaljplan däribland en trafikutredning. Det finns lokala riktlinjer om analyser av trafiken.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>MBT-ä19 Böle och Sörnacksta</i></p> <p>I meningen "Byggnadsfritt avstånd från vägen är 12m", kan kommunen förtydliga att det är 12 meter från vägområdet, inte vägmitt.</p>	<p>Områdesbeskrivningen förtydligas så det framgår att det är från vägområdet och inte vägmitt.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä23 Kubikenborg-Bredsand</i></p> <p>Trafikverket ser en svårighet i att göra en attraktiv planskild GC-förbindelse gentemot E4 och järnvägen pga. av terrängförhållandena i området.</p>	<p>Även om det kan vara besvärligt med en GC-koppling över E4 och järnvägen från området ner till kusten är det viktigt att förslaget utreds grundligt, vilket inte kan göras i ÖP utan måste ske i detaljplanen, då en sådan koppling skulle vara positivt för området.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>MBT-ä24 Hallonstigen</i></p> <p>Kommunen har i deras lokala riktlinjer för området beskrivit att skyddsavstånd till E4an krävs. Dock saknas det en skrivning om att det krävs skyddsavstånd för järnvägen. Eftersom området ligger inom 150 meter från väg- och järnväg bör även riskerna utredas i de fortsatta planeringsskedena.</p>	<p>Området utgår ur översiktsplanen pga förorenad mark.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä27 och MBT-ä28 Juniskär</i></p> <p>två områden vid Juniskärsvägen Trafikverket har förbättrat bärigheten och stabiliteten på Juniskärsvägen. Vägen är klar och slutbesiktad sommaren 2020. Det kvarstår några mindre justeringar som åtgärdas under första delen av juni månad 2021. Vägen har blivit säkrare och jämnare, har bättre bärighet och tillfredställande stabilitet. Med hastighetsdämpande farthinder har trafiksäkerheten för alla trafikanter, inte minst för de oskyddade som går och cyklar förbättrats. En säkrare gång- och cykelbana skulle kräva mer mark och</p>	<p>Synpunkten noteras. Se svar om Juniskär.</p>	<p>Nej</p>

att åtgärden prioriteras i den regionala transportplanen. Ytterligare bostäder i området som belastar vägen bedöms i dagsläget därför inte som lämpligt.		
<i>MBT-ä29 Skottkund</i> Önskemål finns om gång- och cykelväg på den nedre delen av Skottkundsvägen. Det behovet kommer att öka när tågstationen i Njurundabommen är på plats. I dagsläget finns inte någon sådan åtgärd prioriterad i den regionala transportplanen.	Områdesbeskrivningen är ändrad så att det framgår att kommunen har spelat in behovet av en gång- och cykelväg till Trafikverket men den finns inte utpekad i den regionala transportplanen.	Ja
<i>MBT-ä30 Tingstabacken</i> Länsstyrelsen ser positivt på hur kommunen tar hänsyn till Ostkustbanan. Det är däremot viktigt att belysa riskbilden med närhet till banan så detta framgår av översiktsplanen.	Riktlinje läggs till om att det är viktigt att utreda riskerna från järnväg i detaljplan.	Ja
<i>MBT-ä31 Klockarberget-Värsta</i> Trafikverket ser positivt på att kommunen inväntar utbyggnad av området tills det finns tydligare redovisning angående järnvägen. Under lokala riktlinjer bör kommunen lägga till ett stycke kring riskbilden från väg och järnväg.	Riktlinje läggs till om att det är viktigt att utreda riskerna från väg och järnväg i detaljplan.	Ja
<i>MBT-ä33 Forsa</i> En del av området ligger inom riksintressekorridoren för järnvägen. Länsstyrelsen anser att kommunen bör upplysa syftet till detta i de lokala riktlinjerna, till exempel om det är för att kunna angöra området från Skedlovägen.	Områdesbeskrivningen är ändrad så det framgår att utformningen av området beror på att det ska vara möjligt att ansluta området till Skedlovägen. Trafikverket har förordat den västra korridoren så synpunkten om riksintresse är inte längre relevant.	Ja
<i>MBT-ä34 Gamla E4-området</i> Det är positivt att bullersituation för framtida järnväg omnämns. Då området ligger bredvid korridoren bör det tilläggas att övriga risker kopplat till järnvägen kan behöva utredas.	Riktlinje läggs till om att det är viktigt att utreda riskerna från väg och järnväg i detaljplan.	Ja

<p><i>Haparandavägen, MBV-ä2</i></p> <p>Området överlappar riksintresset för framtida väg E14. Trafikverket arbetar i dagsläget med att utreda vilket av alternativen som kommer att bli nya E14. Det är därmed inte lämpligt att nya områden överlappar korridoren innan Trafikverket har klargjort nya E14.</p> <p>Länsstyrelsen ställer sig frågande till lämpligheten till detta. Läs mer under kapitlet för Riksintressen</p>	<p>Synpunkten är motsägelsefull då områdets olämplighet hänvisas till att Hulivägen är en av utredningskorridorerna för E14 samtidigt som Länsstyrelsen föreslår att Hulivägen ska tas bort som riksintresse. Riktlinje läggs till om att området inte bör exploateras förrän Hulivägens funktion är bestämd och man vet mer om hur området kan utvecklas utan att påverka den funktionen som Hulivägen får.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>VIF –ä1 Birsta nytt verksamhetsområde</i></p> <p>Det är positivt att kommunen tar upp problematiken med den ansträngda trafiksituationen vid Birsta. Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen tar hänsyn till detta i översiktsplanen. Översiktsplanen kan kompletteras med att trafiksäkerhetsbelastningen måste hanteras innan planer med några nya verksamheter kan antas.</p>	<p>Trafikfrågorna hanteras i kommande detaljplan.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>VIF –ä2 Södra Birsta-Kullåsen</i></p> <p>Området bedöms inte vara aktuellt om det inte byggs någon ny anslutning till området söderut. Trafikbelastningen är redan idag hög till och från Birsta Syd.</p>	<p>Översiktsplanen svarar inte på hur området ska anslutas mot anslutande vägnät utan det får hanteras i kommande detaljplan.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>VIF-ä3 Fillan</i></p> <p>Länsstyrelsen vill upplysa om att staten är väghållare över trafikplats Fillan. Verksamhetsområdet överlappar en del av trafikplatsen vilket Trafikverket anser inte är lämpligt.</p>	<p>Kartan ändras så att TIA innefattar hela trafikplatsen.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>VIF-ä5 Hulivägen</i></p> <p>Verksamhetsområdet överlappar riksintresset för framtida väg E14. Trafikverket jobbar i dagsläget med att utreda vilket av alternativen som</p>	<p>Synpunkten är motsägelsefull då områdets olämplighet hänvisas till att Hulivägen är en av utredningskorridorerna för E14 samtidigt som</p>	<p>Ja</p>

<p>kommer att bli nya E14. Det är därmed inte lämpligt att nya områden överlappar korridoren innan Trafikverket har klargjort nya E14.</p>	<p>Länsstyrelsen föreslår att Hulivägen ska tas bort som riksintresse. Området utgår från ÖP2040 pga svår terräng.</p>	
<p><i>VIF-ä6 Bergsåkers gård</i></p> <p>Kommunen har markerat ett nytt verksamhetsområde som ligger inom riksintresset för framtida järnväg. Länsstyrelsen anser att det inte är lämpligt att planera in nya områden i riksintressekorridoren då man ännu inte vet vilken placering som Ådalsbanan kommer att få. Trafikverket har påbörjat ett arbete med att ta fram en linjestudie för den framtida järnvägssträckningen. Riktlinjer för området bör ta med att risker och skyddsåtgärder måste hanteras om järnvägen placeras nära området.</p>	<p>Det är inte sannolikt att järnvägen dras så högt upp då det är osannolikt att järnvägen kommer gå över transformatorstationen. Därför har området pekats ut trots att delar av det ligger inom riksintresse för järnväg. Riktlinje läggs till om att det är viktigt att utreda riskerna från järnväg i detaljplan.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>VIF-ä7 Nacksta västra verksamhetsområde</i></p> <p>En utveckling i detta område kan medföra att det troligtvis krävs åtgärder på Bergsgatan för att den nya trafiken inte ska försämra framkomligheten och trafiksäkerheten på Bergsgatan/ E14. En förutsättning för att området ska kunna etableras är en trafikutredning görs som visar hur området ska ansluta Bergsgatan på ett trafiksäkert sätt. Åtgärdsförslag som visar hur detta är möjligt måste också tas fram samt vem som ansvar för dessa åtgärder. Detta borde framgå under rubriken "Lokala riktlinjer".</p>	<p>En trafikutredning tas fram i arbetet med detaljplanen. Eftersom trafikutredningen inte görs inom ramen för översiktsplanen kommer heller inte inom ramen för översiktsplanen pekats ut vilka som är ansvariga för de olika åtgärderna utan det får hanteras i detaljplaneskedet.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>VIF-ä8 E14 Blåberget – Nacksta</i></p> <p>Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen nämner att de kommer utreda anslutningen till området i detaljplanearbetet. Att angöra en ny anslutning mot E14 vid Blåberget är inte omöjligt, men utformning och ansvarsfrågan måste utredas vidare.</p>	<p>Frågorna hanteras i detaljplaneskedet.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>VIF-ä9 Töva</i></p>	<p>Beteckning VIF innebär att det är störande verksamheter och det är därför fördelaktigt att lägga dessa där annan, mer störningskänslig verksamhet inte kan ligga. Riktlinje</p>	<p>Ja</p>

<p>Verksamhetsområdet ligger mellan väg E14 och järnväg. Området är därmed utsatt både för risker från farligt gods och buller. Det är viktigt att riskbilden finns med i översiktsplanen.</p>	<p>läggs till om att det är viktigt att utreda riskerna från väg och järnväg i detaljplan.</p>	
<p><i>Sammanhållen bebyggelse, småskalig (SBS)</i></p> <p>Länsstyrelsen ställer sig frågande till lämpligheten att generellt säga att dessa områden inte omfattas av gång- och cykelvägar eller utökade kollektivtrafikturer. En platsspecifik bedömning måste göras om lämpligheten av ny bebyggelse i det aktuella området utifrån trafiksäkerhet och tillgänglighetssynpunkt.</p> <p>Den första riktlinjen bör kompletteras;</p> <p>Vid planering för nya bostäder ska tillgänglighet till skola, barnomsorg, vård, omsorg och socialt boende samt ytor för lek, rekreation och återvinning hanteras tidigt i planprocessen. Även infrastrukturens förutsättningar ska beaktas tidigt.</p>	<p>Kommunen ser inte att dessa områden kommer att kunna förses med denna service inom överskådlig tid med hänsyn till att det finns större behov på andra platser i kommunen. Om ramen i den Regionala infrastrukturplanen utökas ser vi fram emot att kunna förse även dessa områden med gc-vägar.</p> <p>Förslaget till ny översiktsplan innehåller generella riktlinjer för hållbart resande och resurshushållning som behandlar dessa frågor. Riktlinjer för SBS har kompletterats.</p>	Ja
<p><i>Haparandavägen, MBV-ä2</i></p> <p>Området överlappar riksintresset för framtida väg E14. Trafikverket arbetar i dagsläget med att utreda vilket av alternativen som kommer att bli nya E14. Det är därmed inte lämpligt att nya områden överlappar korridoren innan Trafikverket har klargjort nya E14.</p> <p>Länsstyrelsen ställer sig frågande till lämpligheten till detta. Läs mer under kapitlet för Riksintressen.</p>	<p>Området är inte aktuellt för detaljplaneläggning idag. Kommunen föreslår att riksintresset utgår då kommunstyrelsen förordar alternativ N2 nysträckning som ny E14. Eftersom platsen utsätts för buller anser kommunen att någon form av verksamhet skulle vara ett bra komplement som ligger i anslutning till redan befintlig infrastruktur. Riktlinje om riksintresset Hulivägen finns i områdets beskrivning.</p>	Nej
<p><i>VIF –ä1 Birsta nytt verksamhetsområde</i></p> <p>Det är positivt att kommunen tar upp problematiken med den ansträngda trafiksituationen vid Birsta. Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen tar hänsyn till detta i översiktsplanen. Översiktsplanen kan kompletteras med att</p>	<p>Trafikfrågorna hanteras i kommande detaljplan.</p>	Nej

trafiksäkerhetsbelastningen måste hanteras innan planer med några nya verksamheter kan antas.		
<p><i>VIF –ä2 Södra Birsta-Kullåsen</i></p> <p>Området bedöms inte vara aktuellt om det inte byggs någon ny anslutning till området söderut. Trafikbelastningen är redan idag hög till och från Birsta Syd.</p>	Översiktsplanen svarar inte på hur området ska anslutas mot anslutande vägnät utan det får hanteras i kommande detaljplan.	Nej
<p><i>VIF-ä3 Fillan</i></p> <p>Länsstyrelsen vill upplysa om att staten är väghållare över trafikplats Fillan. Verksamhetsområdet överlappar en del av trafikplatsen vilket Trafikverket anser inte är lämpligt.</p>	TIA området har ändrats så att det även innefattar hela trafikplatsen.	Nej
<p><i>VIF-ä5 Hulivägen</i></p> <p>Verksamhetsområdet överlappar riksintresset för framtida väg E14. Trafikverket jobbar i dagsläget med att utreda vilket av alternativen som kommer att bli nya E14. Det är därmed inte lämpligt att nya områden överlappar korridoren innan Trafikverket har klargjort nya E14.</p>	Området är inte aktuellt för detaljplaneläggning idag. Kommunen föreslår att riksintresset utgår då kommunstyrelsen förordar alternativ N2 nysträckning som ny E14. Eftersom platsen utsätts för buller anser kommunen att någon form av verksamhet skulle vara ett bra komplement som ligger i anslutning till redan befintlig infrastruktur. Riktlinje om riksintresset Hulivägen finns i områdets beskrivning.	Nej
<p><i>VIF-ä6 Bergsåkers gård</i></p> <p>Kommunen har markerat ett nytt verksamhetsområde som ligger inom riksintresset för framtida järnväg. Länsstyrelsen anser att det inte är lämpligt att planera in nya områden i riksintressekorridoren då man ännu inte vet vilken placering som Ådalsbanan kommer att få. Trafikverket har påbörjat ett arbete med att ta fram en linjestudie för den framtida järnvägssträckningen. Riktlinjer för området bör ta med att risker och skyddsåtgärder måste hanteras om järnvägen placeras nära området.</p>	Det är inte sannolikt att järnvägen dras så högt upp då det inte är sannolikt att den kommer passera över ställverket, därför har området pekats ut trots att delar av det ligger inom riksintresse för järnväg. Riktlinje läggs till om att hänsyn till risker kopplade till närhet till järnväg läggs till.	Ja

<p><i>VIF-ä7 Nacksta västra verksamhetsområde</i></p> <p>En utveckling i detta område kan medföra att det troligtvis krävs åtgärder på Bergsgatan för att den nya trafiken inte ska försämra framkomligheten och trafiksäkerheten på Bergsgatan/ E14. En förutsättning för att området ska kunna etableras är en trafikutredning görs som visar hur området ska ansluta Bergsgatan på ett trafiksäkert sätt. Åtgärdsförslag som visar hur detta är möjligt måste också tas fram samt vem som ansvar för dessa åtgärder. Detta borde framgå under rubriken ”Lokala riktlinjer”.</p>	<p>En trafikutredning tas fram i arbetet med detaljplanen. Eftersom trafikutredningen inte görs inom ramen för översiktsplanen kommer heller inte inom ramen för översiktsplanen pekats ut vilka som är ansvariga för de olika åtgärderna utan det får hanteras i detaljplaneskedet.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>VIF-ä8 E14 Blåberget – Nacksta</i></p> <p>Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen nämner att de kommer utreda anslutningen till området i detaljplanearbetet. Att angöra en ny anslutning mot E14 vid Blåberget är inte omöjligt, men utformning och ansvarsfrågan måste utredas vidare.</p>	<p>Frågorna hanteras i detaljplaneskedet.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>VIF-ä9 Töva</i></p> <p>Verksamhetsområdet ligger mellan väg E14 och järnväg. Området är därmed utsatt både för risker från farligt gods och buller. Det är viktigt att riskbilden finns med i översiktsplanen.</p>	<p>Benämningen VIF i översiktsplanen innebär störande verksamheter. Det är därför lämpligt att placeras störande verksamheter där det redan finns andra störningar som i det här fallet från väg och järnväg. Riktlinje läggs till om att det är viktigt att utreda riskerna från väg och järnväg i detaljplan.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>VIF-ä10 Stockvik Vaple</i></p> <p>Kommunen har pekat ut ett större område för verksamheter i närhet till E4 samt Ostkustbanan. För de verksamheter som kan komma att placeras inom 150 meter från farligt gods stråk behöver även risker utredas. Trafikverket anser att man bör komplettera under lokala riktlinjer att risker från farligt gods behöver utredas. När det gäller avstånd behöver hänsyn tas till framtida dubbelspår för järnväg. Kommunen har även tagit med av och påfarterna på E4 i deras område. Det anses mindre lämpligt eftersom E4 utgör riksintresse. Området saknar idag en koppling för gång- och cykel. Många boende i</p>	<p>Lägg till riktlinje om att riskutredning behöver göras för de delarna av området som ligger inom 150 m från väg och järnväg, tänk på att det planeras för dubbelspår.</p> <p>Lägg till i områdesbeskrivningen om att exploatering i området ökar behovet av en gång- och cykelväg på Kemivägen.</p>	<p>Ja</p>

<p>Bredsand och personer som arbetar på industrierna ser det som en stor brist att man inte kan ta sig säkert gåendes eller med cykel till den befintliga bensinmacken i området. Trafikverket bedömer att GC-koppling och åtkomst till kollektivtrafik bör vara en förutsättning för att kunna exploatera området. Det bör också framgå som och en lokal riktlinje i ÖP.</p>	<p>Anledningen till att VIF området överlappar trafikplatsen är för att möjliggöra en anslutning till VIF området till trafikplatsen.</p>	
<p><i>VIF-ä11 Område mellan E4 och Njurundabommen.</i></p> <p>Området ligger över väg 551. Länsstyrelsen anser att det inte är lämpligt att överlappa ett nytt område över Trafikverkets väg.</p>	<p>Vägar kan ingå i VIF-områden. E4 och E14 är de enda bilvägarna som pekas ut specifikt i markanvändningskartan. Övriga vägar har en annan markanvändning.</p>	Nej
<p><i>Riktlinjer som kompletterar de generella riktlinjerna för alla områden med beteckningen TIV:</i></p> <p>Kommunen använder sig av begreppet byggnadsfritt avstånd, men det man egentligen syftar på är begreppet tillståndspliktig zon. Tillståndspliktig zon gäller för de områden som är inte ligger inom detaljplanelagt område. För byggnationer som inte ligger inom detaljplan och inte kräver bygglov, krävs det tillstånd enligt § 47 väglagen av länsstyrelsen att uppföra byggnationer inom 12 meter från vägområdet vilket är den tillståndspliktiga zonen. Vid de större vägarna kan det vara utökat avstånd upp till 50 meter från vägområdet. Det är också viktigt att ingenting får uppföras inom vägområdet och säkerhetsavståndet. Inom vägområdet krävs tillstånd enligt väglagen § 43 från väghållaren för att utföra arbete och uppföra fasta objekt. Vägområdet är en förutsättning för att kunna sköta drift- och underhåll av vägen på ett bra sätt då det exempelvis måste finnas plats för ett snöupplag vid sidan om vägen vid snöröjning. Säkerhetsavståndet är det område utanför körbanan som ska vara fritt från fysiska hinder i form av fasta och oeftergivliga föremål. Säkerhetsavståndet bestäms av vägens utformning och tillåten hastighet.</p>	<p>Begreppet byggnadsfritt avstånd byts ut mot tillståndspliktig zon.</p> <p>Att inget får byggas i vägområdet eller skyddszonen står redan i lagstiftningen och behöver därför inte lyftas i översiktsplanen.</p>	Ja
<p><i>Ny sträckning E14, TIV-ä1</i></p>	<p>Svar om E14.</p>	

<p>Kommunen har i kartmaterialet endast redovisat en alternativ sträcka för nya E14. Länsstyrelsen anser att kommunen bör förtydliga de 3 olika alternativen för att det ska vara lättare för den som läser materialet att det finns fler alternativa lokaliseringar och inte enbart den kommunen rekommenderar. Det kan medföra att man tro att lokaliseringen är fastställd. Trafikverket kan i dagsläget inte säga vilken dragning av E14 det kommer att bli.</p>		
<p><i>Riktlinjer som kompletterar de generella riktlinjerna för alla områden med beteckningen TIJ</i></p> <p>Kommunen redogör i de generella riktlinjerna för TIJ att det inte bör placeras byggnationer närmre än 30 meter från spårmiten och om byggnader ska placeras närmre kan det finnas behov av att göra riskutredningar. Länsstyrelsen vill tydliggöra att riskanalyser kan behöva göras vid längre avstånd än så från en transportled med farligt gods. På alla Trafikverkets järnvägar ska farligt gods kunna transporteras. Bullerutredningar behöver också göras när man placerar bostäder eller störningskänslig verksamhet nära järnväg. I en av riktlinjerna skriver kommunen följande ”Behov av riskutredning kan finnas kopplat mot att minska det byggnadsfria avståndet till järnväg”. Här bör kommunen istället använda sig av benämningen säkerhetsavstånd istället för byggnadsfritt avstånd.</p>	<p>Lägg till riktlinje om att för byggnader som placeras inom 30 meter från spårmiten behöver riskanalyser genomföras, även på större avstånd kan det finnas behov av att genomföra riskanalyser.</p> <p>Lägg till riktlinje om att bullerutredningar behöver göras om bostäder eller störningskänsliga verksamheter placeras i närheten av järnväg.</p>	Ja
<p><i>Ådalsbanan</i></p> <p>Det är inte självklart att spåret genom Sundsbruk ska rivas, detta behöver utredas vidare.</p>	<p>Texten uppdateras om att järnvägen genom Sundsbruk ska rivas till att Trafikverket utreder om det är möjligt att riva järnvägen genom Sundsbruk.</p>	Ja
<p><i>Bergsäkerstriangeln</i></p> <p>Kommunen skriver att ett förbindelsepår ska byggas. Detta spår är färdigställt och kopplades in 5 juli 2021.</p>	<p>Texten uppdateras.</p>	Ja
<p><i>Malandstriangeln</i></p>	<p>Namnet ändras till Malandsspåret.</p>	Ja

Namnet bör bytas ut till Malandsspåret, eftersom det inte byggs något triangelsspår i detta skede.		
<p><i>Tåghållplats Vattjom, TIR-äl</i></p> <p>Kommunen lyfter i översiktsplanen en ny tåghållplats i Vattjom planeras på längre sikt. Länsstyrelsen anser att det för tydlighetens skull kan vara lämpligt att nämna att det är en regional åtgärd med ett regionalt ansvar och att normalt sker finansiering (och beslut) via den regionala transportplanen.</p>	Översiktsplanen visar på vilken riktning kommunen vill gå i, finansieringsfrågan får lösas i ett senare skede.	Nej
<p><i>GC-vägar</i></p> <p>Länsstyrelsen vill påpeka att andelen elcyklister förväntas öka, vilket kommer påverka medelhastigheten på cykelbanorna. Detta ställer krav på breda, säkra och funktionsseparerade cykelbanor med få hinder. För att planeringen av nya områden ska bemöta framtidens krav är det viktigt att gång- och cykelvägar prioriteras högt och att det avsätts väl tilltagna ytor i tidigt skede för GC-vägar.</p> <p>För de stråk som berör statlig och regional väg behöver kommunen föra dialog med Region Västernorrland som svarar för prioriteringen av vilka gång- och cykelvägar som ska byggas ut.</p>	<p>Kommunen har som ambition att bygga attraktiva cykelvägar. Frågor om cykelbanornas utformning hanteras inte i översiktsplanen utan istället i arbetet som pågår med en trafikstrategi och i det arbetet som kommer följa trafikstrategin.</p> <p>Översiktsplanen visar kommunens viljeinriktning, prioritering av gång- och cykelvägar sker i ett senare skede i den regionala infrastrukturplanen.</p>	Nej
Gamla E4, väg 562 har det byggts GC-väg på del av sträckan och resterande del byggs inom närtid	Uppdatera texten med att på vissa delar av sträckan är GC redan byggt och att på övriga delar av sträckan planeras byggnationen av GC i närtid. Kartan uppdateras.	Ja
Utmed Ljustavägen planeras det GC-väg.	Texten uppdateras med att enligt "Vägplan för gång- och cykelväg väg 622 Johannedal-Östra Birsta" planeras det för en gång- och cykelväg längs med Ljustavägen med preliminär byggstart 2023.	Ja

På sträckan Allsta/Klingsta – Sundsvall finns det utmaningar med att anlägga GC-väg pga. terrängen/topografin	Texten kompletteras med att det på sträckan finns utmaningar med terräng/topografi för att få till en GC på sträckan.	Ja
Vid trafikplats Bydalen finns det möjligheter för gående och cyklister att ta sig mellan Gärde och Haga/Bydalen, men inte via en gen och trygg väg.	Texten kompletteras med att det saknas trygga och gena kopplingar för gående och cyklister mellan Gärde och Haga/Bydalen.	Ja
När det gäller befintlig Alnöbron utreds möjligheten att förbättra säkerheten för oskyddade trafikanter att ta sig över bron. Förmodligen blir det ganska dyrt eftersom det kommer krävas åtgärder för att förstärka bärligheten på delar av bron.	Text uppdateras med att utredning pågår för att se om det går att förbättra trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter.	Ja
På sträckan Bergsåker-Kovland avses GC-väg byggas i samband med att vägen byggs om och förstärks.	Texten uppdateras med att Trafikverket planerar att påbörja åtgärder på väg 86 tidigast 2023.	Ja
Transport och resande		
Länsstyrelsen anser att förutsättningar att försörja både befintliga och nya bebyggelseområden med kollektivtrafik bör utgöra en viktig utgångspunkt för planeringen. Även förutsättningarna för att kunna cykla till och från viktiga målpunkter bör utredas i planeringens tidiga skede där kommunen i kommande exploateringar bör ta höjd för de eventuella åtgärder som behövs för att skapa sammanhängande, gena stråk.	Kommunen delar uppfattningen och har såväl generella som områdesspecifika riktlinjer före detta.	
Målbild, förtydliga att kommunen också arbetar mot arbetsgivare. Fortsatt under Attraktiv och inkluderande kommun skulle det kunna tydliggöras hur kollektivtrafik och gång- och cykel som transportmedel ska prioriteras gentemot bilismen.	Arbetet med hållbart resande finns med i kommunens trafikstrategi och Mobilitetsnorm. Vi behöver inte förtydliga detta mer i vår målbild.	Nej

<p>Kommunen hänvisar till nationella målbilder för utsläppsminskningar. Översiktsplanen kan med fördel också hänvisa till om det finns egna kommunala målsättningar kopplat till utsläppsminskningar.</p>	<p>Kommunens målsättningar finns redovisade i avsnittet om mål och samband. Målet om att kommunen ska vara klimatneutral till 2030 fattades efter att målbilden för ÖP 2040 togs fram. Målet om klimatneutralitet har lagts till.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Kapitel 3.2, Kompletterande lokal utvecklingsinriktning</i></p> <p>Under ”Cykeltrafikens utveckling” vore det bra om kommunen kompletterade skrivningarna med att tydligare beskriva planerade säkerhetsåtgärder för gång- och cykeltrafikanter (till exempel bättre skyltning, tydligare separering av trafikslag).</p>	<p>Dessa frågor hanteras inom ramen för kommunens trafikstrategi. Trafikstrategin utgör ett planeringsunderlag till kommunens översiktsplan och har arbetats fram parallellt med översiktsplanen. Trafikstrategin beslutas av stadsbyggnadsnämnden som har ansvar för den typen av frågor enligt kommunens reglementen.</p>	
<p><i>Kapitel 4.1, Generella riktlinjer för hela kommunen</i></p> <p>Under punkt 5. är det positivt att det finns ett ambitiöst mål för ökad gång- och cykeltrafik, men definitionen för ”hållbart resande” bör antingen ändras, eller så bör ett annat begrepp användas. Resande med bil är inte nödvändigtvis ohållbart. Det finns tillfällen när resande med bil (t.ex. beroende på hur många som är i bilen, vilket drivmedel som används, om bilen är en del av en bilpool) också kan vara hållbart. Och resande med bil kan vara hållbarare än kollektivtrafik om det skulle innebära att dra en busslinje ut till ett område med mycket få invånare.</p>	<p>Potentialen för hållbara resor är störst i central Sundsvall och för vissa som bor på landsbygden är inte gång, cykel och kollektivtrafik ett reellt alternativ. Även om bilen är deras enda realistiska alternativ blir bilen fortfarande inte ett hållbart alternativ även om det är det bästa alternativet för vissa. Även en bil som drivs på el är inte hållbar eftersom problemet med utrymmesbehov kvarstår, däcken river upp partiklar och att alla inte har råd att köpa en egen bil. I glesare befolkade områden är t.ex. samåkning ett bra sätt att minska klimatavtrycket för resor. Samåkning minskar också trängseln och parkeringsbehovet i centrala Sundsvall. Eftersom alla medborgare inte har möjlighet att välja hållbara transportmedel vid alla resor har översiktsplanen satt ett mål om att 75% av alla resor ska vara hållbara. Det ska finnas utrymme för de som saknar alternativ till att fortsätta resa med bil. Det är bra om de i den mån det är möjligt väljer bättre drivmedel och samåkning för att minska klimatpåverkan så mycket som möjligt.</p>	<p>Nej</p>

<p>Fortsatt under 5. skulle en åtgärd om att arbeta med miljözoner i Sundsvallsregionen kunna inkluderas. Sundsvall har haft problem med lokala utsläppsnivåer av hälsofarliga ämnen från trafiken; ett snabbt och effektivt sätt att minska dessa i stadskärnan kvickare än vad ett skifte av fordonsflottan och ändrade godstrafikmönster kan uppnå är att arbeta med miljözoner, något som görs i många andra stora svenska städer och flertalet europeiska städer.</p>	<p>Arbetet med miljözoner hanteras i kommunens åtgärdsprogram för friskare luft; ”Åtgärdsprogram – för att förbättra luftkvalitén och uppnå miljö kvalitetsnormen (PM10)”.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>Kapitel 6.3, Översiktsplanens koppling till nationella och regionala mål och strategier</i></p> <p>Nationella energi- och klimatmål bör nämnas tydligare i detta kapitel, då de har mycket stor påverkan för hur städer bör utformas transportplaneringsmässigt. Generellt är skrivningen mycket svepande här, och en tydligare beskrivning av hur nationella mål har beaktats vore positivt.</p>	<p>Texten har bearbetats och förtydligats och flyttats till avsnitt 2 Mål och samband.</p>	<p>Ja</p>
<p>Social hållbarhet</p>		
<p>Begreppet trygghet används återkommande i översiktsplanen. Begreppen trygghet och säkerhet är för en del svåra att särskilja och ofta ses trygghet som ett allt för vitt begrepp. Begreppet bör definieras redan i översiktsplanen för att sedan tydligt kunna löpa genom hela planprocessen. Det skapar förståelse för vilken slags samverkan som behöver ske genom hela processen för att skapa ett tryggt och attraktivt samhälle.</p>	<p>En ordlista finns numera i inledningen till översiktsplanen.</p>	<p>Ja</p>
<p>På några ställen i texten skrivs att insatser ska leda till bättre folkhälsa. Länsstyrelsen anser att det är mer troligt att dessa insatser <i>skapar förutsättningar för</i> bättre folkhälsa och därför är en mer användbar formulering.</p>	<p>Texten har ändrats.</p>	<p>Ja</p>
<p>Länsstyrelsen noterar att det kommer byggas många förskolor under programperioden medan det inte i motsvarande omfattning nämns behovet av att utöka platser inom skolor. De barn som föds eller flyttar in tidigt under programperioden hinner genomföra hela sin skolgång medan planen gäller.</p>	<p>I dagsläget ser vi behov av främst förskolor. I de flesta fall kan skolor och förskolor byggas främst inom MBT, i vissa fall inom MBC och MBK. Där vi idag känner till behov av, eller har prognoser som visar på att fler</p>	<p>Ja</p>

Det vore lämpligt om kommunen kompletterar med ett resonemang kring detta. Om dagens skolor även håller för den förväntade befolkningsökningen bör det tydligt framgå.	skolplatser behövs, finns det beskrivet. Det finns även beskrivet i avsnittet genomförande.	
Mot bakgrund av kommunens vision och påtalade prioriteringar, menar länsstyrelsen att översiktsplanen mer explicit skulle kunna utgå från och integrera principen om universell utformning som en tydligare röd tråd, utifrån ambition om ökad inkludering och delaktighet.	Vi har valt att ha mycket av dialogen digitalt. Detta har lett till att vi har nått en bredare grupp än vi brukar. Flera medarbetare utbildar sig i normkritiskt tänkande och andra är HBTQ-certifierade. Innan pandemin höll vi fysiska möten där människor vi vanligtvis inte når finns. Se samrådsredogörelsen. Vi kommer också att ta fram en lättläst version av den färdiga planen.	Nej
En fundering är däremot i vilken utsträckning och på vilket sätt som framförallt funktionsrättsrörelsen har involverats och varit delaktig i framtagandet av översiktsplanen? Länsstyrelsen anser att detta kan förtydligas ytterligare.	Samrådsredogörelsen har kompletterats med de samråd som hållits, däribland kommunens funktionshindersråd. P.g.a. pandemin har vi inte haft möjlighet att hålla fysiska möten. Däremot är hela ÖP möjlig att ta del av genom att få den uppläst. Därigenom menar vi att fler har haft möjlighet att ta del av planen jämfört med en helt analog plan.	Ja
I bedömningen av den sociala hållbarheten bör också konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning tas med.	Innehållet i konventionen har ingått som en parameter i det underlag som använts till miljökonsekvensbeskrivningen.	Nej
Länsstyrelsen saknar dock ett resonemang kring den nalkande utmaningen med att andelen av hushållen i åldern 80–100 år antas öka med ca 50 procent till år 2030.	Vård- och omsorgsförvaltningen har en plan för detta fram till 2030. Planeringsunderlaget har kompletterats.	Ja
Gällande boendeformer utöver normtypiska hyres- och bostadsrättslägenheter, villor samt student- och äldreboenden saknar länsstyrelsen tydliga planer för framtida boende för personer med fysiska/psykiska/intellektuella funktionsnedsättningar, ensamstående med och	I riktlinjerna för MBT lyfts behovet av framförallt billiga hyresrätter. Detta är en faktor som förenar många av de behov som ni efterfrågar. Behovet kartläggs i riktlinjer för bostadsförsörjning.	Ja

utan barn, samt generationsboenden/kollektivboenden/trygghetsboenden eller andra socialt och miljömässigt hållbara boendeformer.		
--	--	--

B. Kommunala nämnder och råd

Nr. 91. Miljönämnden

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Skriv ÅDT istället för ”per dygn” i riktlinjen om frisk luft.	Vi ändrar till ÅDT med en förklaring av fackuttrycket (trafik per årsmedeldygn).	Ja
Saknar en riktlinje om en lugn, grönskande utemiljö fri från föroreningar och buller vid äldreboenden.	Nya generella riktlinjer har lagts in.	Ja
Förslag till ny formulering av riktlinjen om skydd mot värmeböljor så att även skola och förskola inkluderas.	Tillägg har gjorts i generella riktlinjerna punkt 11. <i>Riktlinjer för anpassning av kommunens grupp - och äldre boenden, för att säkerställa att särskilda riskgrupper inte lider skada av värmeböljor</i> togs fram inom projektet CLIMATE med delfinansiering från EU (KS 2019-01-14). Studien inriktar sig helt på olika typer av kommunala boenden vilket betyder att frågan om skolor och förskolor inte har behandlats. Avgränsningen är gjord utifrån att det är först när värmen är hög under hela dygnet som det blir riktigt allvarligt. Därför finns inte något kommunalt beslut rörande skolor och förskolor för ÖP att luta sig mot. Barnens boendemiljö kan vi från kommunens sida inte påverka annat än genom de allmänna riktlinjer som ÖP satt	Ja

	<p>upp för grönstruktur och dagvattenhantering och som bland annat syftar till att göra hela tätorterna mer motståndskraftiga mot värmeböljor, genom att skänka skugga, fukt och stadsbris. Att ge barnen skydd mot värmen under dagtid är därför ett sätt att skydda en stor riskgrupp mot de hälsorisker som hög temperatur dygnet runt har.</p> <p>Folkhälsomyndigheten framhåller att höga temperaturer medför särskilt stor risk för grupperna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Äldre • Kroniskt sjuka • Personer med funktionsnedsättning • Små barn och gravida • Personer som tar vissa mediciner <p>Utifrån utpekade riskgrupper vore skydd mot värmeböljor på framförallt förskolor önskvärt.</p> <p>Skolor likställs i det här fallet med arbetsplatser. Arbetsmiljöverket anger på sin hemsida (2021-11-24) att följande lufttemperaturer kan vara lämpliga:</p> <p><i>Kontor, Skola</i> 20-24 °C*</p> <p><i>Gymnastiksal</i> 18 °C</p> <p><i>*Sommartid kan temperaturer upp till 26 °C accepteras.</i></p> <p>En del av skolans verksamhet sker också utomhus. Detta klassas som utomhusarbete och regleras i Arbetsmiljöverkets författningssamling:</p> <p>AFS 2020:1 86 § <i>Fasta arbetsplatser utomhus ska vara utformade så att arbetstagarna skyddas mot väder och vind.</i></p>	
--	---	--

	<p><i>Allmänna råd: Exempel på skydd mot väder och vind är solavskärmning. På skolgårdar, och i liknande miljöer, bör det finnas tillräckligt stora områden med skugga.</i></p> <p>Barn- och utbildningsförvaltningen tillsammans med Drakfastigheter driver ett arbete med att sätta upp solskydd över sandlådor för att ge små barn skugga utomhus. Detta är framförallt ett skydd mot uv-strålning men ger viss lindring mot värme. Det ger klen skydd vid värmeböljor.</p> <p>De arbetar även med att skydda inomhusmiljön mot direkt solinstrålning med hjälp av markiser och liknande.</p> <p>Det finns många andra enkla åtgärder som skulle kunna göras för att skydda gårdar och byggnader mot alltför stark värme. Ett tillägg i de generella riktlinjerna punkt 11 görs därför.</p>	
<p>Vill ha ny generell riktlinje om att en riskbedömning av markens föroreningsgrad ska göras inför planering och exploatering av ett område. Förslag till formulering finns.</p>	<p>En ny generell riktlinje om föroreningar har lagts till. Samtidigt tas motsvarande riktlinje för MBT, MBC och MBK bort.</p> <p>Kommunen har tagit fram en Kemikalieplan (kommunfullmäktige 2018-09-24) som bland annat innebär att områden med misstänkt PAH-nedfall kommer att provtas.</p> <p>Miljöbalken (MB) och Plan- och bygglagen (PBL) reglerar att föroreningar hanteras i detaljplaneläggning och bygglov.</p>	<p>Ja</p>
<p>Riktlinjerna för MBK, MBC och MBT bör kompletteras med en riktlinje om att små lägenheter vända mot söder i trafikutsatta lägen ska ha ett skydd mot höga temperaturer så att de boende inte lockas att öppna fönstren.</p>	<p>En ny riktlinje om skydd mot värme i små bostäder läggs till i generella riktlinjer punkt 11.</p>	<p>Ja</p>

	<p>Folkhälsomyndigheten har rekommendationer om att bostadstemperaturen inte ska vara högre än 26 °C långvarig tid (Allmänna råd om temperaturer 2014:17).</p> <p>26 °C är fortfarande så varmt att personer kan vilja öppna fönstret och därmed utsätta sig för skadliga nivåer av buller och luftföroreningar.</p> <p>Långvariga värmeböljor förväntas bli vanligare i framtiden varför nya typer av riktlinjer är befogade.</p>	
<p>I målbilden för översiktsplanen framgår att jordbruksmarken är viktig för vår livsmedelsförsörjning och att vi därför i första hand ska styra byggande till annan mark. En generell riktlinje behövs för att målet ska nås.</p>	<p>Riktlinjen om odlingsmark ligger i markanvändningen LBY och LBK. Där andra markanvändningstyper har pekats ut på odlingsmark har en avvägning mellan intressena gjorts.</p>	Nej
<p>Många av de verksamhetsområden som föreslås i ÖP ligger på naturmark. En generell riktlinje som styr etableringar till redan ianspråktagen mark vore bra. Förslag till omformulering av punkt 3 <i>Resurshushållning</i> finns.</p>	<p>Riktlinje 3 i generella riktlinjer formuleras om.</p> <p>Översiktsplanen kan inte styra hur privata fastighetsägare väljer att disponera sin mark eller när de väljer att sälja den vidare.</p> <p>Det finns ett politiskt mål om 5000 nya jobb till 2030. För att målet ska nås vill kommunen möjliggöra nya verksamhetsetableringar. Därför föreslås mycket ny verksamhetsmark i ÖP.</p> <p>Att använda befintlig verksamhetsmark mer effektivt är också ett viktigt verktyg för att nå målet om fler jobb. Därför har yttrandet lett till en del förändringar.</p>	Ja
<p>Hur ska den lokala riktlinjen ”<i>Hänsyn måste tas till de bäckar som finns i området.</i>” tolkas och hanteras?</p>	<p>VIF-ä-områdena har setts över och texter eller gränser har i vissa fall justerats.</p> <p>Olika bäckar kan behöva olika typ av hänsyn för att bibehålla sina värden. Därför är riktlinjen inte mer precis.</p>	Ja

<p>Rimligtvis bör områdena istället anpassas efter vad som är strandskyddat.</p>	<p>Flera av de ytor som har den här riktlinjen har även ett avstånd inlagt i markanvändningskartan mellan VIF-ä och närliggande vattendrag.</p> <p>Vissa ytor med den här riktlinjen har vattendrag där strandskyddet är upphävt. Där finns ändå anledning att beakta vattendragens funktion och värden men avståndet blir inte nödvändigtvis 100 m.</p> <p>Strandskyddslagstiftningen håller på att ändras och hur strandskyddet ska hanteras i respektive fall får avgöras i detaljplaneprocessen.</p>	
<p><i>MBT-ä4 – MBT-ä13, MBT-ä16 – MBT-ä18 och MBT-ä21 – MBT-ä22 - MBV-ä2.</i></p> <p>Områdena ligger inom ett område med ytliga PAH-föreningar vilket bör framgå i de lokala riktlinjerna.</p>	<p>Riktlinjer har lagts in i följande områden där PAH har konstaterats:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MBT-ä5 Sibirien • MBT-ä6 Västra Haga söder om sjukhuset • MBT-ä22 Getberget • MBT-ä4 Bosvedjan <p>Områden som kompletterats med text om att markprovtagning har genomförts utan fynd av föreningar över riktvärdet för känslig markanvändning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MBT-ä16 Katrinehill • MBT-ä12 Kungsbackavägen • MBT-ä21 Spånvägen <p>Miljöbalken (MB) och Plan- och bygglagen (PBL) reglerar att föreningar hanteras i detaljplanläggning och bygglov.</p> <p>Planen justeras med information i de områden där problem har konstaterats. I övrigt finns numera den generella riktlinjen enligt miljökontorets önskemål.</p>	<p>Ja</p>

<p><i>MBT-ä4</i></p> <p>Den del av MBT-ä4 Bosvedjan som ännu inte är detaljplanelagd har stora värden för natur och friluftsliv och bör inte markeras som MBT-ä.</p>	<p>Alla som bor norr om Hulivägen och väster om E4 kommer att ha tillgång till rekreationsskog inom 1 km från bostaden (det avstånd som det grönytestrategiska underlaget förespråkar) även om MBT-ä4 bebyggs. Eftersom E4 är en stor barriär hänvisas boende öster om E4 till Gärdeberget/Fillaberget.</p> <p>Kvaliteten på det kvarvarande rekreativområde kommer i viss mån att försämrats av den markanvändning som föreslås i ÖP eftersom ytan krymper och tillkommande verksamheter föreslås både i norr och i söder.</p> <p>ÖP har avvägt de olika intressena och står fast vid utpekandet av MBT-ä4.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>MBT-ä6</i></p> <p>Kritiska till utpekandet av MBT-ä6 Västra Haga söder om sjukhuset. Ryggiskurvan har stort värde för friluftslivet och redan idag har boende i Haga inte tillräckligt med rekreativområden inom 1 km. Den bullerdämpande effekten uppväger inte förlusten av yta i rekreativområde.</p> <p>Det finns en risk med den nya väg som föreslås direkt söder om sjukhuset eftersom det är där barnkliniken har sin utemiljö. Den lugna utemiljön behöver värnas och ökade trafikmängder som medför buller och luftföroreningar kan ge negativ påverkan på barnen.</p>	<p>Många har lämnat synpunkter om Västra Haga. Se samlat svar om Västra Haga, även kallat Ryggis.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä7</i></p> <p>MBT-ä7 Västra Haga söder om sjukhuset borde byta namn till Västra Haga väster om sjukhuset och ha ett eget nummer.</p> <p>Området har goda förutsättningar för höga naturvärden och används flitigt för friluftsliv. Det gröna stråk som fanns i ÖP2021 har minskats</p>	<p>Många har lämnat synpunkter om Västra Haga. Se samlat svar om Västra Haga, även kallat Ryggis.</p> <p>Områdets utbredning har justerats för att det gröna stråket ska bli mer välfungerande.</p>	<p>Ja</p>

<p>markant. Stråket har markerats öster om kylanläggningen där det endast finns ett fåtal träd. Det gör att stråket med stor sannolikhet förlorar sin funktion som spridningskorridor för växter och djur. Stråket borde istället placeras väster om kylanläggningen där det finns mer yta.</p>	<p>MBT-ä7 har ett eget nr, men det finns tre områden som heter MBT-ä6 kan det ha blivit en blandning här? I så fall är synpunkten tillgodosedd.</p> <p>Sammanläggningen av MBT-ä6 gjordes eftersom områdena hade någorlunda samma frågeställningar och dessutom behandlas i ett fristående planprogram för Västra Haga.</p>	
<p><i>MBT-ä8</i></p> <p>För området MBT-ä8 Umeåvägen finns en lokal riktlinje om att strandskyddsavstånd ska hållas till bäcken.</p> <p>Området bör anpassas efter vad som är strandskyddat. Då finns det inte så mycket mark kvar att bygga på.</p> <p>Området är låglänt och det kan finnas risk för översvämning.</p>	<p>MBT-ä8 utgår.</p> <p>Det mesta av MBT-ä8 ligger inom strandskyddat område. Att man får strandskyddsdispens för att bygga bostäder inom området är inte troligt. Det finns gott om annan mark i närheten.</p> <p>Det skulle kunna vara lättare med strandskyddsdispens om det istället byggs en förskola, något som har diskuterats inom MBT-ä8. Ett alternativ till en ny förskola är att ersätta befintlig förskola med en större förskola i befintligt läge. Ytan mellan befintliga gångvägar är nära 10000 kvm stor vilket är ett mått som brukar nämnas i de här sammanhangen. Då kan befintligt grönområde finnas kvar och antalet förskoleplatser ökas ändå.</p> <p>Skyfallskarteringen visar på viss översvämningsrisk om inga åtgärder görs.</p> <p>MBT-ä8 är uppenbart välanvänt för närrekreation, lek och odling vilket också är en anledning till att undanta området från exploatering.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä11</i></p> <p>Granloholmsvägen är delvis en del av Granloskogen. Det är en viktig rekreationsskog som hyser höga naturvärden speciellt kopplat till ravinen i den norra delen som är ett utpekad naturvårdsobjekt. Den del av</p>	<p>Området utgår, men kommer att läggas i den lokala utvecklingsinriktningen eftersom området behöver utredas vidare.</p>	<p>Ja</p>

MBT-ä11 som är väster om Granloholmsvägen behöver tas bort för att behålla Granloskogen intakt. Detta är själva entrén till Granloskogen.		
Nära område MBT-ä14 Kuskvägen går en väg där travhästar tränas. Utifrån risk för allergener behöver detta beaktas vid byggande.	En lokal riktlinje har lagts till. Tack vare den centralt placerade travsportsanläggningen antas allergener sväva i luften i hela Bergsåker. Detta borde inte utgöra ett hinder för att fler bostäder byggs. En informationstext läggs till i områdesbeskrivningen så att lämpliga avvägningar kan göras vid byggnation.	Ja
Ett tillräckligt stort skogklätt avstånd krävs mellan MBT-ä15 Kungsnäs och hästsportanläggningen för att skydda människors hälsa.	En lokal riktlinje har lagts till. Boende i lantlig miljö är attraktivt och det är också många som vill ha sin häst nära bostaden, alternativt som vill nyttja ridskoleanläggningen. En informationstext läggs till i områdesbeskrivningen så att lämpliga avvägningar kan göras vid byggnation.	Ja
<i>MBT-ä16</i> MBT-ä16 Katrinehill har höga värden för friluftsliv och natur som behöver beaktas vid planläggning. Planering av trafikflöden till och från områdena måste ske så att buller- och luftsituationen inte försämras för befintliga förskolor och skolor utanför området.	Synpunkten noteras.	Nej.
<i>MBT-ä18</i> MBT-ä18 Klisshöjden har mycket höga friluftsvärden. Ytorna bör minskas ner och inte ligga i för nära anslutning till vattendrag.	Ytorna i MBT-ä18 är schematiskt visade eftersom vi i dagsläget inte vet hur det är bäst att fördela olika funktioner inom området.	Nej

<p><i>MBT-ä19</i></p> <p>Om MBT-ä19 Sörnacksta ska pekas ut som utvecklingsområde måste områdena detaljplaneras för att lösa VA-frågan och andra servicefrågor.</p>	<p>Området ingår i VA-planen som ett utredningsområde. Planering av området och VA-frågan kommer behöva lösas tillsammans, precis så som efterfrågas.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>MBT-ä20</i></p> <p>Avgränsningen av MBT-ä20 bör anpassas efter vad som är strandskyddat. Området för grönområde och park (GPP) kring Vackra bäcken bör således utökas.</p> <p>Miljönämnden har i flera fall yrkat på avslag i förhandsbesked på grund av svårigheter att lösa avlopp inom området. Om detta område ska pekas ut som utvecklingsområde måste området detaljplaneras för att lösa VA-frågan och andra servicefrågor.</p>	<p>Områdets gränser mot Vackra bäcken har setts över. Stråket längs Vackra bäcken blir en bra spridningskorridor och också fint stråk för friluftslivet.</p> <p>Området ingår i VA-planen som ett utredningsområde. Planering av området och VA-frågan kommer behöva lösas tillsammans, precis så som efterfrågas.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä22</i></p> <p>MBT-ä22 Getberget har höga och delvis mycket höga värden för biologisk mångfald enligt det grönytestrategiska underlaget. Osäkert om det går att bygga här utan att skada naturvärdena.</p> <p>Byggnation innebär att närboende får längre till bostadsnära grönska.</p> <p>Miljökontoret har fått in klagomål på buller från snökanonerna. Vid en byggnation finns risk att fler boenden blir störda.</p>	<p>Områdets gränser har setts över. Områdets utbredning har justerats utifrån grönytestrategiska underlaget och befintliga stigar.</p> <p>Buller och naturvärdesinventering kommer att beaktas i kommande planläggning så att rätt åtgärder vidtas.</p> <p>Då det gäller bostadsnära grönska är Skönsmon en stadsdel där de allra flesta har tillgång till en egen trädgård eller bostadsgård. Det som behövs är gröna mötesplatser samt större parker och grönstråk.</p> <p>Getberget är inte en mötesplats i första hand utan snarare ett rekreationsområde.</p> <p>Vid en byggnation av Getberget kommer några kvarter mellan Skönsmogatan och Björneborgsgatan att få längre än 1 km till rekreationsområde. Detta är negativt.</p>	<p>Ja</p>

	<p>Byggnation på Getberget i kombination med byggnation i MBT-ä23 gör att även boende längs Harmonigatan och norr därom får längre än rekommenderade 1 km till rekreationsområde.</p> <p>För att värna om den grönstruktur som finns i stadsdelen har några ställningstaganden gjorts:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ett grönstråk har markerats från kyrkogården upp till Södra berget längs med Skiftesvägen. Stråket är tänkt att underlätta för den som vill ta sig ut och samtidigt föra in grönska i stadsdelen. Förbättringar behövs i stråket för att det ska fylla sin funktion. • En förhoppning är att Enhörningsparken ska utvecklas till något mer värdefullt. Den gröna ytan där är stor nog för att kunna skapa en stadsdelspark. • MBT-ä22 har fått ny avgränsning för att bättre ta tillvara på de rekreationsvärden som finns i området. <p>För den nya stadsdelen på Södra kajen var Getberget också en tänkt resurs. Med en passage över järnvägen öster om bangården, vid Bäckparken, hade de som flyttar in på Södra kajen haft tillgång till ett rekreationsområde inom 1 km. En passage över järnvägen vid Fridhemsparken kan åstadkomma samma sak.</p>	
<p><i>MBT-ä23</i></p> <p>Det finns många hälsoaspekter som medför att MBT-ä23 Kubikenborg – Bredsand inte är lämpligt som bostadsområde, exempelvis markföroreningar från aluminiumsmältverket, elektromagnetisk strålning från kraftledningar, buller från väg, järnväg och industri. Om området ska bebyggas med bostäder behöver det framgå att den skyddande bebyggelsen inom MBV-ä3 måste byggas först.</p>	<p>En lokal riktlinje om att MBV-ä3 ska byggas först har lagts till.</p> <p>Det finns också flera argument för att området ska bebyggas. Det är nära till friluftaktiviteter och har havsutsikt, bland annat.</p> <p>Det kanske starkaste argumentet är att Bredsand behöver bättre koppling till staden. Det är lättast att få till en trygg</p>	<p>Ja</p>

	<p>och trivsam koppling mellan Bredsand och Skönsmon om det är bostäder längs vägen. Om föroreningshalten och andra störningar visar att bostäder är omöjligt finns ett alternativ att utöka MBV-ä3 västerut. Det är bra skyltläge och ligger invid befintlig infrastruktur vid infarten till staden, så kanske är området mer lämpligt som verksamhetsmark. Det är i så fall viktigt att det inte stör riksintresset för friluftsliv.</p>	
<p><i>MBT-ä24</i></p> <p>MBT-ä24 Hallonstigen är inte lämpligt att bebyggas med avseende på buller och markföroreningar. Området har höga natur- och friluftsvärden och är nödvändigt som grönkorridor i landskapet. E4:an, järnväg och framtida dubbelspår utgör en kraftig barriär för de boende i området att ta sig till annan natur.</p> <p>Texten om markföroreningar bör förtydligas så att det framgår att det finns markföroreningar i området. Förslag till formulering finns.</p>	<p>MBT-ä24 tas bort.</p> <p>Områdets gränser har dragits så att en stadsdelspark ska rymmas i GPP-u.</p> <p>Det finns en lokal riktlinje om buller och lagstiftning som styr vilka bullernivåer som är acceptabla. MBT rymmer även annat än bostäder, tex en idrottshall eller utbyggnad av skolan som det också finns behov av i Bredsand.</p> <p>Föroreningarna är ett bekymmer. Marken behöver saneras oavsett vad den pekas ut som. ÖP ändras så att inga förändringar föreslås i området.</p>	Ja
<p><i>MBT-ä26</i></p> <p>MBT-ä26 Nedansjö. Jordbruksmark bör ej bebyggas.</p> <p>Beakta närheten till kraftledningen.</p>	<p>Områdesgränsen justeras så att jordbruksmarken ligger utanför MBT-ä26. Jordbruksmarken ligger ändå inom gränsen för tätort men ingen förändring i markanvändningen föreslås.</p> <p>Det som talar för ett utpekande av MBT-ä på jordbruksmarken är följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den här biten jordbruksmark är liten, mindre än 1 ha och den ligger isolerad i befintlig bebyggelse. Den har därför liten betydelse för matförsörjningen. 	Ja

	<ul style="list-style-type: none"> • Den ingår inte i bevarandeplan för odlingslandskapet. <p>Det som talar för att undanta jordbruksmarken från MBT-ä är följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen vet vad som händer, även mark som i dagsläget inte används för matförsörjning kan bli attraktiv i framtiden om den hålls i hävd. • Bebyggelsestrycket i Nedansjö är litet. Det finns annan mark att tillgå. • Området ligger inom riksintresset för kulturmiljövård, Ljungans dalgång, som bland annat kräver hänsyn till jordbrukslandskapet. <p>Kraftledningen är markerad i ÖP-kartan och MBT-ä26 är redan uppdelat i två delar pga kraftledningen.</p>	
<p><i>MBT-ä27</i></p> <p>Juniskärsvägen genomkorsas av två bäckar. Strandskyddat område borde undantas från MBT. Området har värden både för natur och friluftsliv.</p>	<p>Områdets gränser har omarbetats</p> <p>De största stråken för friluftslivet har beaktats vid utpekandet av området. Se samlat svar om Juniskär.</p> <p>Strandskyddslagstiftningen kommer att göras om. Därför får strandskyddsfrågan hanteras i kommande detaljplanering.</p>	Nej
<p><i>MBT-ä28</i></p> <p>Området MBT-ä28 Juniskär bör anpassas efter strandskyddet längs bäcken, jordbruksmarken och stigen.</p>	<p>De största stråken för friluftslivet har beaktats vid utpekandet av området. Se samlat svar om Juniskär.</p> <p>Strandskyddsfrågan hanteras i kommande detaljplanering.</p> <p>Det finns en lokal riktlinje om att inte bebygga odlingsmarken. Jordbruksmarken kan vara brukningsvärd och hanteras i så fall därefter i kommande detaljplaneprocess.</p>	Nej

<p>Om hela MBT-ä30 Tingstabacken bebyggs blir det lite bostadsnära grönska kvar för boende i Nolby. Vid planering av området bör ytor för natur finnas kvar vilket bör framgå av en lokal riktlinje.</p>	<p>ÖP:s generella riktlinjer om grönstruktur (punkt 7) gäller även för detta MBT-område. Tillgång till bostadsnära grönska, kvarterspark, rekreationsområde mm ska tillgodoses för både befintlig och tillkommande bebyggelse.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>MBT-ä31</i> Nytt dubbelspår för järnväg riskerar att orsaka buller i MBT-ä31 Klockarberget-Värsta vilket bör förtydligas i riktlinjerna för området.</p>	<p>Lokal riktlinje har förtydligats. Utbyggnad av järnvägen kommer att orsaka högre bullernivåer i området.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä32</i> Dingersjömon sträcker sig in i ett naturvårdsobjekt som är utpekad för att skydda en nyckelbiotop för sundsvallsviolen. Gränsen på området bör anpassas till naturvårdsobjektet. En del av området är jordbruksmark som också bör undantas. En lokal riktlinje om markföroreningar bör läggas till.</p>	<p>Gränserna har anpassats till naturvårdsobjektet. Ytan anpassas till sydvästberget och eventuellt till åkermark. Enligt Jordbruksverkets vägledning för hur jordbruksmark ska hanteras i kommunal planering står att <i>”För att jordbruksmark ska klassas som brukningsvärd krävs att marken har brukats i närtid och att den ska ingå i ett sammanhängande jordbrukslandskap som brukats.”</i> Den här jordbruksmarken ligger i utkanten av ett sammanhängande jordbrukslandskap som brukas men är väl avgränsad mot detta. I ÖP 2040 görs bedömningen att vilket samhällsintresse som väger tyngst på platsen kan bedömas vid en detaljplaneläggning av MBT-området. Det finns redan en riktlinje om hur markföroreningar ska hanteras som gäller för alla MBT-områden. Denna har omformulerats för att täcka in alla typer av markföroreningar i hela kommunen.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä33</i> Den södra delen av MBT-ä33 Forsa är förlagd vid ett våtmarksområde med ett vattendrag. Om området ska exploateras måste en undersökning</p>	<p>Lokala riktlinjer om våtmarken har lagts till. Förslag till riktlinjer:</p>	<p>Ja</p>

<p>av lämpligheten utföras utifrån att området är sankt. Dessutom behövs en naturvärdesinventering för att bedöma lämpliga skyddsåtgärder för att inte riskera att förstöra naturmiljön och dess arter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Naturvärdesinventering krävs för att utreda lämpligt skydd och avstånd till våtmarksområdet i öster.</i> • <i>Närheten till våtmarken gör att särskilda åtgärder kan krävas inom bebyggelsen.</i> 	
<p><i>MBT-ä34</i></p> <p>Den del av MBT-ä34 Njurundabommen gamla E4 som ligger söder om Kapellvägen är jordbruksmark. Jordbruksmark bör ej bebyggas och denna del bör därför tas bort.</p>	<p>Utifrån Jordbruksverkets riktlinjer för brukningsvärd jordbruksmark:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den här jordbruksmarken har varit brukad kontinuerligt de senaste 60 åren, antagligen mycket längre än så. • Sedan 1975 har bebyggelse delat av de här åkerlapparna från resterande jordbrukslandskap. • Är avståndet tillräckligt stort/litet för att fungera för spridning av arter, sambrukande med andra marker osv? <p>Övrigt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3,3 ha, mer produktiv än vår baserat på antalet höbalar i flygfoton från 2010 och 2015. • Det är många ganska små markägare i området så sannolikt är det någon som brukar marken åt flera. <p>Det är en ganska liten del av MBT-ä34 som skulle försvinna.</p>	
<p><i>MBK-ä2 Södra kajen</i></p> <p>Det finns risker för mark- och grundvattenföroreningar inom MBK-ä2 Södra kajen som måste hanteras i samband med utveckling av området.</p>	<p>Det finns lokala riktlinjer för detta.</p>	<p>Ja</p>
<p>Det saknas beskrivning och riktlinjer för MBV-ä1 Ljustavägen. Utveckling av verksamhet på platsen är olämpligt på grund av att det delvis är jordbruksmark samt närheten till Ljustabäcken.</p>	<p>Det finns beskrivning och lokala riktlinjer för MBV-ä1. En länk till dessa är nu inlagd.</p>	<p>Nej</p>

	<p>Det finns ett beslut om att bygga bort jordbruksmarken i det här fallet. Behovet av verksamhetsmark i närheten av logistikparken anses väga tyngre än matförsörjning.</p> <p>Utifrån Jordbruksverkets riktlinjer för brukningsvärd jordbruksmark:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den här jordbruksmarken har varit brukad kontinuerligt de senaste 60 åren och mycket längre än så. • Sedan början av 1970-talet har bebyggelse delat av de här åkerlapparna från resterande jordbrukslandskap. • När de detaljplaner som redan finns antagna är genomförda är det endast mindre bitar kvar av den bördiga dalgången som fortfarande går att odla. Dessa åkrar anses därför ligga utan koppling till brukat jordbrukslandskap. 	
<p><i>VIF-ä2</i></p> <p>VIF-ä2 Södra Birsta Kullsåsen omfattar jordbruksmark. Det är olämpligt att bebygga jordbruksmark. Det är bättre att utnyttja redan befintliga verksamhetsytor och lokaler som står tomma i Birsta.</p> <p>Om nya sträckningen för E14 inte dras förbi bör detta område lämnas helt orört.</p> <p>Fragmentering av grönområden ska undvikas.</p>	<p>Utifrån Jordbruksverkets riktlinjer för brukningsvärd jordbruksmark:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den här jordbruksmarken har varit brukad kontinuerligt de senaste 60 åren och mycket längre än så. • Fågelsången är en liten gård. Redan på flygfotot från 1975 syns att de närmast belägna hagmarkerna hade börjat växa igen. Dessa åkrar anses därför ligga utan koppling till brukat jordbrukslandskap. <p>Behovet av verksamhetsmark i kommunen tros öka fram till 2040 varför ÖP har fått i uppdrag att peka ut stora arealer möjliga för verksamhetsetablering.</p> <p>Yta för verksamheter behövs oavsett om E14 flyttas eller ej men läget blir så klart bäst om det blir en trafiknod i nära anslutning.</p>	Nej

	<p>Dalgången vid Birsta är redan exploaterad och det finns en fördel att samla verksamhetsytorna intill varandra, både för att få mer flexibla verksamhetsområden och för att kunna spara andra områden som ännu är ostörda från exploatering.</p> <p>Behovet av rekreation, natur och ekosystemtjänster har inte prioriterats i det här fallet.</p>	
<p><i>VIF-ä3</i></p> <p>En etablering av verksamheter och industri i VIF-ä3 Fillan skulle innebära att trafiken till och från området ökar. Detta skulle i sin tur innebära negativ påverkan på det redan bullerutsatta bostadsområdet söder om utpekade område. Detta bör belysas i de lokala riktlinjerna.</p>	<p>Lokala riktlinjer är justerade.</p> <p>Bostäderna har redan bullerskydd mot vägen. Buller från trafik och industribuller regleras av lagstiftning och tillkommande verksamheter måste räkna på sitt bulleralstrande och se till att befintliga bostäder klarar värdena.</p> <p>En lokal riktlinje har lagts till för att göra detta tydligt. Riktlinjen gäller även för andra typer av störningar som kan uppstå.</p>	Ja
<p><i>VIF-ä4</i></p> <p>Det är olämpligt att exploatera området kring bergtäkten ytterligare. Området ligger på en höjd intill bergtäkten. Boenden på andra sidan E4:an och i Tunadal störs redan idag av buller, lukt och damning vid krossning.</p> <p>Ytterligare verksamheter får inte bidra till ökade störningar. Området är ett välanvänt rekreationsområde med ridstigar. Fragmentering av grönområden ska undvikas.</p>	<p>Området har tagits bort.</p>	Ja
<p><i>VIF-ä7</i></p>	<p>Eventuella bullerstörningar åtgärdas i kommande planering. Gällande bullerskyddslagstiftning följs.</p> <p>Ett tillägg har gjorts i de lokala riktlinjerna.</p>	Ja

<p>Det är viktigt att inte tillåta bullerstörande verksamheter i VIF-ä7 Nacksta västra eftersom området är placerat på en höjd och kan bidra till bullerpåverkan över dalen.</p>		
<p><i>VIF-ä8</i></p> <p>Det är viktigt att inte tillåta bullerstörande verksamheter i VIF-ä8 Blåberget-Nacksta eftersom området är placerat på en höjd och kan bidra till bullerpåverkan över dalen.</p>	<p>Området har bearbetats och eventuella bullerstörningar åtgärdas i kommande planering. Gällande bullerskyddslagstiftning följs.</p> <p>Ett tillägg har gjorts i de lokala riktlinjerna.</p>	Ja
<p><i>VIF-ä10</i></p> <p>På grund av närhet till aluminiumsmältverket bör särskilt ytliga markföroreningar i form av PAH beaktas vid hantering av schaktmassor i Stockvik.</p>	<p>Lokal riktlinje finns om förorenad mark som gäller alla typer av föroreningar, även PAH.</p> <p>Synpunkten noteras.</p>	Nej
<p><i>VIF-ä13</i></p> <p>Kring vattendraget som går i väst-östlig riktning genom VIF-ä13 Gårdsjön finns jordbruksmark. Jordbruksmark bör ej bebyggas och ettbsskyddsavstånd till bäcken måste finnas.</p> <p>En lokal riktlinje bör läggas till om att det är viktigt att markföroreningar saneras och att dagvatten renas från eventuella föroreningar innan det når Gårdsjön.</p>	<p>Jordbruksmarken är inte del i ett sammanhängande jordbrukslandskap. Markens brukningsvärde får bedömas i en kommande detaljplaneprocess.</p> <p>VIF-ä13 är platt och har bra tillgänglighet till trafikinfrastruktur därför väger verksamhetsintresset tungt på platsen.</p> <p>Det finns generella riktlinjer och lagstiftning om att värna vattenmiljöer och MKN vatten som ser till att föroreningar tas om hand på lämpligt sätt. Vi ska följa VA-planen som även behandlar dagvattenhantering.</p> <p>En lokal riktlinje finns om befintliga bäckar.</p>	Nej
<p><i>TAA-äl</i></p> <p>Det förekommer både gamla och pågående verksamheter inom området. Riktlinjen om risk för föroreningar bör kompletteras med att det kan förekomma föroreningar inom området som orsakats av tidigare och</p>	<p>Lägg till riktlinje om föroreningar. Se formulering i frågan och i MBT.</p>	Ja

<p>pågående verksamheter. På grund av närheten till aluminiumsmältverket bör särskilt ytliga markföroreningar i form av PAH beaktas vid hantering av schaktmassor.</p>		
<p><i>TAV alla.</i> Utvecklingen av vindkraften är ett tydligt exempel där miljömålen går emot varandra. Att övergå till förnyelsebar energi är en del i arbetet med att nå miljömålet för begränsad klimatpåverkan. Målet får dock inte äventyra den biologiska mångfalden och andra mål för en hållbar utveckling.</p> <p>I Natur- och friluftsplänen antagen av kommunfullmäktige 2018-01-29 lyder visionen: ”Sundsvalls kommun ska erbjuda natur och friluftsliv i toppklass för alla kommuninvånare och besökare samt en varierad och rik natur för växt- och djurlivet.”</p> <p>Strategier för att nå målen är bland annat att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Värna om värdefulla områden för landskapsbild, natur och friluftsliv och undvik negativ påverkan på biologisk mångfald och friluftsliv genom kloka avvägningar. • Tysta, opåverkade områden ska ses som en tillgång för allmänheten, besöksnäring och djurliv. Störande verksamheter och anläggningar ska undvikas. • Undvika fragmentering av landskapet, till exempel vid anläggandet av skogsbilvägar. <p>Flertalet av de föreslagna områdena för vindkraft, överlappar stora opåverkade områden som pekats ut i fakta- och planeringsunderlaget till Natur- och friluftsplänen.</p> <p>Den nu gällande vindkraftsplänen antagen av fullmäktige 2012, påpekar att det sammanhängande opåverkade området söder om Ljungan inte är lämplig för storskalig utbyggnad på grund av dess höga naturvärden, unika landskap och negativ påverkan på besöksnäring.</p>	<p>Synpunkterna är noterade.</p> <p>Många har lämnat synpunkter om vindkraften. Se samlat svar om vindkraft.</p>	<p>Nej</p>

Miljökontorets erfarenheter från de stora vindkraftparker som redan anlagts i kommunen (Jenåsen, Nylandsbergen och Kråktorpet):

- Stora ytor tas i anspråk för anläggning av vägar och upplagsytor. Befintligt vägnät breddas och förstärks. Vegetation tas bort för att de stora transporterna ska komma fram och material tas från vägområdet till anläggningen vilket gör att vegetationen inte blir densamma när den sedan växer upp.
- Påverkan på vattendrag i form av grumling och vandringshinder. Bolagen har inte tagit sitt ansvar för att minimera påverkan.
- Ökad avverkning på grund av ökad tillgänglighet. Skogsbolagen avverkar den skog som vindkraftbolagen tidigare sparat pga höga naturvärden.
- Buller i tidigare tysta miljöer. Inom och i närheten av vindkraftsparkerna hörs ett ihållande vinande och tystheten saknas. Boende i närområdet kontaktar Miljökontoret och berättar att de störs av ljudet. Närboende kan även störas av det blinkande ljuset, skuggbildning och blixtrar i och med reflexer från rotorbladen.
- Friluftslivet påverkas också av buller, nya vägar och risk för iskastning från rotorbladen på vintern.
- Landskapsbilden förändras.

Generellt för de föreslagna vindkraftområdena:

- Mycket höga naturvärden försvinner eftersom vindkraftparkerna är föreslagna på högplatåområden där landskapet är mosaikartat. Olika naturtyper möts så som berg i dagen, hållmarkstallskog, våtmarker, sjöar, tjärnar, bäckar, åar, surdrag och en blandning mellan äldre och yngre skog. Inte sällan med lågfjällskaraktär. Här trivs många arter både växter och djur som är beroende av flera livsmiljöer.
- Vindkraften är beroende av vattenkraft vilket skapar nya störningar i vattendragen. Man pausar vattenkraften då det blåser och vindkraften går på högvarv, för att sedan snabbt kunna växla över

<p>till vattenkraft när vindkraften avtar. Korttidsregleringarna innebär att vattennivån i reglerade vattendrag höjs och sänks ofta och kan variera med flera decimeter från en dag till en annan. De grunda strandnära områdena är för många arter särskilt värdefulla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det är otroligt viktigt för vår kommun att bevara de kvarvarande områdena som är fria från vindkraftsutbyggnad för att kunna erbjuda kommuninvånarna en god livsmiljö med möjlighet till rekreation och friluftsliv. Närheten och tillgången till naturmiljöer är viktigt för människans välmående. • Den växande besöksnäringen är också i behov av områden med vildmarkskaraktär. <p>Miljökontoret håller fast vid kommunens tidigare ställningstagande om att vindkraft inte ska byggas ut i området söder om Ljungan, områdena TAV-ä4 och TAV-ä6. Anledningarna är flera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vindkraftsutbyggnad här skulle påverka ett område som är unikt för kommunen genom sin stora spännvidd av naturtyper med höga värden. • Området söder om Ljungan är det enda konfliktfria området för rovdjur i kommunen. • Området ligger på hög höjd jämfört med resten av kommunen, vilket är betydelsefullt för växt- och djurliv, friluftsliv och besöksnäring. • Här finns också det mesta av odlingslandskapet utanför norra Alnö och de stora dalgångarna. • Området söder om Ljungan ansluter till flera naturreservat och Natura 2000-områden samt opåverkade områden i Hälsingland. 		
<p><i>TAV-ä2</i></p> <p>En vindkraftspark i TAV-ä2 Högsvedjan kan innebära kumulativa effekter på landskapsbilden. Den omges av den befintliga</p>	<p>Synpunkterna är noterade.</p> <p>Det är många som har lämnat synpunkter om vindkraften. Se samlat svar om vindkraft.</p>	<p>Nej</p>

<p>vindkraftsparken vid Nylandsbergen i öst, en planerad etablering av en vindkraftspark i Stockåsbodarna i väst, en vid Tjärdalsberget i sydöst och en vid Långåsen i norr. Norra delen av området är utpekade som värdeområde för sjöar och vattendrag av länsstyrelsen. I den södra delen finns en biotopskyddad naturskog vid Bastumyrkan som bör uteslutas från vindkraftsområdet.</p>		
<p><i>TAV-ä3</i> Östra delen av TAV-ä3 Långåsen är utpekade som värdeområde för sjöar och vattendrag av länsstyrelsen. Holmsjön är utpekade för utveckling av besöksnäring. Riktlinjen om att vindkraftverk inte bör byggas så att utsikten åt söder från bostäderna i en by blir väsentligt påverkad, borde även gälla för områden utpekade för besöksnäring.</p>	<p>Synpunkterna är noterade. Det är många som har lämnat synpunkter om vindkraften. Se samlat svar om vindkraft.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>TAV-ä4</i> Pilkåsen och Anderna är olämpligt för vindkraft utifrån alla de konsekvenser som lyfts fram i översiktsplanen. Kring Ulvsjön finns fritidshus och området enligt förslaget skulle bli helt omringat av vindkraft vilket går emot ÖP:s riktlinjer. Miljökontoret ser stora risker med en vindkraftsetablering i denna del av kommunen och bedömer att det ska tas bort.</p>	<p>Synpunkterna är noterade. Det är många som har lämnat synpunkter om vindkraften. Se samlat svar om vindkraft.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>TAV-ä5</i> I norra delen av TAV-ä5 Tjärdalsberget finns ett utpekade naturvårdsobjekt med högt naturvärde. Naturvårdsobjektet bör uteslutas från föreslaget vindkraftsområde för att inte förstöra dessa värden.</p>	<p>Synpunkterna är noterade. Det är många som har lämnat synpunkter om vindkraften. Se samlat svar om vindkraft.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>TAV-ä6</i></p>	<p>Synpunkterna är noterade.</p>	<p>Nej</p>

<p>Lyngsteråsarna är olämpligt för vindkraft utifrån alla de konsekvenser som lyfts fram i översiktsplanen.</p> <p>Miljökontoret ser stora risker med en vindkraftsetablering i denna del av kommunen och bedömer att området ska tas bort.</p>	<p>Det är många som har lämnat synpunkter om vindkraften. Se samlat svar om vindkraft.</p>	
<p>SBS Raholmen södra Alnön. I söder råder utökat strandskydd på 200 meter vid havet. Markanvändningen bör anpassas efter detta.</p> <p>På Raholmen finns en av de sista oexploaterade hällmarkerna på södra Alnön. Sådana skogar är ofta artrika. Enligt kommunens kustplan innehåller området delar som är värdefulla för natur, rekreation och kultur.</p>	<p>Texten och riktlinjerna för SBS har omarbetats.</p>	Ja
<p><i>TAM</i></p> <p>För Blåbergets avfallsanläggning framgår att det inte är klarlagt vilken markanvändning som kan bli aktuell efter att deponin är sluttäckt. Det är viktigt att klarlägga markanvändningen för framtiden.</p>	<p>Den utredningen är inte gjord än utan kommer göras inom ramen för avfallsplanen. Där kommer också risker och restriktioner slås fast så att vi kan följa dessa i planeringen framåt.</p>	Nej.
<p><i>MBT Nyhamn</i></p> <p>I Nyhamn finns en gammal industrideponi med en stor föroreningsproblematik. För att kunna bebygga med bostäder skulle det krävas en omfattande sanering som inte är ekonomiskt försvarbar. Markanvändningen bör därmed ändras.</p>	<p>Området är bebyggt idag och ÖP föreslår ingen förändring jämfört med dagsläget.</p> <p>MBT innehåller inte bara bostäder utan kan även vara verksamhet eller företagande som inte stör.</p>	Nej
<p>Grönystestrategiskt arbete. För vissa områden saknas tillräckligt med grönområden för att uppnå översiktsplanens generella riktlinjer för grönstrukturen. Dessa riktlinjer</p> <p>utgår ifrån det grönytestrategiska arbetet vars mål är att det ska finnas god tillgång till grönytor i alla kommun- och stadsdelar för en friskare befolkning, en jämlik och attraktiv stad och för att värna och utveckla</p>	<p>Det grönytestrategiska arbetet är en ensidig utredning som bara beaktar grönskans olika aspekter och värden. I ÖP har nyttan av grönyta vägts mot andra intressen.</p> <p>ÖP håller sig på en översiktlig nivå och bostadsnära grönska är per definition små ytor och har därför inte markerats i markanvändningskartan om de inte ingår i gröna stråk. De täcks istället av riktlinjerna.</p>	Nej

<p>biologisk mångfald och livsmiljöer. Det är därmed av största vikt att detta avspeglas i markanvändningen i översiktsplanen.</p> <p>Flera av de grönytor som pekats ut i det grönytestrategiska underlaget finns inte med i markanvändningskartan eller har blivit mindre vilket innebär att de som bor omkring kommer att ha för lite grönstruktur runt omkring för att det ska vara hälsosamt.</p>	<p>Brister i grönstrukturen finns beskrivna i konsekvensbeskrivningen. Behovet av grönska på de platser där grönytor har bortprioriterats kvarstår.</p>	
<p>Strandskydd. Det finns flertalet utpekade områden med ändrad markanvändning som i dagsläget helt eller delvis är strandskyddade. Markanvändningen bör anpassas efter nu gällande strandskyddslagstiftning.</p> <p>Områden med utökat strandskydd bör avspeglas i markanvändningen.</p>	<p>Strandskyddslagstiftningen kommer att ändras och avgörs på nationell nivå.</p> <p>Översiktsplaneringen kan inte invänta besked om ny lagstiftning utan får kompletteras med detta vid en kommande översyn.</p> <p>Lagstiftningen gäller oavsett vad översiktsplanen säger.</p>	Nej
<p><i>LIS</i></p> <p>Ett tillägg till riktlinjen om möjlighet att uppnå miljö kvalitetsnormer för vatten är att vatten- och avloppsfrågan kan behöva lösas gemensamt eller samlat.</p>	<p>Det gäller Kriterier för val av LIS-områden, kriterie nr 5.</p>	Ja
<p><i>Gång- och cykelvägar</i></p> <p>Det är viktigt att tillräckligt med gång- och cykelvägar planeras för att underlätta omställningen från bil till gång och cykel.</p> <p>Utvecklingsinriktningen för cykelstråk bör kompletteras med följande sträckor: Njurundabommen och Bergafjärden, längs Timmervägen mellan Nacksta/Bergsåker och Birsta samt Skottsundsvägen som binder ihop Kvissleby med Njurundabommen.</p>	<p>Felet är noterat och har rättats till.</p> <p>Cykelväg längs Skottsundsvägen och utmed Timmervägen läggs till i den lokala utvecklingsinriktningen. Den senare finns även med i Trafikverkets regionala infrastrukturplan.</p> <p>Sträckan Njurundabommen – Bergafjärden står på kommunens behovslista men bedöms ligga längre fram i tiden än 2040.</p>	Ja

Nr. 111. Kommunala pensionärsrådet

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Vi tror inte alltid på att förtäta områden utan behovet av ”luft och livsutrymme” är lika angeläget. Vi tror att kommunen bör tänka om och tänka annorlunda för detta område. Områden för bostäder och företagsamhet finns på flera platser i kommunen, låt denna mångåriga ”vardagslunga” finnas kvar.	Områdets avgränsning har ändrats så att Ryggkurvan bevaras i högre grad än i samrådsförslaget.	Ja

Nr. 125. Medelpads Räddningstjänstförbund

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Många tror att man har ett bra brandskydd för byggnaden om man följer kraven i BBR med detta är endast minikrav och ger inget egendomsskydd utan syftar i första hand endast till att personer ska hinna utrymma från en byggnad vid en brand. Räddningstjänsten hade därför gärna sett en punkt om just detta under punkt 3. Resurshållning, eller vid annat lämpligt stycke. Exempelvis någonting i stil med ”Vid byggnationer bör man eftersträva att bygga efter ett hållbart brandskydd som ger ett brandskydd för hela byggnadens livslängd både vad det avser egendomsskydd och personsäkerhet.”	Förslaget till riktlinje läggs till under riktlinje 3 med följande lydelse: Resurshushållning är viktigt både för kommunens ekonomi och för framtida generationer. En god resurshushållning minskar också klimatpåverkan. Därför ska: den som bygger eftersträva ett hållbart brandskydd som ger ett brandskydd för hela byggnadens livslängd både för egendomsskydd och för personsäkerhet.	Ja
När det gäller järnvägen genom stan så tycker räddningstjänsten att det skulle vara önskvärt i framtiden att ha någon fler planskild korsning än dagens alternativ som är Parkgatan för centrala Sundvall. Exempelvis så skulle en planskild korsning på Skolhusallén underlätta mycket vid utryckningar från en ny brandstation som kommer hamna uppe vid sjukhusområdet. Detta	Synpunkten noteras. Arbetet med järnvägen genom Sundsvall sker i samverkan med Trafikverket. För närvarande sker inget aktivt arbete kring ev planskilda korsningar.	

skulle även kunna minska risken för olyckor med farligt gods på järnvägen om det är fler planskilda korsningar.		
<p>I Kap 4 – Markanvändning under punkt 11. Klimatanpassning, kanske man bör precisera vad man menar med att befintlig bebyggelse på sikt ska klara av ett 100-års regn. Det borde vara mer definierat likt punkten ovanför där man specificerar högsta vattennivån. Exempelvis så finns det flera definitioner på 100-årsregn, antingen pratar man om intensitet, hur mycket det regnar på 30 minuter under ett skyfall, men det finns också en definition av 100-årsregn där man pratar om varaktighet, hur mycket det regnar under ett helt dygn. Är tanken att det ska klara alla definitioner av 100-årsregn eller syftar man på något specifikt här?</p> <p>Det bör också framgå om man menar historiska 100-årsregn eller om det är framtidens 100-årsregn där man tar hänsyn till klimatmodeller/klimat effekter som avses.</p>	Riktlinjen menar att man ska utgå från den skyfallskartering som finns framtagen i kommunens Skyfallsplan. Riktlinjen har förtydligats.	Ja
Räddningstjänsten vill avslutningsvis också slå ett slag för en lokal elbilsstrategi. Efter att ha läst artiklar nyligen där man fastslår att Sundsvalls kommun har en låg andel el- och laddbilar jämfört med många andra kommuner är frågan om inte detta borde vara på tapeten ur klimathänsyn.	Synpunkten noteras. Det finns idag inget uppdrag att se över detta inom ramen för översiktsplanen. Men vi delar uppfattningen att det vore lämpligt att frågan ses över.	

Nr. 145. Vård- och omsorgsnämnden

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Nämnden har behov av hyreslägenheter och lokaler i varierande storlek, integrerat i alla kommundelar, men framförallt i Sundsvalls tätort och i de större kommundelarna. Nämnden har behov av en tom för äldreboende i Ljustadalen. Nämnden ser ett behov av fler trygghetsboenden för personer över	I översiktsplanen uppmuntrar vi i första hand förtätning i befintliga tätorter. Där har vi lagt markanvändningen så att den är så kallad	

<p>65 år framförallt i Sundsvalls tätort och i de större kommundelarna. Vid alla nybyggnationer av lägenheter är det viktigt att utforma boendet med avsikt på bl.a. funktionsnedsättningar och alla åldrar i livet.</p>	<p>mångfunktionell. Där kan både hyresrätter, lokaler och äldreboende byggas.</p> <p>Vi delar uppfattningen att det finns behov av fler trygghetsboenden. Dock är det oklart vem som ska bygga dessa.</p> <p>Att bostäder ska byggas med tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning regleras i plan- och bygglagen sedan länge tillbaka. Dock är det viktigt att byggherren själv har koll på vilka krav som ska uppfyllas.</p>	
<p>Det är viktigt att det vid nämndens boenden finns en direkt tillgång till en utemiljö och önskvärt är att det även finns en närhet till grönområden. Detta för att bl.a. ge möjlighet till fysisk aktivitet, social samvaro, ett aktivt friluftsliv och rika naturupplevelser.</p>	<p>Översiktsplanen innehåller flera riktlinjer som uttrycker att detta är viktigt.</p>	
<p><i>3. Service och kommunikationer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Det är av stor betydelse att det finns en utbyggd kollektivtrafik i alla kommundelar i nära anslutning till de verksamheter nämnden ansvarar för. Detta för att öka och göra det hållbara resandet mer tillgängligt för både brukare, anhöriga och personal. • Det är önskvärt att det, framförallt i närområdet till nämndens boenden, finns en utbyggd service i form av bl.a. livsmedelsaffärer och hälsocentraler. • Det är av central betydelse att nämndens verksamheter, i alla kommundelar, har en utbyggd bredbandsuppkoppling. Detta för att också kunna möta kommande generationers behov och krav på välfärdsteknik. 	<p>Samtliga områden där vi föreslår nybyggnad ligger nära kollektivtrafik och i stor utsträckning även nära service. I samtliga fall föreslås att bredband byggs ut i de områden som pekas ut i översiktsplanen.</p>	

Nr. 176. IAN

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Tillgodose behovet av hyreslägenheter för "soc", behov av integrerade lokaler, utemiljö, kollektivtrafik, bredband, liknar VOF nr 145	Se svar till Vård- och omsorgsnämnden ovan.	

Nr. 182. Sundsvalls skönhetsråd

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Den nya delen av stråket förbi Alliero uppfyller inte kriterierna för gröna rekreationsstråk. Att i skrivelsen kalla slänten mellan Ludvigsbergsvägen och Repslagarvägen för Aktivitetspark för rörliga, där höjdskillnaderna utnyttjas, känns väldigt krystat. Som det är och har varit länge är det en plats för en brant trappa som möjliggör förflyttning mellan gatorna. Parken vid Folkets Park och omgivningen runt utescenen kommer att bebyggas, vilket tar bort en stor publik grönyta.	Områdets avgränsning har justerats för att inte överlappa område med bygggrätt i gällande detaljplan. Områdets betydelse som spridningskorridor för djur- och växtliv har också förtydligats i text för GPP-äl	Ja
Norra Kajen, en ny stadsdel, saknar planerad grönyta. En fundering här är hur vi räknar lekplatsen och grönområdet som gjorts iordning närmare brofästet. Frågan är även hur vi jobbar vidare med gröna ytor mellan husen. Som det är nu känns det väldigt hårt och fyrkantigt. Ej grönt och lummigt. Ett underbetyg till exploateringen av Norra kajen om vi inte får till det.	Översiktsplanens lokala riktlinjer för fortsatt utveckling av Norra Kajen anger bland annat att det finns behov av en stadsdelspark utifrån områdets särskilda förutsättningar. Detta behov finns utöver grönområdet och lekplatsen vid brofästet.	
Stadsvisionen tar upp "Det gröna nätet" som bland annat innebär ett grönt rörelsestråk från Norra Kajen över till Norrmalm och vidare längs Selångersån. Här måste vi finna en lösning på hur vi tar stråket förbi väg 562 för att knyta ihop staden på denna sidan Selångersån.	Översiktsplanen redovisar inte i detalj hur olika lösningar utformas men anger en lokal riktlinje för Norra Kajen att barriärer ska överbryggas och att förbindelsepunkter till omkringliggande områden ska skapas för gående, cyklister och grönstrukturer. Denna riktlinje har dock	Ja

	saknats för anslutande område vid Norrmalm och kompletteras därför för detta område	
Exploateringen av Rosenborgskajen innebär en till ny stadsdel som på samma vis som Norra Kajen kräver ett större grönområde. Kvarterspark i framtida stadsdel på Rosenborgskajen kanske kan skapas av ungdomsfältet. Det behövs också ett grönt gång- och cykelstråk för logistik som länkar samman framtida stadsdel på Rosenborgskajen med stadsdelarna söder om järnvägen. Stråket kräver att en bro, helst ekodukt, byggs över järnvägen, gärna i samarbete med Trafikverket/SKIFU/Resecentrum.	Översiktsplanen anger riktlinje för Södra Kajen MBK-ä2 att en ny stadsdelspark bör förläggas i förlängningen av Fridhemsparken. Behovet av stadsdelskopplingar tas också upp där möjlighet till ekodukt för att nå Skönsmon/Östermalm tas upp.	
Eljusspåret, det så kallade (Ryggisspåret) i Haga, är betecknat som kärnområde för natur- och friluftsliv i nuvarande ÖP och bör så vara även i kommande ÖP 2040.	Översiktsplanens avgränsning av område för MBT-ä6 har ändrats. Ytan för föreslagen exploatering vid Lasarettsvägen minskar, så att en Ryggkurvan bevaras i högre grad än i samrådsförslaget.	Ja
Stadsvisionen slår fast att: ”Selångersån med omgivande grönska utgör det starkaste karaktärsdraget i stadens grönstruktur och stadsbild. Här finns stora utvecklingsmöjligheter både för rekreation och stadsliv”. Hittills har avsnittet från utflödet vid Finnkajen till Åkroken åtgärdats. Nu återstår att åtgärda den till större delar övergivna sträckan från Åkroken till Selångerfjärden. Här finns en stor och viktig potential att ta vara på och utveckla.	Beskrivning över MBT-u och NFK-u vid Selångersån har setts över för att tydliggöra riktlinjer över markanvändning	Ja

Nr. 229. Kultur och Fritidsnämnden

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
<p>Det framgår ej hur barnperspektivet och barnets perspektiv tagits om hand i utformningen av översiktsplanen.</p>	<p>Barnets perspektiv och hur dialog har skett med barn framgår av samrådsredogörelsen. Barnperspektivet finns beskrivet i Hållbarhetsbedömningen.</p>	<p>Nej</p>
<p>Under bakgrund och vision saknas en mer omfattande trendspaning för hur man tror att samhället kommer att förändras av digitalisering efter Coronapandemin.</p>	<p>Trendspaningar återfinns i planeringsunderlaget. Dock togs målbilden fram före corona och den kommunövergripande visionen är inte något som översiktsplaneringen kan ändra. Planen har på några ställen kompletterats med skrivningar om coronapandemin, ex i Mål, målbilder, planeringsunderlaget Trafikstrategi och det helt nya analys.sundsvall.se som arbetats fram parallellt med ÖP2040.</p>	<p>Ja</p>
<p>Mål Attraktiv och inkluderande kommun Det nämns att vi behöver skapa nya mötesplatser. Hur kommer behoven påverkas av digitaliseringen? Tredje stycket i målbilden bör kompletteras enligt följande ”Vi har skapat förutsättningar för ett variationsrikt, <i>säkert</i> och tryggt boende i alla stads- och kommundelar...”</p>	<p>Synpunkten tillgodoses, ordet säkert läggs till.</p>	<p>Ja</p>
<p>Smart samhällsutveckling och växande företag Önskvärt med ett tydligare ställningstagande om vad vi ska fokusera på. Är det några särskilda branscher vi särskilt vill utveckla?</p>	<p>Vi delar uppfattningen. Tyvärr saknas den analysen inom Sundsvalls kommun och den har vi också efterfrågat. Det är det Näringslivspolitiska programmet som finns som utgångspunkt.</p>	<p>Nej</p>

Gemensam utvecklingsinriktning för Sundsvallsregionen Norra berget bör kompletteras som ett större besöksmål.	Den gemensamma utvecklingsinriktningen är beslutad av kommunerna i Sundsvallsregionen. Norra Berget var inte en plats som kommunerna ansåg skulle ingå. Vi tar med oss förslaget till nästa revidering av den gemensamma utvecklingsinriktningen.	Nej
Utvecklingsinriktningen skulle med fördel kunna kompletteras med områden för naturturism, som Ljungandalen, Indalsälven, Lögdö vildmark/Gussjö/Paljakka, Holmsjöområdet, Dellensjöarna	Den gemensamma utvecklingsinriktningen är beslutad av kommunerna i Sundsvallsregionen. Dessa platser var inte en plats som kommunerna ansåg skulle ingå. Vi tar med oss förslaget till nästa revidering av den gemensamma utvecklingsinriktningen.	Nej
Ett utvecklingsförslag är att i utvecklingsinriktningen knyta samman vandringslederna längs kusten. Redan nu pågår arbete med att knyta samman Kustleden som går genom Nordanstig till Galtström, med en sträckning vidare till Södra berget. I Timrå pågår också utveckling av en kustled från centrum mot Tynderö och vidare till Åvikebruk. Därutöver är det kortare sträckor som behövs för att skapa en sammanhängande kustled från Hudiksvall till Härnösand och vidare längs Höga Kustenleden ända till Örnsköldsvik.	Det låter bra. Detta får vi ändra nästa gång den gemensamma utvecklingsinriktningen ses över. Däremot kan vi ändra i den lokala utvecklingsinriktningen. En skrivning har lagts till.	Ja
S:t Olavsleden har en felaktig sträckning vid Selångersfjärden. Den går söder om sjön.	Detta får vi ändra nästa gång den gemensamma utvecklingsinriktningen ses över.	Ja
Större besöksmål som bör kompletteras till utvecklingsinriktningen kan vara Södra och Norra berget, evenemangsstråket längs Universitetsallén, Gärdehov, Baldershov, Bergsåker IP och Sidsjön.	Större besöksmål visas i markanvändningskartan.	Nej
Komplettera utvecklingsinriktningen med infrastruktur även för friluftslivet i form av leder.	Rekreativstråk läggs till i den lokala utvecklingsinriktningen.	Ja

Utvecklingsinriktningen kunde med fördel peka ut strategiska kopplingar för utveckling av det sammanhängande ledssystem som finns kring Sundsvalls tätort, samt de befintliga friluftstugor som finns där.		
För att öka barns och ungas egenmobilitet så behöver man titta bredare än enbart utifrån cykelmöjligheter och kollektivtrafiken. Det finns andra viktiga aspekter att väva in när det gäller egenmobilitet för barn och unga, aspekter som med fördel kan hämtas från förstudien som kommunen genomfört under VT 2021 - ”Det digitala stadsrummet”.	Vi har valt att bara visa sådana gc-vägar som behöver ny mark och som är huvudstråk. I övrigt har gatuavdelningen rådighet över de flesta gc-investeringar och aktiviteter som behöver göras. Därför har vi valt att inte visa alla behov i översiktsplanen.	Nej
Jämställdhets-, jämlikhets-, trygghets-, integrationsaspekter och barnperspektiv. Förslag att komplettera rubriken och den inledande texten så att den även omfattar funktionsvariation.	Synpunkten tillgodoses	Ja
Förslag till komplettering av riktlinjen för trygghet ”beakta säkerhets- och trygghetsaspekter för alla åldersgrupper vid planering av både byggda och gröna miljöer”	Synpunkten tillgodoses	Ja
Förslag på kompletterande riktlinje för arbetet med trygghet ”använd BoTryggt2030, en handbok för planering av säkra och trygga livsmiljöer, vid all bebyggelseplanering”.	Synpunkten tillgodoses inte. Det är bättre att alltid förhålla sig till de nyaste råden och handböckerna istället för att låsa oss till en viss handbok. Vi har dock tittat på BoTryggt i samband med översiktsplaneringen.	Nej
Förslag till kompletterande riktlinje för barnets perspektiv ” I planering av bostadsområden, parkområden och andra områden där barn berörs ska dialog med barnen utifrån barnets perspektiv föras. Detta kan göras utifrån tjänstedesign som metod.”	I översiktsplanen vill vi inte bestämma vilka arbetsmetoder andra förvaltningar ska använda.	Nej
Förslag till kompletterande riktlinje för mobila kulturlösningar ”Möjliggöra mobil kulturverksamhet där fasta anläggningar saknas”.	Detta sker med markupplåtelse och är inget som ska bestämmas i översiktsplanen	Nej

<p>Resurshushållning</p> <p>Mycket stort fokus på persontransporter. Kommer behovet vara förändrat 2040, jämfört med idag?</p> <p>Överväg om digital infrastruktur bör ingå som en generell riktlinje.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	
<p>Landskapsbild och stadsbild</p> <p>Komplettera riktlinjen om fornlämningar med ” fornlämningar och dess närområde”.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>
<p>Utvecklad markanvändning, MBT-u</p> <p>Förtätning längs Göteborgsvägen.</p> <p>Synpunkt på grönstråk, riktlinje om planeringsideal för Granloholm, riktlinje om Hulispåret. Biblioteket har avvecklats under 2021.</p>	<p>Området utgår ur ÖP2040.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>Utveckling kring Selångersån</i></p> <p>Bredda grönstråket så att det går att utveckla möjligheter för motionsspår/skidspår längs ån, och ger möjlighet till gångstråk även på norra sidan. Det skulle skapa mycket höga värden för stora delar av befolkningen. Området söder om Högoms gravkullar skulle kunna utvecklas till ett mycket tillgängligt och populärt park/rekreatjonsområde.</p> <p>Förtydliga att utveckling och förändrad skötsel av grönytorna också bidrar till att öka tryggheten.</p>	<p>Parkstråk kan rymmas även inom MBT.</p> <p>Texterna har setts över.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Sundsbruk</i></p> <p>Valmets industriområde ligger utpekad som GPP tillsammans med området kring Sunds fotbollsplaner och Malandsbadet. Det sistnämnda borde vara utpekad som VIB-u, och det förstnämnda som VIF-u.</p>	<p>Här har det blivit fel i kartan. Markanvändningen har setts över. Dock uppfyller inte området kring Malandsbadet kriterierna för VIB utan får ingå i MBT.</p>	<p>Ja</p>

<p><i>Indal</i> Komplettera med riktlinje om hänsyn till kulturmiljöinventering och riksintressebeskrivningens riktlinjer, undvik att bygga på jordbruksmark</p>	<p>Riktlinjer om att undvika att bygga på jordbruksmark finns redan. Riktlinje om kulturmiljö läggs till.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Liden</i> Komplettera beskrivningen av Vättaberget med ” samt närbelägna Storberget med nationellt intressant klättring.” Komplettera med riktlinje om hänsyn till kulturmiljöinventering och riksintressebeskrivningens riktlinjer, undvik att bygga på jordbruksmark</p>	<p>Synpunkterna tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Matfors</i> Beskriv även rekreationsvärdena med Rännösjön, Uvberget och Ängomsåsen. Skydda områdena närmast älven från ytterligare exploatering, och sikta på längre sikt att säkerställa dem som grönstråk för allmänt ändamål. Se karta, område 2.</p>	<p>De områden som beskrivs i översiktsplanen är sådana där det finns ett tryck på utveckling och där de beskrivna områdenas värden är särskilt viktiga att därför lyfta. Området närmast älven är delvis planlagt för bostäder. Övriga delar föreslås som GPP.</p>	
<p><i>Stöde</i> På Ön i Stöde finns tankar från lokala föreningar/företag om utveckling av besöksmål kopplat till S:t Olavsleden. I så fall kanske det vore lämpligt med en annan markanvändning?</p>	<p>Hela Ön är naturvårdsobjekt. Därför har vi valt markanvändning Natur och friluftsliv.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>MBT-ä3</i> Komplettera beskrivningen med en mening om att området befinner sig i en miljö med lång historisk kontinuitet från åtminstone järnåldern fram till idag.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä4</i> Komplettera de lokala riktlinjerna med en skrivning om att säkerställa åtkomst till friluftsområdet i väster för boende i Bosvedjan.</p>	<p>Riktlinje läggs till.</p>	

<p><i>MBT-ä5</i></p> <p>Att förlänga Vattugatan och koppla ihop den med Höjdgatan i Skönsberg är negativt för närrecreationen då den mest värdefulla delen av grönområdet, med utsiktsplatser över Sundsvallsfjärden bebyggs. Det borde gå att skapa kopplingen genom anläggande av GC-väg med intilliggande elljusspår istället. Komplettera med en tydligare riktlinje för motionsspåret ”Bevara motionsspåret, genom att flytta dess läge, så det inte korsar några vägar eller GC-vägar.”</p>	<p>Området ska inte gå över utsiktsplatsen, kartan justeras. Texten kompletteras.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä6</i></p> <p>I konsekvensbeskrivningen framgår att området är viktigt som grönområde för stora delar av Sundsvalls tätort, och att det redan nu finns brister i den totala grönyta som finns tillgänglig. Därför bör området planeras som NFK-u istället.</p> <p>Om ändå bebyggelse prioriteras före rekreationsintressena, så bör stor hänsyn tas till elljusspåret utformning, så att dess funktion inte äventyras.</p> <p>Beskrivningen av Norra berget bör kompletteras med beskrivning av dess historiska värde som besöksmål, tex ”Sydväst om sjukhuset ligger Norra stadsberget, som är ett naturreservat sedan 2015, och ett populärt friluftsmuseum och besöksmål sedan 1800-talets slut.”</p> <p>Lokala riktlinjer bör kompletteras med en skrivning om att ny bebyggelse bör utgå från den skogskaraktär som finns i området och spara så många högväxta träd som det är möjligt.</p>	<p>Se svar om Västra Haga, även kallat Ryggis.</p>	
<p><i>MBT- ä7</i></p> <p>Möjligheterna att belysa motionsspåret i kanten av Igeltjärnsvägen kommer utredas för att koppla samman de elljusspår som finns norr om centrum till ett långt sammanhängande spår.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	<p>Nej</p>

<p><i>MBT-ä9 och MBT-ä12</i></p> <p>Biblioteket i Granloholm kommer att avvecklas under 2021.</p>	<p>Texten justeras.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä13</i></p> <p>Ändra den lokala riktlinjen för rekreationsintressen, så att Hulispåret inkluderas: ”Ta hänsyn till rekreationsintressena och kulturlandskapet längs Hulispåret, vid och i anslutning till Hulistugan och dalgången.” Biblioteket i Granloholm kommer att avvecklas under 2021.</p>	<p>Området detaljplaneläggs för närvarande och prövas därför enligt gällande plan ÖP2021. Texten om biblioteket justeras.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä16</i></p> <p>Att säkerställa motionsspårets funktion inom de utpekade grönytorna kommer vara mycket svårt med den topografi som finns i området. Den genomsnittliga lutningen i föreslaget grönstråk blir ca 9% mot nuvarande 6 %, och de maximala lutningarna närmare 30%, mot nuvarande 14%. Det vore därför mycket önskvärt att grönstråket och spårets sträckning gick att bibehålla i ett östligare läge där lutningen är mindre brant.</p>	<p>Ja, terrängen är en utmaning. Det är inte fastlagt hur grönstråken ska utformas och exakt läge för dessa. Texten kompletteras med denna uppgift.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä17</i></p> <p>Området genomkorsas av ett antal vandrings- och löpleder, samt är välfrekventerat av stigcyklister.</p> <p>Riktlinjen om att säkerställa funktionen för befintligt motionsspår är inte relevant, då det inte korsar området. Däremot är det lämpligt att säkerställa att anslutande motionsspår kan anläggas i det gröna stråket, samt att befintliga leder flyttas ut i de nya grönstråken, så att funktionen bibehålls.</p>	<p>Riktlinjen justeras.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä18</i></p> <p>För att Nacksta, Sallyhill och Sidsjön, samt de nya områdena som föreslås i Katrinehill ska få fortsatt tillgång till rekreationsområden med tillräckligt stor</p>	<p>Utreds inom ramen för kommande detaljplaner.</p>	<p>Nej</p>

<p>yta behöver större områden avsättas som kärnområden för natur- och friluftsliv, se kartbild.</p> <p>Området blir ganska omfattande i nord-sydlig riktning och ett grönstråk vore önskvärt någonstans, gärna i södra änden där det redan nu finns en stig.</p>		
<p><i>MBT-ä20</i></p> <p>Området är ganska avlångt, och någon form av grön koppling i väst-östlig riktning i mitten av området vore önskvärt.</p>	<p>I MBT ingår även grönytor. Fördelningen mellan bebyggelse och grönytor utreds i kommande detaljplanearbete.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>MBT-ä16-20</i></p> <p>Gemensamt för samtliga dessa utvecklingsområden är att de kommer skapa ytterligare besökare i Sidsjöns naturreservat, som redan nu är hårt belastat. Det är därför viktigt att rekreativsmöjligheterna utvecklas i områdenas närhet, som till exempel runt Grodtjärn, och längs Vackra bäcken, som bägge har potential att vara populära platser för rekreation och motion. Till exempel bör befintliga elljusspår förlängas och binda samman de nya områdena med befintliga spår. Likaså bör några samlingsplatser anläggas med funktioner för motion, rekreation och avkoppling.</p>	<p>I MBT ingår även grönytor. Fördelningen mellan bebyggelse och grönytor utreds i kommande detaljplanearbete.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>MBT-ä24</i></p> <p>Ge plats för framtida grönstråk med koppling över E4 och Järnväg, enligt idéer under beskrivningen av Bredsand. Se karta, område 3.</p> <p>En av de lokala riktlinjerna anger att ”Storlek på bebyggd yta måste avvägas mot behovet av stadsdelspark i Bredsand.”. Borde inte den avvägningen göras i översiktsplanarbetet?</p>	<p>Området utgår ur ÖP pga förorenad mark.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä26</i></p> <p>Ta hänsyn till elljusspåret, så att det blir tillräckligt stort avstånd mellan bebyggelse och spår.</p>	<p>Texten justeras.</p>	<p>Ja</p>

<p><i>MBT-ä27 och 28</i></p> <p>Säkerställ anslutningar mellan Juniskärsvägen och skogsområdet norrut, som används av många för närrökreation.</p>	<p>Texten justeras.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä32</i></p> <p>En kompletterande beskrivning av rekreativmöjligheterna kunde vara lämplig: ”Dingersjömon är lättillgängligt för närboende och används idag för rekreation.”</p>	<p>Texten justeras. Även områdets utbredning justeras med hänsyn till sydvästberg.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Mångfunktionell bebyggelse stadskärna (MBK)</i></p> <p>Beskriv behovet av stadsdelspark och kvarterspark i centrala Sundsvall</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Stenstaden</i></p> <p>Ta bort skrivningen om att det är nära till stadsdelsparker, då avståndet till närmsta stadsdelspark är 1- 2 km bort beroende på var inom Stenstaden man befinner sig.</p>	<p>Texten har justerats.</p>	<p>Ja</p>
<p>Omvandla ytor vid Navet till stadspark med flexibla funktioner.</p>	<p>Synpunkten noteras. En ny park behöver i så fall planläggas och är en fråga för stadsbyggnadskontoret.</p>	<p>Nej</p>
<p>Skriv om riktlinjen om trä som fasadmateriel ”Stenstadens klassiska fasadmateriel sten, tegel och puts används. Även glas, betong och stål får förekomma. Trä kan också användas om det föregås av en utredning om huruvida stadens karaktär tål träbebyggelse. ...”</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Universitetsallén och Norrmalm</i></p> <p>Om området ska utvecklas till ett huvudstråk för stadsliv med bostäder, näringsverksamheter, utbildningsverksamheter och kultur- och fritidsanläggningar krävas att det i planeringen tas ett helhetsgrepp kring trafik- och parkeringssituationen i området. Frågan är särskilt kritisk när det</p>	<p>Parkeringsfrågan har setts över i detaljplanerna. För närvarande råder balans för de allmänna parkeringarna. Ett parkeringshus kan tillskapas om ett sådant detaljplanelägg och behovet kan styrkas.</p>	<p>Delvis</p>

<p>gäller Sporthallen. Av den anledningen anser Kultur- och fritid att det behövs ett parkeringshus, och att ett sådant tillskapas i samband med att befintliga parkeringar exploateras.</p> <p>Idrottsparken saknas i beskrivningen av målpunkter för fritidsaktiviteter.</p>	<p>Texten kompletteras med idrottsparken.</p>	
<p>I samrådsförslaget klassas delar av den nuvarande parkeringsytan vid Sporthallen som grönområde och park (GPP-ä1). Den föreslagna markanvändningen är olämplig, dels utifrån att den befintliga parkeringsytan behövs för att möta upp behovet av parkeringsplatser vid Sporthallen.</p>	<p>Inom MBK-u finns möjlighet att skapa parkeringshus. Om det skulle bli aktuellt att detaljplanelägga och bebygga området GPP-ä1 som park behöver parkeringsfrågan lösas. Innan dess kan parkeringen fortsätta att fungera som idag.</p>	Nej
<p><i>Område mellan järnväg och Bergsgatan</i></p> <p>Komplettera beskrivningen av området med information om att stora delar är planerade under början av 1900-talet efter trädgårdsstadens ideal med hus placerade en bit från gatan och många byggnader är utformade i trä.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	Ja
<p><i>Norra Kajen, MBK-ä1</i></p> <p>Komplettera med ett grönstråk längs strandpromenaden för att förtydliga vikten av att grönstråken hänger ihop.</p>	<p>Denna fråga diskuterades mycket innan vi gick ut på samråd. Strandpromenaden är utformad som en kaj och är relativt nybyggd. Den är hårdgjord och har inga biologiska värden. Avvägningen har därför gjorts att den typen av rekreativstråk kan ingå i MBT.</p>	Nej
<p>Södra Kajen, MBK-ä2</p> <p>Komplettera med riktlinjen ”Hela strandlinjen ska vara tillgänglig för allmänheten.”, för att säkra tillgången till vattnet för alla Sundsvallsbor i enlighet med Stadsvisionen.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses delvis.</p>	Ja
<p><i>Södra Kajen, MBK-ä2</i></p> <p>Riktlinjen om att planera utifrån Stenstadens kvartersstruktur skadar upplevelsen och den historiska läsbarheten av riksintresset Sundsvall. Riksintresset riskerar att blir mer svårläst med ny omringliggande</p>	<p>Synpunkten tillgodoses. Kommunen har också en träbyggnadsstrategi som säger att vi ska välja trä där det är lämpligt och möjligt. Detta är en sådan plats.</p>	Ja

<p>bebyggelse som följer samma struktur. Omarbeta riktlinjen så att bebyggelsestrukturen istället gestaltas utifrån områdets historia, vilket skulle kontrastera och därmed göra riksintresset Sundsvall mer synligt i stadsbilden.</p>		
<p><i>Ljustavägen, MBV-ä1</i></p> <p>Under konsekvenser bör det kompletteras med en beskrivning för att det påverkar kulturmiljön. Birsta dalgång har en mycket lång historisk kontinuitet och jordbruksmarken är en väsentlig del för att kunna läsa av kulturlandskapet. Att bebygga detta innebär stora negativa konsekvenser för kulturmiljön.</p>	<p>Konsekvenser uppdateras.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Haparandavägen, MBV-ä2</i></p> <p>Komplettera med en riktlinje som beskriver att Granloholm planerades som reaktion på miljonprogrammets storskaliga bebyggelse och vidsträckta grönytor.</p> <p>Otydlig riktlinje om grönstråket mellan Bydalen och Sticksjön/Norra berget. Se bifogad karta område 5, för förslag på grönstråk GPP. Stråket utreds för eventuellt elljusspår som knyter samman samtliga elljusspår på norra sidan av centrala Sundsvall.</p> <p>Biblioteket i Granloholm kommer att avvecklas under 2021.</p>	<p>Synpunkterna tillgodoses i områdestexten.</p> <p>Kartan har uppdaterats.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Södra Birsta - Kullsåsen, VIF-ä2</i></p> <p>Genom områdets västra del går det frekvent nyttjade Klökanspåret som kopplar samman Hulistugan med Bosvedjan, Bydalen och Granloholm. Minska området så att spåret kan få ett nytt läge.</p> <p>Föreslagen riktlinje: ”Hitta ett nytt läge för Klökanspåret i västra delen, och behåll en skärm av skog mellan spåret och verksamhetsområdet.”</p>	<p>Synpunkterna tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Fillan, VIF-ä3</i></p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>

Komplettera med riktlinje för hänsyn till gårdsbebyggelse Hulivägen, VIF-		
<i>Hulivägen, VIF-ä5</i> Området är brant. Är det rimligt att exploatera? Det kommer bli ett stort ingrepp i naturmiljön och påverka upplevelsen av rekreationsstråket.	Området utgår.	Ja
<i>Bergsåkers gård, VIF-ä6</i> Upplevelsen av området används av närboende. Upplevelsen från närliggande spår kommer att påverkas. Komplettera beskrivningen med information om att Selångersfjärden väster om området är riksintresse för kulturmiljövård.	Området ändras till MBV.	Delvis
<i>E14 Blåberget - Nacksta, VIF-ä8</i> Komplettera beskrivningen med information om att Selånger dalgång och Selångsfjärden norr om området utgör även riksintresse för kulturmiljövård. Under konsekvenser bör framgå att riksintresset Selånger påverkas. Det behöver upplevas i sin helhet, även utanför gränserna. Befintliga och kommande vägar, järnvägar och industrier inskränker upplevelsen av området. Föreslagen markanvändning riskerar också att ge samma effekt.	Synpunkterna tillgodoses. Områdena har omarbetats efter samrådet.	Ja
<i>Töva, VIF-ä9</i> Komplettera med riktlinje om att ta hänsyn till det kulturlandskap som finns norr om området.	Synpunkten tillgodoses.	Ja
<i>Njurunda Stångom, VIF-ä12</i> Komplettera med riktlinje om att siktlinjer mot kyrkan helst inte ska påverkas, då kyrkan är ett högt beläget landmärke.	Synpunkten tillgodoses. Området ändras till MBV.	Ja
<i>Gårdsjön, VIF-ä13</i>	Vi har fått ett uppdrag att peka ut en yta på ca 100 ha. För att lyckas med det behöver vi frånga vissa av de mål som	Nej

Komplettera med riktlinje att undvika att bebygga befintlig jordbruksmark.	ställt upp för översiktsplaneringen. Synpunkten tillgodoses inte.	
<i>Sundsvalls hamn och logistikpark, VIT-u</i> Riktlinje om att möjliggöra för tillgänglighet till Villa Kaptensudden som är det enda kvarvarande huset i Petersvik.	Detta är inte möjligt inom ramen för gällande detaljplaner och markägoförhållanden. Synpunkten tillgodoses inte.	Nej
<i>Birsta handelsområde, VIT-u</i> Birsta dalgång har en mycket lång historisk kontinuitet och jordbruksmarken är en väsentlig del för att kunna läsa av kulturlandskapet. Att bebygga detta innebär stora negativa konsekvenser för kulturmiljön.	Synpunkten noteras. Avvägningen är att det är bättre att bygga vidare här än att ta en helt ny plats i anspråk.	Nej
Riktlinjer som kompletterar de generella riktlinjerna för alla områden med beteckningen VIBFörslag till kompletterande riktlinje ”Områdena bör ha god tillgång till vatten, avlopp, el och bredband”	Hur vatten och avlopp ordnas styrs av Lagen om allmänna vattentjänster eller miljöbalken. Det är inte något som översiktsplanen kan styra. El och bredband är inte heller något som kommunen kan råda över i alla lägen. Synpunkten tillgodoses inte.	Nej
<i>Utvecklad markanvändning, VIB-u</i> Med anledning av den planerade utvecklingen och förtätningen av området Universitetsallén och Norrmalm i centrala Sundsvall ser Kultur- och fritid ett behov av att i ÖP 2040 möjliggöra för ytterligare ett VIB-område i kommunen. Det kan antingen handla om att utveckla/utöka ett befintligt VIB-område eller att tillskapa ett helt nytt. Utgångspunkten är att ett sådant område, med stora kommunrekryterande besöksanläggningar för idrott och evenemang, bör ligga i ett logistiskt fördelaktigt läge vad gäller transportinfrastruktur.	Området vid Kuben, den fd Fäbodsandsvägen är ett pågående planärende för småindustri. Om denna plan inte slutförs kan platsen vara lämplig för att utöka Kubens IP. Området uppfyller kraven. Dock ligger det nära järnvägen och Kubal med dess risker. Idrott och evenemang ryms inom ramen för MBC, MBT och MBK. Vi har i översiktsplanen skrivit att idrott och evenemang kan vara lämpliga även inom markanvändningen MBV. VIB pekas inte ut om platsen enbart är för en idrott eller ett ändamål. Platser för specifika ändamål behöver detaljpaneläggas för att få sin uttalade markanvändning. Om en större anläggning behövs måste Kultur och fritidsförvaltningen begära	Nej

	uppdrag av sin nämnd för att utreda plats för en sådan. Kommunstyrelsekontoret kan vara behjälpligt i en sådan lokaliseringsutredning.	
<i>Baldershov och fotbollsplanen Navigator (Sjukhusplan).</i> Utöka området mot Hulivägen.	Området är idag detaljplanelagt för idrottsändamål. Det är därför inte så viktigt exakt var gränserna går i ÖP då det är detaljplanen som är juridiskt bindande. Området kring Hulivägen är riksintresse för kommunikationer. Därför kan det inte utökas enligt önskemål. Ytan anpassas till riksintresset Hulivägen och detaljplanelagt område.	Ja
När det gäller fotbollsplanen Navigator (även kallad Sjukhusplan), som ligger i anslutning till Baldershovs IP, noteras att halva planen klassas som mångfunktionell bebyggelse (MBT-ä6) och den andra halvan som grönområde och park (GPP).	Hela området är detaljplanelagt för allmänt ändamål. I området planeras för en ny station för Räddningstjänsten. Detta är förenligt med detaljplanen. I översiktsplanen vill vi peka ut ett grönt stråk som binder ihop Norra berget med omkringliggande områden. Detta var det bästa läget i området.	Nej
I ÖP 2040 klassas hela Norra Stadsberget som kärnområde för natur- och friluftsliv (NFK). Eftersom friluftsmuseet är ett stort och viktigt besöksmål i kommunen bör området klassas besöksanläggning (VIB), även om det ingår som en del i Norra Stadsbergets naturreservat. Att i ÖP 2040 klassa friluftsmuseet som besöksanläggning befrämjar en fungerande trafik- och parkeringssituation på området vilket i sin tur möjliggör fortsatt utveckling av Norra Berget som friluftsmuseum och besöksmål.	I arbetet med översiktsplanen har vi gjort bedömningen att NKF är den markanvändning som passar bäst för området. I VIB finns inga riktlinjer som beskriver hänsyn till natur då det i första hand avser byggda anläggningar snarare än natur.	Nej
<i>Norra Berget, Sundsvalls friluftsmuseum</i> I riktlinjerna som kompletterar de generella riktlinjerna för alla områden med beteckningen NFK finns en text om Norra Stadsberget. Bland annat skrivs att ”Ideella föreningen Norra Berget anordnar traditionella evenemang på	Texten har uppdaterats.	Ja

<p>området vid friluftsmuseet”. Sedan 2015 är det Sundsvalls museum som ansvarar för evenemangen på friluftsmuseet. Norra Berget kan vidare beskrivas som ett levande utomhusmuseum med historiska byggnader, svenska lantrasdjur och odlingar. Det är en mer passande beskrivning än att ”man studera kulturhistoriska miljöer och byggnader”. Vidare bör det framgå att Norra Berget är ett prioriterat kulturarv i kommunen, utifrån Agenda kulturarv (2008).</p>		
<p>Den del av Sidsjöns friluftsområde som omfattar skidanläggningen, serveringen, parkeringen och Bodvägen bör klassas som besöksintensiv verksamhet (VIB)</p>	<p>I arbetet med översiktsplanen har vi gjort bedömningen att NKF är den markanvändning som passar bäst för området. I VIB finns inga riktlinjer som beskriver hänsyn till natur då det i första hand avser byggda anläggningar snarare än natur.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>Ny sträckning E14, TIV-äl</i> Korridoren för ny sträckning från trafikplatsen väster om Nacksta till Hulivägen verkar inte uppdaterad enligt Trafikverkets förslag, men det mesta kanske inryms inom TIJ-äl?</p>	<p>Korridorerna för E14 är uppdaterade. TIJ avser järnvägen.</p>	
<p><i>Järnvägen genom centrum</i> Vilken lösning är den bästa för barn och ungdomar i Sundsvall? Om man ser till riskerna för olyckor tex, i närheten av skolor som ligger nära järnvägen eller bostadsområden kring södra och norra järnvägsgatan? Har beräkningsmodellen tagit hänsyn till säkerheten eller bara till stadsutveckling? Cykel – och gångöverfarter kanske skulle byggas antingen som broar eller under järnvägen utifrån ett barnrättsperspektiv. Bro-överfarter är oftast tryggare än tunnlar.</p>	<p>Modellen för integrationsanalys tar bara hänsyn till väglänkar. Inget annat. Vilket alternativ för järnvägen det blir i framtiden och hur det bäst utformas med hänsyn till alla samhällsfrågor och hållbarhetsfrågor blir en senare fråga.</p>	
<p><i>TIJ-äl</i></p>	<p>Tack för synpunkten. Kartan ändras.</p>	

<p>I kartan finns en liten triangel väster om Timmervägen som borde kunna införlivas i NFK, eller möjligtvis eventuell korridor för ny sträckning E14 (TIV-ä1)?</p>		
<p><i>Teknisk anläggning, vindkraft (TAV)</i></p> <p>Inför varje planering av område bör man göra en kulturmiljöutredning för att undersöka hur etableringen av vindkraft påverkar kulturmiljöer, lämningar och riksintressen för kulturmiljövård</p> <p>Inför varje etablering av område för vindkraft bör man göra en ekosystemtjänsteanalys för att undersöka hur etableringen påverkar rekreationsvärdena, hur påverkan kan minimeras och kompenseras.</p> <p>Den första riktlinjen bör kompletteras med kulturmiljövärden: ”Helhetssyn på landskap och ekosystemtjänster ska tillämpas i alla sammanhang. Vid samhällsplanering och strategiska beslut ska hänsyn tas till naturvärden, kulturmiljövärden och friluftsliv.”</p>	<p>Riktlinjen kompletteras.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Teknisk anläggning, Större kraftledning/ställverk (TAE)</i></p> <p>På sikt vore det mycket önskvärt om kraftledningen förbi Friluftscentrum kunde flyttas. Det skulle skapa stora mervärden för friluftslivet och naturturismen.</p>	<p>Synpunkten noteras. Det finns också riktlinjer kring att freda friluftsområden från kraftledningar.</p>	
<p><i>Teknisk anläggning, materialåtervinning/deponi (TAM)</i></p> <p>Stråket från Väster-Kolsta mot Kolstabodarna används av det rörliga friluftslivet, även om bergtäkten försvårar passage. Det vore negativt om Blåbergets avfallsanläggning utökas österut och den passagen stängs av helt.</p>	<p>Översiktsplanen föreslår ingen utökning av Blåberget. Dock är bergtäkten inlagd som TAM. Texten utökas med information om passagen.</p>	<p>Ja</p>
<p>Riktlinjer som kompletterar de generella riktlinjerna för alla områden med beteckningen GPP. Komplettera med riktlinje om att parker bör ge plats för rörelse, kulturyttringar och lärande. Görnstråkens funktion är viktiga för att ge hög tillgänglighet för motion i staden. För att de ska fungera för motion är det</p>	<p>Innehållet i parkerna bör inte styras i översiktsplanen. GYS innehåller riktlinjer om parkernas innehåll. Hur grönstråk ska utformas där de korsar gator kan inte bestämmas generellt utan får bedömas från fall till fall</p>	

<p>väsentligt att de inte korsar alltför högratifierade bilvägar, järnväg. Önskvärt vore därför att peka ut prioriterade grönstråk, där plankorsningar med hårt trafikerade bilvägar undviks helt.</p>	<p>utifrån platsens lämplighet, grönytestrategi och trafikstrategi. I den lokala utvecklingsinriktningen finns stråk utpekade som bland annat korsar järnvägen genom stan och Selångersån.</p>	
<p><i>Västhagens IP</i> I samrådsförslaget klassas Västhagens IP som grönområde och park (GPP-u). Västhagens IP är belagd med konstgräs och är en viktig anläggning för både skolidrott och föreningsidrott. Med tanke på att Västhagens IP inte är en grönyta i naturlig bemärkelse och inte kommer att omvandlas till en sådan inom planperioden för ÖP 2040 behöver klassningen ändras.</p>	<p>Anledningen till att det är utpekade som GPP är att vi kan få till en koppling mellan ån och Norra berget här. Även om vi inte kan åstadkomma ett grönstråk i dess egentliga bemärkelse under planperioden anser vi att det är viktigt att visa denna viljeinriktning ändå.</p>	
<p><i>Strandpromenad Ankarsvik</i> Strandpromenaden i Ankarsvik bör förtydligas som GPP.</p>	<p>Tyvärr går det tomter ända ut i vattnet på sträckan. Området är inte allmänt tillgängligt idag. Vi bedömer att det inte är realistiskt att få till ett grönstråk pga detta. Vi har valt att markera den samfälliga vägen som grönstråk då vi tänker att den bör gå att använda av privatpersoner.</p>	
<p><i>Kovland</i> Området norr om Ånäsparken är det mest frekvent nyttjade rekreationsområdet i Kovland. Här finns också elljusspår och en hel del stigar. Området är utpekade i Grönytestrategiska arbetet som kärnområde för rekreation. Kultur och fritid anser att det bör klassas så.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Natur och friluftsliv, kärnområde (NFK)</i> Komplettera första stycket i beskrivningen med kulturmiljövärden ”Kärnområdena betecknade med NFK är de delar i grönstrukturen som är extra betydelsefulla för tätortens natur- och friluftsliv. Ofta har de även höga kulturmiljövärden. De är ofta målpunkter för boende i omgivande stadsdelar och ibland även för långväga besökare.”</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>

<p><i>Norra berget</i></p> <p>Tätortens närmaste friluftsområde. Närmare 20 000 personer har det som sitt närmaste grönområde. Ryggisspåret besöks dagligen av mer än 400 personer. Året om. Nagga det inte i kanten, utan anpassa bebyggelsen, så att kärnområdet kan bestå i sin helhet.</p>	<p>Se svar om Västra Haga, även kallat Ryggis.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Nedre Ljungan</i></p> <p>Avgränsningen för kärnområdet är väldigt snäv i partiet från Njurundabommen till mynningen. För rekreationsändamålet är strandpromenaderna mycket viktiga, och önskvärt att de omfattas av kärnområdet.</p>	<p>Även det odlade landskapet är värden för rekreation. Översiktsplanen visar principer, inte exakta gränser.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>Fillaberget</i></p> <p>Kärnområde för rekreation sträcker sig framförallt från ridanläggningen och österut. Väster därom skulle kunna klassificeras som NFF.</p>	<p>Vi ser inget värde i att dela upp området i flera delar trots att vi förstår att det inte finns stora värden i västra delen. Området VIF-ä4 Fillaberget utgår.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>Ankarsvik</i></p> <p>Området öster om Ankarsvik är ett viktigt rekreativområde för närboende och det syns tydligt på den stora mängd vältrampade stigar som finns i området. Det ansluter också till Kunsapsakademins skola längst i norr. I föregående översiktsplan var ett stort område utpekade som kärnområde för natur- och friluftsliv. Kultur och fritid föreslår att kärnområdet återinförs, om än något modifierat.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Gamla skjutbanan vid Lv5</i></p> <p>Skjutbanan har en koppling till det gamla militärområdet LV5 som är av historiskt värde. Viktigt att man tar hänsyn till detta vid utveckling av området.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	<p></p>
<p><i>Hattberget, Sillre</i></p>	<p>Området justeras.</p>	<p>Ja</p>

Justera gärna områdets sträckning så att hela Hattbergsstigen inryms i naturområdet.		
<i>Elljusspåret Vike</i> Lägg gärna elljusspåret i Vike som NFN.	Ytan NFF vid Holmsjön har omarbetats så att spåret ingår i NFF.	Ja
<i>Elljusspår Stöde</i> Justera gärna sträckningen kring elljusspåret i Stöde så att det inryms inom NFN.	MBK kan också innehålla spår och ytor för rekreation. Gränserna ska inte läsas så exakt i ÖP.	Nej
<i>Härsta</i> Ett viktigt friluftsområde som missats i inventeringen inför översiktsplanen är området norr om Johannedal där Birsta SK har sitt elljusspår samt skogspartiet mot Sköns kyrka. Här vittnar det stora antalet stigar om att området används flitigt av närboende för rekreation, där det nyrenoverade elljusspåret utgör kärnan.	Här har vi gjort bedömningen att LBK ger området dess bästa skydd för helheten. Texten om Härsta har kompletterats med text enligt yttrandet.	Ja
<i>Allsta – Klingsta – Lucksta kulturbygd</i> Stryk ordet öppna i meningen ” Ingen ny bebyggelse bör placeras på den öppna odlingsmarken.”, då det öppnar för tolkningar.	Synpunkten tillgodoses.	Ja
<i>Korsta by</i> Utöka området med Gärdetjärn.	NFK har istället kompletterats med riktlinje om kultur enligt förslag från kultur och fritid. Komplettera beskrivningar med att Gärdetjärn hör ihop med Korsta by.	
<i>Landsbygd, tätortsnära kulturlandskap (LBK)</i> Komplettera med en riktlinje om att utvecklingen ska följa rekommendationerna i kulturmiljöinventeringen, som bland annat Österström, Stöde, Svartvik, Lörudden, Tranviken är ett uttryck för när	Synpunkten tillgodoses delvis.	Ja

<p>semesterlagstiftningen nyttjades och SCA byggde stugor och badanläggningar till sina anställda. Dessa värden bör beaktas genom en småskalighet i bebyggelsen, området bör kompletteras i gällande kulturmiljöinventering.</p> <p>Hela Bergafjärden är en värdefull miljö ur kulturmiljösynpunkt med gamla sjöbodar, gistvallar m.m. Den är även ett uttryck för när semesterlagstiftningen nyttjades och SCA byggde stugor och badanläggningar till sina anställda. Dessa värden bör beaktas och området bör kompletteras in i gällande kulturmiljöinventering.</p>		
<p><i>5. Landsbygdsutveckling, LIS</i></p> <p>Kultur och fritid bör remitteras i varje ärende inom dessa områden för att säkerställa att kulturmiljövärden inte påverkas negativt. Det bör genomföras en antikvarisk utredning för dessa områden med riktlinjer för hur nya bebyggelsekompletteringar ska utformas.</p>	Synpunkten noteras.	
<p><i>LIS-områden för utveckling av besöksnäring</i></p> <p>Område A4 Armsjön omfattar en badstrand som kanske kunde ligga utanför området.</p>	Synpunkten tillgodoses.	Ja
<p><i>Markköp</i></p> <p>I vissa områden bör markköp för att säkerställa långsiktig tillgång till strategiskt viktiga rekreationsområden övervägas. Det gäller särskilt kärnområden för natur- och friluftsliv (NFK) i anslutning till de socioekonomiskt utsatta områdena i kommunen. Det vore önskvärt att det framgår i texten om genomförande av planen.</p>	Verksamheter som har behov av mark måste lösa detta själva inom ramen för sin verksamhet eller genom att begära medel för markinköp. Översiktsplanen behandlar inte markköp för någon verksamhet. Texten har justerats.	Delvis

Nr. 231. Barn- och utbildningsnämnden

<p>Forskningen menar att vid ny planläggning bör skol- och förskoleverksamheterna ligga i anslutning till varandra och således beläggas inom samma område. Ur ett verksamhetsmässigt och socialt perspektiv ser vi gärna att tex fritidsgårdar och idrottshallar är integrerade med skolans byggnader. Det är även fördelaktigt utifrån markanvändning då det skulle kunna bidra till gemensamma ytor för alla barn och elever att nyttja, både under skoltid och på fritiden. Planering av nya områden behöver därmed ta i beaktning att förskole- och skolverksamheter integreras på ett bra sätt genom de fysiska strukturerna.</p>	<p>Det finns riktlinjer i Översiktsplanen som går i den riktningen med multifunktionella ytor och samnyttjande.</p>	
<p>Stadsbyggnadskontorets uppdrag är bland annat att tillhandahålla mark för förskolor och skolor. Vi ser generellt behov av mångfunktionella tomter där exploatering av nya bostadsområden sker. Beroende på närhet till idag befintliga stadsdelar med befintlig skolstruktur, behöver stor hänsyn tas till förvaltningens behov.</p>	<p>Vad roligt att höra. Det är samma tankar som vi försökt att fånga i de generella riktlinjerna.</p>	
<p>En översyn av de kommunala förskolornas struktur och lokalisering pågår och därför lämnas inga övriga kommentarer här. Förvaltningen bevakar noggrant de detaljplaner som SBK arbetar med, för att kunna föreslå eventuella förändringar och övriga behov som kan komma att påverka verksamheten.</p>	<p>Noterat.</p>	
<p>Ett område som är värt att notera är en utbyggnad av området Forsa i Njurundabommen. Här kan det komma att behöva förstärkas med nya förskoleplatser. Detsamma gäller Granloholm och Bergsåker.</p>	<p>Det finns nämnt i konsekvensbeskrivningen för Forsa, att det behövs förskoleplatser när området planläggs. Detsamma gäller för Granloholm. I områdena kring Bergsåker har vi lagt till text om behovet av förskola vid planläggning</p>	<p>Ja</p>
<p>Behov att bygga ut Kyrkmöns skola om Forsa planläggs.</p>	<p>Noteras.</p>	

<p>Den största utmaningen förvaltningen ser framför oss de kommande åren är att etablera en ny skolbyggnad i Bredsand. Utifrån dels den tekniska statusen på fastigheteten, dels verksamhetsmässiga utmaningar och att Bredsand är utpekad som ett socioekonomiskt svagt område, gör att detta område är högt prioriterat. Då kommunen har problematik med föroreningar i marken, buller från järnväg och E4 samt att flera förvaltningar har behov i området, innebär detta att en samverkan över förvaltningsgränserna behöver ske.</p>	<p>Vi välkomnar ett samarbete och ser fram emot att Bredsand får en ny skola. Värt att notera är att det föreslås ny bebyggelse mellan Skönsmon och Bredsand. Här kan man fundera på om det är bra att planera så att Bredsands skola kan ta emot fler elever eller om det finns behov av ytterligare en skola i det föreslagna området mellan Kuben och Bredsand.</p>	
<p>Den stora utmaningen är resan från en översiktsplan till en detaljplan, och där är samarbete och dialog alla förvaltningar emellan det absolut viktigaste verktyget vi har för att skapa en levande och strukturmässigt fungerande kommun.</p>	<p>Vi delar uppfattningen och har i förslag till ny översiktsplan (kapitel Genomförande) funderat kring olika sätt att förbättra samarbetet mellan förvaltningarna. Här ser vi att vi kan komplettera texten med behovet av förskola och skola och samarbetet kring dessa frågor.</p>	Ja

Nr. 241. Stadsbyggnadsnämnden

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
<p>Stadsbyggnadsnämnden har målsättningen att tillhandahålla 400 000 m² planlagd verksamhetsmark. För närvarande tar Stadsbyggnadskontoret fram fördjupade analyser för några av de verksamhetsområden som översiktsplanen föreslår. Med stöd av analysen bör översiktsplanen kunna peka ut mark som är lämplig för etablering av elintensiv produktion. Då bör det också vara tydligt vilka områden som kan vara lämpliga att pröva för mer traditionell verksamhetsmark.</p>	<p>Beställningen till översiktsplanen är att peka ut 200 000 m² säljbar mark. Det innebär att ca 400 000 m² ska planläggas. I översiktsplanen finns närmare 600 000 m² mark för verksamhet utpekad.</p> <p>Målformuleringen kring 5000 nya jobb är uppdaterad med uppgifter om elintensiva etableringar. Även i de områden som benämns VIF finns beskrivningar om elintensiv produktion.</p>	Ja
<p>Förekomst av bäckar redovisas på olika sätt inom olika verksamhetsområden. I Nacksta västra (1) och i Stockvik (2) avgränsas områdena med hänsyn till</p>	<p>Detta har setts över. Det finns också bäckar där strandskyddet redan är upphävt. Dessa bäckar ingår i</p>	Ja

<p>bäckarna samtidigt som de ingår i områdena för Töva (3) och Gårdsjön (4). Stadsbyggnadskontoret anser att bäckar bör finnas med i utpekade verksamhetsområden och om specifika bäckar har konstaterat höga värden bör detta framgå i översiktsplanens beskrivning. I efterföljande planläggning beaktas bäckarnas värden.</p>	<p>områden för ex verksamhet och det finns riktlinjer som upplyser om hänsyn till bäckar och dess närmiljö. Kartlagret för strandskydd är uppdaterat.</p> <p>1 Nacksta västra, områdena kommer att minska ner pga terräng. Bäckarna har dels viktig funktion för dagvattenhantering, dels för Blåbergets kontroll av lakvatten.</p> <p>2 Stockvik, bäcken är havsmynnande och har därför särskilt stora värden. Texten om och kartan för Stockvik uppdateras.</p> <p>3 Töva befintligt område på norra sidan av järnvägen där bäcken går. Det blir konstigt att inte markera ett befintligt område pga strandskyddet.</p> <p>4 Gårdsjön, hela området behövs för att få tillräcklig yta. Här lägger vi till en skrivning om att det finns bäckar i området och att strandskydd råder.</p>	
<p>Samrådsversionen av översiktsplanen utgår från en redovisning på en förhållandevis detaljerad nivå. Främst i tätbebyggda områden pekats relativt små områden ut istället för att redovisa större sammanhängande bebyggelseområden. Staden och stadsstråkens betydelse är viktiga att poängtera i detta sammanhang. Med ett nät av målpunkter och stråk har staden sin attraktionskraft. De gröna miljöerna är en viktig del av detta.</p>	<p>Grönstråk och grönytor har setts över. Det finns riktlinjer som beskriver hur stora grönytor det ska finnas och på vilket avstånd från bostäder.</p>	
<p>För områden där en ny struktur med gator och bebyggelse ska etableras bör inte placering av grönstråk ingå i markanvändningskartan. Offentliga ytor i form av parker, torg och gator behöver etableras utifrån en stadsbyggnadsidé och Stadsbyggnadskontoret anser inte att placering av gröna miljöer ska redovisas i förväg. Istället bör utvecklingsområden pekats ut som MBT eller MBK där behov av parker och grönstråk redovisas i områdets beskrivning.</p>	<p>För Norra kajen är fallet så. Det beror på att det finns en FÖP som pekar ut grönytor. Eftersom Norra kajen inte planlagts enligt FÖP:en finns en risk att vi inte hittar några lämpliga och tillräckligt stora ytor då vi redan frångått FÖP:en. I norra kajen är det idag svårt att få till tillräckligt med grönyta. Grönstråk från havet</p>	<p>Nej</p>

	och upp mot Norra berget har skurits av med bebyggelse.	
<p>SBK anser att GPP-områden normalt inte ska pekas ut där byggrätter finns. Om GPP ändå pekas ut för särskilt betydelsefulla stråk behöver områdesbeskrivningen påtala förekomsten av byggrätter. För att garantera ambitionen av ett grönstråk behöver gällande plan ändras, vilket är förknippat med kommunala kostnader och resurssättning för att ändra planen. Under samrådet har Stadsbyggnadskontoret konstaterat att befintliga byggrätter finns inom utpekade GPP-områden vid Ludvigbergsvägen (5), Hedbergsskolan (6), söder om Villa Marieberg (7) och Östermalmsparken (8). Utanför planlagt område är även GPP utpekade för Valmet (9), som utgör en stor och betydelsefull arbetsgivare i Sundsbruk.</p>	<p>Text och karta har setts över. I vissa fall behöver vi visa med kartan var dessa gröna stråk vore lämpliga. Översiktsplanen kan inte hantera kostnader och resurssättning utan ska visa på en långsiktig vilja.</p> <p>5 Ludvigsbergsvägen GPP-ä1, området är justerat</p> <p>6 Hedbergsskolan, texten om GPP är justerad</p> <p>7 Villa Marieberg, texten om GPP är justerad</p> <p>8 Östermalmsparken, kommunen äger marken och området används idag som park. Området har brist på parkyta.</p> <p>9 Valmet, GPP är felaktigt. Området ändrat till VIF</p>	Delvis
<p>I samband med att nya områden föreslås behöver de kopplas ihop med befintliga stadsdelar och den övriga stadsstrukturen. Det behöver därför finnas en övergripande planering för bebyggelse och infrastruktur. Med en övergripande planering av infrastruktur och bebyggelse redovisas kommunens ambitioner samtidigt som behov av framtida kommunala investeringar synliggörs.</p>	<p>Synpunkten noteras. Behovet framförs inom ramen för verksamhetsplaneringen hos KSK och SBK.</p>	
<p>Stadsbyggnadskontoret ser positivt på att vissa områden pekas ut som mångfunktionell bebyggelse stadslivsstråk/centrum (MBC). Markanvändningen kan då användas för att ytterligare stärka utvalda stråk och platser. Samtidigt ser Stadsbyggnadskontoret ett särskilt behov av fördjupat underlag utifrån ett socialt perspektiv.</p>	<p>Synpunkten noteras. Behovet framförs inom ramen för verksamhetsplaneringen hos KSK och SBK.</p>	
<p>Utpekade SBS-områden längs Njurundakusten återfinns på långt avstånd till befintlig kommunal service. Mot denna bakgrund föreslås en kompletterande</p>	<p>En kompletterande riktlinje är tillagd</p>	Ja

<p>riktlinje om att förutsättningarna för hållbart resande ska belysas/utredas vid utveckling eller ändrad markanvändning i SBS-områden. Områdena som pekas ut är attraktiva boendemiljöer som kommunen eftersträvar att erbjuda. Det bör tydligt framgå att kommunala och statliga investeringar kommer att krävas om kommunen pekar ut dessa områden för ny bebyggelse och utökade byggrätter.</p>		
<p>Stadsbyggnadskontoret anser att flera delar av fördjupad översiktsplan för Alnö som fortsatt är relevanta har tagits bort i förslaget till ÖP. I FÖP delades Alnö upp i olika delområden med en utgångspunkt i att möjliggöra det havsnära boendet och att förtäta i och kring centrala Vi.</p>	<p>ÖP 2040 har reviderats enligt Stadsbyggnadskontorets förslag. Riktlinjer för Alnökusten finns i SBS och för Norra Alnö i LBK. Riktlinjer för karaktärsområden på Alnö återfinns som lokala riktlinjer för SBS-u. Principbilder för förtätning har lagts till för Alnökusten.</p> <p>Bullerkartan finns som planeringsunderlag. Beskrivningar av karaktärsområden har lagts till i planeringsunderlag bebyggelsestrukturer.</p>	<p>Ja</p>
<p>Eftersom Trafikverket fortfarande har kvar flera utredningsalternativ för E14 blir det otydligt att enbart vissa alternativ redovisas i kartan. Därför bör markanvändningskartan kompletteras med alla kvarstående utredningsalternativen.</p>	<p>Kommunen vill med översiktsplanen visa vilket alternativ som kommunen förordar.</p> <p>Övriga alternativ ligger längs befintliga vägar och innebär inget större markintrång.</p>	<p>Nej</p>
<p>Översiktsplanen redovisar ett större opåverkat område i den södra delen av kommunens inland (NFN). Vindkraftsområden TAV-ä4 och TAV-ä6 pekas samtidigt ut här, vilket starkt påverkar områdets karaktär som opåverkad av människan.</p>	<p>Kommunen har i samrådet fått synpunkter på att området inte är att betrakta som opåverkat pga aktivt skogsbruk. Texten om natur och friluftsliv NFN har ändrats.</p> <p>Se svar om vindkraft.</p>	<p>Ja</p>

<p>Ytterligare en koppling över Selångersån centralt är önskvärd för att utveckla parkområdet. Detta bör i likhet med andra broar över Selångersån redovisas under "Nya cykelstråk vid broar eller andra kopplingar".</p> <p>Stråket Selångersån är av betydelse som rekreation för invånarna och som attraktiv start på St:Olavsleden. Stadsbyggnadskontoret anser att detta bör pekas ut tillsammans med stråket längs med Sidsjöbäcken. Vid Selångsfjärdens utlopp finns det ett behov av en permanent bro.</p>	<p>De stråk som valts ut bedöms vara de som är rimliga att genomföra under planperioden.</p>	<p>Nej</p>
<p>I Sundsbruk, Bredsand och Ljustadalen (MBT-ä3) saknas riktlinjer om att logistik och varutransporter ska ske på människors villkor eftersom det inte finns något MBC-område (mångfunktionell bebyggelse lokalt centrum) utpekade i de här stadsdelarna. För stadsdelar som saknar MBC bör därför riktlinjen kompletteras inom MBT.</p>	<p>MBC pekas ut för Sundsbruk, Bredsand och Ljustadalen.</p>	<p>Ja</p>
<p>Riktlinje om studentbostäder i MBK kan plockas bort eftersom blandade bostadsformer alltid eftersträvas.</p>	<p>Riktlinjen tas bort.</p>	<p>Ja</p>
<p>Översiktsplanen anger riktlinje om att SBS-områden inte ska pekas ut för de områden som i Kustplanen anges som klass 1 eller klass 2. Redovisning av SBS-områden i markanvändningskartan visar översiktsplanens ställningstagande och det finns därför inget behov av en ytterligare generell riktlinje om vad som utgör ett SBS-område. Stadsbyggnadskontoret föreslår därför att riktlinjen tas bort.</p>	<p>Riktlinjen revideras till: För SBS-tytor som berör områden utpekade i kustplanen ska särskild hänsyn tas till värden för natur, kultur och rekreation.</p>	<p>Ja</p>
<p>I beskrivningen av LBY-områden anges att det inom övrig landsbygd inte finns utpekade utvecklingsområden. Samtidigt anger översiktsplanens utvecklingsinriktning vilka stråk som kommunen vill koncentrera utvecklingen till. Stadsbyggnadskontoret ser att det finns en möjlighet att i markanvändningskartan tydliggöra dessa stråk genom att markera dem som LBY-u.</p>	<p>Under planperioden är det mest lämpligt att i första hand utveckling sker inom utpekade MBT-ä områden. I de fall någon önskar bygga på landsbygden ska riktlinjer för dels landsbygd men också den markanvändning man avser utveckla följas. Med dessa riktlinjer som ledning får de olika platsernas lämplighet bedömas. Det är ett alltför omfattande</p>	<p>Nej</p>

	arbete att peka ut detta för hela kommunen och för alla olika typer av markanvändning.	
Riktlinje för LBY anger att areella näringar är en resurs som bör värnas mot andra intressen. Begreppet areella näringar omfattar jordbruk och djurhållning, men även skogsbruk, fiske och renskötsel. Stadsbyggnadskontoret föreslår att areella näringar skrivs om till jordbruk.	Riktlinjen skrivs om enligt förslaget.	Ja
Anslutning till E14 från det nya verksamhetsområdet i Västra Nacksta utreds i pågående detaljplanearbete. Avgränsning av verksamhetsområdet kan ses över.	En fortsatt dialog om avgränsningen sker vidare. VIF Västra Nacksta anpassas efter den nya kunskap som kommer fram.	Ja
Mellan övre Bredsand och förslaget VIF-ä10 kan förutsättningar finnas för ytterligare verksamhetsmark med begränsad omgivningspåverkan (MBV).	Området är utpekad som kärnområde för natur. Dock bedöms delar av området att kunna pekas ut som MBV.	Ja
Stadsbyggnadskontoret anser att Svartjärnsbäcken inte bör avgränsa området utan ingå i VIFä10. Det finns mark som kan vara lämplig för verksamheter och kommande planläggning behöver beakta värden från bäcken.	Svartjärnsbäcken är en havsmynnande bäck. Dessa har särskilt höga värden och fungerar också bra för att hantera höga flöden av dagvatten. Eftersom strandskydd råder och bäcken har höga värden kommer den fortsatt att föreslås ingå i markanvändning NFK. Området har justerats något närmare mot bäcken och för att kunna få till en bra vägkoppling till trafikplatsen.	Ja
Det finns ett mindre NFF-område mellan E4 och järnvägskorridor. Denna yta är liten och kan överföras till VIF-ä10.	Synpunkten tillgodoses. Området anpassas också till järnvägskorridoren och avgränsas till norr om Kemivägen.	Ja

<p>Med strategisk placering vid E14, järnväg och tillgång till elförsörjning har Töva goda förutsättningar för verksamhetsmark. Samtidigt kan Stadsbyggnadskontoret konstatera att området består av jordbruksmark, strandskyddad mark och i direkt anslutning till järnväg och väg som utgör led för farligt gods. Omfattning av området är avgörande för vilken typ av verksamhet eller industri som skulle kunna vara aktuell här. Stadsbyggnadskontoret tar även fram en analys för Töva och ser det som ett viktigt inspel inför kommande granskning av översiktsplanen.</p>	<p>Stadsbyggnadskontorets analys kommer att ligga till grund för det område som pekas ut i översiktsplanens granskningshandling.</p>	<p>Ja</p>
<p>Verksamhetsområdet vid Gårdsjön bör kunna utökas österut, norr om Gårdsjön. Området behöver ta hänsyn till Natura 2000-området Stormyran men Stadsbyggnadskontoret ser ändå möjligheter till ett större område än vad som nu är utpekad i översiktsplanen.</p>	<p>Områdets utbredning anpassas till det som framkommer i den analys som Stadsbyggnadskontoret tagit fram för området. Trafikverket har förordat den västra korridoren för nya ostkustbanan vilket skapar bättre möjligheter att planera området.</p>	<p>Ja</p>
<p>Det kan finnas förutsättningar för ett mindre VIF-område vid den impedentyta som skapas i samband med Bergsåkerstriangeln. Området ligger i anslutning till farligt gods-leder, kraftledning och Selångersån. Samtidigt är det mark som inte är lämplig för andra ändamål och marken kan vara attraktiv för mindre etableringar.</p>	<p>Området ingår för närvarande i riksintresset för järnvägskorridoren. Området kommer inte att pekas ut som VIF i det här läget av det skälet.</p>	<p>Nej</p>
<p>I nuvarande förslag redovisas grönstråk för Katrinehill, trots att bebyggelsestruktur bestäms först i en framtida planläggning. Området bör istället betecknas som mångfunktionell bebyggelse tätort (MBT-ä16) där det i texten tydliggörs ett behov av grönstråk i nord-sydlig samt öst-västlig riktning. Genomförd naturvärdesinventering tillsammans med framtagna utredningar i det avslutade detaljplanarbetet finns som underlag att utgå från.</p>	<p>Utifrån den kunskap som framkommit under detaljplanarbetet, som för tillfället är avslutat, är dessa lägen lämpliga för grönstråk. Mindre parker pekas inte ut i översiktsplanen. Om det i en framtida planläggning visar sig att det finns bättre lägen för grönstråk kan detta prövas i detaljplanläggningen. Texten för områdena MBT-ä16, -17, och -18 kompletteras med en skrivning om att grönstråkens och bebyggelsens läge kan komma att skilja sig från översiktsplanen om ny kunskap framkommer i en framtida planläggning.</p>	<p>Ja</p>

<p>Katrinehill bör redovisas på liknande sätt som markanvändningskartan visar ”Kubikensborg – Bredsand”. Där ryms en ny stadsdel med samtliga funktioner inkl. gröna miljöer inom MBTä23 och MBV-ä3. Samtidigt kan Kuben-Bredsand avgränsas mot ett område för GPP-u i söder istället för NFF för att signalera att området kan förändras i samband med genomförande av området (14).</p> <p>För Kuben-Bredsand ser Stadsbyggnadskontoret omfattande utmaningar, bland annat när det gäller terräng, angöring och föroreningar. Innan en planläggning kan ske behöver en grov bedömning göras angående bland annat byggbar mark, trafikangöring och ekonomiska konsekvenser. Detta bör framgå av områdets beskrivning. En av områdets stora utmaningar är att skapa ett bebyggelsesamband från Fridhemsgatan, förbi kraftledning och utmanande terräng. All möjlig bebyggelse som stärker detta stråk är viktigt. Vid korsningen Fridhemsgatan/Alvägen finns ett mindre område som skulle kunna ingå i MBT-u (15).</p>	<p>NFF i söder om Bredsand görs om till GPP-u. Texten i områdesbeskrivningen uppdateras enligt synpunkter. Området vid Fridhemsgatan är ett pågående planärende för småindustri. För markanvändning MBV har ett tillägg gjorts om att vissa MBV också kan vara lämpliga för idrottsanläggningar.</p>	<p>Ja</p>
<p>Även när det gäller Norra Kajen 1C kan behovet av grönstråk och parker fångas upp i text och riktlinjer istället för ytor i markanvändningskartan. Särskilt betydelsefullt är det enligt Stadsbyggnadskontoret att ändra utpekat grönstråk vid Sundsvallsfjärden i östra delen av Norra Kajen till MKB-äl. I pågående planläggning kommer samma bestämmelser föreslås som befintlig detaljplan redovisar, vilket innebär att förslaget till översiktsplan skapar en avvikelser. För Norra Kajen 1C kan det bli aktuellt att pröva vattenanvändning med publik funktion. För att möjliggöra exempelvis restaurang eller annan publik användning på vatten bör text om strandskydd tas fram för Norra Kajen i syfte att använda skäl 5 vid upphävande av strandskydd.</p>	<p>För Norra kajen gäller idag en fördjupad översiktsplan. Det har gjorts flera avsteg från denna vilket har inneburit att planerade grönstråk har blivit mindre än vad som angetts i FÖP:en. Grönstråken har istället planerats för bebyggelse. I samrådet uttrycker flera av de politiska partierna vikten av att vi planerar för fler gröna ytor av flera olika skäl.</p> <p>Text om strandskydd har lagts till.</p>	
<p>I likhet med övriga områden där en ny struktur etableras bör inte grönstråk redovisas i markanvändningskartan utan fångas upp i text och riktlinjer.</p>	<p>Grönstråk är viktiga att redovisa i ÖP. Däremot kan kvartersparker ingå i MBT.</p>	

Vattenområde bör ingå i MBK-ä2 för de delar där bostäder på vatten kan prövas. Alternativt behöver text om bostäder på vatten kompletteras för yta inom vattenområde.	TIH möjliggör, och innehåller riktlinjer, om bostäder på vatten.	
Stadsbyggnadskontoret kan konstatera att det längs Granloholmsvägen finns flertalet motstående intressen i en utmanande terräng. Ett enstaka mindre område har begränsade möjligheter för en förändrad struktur samtidigt som frågetecken finns kring de nya bostädernas boendekvalitéer. Om området (18) ska finnas kvar i översiktsplanen behöver det tydligare framgå att Granloholmsvägen behöver studeras tillsammans med tillkommande bebyggelse. Enligt Stadsbyggnadskontoret handlar syftet med MBT-området till stora delar att förändra Granloholmsvägens karaktär och minska det upplevda avståndet mellan centrala Sundsvall och Granloholm.	Område MBT-ä10 Landskronavägen och MBT-ä11 Granloskogen utgår. Se svar om Landskronavägen .	Ja
Stadsbyggnadskontoret ser även stora utmaningar i att omvandla Göteborgsvägen och bryta Granloholms ursprungliga planidé. Stadsbyggnadskontoret anser därför att området bör betecknas som resterande del av Granloholm, MBT (befintlig).	Området MBT-u Göteborgsvägen utgår och ersätts med MBT, dvs för området föreslås ingen förändring jämfört med idag.	Ja
<i>MBT-ä13</i> bör även omfatta markerat område enligt yttrande. Pågående planarbete har påvisat svåra lutningsförhållanden och berg för det norra området, som bör utgå från översiktsplanen. Gränsen till det södra området kan samtidigt utökas västerut (över elljusspåret) då det bedöms vara enda möjligheten att få till tillräckligt många byggbara tomter med en fungerande gata.	Synpunkten tillgodoses. Texten justeras med en skrivning om att elljusspåret måste dras om.	Ja
<i>Umeåvägen</i> Stadsbyggnadskontoret delar bedömningen att ytan kan tillgodose mark för bostäder eller förskola. Samtidigt används ytan som närrekreation och när området inventerades med ESTER-metodiken klassades det med höga värden. Värden som identifierades bör kompletteras för områdets riktlinje/text.	Synpunkten tillgodoses. Området utgår.	Ja

Det finns förutsättningar för ett MBV-område mellan Elinsmyran och kraftledningsgata. Med hänsyn till Elinsmyran och skidspår kan området delas upp i två olika delar. I texten står det att Hulivägen utgör riksintresse, vilket kan behöva justeras om kommunen föreslår att riksintresseområdet tas bort. Hulivägens framtida åtgärdsbehov för förbättrad trafiksäkerhet och framkomlighet behöver lyftas som en förutsättning för en exploatering.	Synpunkten tillgodoses.	Ja
Enbart området vid vårdcentralen bör pekas ut som mångfunktionell bebyggelse lokalt centrum (MBC) i Granlo. Stadsbyggnadskontoret föreslår att markerat område ändras till mångfunktionell bebyggelse tätort (MBT-u).	Synpunkten tillgodoses.	Ja
Högom fornlämningsområde redovisas som NFN (natur- och friluftsliv natur) vilket blir missvisande då området framförallt har höga kulturhistoriska värden. Samtidigt ser inte Stadsbyggnadskontoret någon annan beteckning som passar bättre för kulturhistoriskt värdefulla områden inom stadsstruktur. I fortsatt arbete i översiktsplanen arbetsgrupp bör frågan tas upp.	Området klassas om till NFK som har fått uppdateringar om att dessa kan innehålla höga kulturvärden.	Ja
Grönstråket längs Selångersån passar bättre att kategoriseras som GPP-u. Värdefullt både som rekreation för invånarna och som en attraktiv start på St:Olavsleden. Denna utveckling av parkområdet längs ån är viktig liksom att koppla ihop det med en utveckling av hela stråket längs med Sidsjöbäcken.	Områdets beteckning behålls men texterna för Selångersån har reviderats.	Delvis
Det finns potential för ett grönt rekreationsstråk längs järnvägen i centrala Sundsvall. Detta bör beskrivas i text för transportinfrastruktur järnväg (TIJ-ä1).	Synpunkten tillgodoses.	Ja
Grönstråk bör inte pekas ut söder om Nackstavägen. Terrängen är särskilt utmanande här och pågående planläggning visar hur marken kan användas. All mark söder om Nackstavägen bör därför pekas ut som MBT-ä16.	Grönstråket har anpassats till tidigare utredningar inför detaljplan Katrinehill. Det finns text om att fördelningen mellan grönstråk och bebyggd yta kan ändras i kommande detaljplan.	Ja
Stadsbyggnadskontoret ser positivt på att översiktsplanen föreslår utbyggnadsområden söder om Böle, längs Sidsjövägen. Området har stora	Texten uppdateras enligt synpunkterna. Områdets utbredning har setts över. Området måste studeras	Ja

<p>kvalitéer med närhet till fina rekreationsområden och med centrala Sundsvall inom knappt 5 km. De senaste årens bygglovsansökningar visar på områdets attraktionskraft. Samtidigt finns det frågetecken då delar av MBT-ä19 och MBT-ä20 ligger inom utmanande terräng där höjder noggrant behöver studeras för att möjliggöra gator och bebyggelse. Närhet till Sidsjövägen kan vara positivt för att främja resor med kollektivtrafik men en stor del av Sörnackstas kvalitet handlar om ett lantligt boende i ett relativt soligt och ostört läge. Dessa kvalitéer finns enbart på begränsade delar av MBT-ä19 och MBT-ä20.</p> <p>Terrängen bör belysas i texterna till områdena, inte minst för södra delen av MBT-ä20 där den naturliga lutningen är runt 15 %. Stadsbyggnadskontoret är tveksam om området bör pekas ut som utbyggnadsområde på grund av terrängen. Det finns också stora frågetecken om det går att binda samman Backarna med detta område.</p>	<p>tillsammans med den utredning för vatten och avlopp som ska göras för stråket från Sidsjö mot Allsta.</p>	
<p>Området ingår i Sidsjö sjukhusområde som har ett högt kulturhistoriskt och arkitektoniskt värde. Personalbostäderna bestående av rödmålade bostadshus för ogift personal och läkarvillor för gift personal placerades med en avskildhet från sjukhusområdet. Bostäderna markerades av skogsområde och även vid framtagande av detaljplan för Södra skogsparken bevarades ett område av skog mellan personalbostäderna och den tillkommande bebyggelsen.</p> <p>Av kulturhistoriska skäl bör detta område inte förtätas i anslutning till personalbostäderna. Stadsbyggnadskontoret anser därför att markerat område bör betecknas MBT istället för MBT-u.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>
<p>Redovisning över LV5 och koppling över mot Sidsjöhöjd är inte tydligt i samrådsförslaget. De delar som är utpekade i skogen mellan områdena bör redovisas som ett ä-område istället för ett u-område, med riktlinjer för fortsatt utveckling. GPP är samtidigt markerad i en sträckning där det kan vara möjligt med en gatu- och bebyggelsekoppling mellan områdena.</p>	<p>MBT-u ändras till MBT-ä LV5-Sidsjöhöjd. Koppling mellan områdena finns med i den lokala utvecklingsinriktningen. GPP kvarstår pga stora höjdskillnader.</p>	<p>Delvis</p>

<p>Avgränsning av området (Getberget) kan ses över. På grund av terräng och möjlighet att angöra området är det olämpligt att bebygga i norr. Marken kan ersättas av GPP-u. För att tydliggöra koppling mot Enhörningsvägen bör MBT-ä22 utökas österut. Det finns delar av MBT-ä22 som är utmanande men i väster finns ett område med bättre förutsättningar. Stadsnära småhusbebyggelse bör även kunna vara möjligt att pröva här. Det kan också ifrågasättas om målgruppen "aktiva friluftsmänniskor" särskilt ska beskrivas. Istället kan områdets unika värden med friluftsområden och aktiviteter i direkt anslutning till bostäderna tas upp.</p>	<p>Områdets utbrednings justeras. Texten ändras enligt synpunkter.</p>	<p>Ja</p>
<p>I en framtida differentierad persontågtrafikering av Ostkustbanan med pendeltåg är det lämpligt med en tåghållplats i Bredsand. Det är avgörande att en sådan hållplats inte begränsar kapaciteten på Ostkustbanan. Ett möjliggörande av ett stationsläge i Bredsand måste finnas med i åtanke i planeringen av det nya dubbelspåret mellan Dingersjö och Sundsvall.</p> <p>Stadsbyggnadskontoret anser att det bör pekas ut ett område för MBC inom Bredsand, för att tydliggöra områdets centrum.</p>	<p>Vi delar uppfattningen att det är viktigt att planera för en framtida station i Bredsand.</p> <p>Område för MBC-u pekas ut längs väg 562 och vid matbutiken vid Bredsands skola.</p>	<p>Ja</p>
<p>Stadsbyggnadskontoret anser att ytor för bergtäkter (VIM) bör anpassas till aktuella tillstånd.</p> <p>För bergtäkten i Nolby visar flygfoto att ett väsentligt större område tagits i anspråk än utpekade VIM-område.</p>	<p>Markanvändningskartan har justerats. Dock visar inte flygfotot detsamma som tillståndet.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Skottsjö</i></p> <p>Området har ca 20-25 % naturlig lutning. Stadsbyggnadskontoret är tveksam till om det är lämpligt för bebyggelse och anslutningsväg. Området bör därför utgå från översiktsplanen.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>MBT-ä33</i></p>	<p>Synpunkten tillgodoses. Texten kompletteras med att området innehåller fornlämningar.</p>	<p>Ja</p>

Med en utökning av MBT-ä33 kan förutsättningar skapas för fler bostäder i attraktivt område i direkt anslutning till Njurundabommen. Markerat område har goda förutsättningar för bebyggelse.		
Det saknas kommunägd parkmark i Juniskär avsatt för lek och rekreation. I likhet med Forsa (MBT-ä33) kan det tydliggöras att "behovet av ytor för lek och rekreation bör utredas".	Synpunkten tillgodoses.	Ja
Kustvägen har potential för att utvecklas för cykelturism med attraktiv miljö och bra topografi. Detta kan med fördel beskrivas i text för Kustvägen.	Synpunkten tillgodoses.	Ja
Ljustadalen saknar utpekat centrumområdet. För att stärka platsen som centrum och mötesplats bör område MBT-u bör ändras till MBC-u.	Synpunkten tillgodoses.	Ja
Om området vid Säterskogen byggs ut kan Fullriggarvägen behöva kompletteras med en gång- och cykelväg. Delar av föreslagna bebyggelseområden hamnar inom 400 meter från kollektivtrafikstråk. Texten för Säterskogen beskriver att bostäderna hamnar för långt från kollektivtrafik och kan därför justeras.	Synpunkten tillgodoses.	Ja
<i>LBT-u</i> område vid Tranvikens badplats bör även inkludera parkeringsplats på andra sidan Skärgårdsvägen.	Synpunkten tillgodoses.	Ja
Språket i översiktsplanen ligger inte på samma nivå. Istället för att blanda "vi" och "kommunen" bör översiktsplanen genomgående använda "kommunen". För samrådsversionen i textform hade det varit hjälpsamt om rubrikerna även i texten var numrerade för att lättare hänga med i vad som ligger på vilken rubriknivå.	Synpunkten om "vi" och "kommunen" noteras. Språket i hela planen har sett över till granskningen. Rubrikerna numreras till granskningshandlingen.	Ja
Översiktsplanens gränser i markanvändningskartan ska alltid läsas översiktligt men för att kunna ta del av bakgrundsinformation på ett bättre sätt bör det vara	Max-zoom har tagits bort.	Ja

möjligt att zooma in längre i kartan. Detsamma gäller även för karta över utvecklingsinriktning.		
I texten om bostadsnära grönska kan det lyftas att många anlagda parker i Sundsvall är för små för att pekas ut i markanvändningskartan.	Texten för MBC, MBK och MBT har kompletterats så att det framgår att bostadsnära grönska och/eller parker ingår i markanvändningen.	Ja
I text för Stenstan står det att mindre kvartersparker och stadsdelsparker finns inom 400 meter. Texten bör skrivas om utifrån översiktsplanens generella riktlinjer om grönstrukturer.	Texten har justerats.	Ja
Många av kommunens anlagda parker inom bostadsnära grönska hamnar under MBT. I beskrivning över MBT (s.48) kan "inslag av grönytor" bytas ut till "mindre parker och grönytor" alternativt "grönytor".	Synpunkten tillgodoses.	Ja
Översiktsplanen bör inte redovisa anvisningar om skötselplaner. Överstruken text kan därför tas bort från följande riktlinje: "Parkernas och grönstråkens biologiska och karaktärsskapande värden ska bevaras och i många fall utvecklas. Många av ytorna ingår i kommunägd parkmark ~~som omfattas av skötselplaner~~ ". "Där en plankorsning inte kan undvikas bör det finnas hastighetssäkrade passager anpassade till grönstråkets funktioner." Riktlinjen bör skrivas om till att sådana platser samplaneras utifrån gående och cyklisters behov.	Synpunkterna tillgodoses.	Ja
Översiktsplanen bör inte redovisa anvisningar om skötselplaner. Överstruken text kan därför tas bort från följande riktlinje: "Om konflikter uppstår mellan utveckling av olika värden bör lämpliga avvägningar göras med stöd av en ekosystemtjänstanalys. Många av ytorna ingår i kommunägd park- eller naturmark ~~som omfattas av skötselplaner.~~ "	Synpunkten tillgodoses.	Ja
Beskrivningarna över LBT-områden är ofta på en detaljerad nivå. På flera platser stämmer inte heller informationen:	Synpunkterna tillgodoses.	Ja

<p>- Cafe vid Stornärset är stängt i nuläget -Butik och restaurang vid Tranviken finns inte i nuläget även om området har potential för en utveckling - Lekplatsen i Svartvik är riven.</p>		
<p>Översiktsplanen bör inte redovisa anvisningar om skötselplaner. I text om strandpromenad i Bredsand (s. 54) kan följande text tas bort och ersättas med text nedanför: ~~Längs havet behöver strandpromenaden rustas upp röj där det passar och går.~~ Strandpromenaden är en stor tillgång för stadsdelen som kan utvecklas för att skapa en ännu mer värdefull miljö för invånarna samtidigt som viktiga natur- och upplevelsevärden bibehålls.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>
<p>Text över området kan förtydligas. Stadsbyggnadskontoret föreslår följande text: "Området längs Motalavägen består av en kombination av bostads- och verksamheter. Längs Linköpingsvägen är det i huvudsak verksamhetsmark där förtätning av samma typ av verksamheter möjlig. Begränsningar i området består av en större kraftledning samt ett låglänt område med vissa naturvärden, i förlängningen av Motalavägen".</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	
<p><i>Tingstabacken</i> Det saknas ett "inte" under konsekvensbeskrivning där det anges att riksintresse kulturmiljövård bedöms påverkas påtagligt.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	
<p>Följande mening inom GPP-äl kan ersättas med mening nedanför: ~~Slätten mellan Ludvigsbergsvägen och Repslagarvägen kan användas som aktivitetspark för rörliga där höjdskillnaderna utnyttjas.~~ Slätten mellan Ludvigsbergsvägen och Repslagarvägen kan utvecklas för att erbjuda fler aktiviteter.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>

Syftet med ekodukt kan tydliggöras: "Förlängning av Fridhemsparken genom ett rekreativt stråk och spridningsväg för djur och växter"	Förlängningen av Fridhemsparken är en sak. Ekodukten bör placeras i läget för Bäckparken för att också göra vägen mellan Skönsmons skola och Södra kajen kort och gen. I läget för Fridhemsparken kan inte någon bra passage ordnas då hela Bangården ligger norr om området. Den lokala utvecklingsinriktningen har kompletterats med rekreationsstråk.	Ja
LBK-område för "Å, Häljum, Bunsta, Solberg" redovisar inte Å i markanvändningskartan. Antingen visar kartan eller texten fel.	Kartan justeras.	Ja
Vandrarhem som beskrivs i text för LBT Stornäset ligger i markanvändningskartan inom utpekad NFK- område.	Texten justeras	Ja
<i>Kävsta</i> Markering på norra sidan kraftledningsgatan kan tas bort då campingen finns på södra sidan.	Området har justerats.	Delvis
Eftersom Johannedalsvägen mellan E4 och Tunadalshamnen utgör riksintresse idag och kommunen anser att det fortsatt ska vara fallet behöver rimligen inte vägen omnämnas i detta kapitel (om riksintressen).	Eftersom riksintresset föreslås ändras från att omfatta hela vägen från Timmervägen till Tunadalshamnen till att bara omfatta sträckan från trafikplats Gärde till Tunadalshamnen ska vägen nämnas.	Nej

C. Kommunala Bolag

Nr. 107. MSVA

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
<p>Vi har en viktig allmän synpunkt gällande kommentarer kring VA-situationen i olika områden under kapitel 4.2 "Bebyggda områden". Vi anser att specifika kommentarer för olika områden ger en för spretig och svårtolkad bild och föreslår att sådana kommentarer tas bort. Vi anser att informationen som står i de Generella riktlinjerna kapitel 4.1 räcker.</p> <p>På motsvarande föreslår vi att det förtydligas i de Generella riktlinjerna kapitel 4.2 att det kommer att behövas att det avsätts ytor för dagvattenhantering (reningsanläggningar, öppen avledning) inom tätbebyggelse.</p>	<p>Synpunkterna tillgodoses. Specifika kommentarer tas bort. Generella riktlinjer kompletteras med att det behöver avsättas ytor för dagvattenhantering inom bebyggelse.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Sid 20: Ett framtida modernt avloppsreningsverk</i></p> <p>Texten är bra, men vi vill att texten förtydligas med att en fortsättning med befintliga avloppsreningsverk kräver investeringar och vi föreslår även att värdeord tas bort: "Sundsvalls kommun utreder alternativ för hur framtida avloppsrening ska ske. Kommunen står inför ett ~~svårt~~ ställningstagande om befintliga reningsverk ska upprustas på olika sätt eller om ~~stora~~ investeringar ska göras i ett nytt samlat reningsverk som bättre kan tillgodose moderna krav. Om kommunen skulle besluta att satsa på ett ~~helt~~ nytt reningsverk så finns tre tekniskt möjliga lägen utpekade. Antingen vid Fillan, vid Korsta eller vid Kubikenborg (se karta). De olika lokaliseringarna har utretts utifrån en rad olika aspekter. Läget vid Kubikenborg är sammantaget det fördelaktigaste. Därför har mark reserverats vid Kubikenborg i markanvändningskartan för detta ändamål. Om kommunen sedan skulle</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>

besluta att investera vid befintliga reningsverk istället för ett nytt samlat reningsverk kan ytan istället användas för andra verksamhetsetableringar.”		
<p><i>Sid 41: 3. Resurshushållning, första punkten</i></p> <p>”kommunen jobbar för ett energi- resurseffektivt, ekologiskt hållbart och klimatsmart byggande, genom att exempelvis uppmuntra trähusbyggande”</p> <p>Meningen blir ensidig när det enda exemplet som ges är att bygga hus i trä samtidigt som det finns många andra sätt att uppnå riktlinjen. Vi föreslår antingen att exemplet stryks, så att meningen blir mer generell, alternativt att flera exempel ges: genom att exempelvis uppmuntra trähusbyggande och byggnation med återvunna material, energieffektiva byggnader och nyttjande av dagvatten/takvatten.</p>	Riktlinjen har setts över. Parallellt med översiktsplanen finns ett projekt om att Sundsvall ska vara klimatneutralt till 2030. I det projektet föreslås fler åtgärder som bland annat handlar om upphandling, där vi som kommunkoncern kan göra stor skillnad.	Ja
<p><i>Sid 44: 6. Ekosystemtjänster, tredje punkten</i></p> <p>”Verka för att omvandla hårda ytor...” Detta är en viktig punkt för en hållbar dagvattenhantering i framtiden och vi föreslår följande förtydligande: Verka för att omvandla hårdgjorda ytor till i första hand gröna ytor och i andra hand till genomsläppliga ytor,</p>	Synpunkten tillgodoses delvis.	Ja
<p><i>Sid 44: 8. Vatten, tredje punkten.</i></p> <p>”Värna om naturliga våtmarker, vattendrag och deras närmiljöer inklusive raviner”</p> <p>Vi föreslår att punkten kompletteras med följande mening som är ett centralt strategiskt ställningstagande i dagvattenplanen: Direktutsläpp av dagvatten ska inte ske till mindre vattendrag eller till grundområden i sjöar och hav.</p>	Synpunkten tillgodoses.	Nej
<p><i>Sid 45: 9. ...hanteringen av dagvatten, dricksvatten och avlopp...</i></p> <p>”Dagvatten ska ses som en resurs och lokalt omhändertagande ska eftersträvas där så är möjligt.”</p>	Synpunkten tillgodoses.	Ja

<p>Vi föreslår ny formulering som inte förändrar innebörden och bättre överensstämmer med intentionerna i kommunens dagvattenplan: Dagvatten ska ses som en resurs och lokalt omhändertagande ska alltid eftersträvas.</p>		
<p><i>Sid 52: Lokala riktlinjer Selångersån</i></p> <p>Vid planering av ny bebyggelse, eller förändring av befintlig bebyggelse ska ytor avsättas för rening och fördröjning av dagvatten. Behov av ytor för att rena och fördröja dagvatten från uppströms liggande områden ska beaktas. Dagvatten ska renas till de nivåer som beslutats i dagvattenplanen.</p>	<p>Vi har lagt till en riktlinje för MBT om att ytor för dagvattenavledning och rening kan behövas. Reningskrav finns redan i dagvattenplanen och behöver inte citeras i ÖP.</p>	<p>Delvis</p>
<p><i>Sid 54-58: Utvecklad markanvändning, MBT-u, Lokala riktlinjer</i></p> <p>Vattentäkter resp. skyddsområde kommenteras för Indal och Liden, men saknas för Matfors och Stöde (och kanske fler områden). Beskrivningen i Lokala riktlinjer bör vara konsekvent för olika områden.</p>	<p>Texterna har setts över och justerats.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Sid 61: Lokala riktlinjer Bosvedjan</i></p> <p>I andra punkten står det ”Kuperad terräng med bäckar, våtmarker mm som måste beaktas. Fördröjning av dagvatten är viktig för att förhindra problem nedströms”. För att dagvatten ska kunna fördröjas så måste lämpliga ytor avsättas för detta ändamål. Vi anser därför att punkten ska kompletteras så att det får följande lydelse: Kuperad terräng med bäckar, våtmarker mm som måste beaktas. Fördröjning av dagvatten är viktig för att förhindra problem nedströms, därför ska lämpliga ytor avsättas för detta.</p>	<p>Riktlinje för MBT om att ytor för dagvattenavledning och rening kan behövas har lagts till.</p>	<p>Delvis</p>
<p><i>Sid 78-80: MTB-ä19</i></p> <p>”Vid planläggning måste avloppsanslutning göras till kommunens nät.”</p> <p>Se inledande kommentar om att VA-anslutningsfrågor tas upp i de Generella riktlinjerna, det behöver inte stå här. Området ingår dessutom i det utredningsområde som är utpekad i kommunens VA-plan. Behovsprövning enligt § 6 LAV kommer att ske inom ramen för det arbetet.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>

<p>”Ur hållbarhetssynpunkt ligger området något för långt ifrån centrala bostadsområden och service för att kunna bygga vidare på befintliga strukturer och kan ses som en enklav längs med Sidsjövägen. Därför måste kostnader för utbyggnad av vatten- och avlopp och eventuell övrig infrastruktur innefattas i exploateringen.”</p> <p>Om en exploatering ligger utanför VO ska VA alltid bekostas av exploateringen, detta förhållande beskrivs även i kommunens VA-plan. Kan bli missvisande med denna text här då den inte står i andra områden. Föreslås att den tas bort.</p>		
<p><i>Sid 87: MTB-ä28</i></p> <p>”Ledningsnätet och befintlig pumpstation för VA är överbelastade vilket innebär att åtgärder i VA-systemet måste vidtas innan fler bostäder kan anslutas till VA-nätet i området”</p> <p>Se inledande kommentar om att VA-anslutningsfrågor tas upp i de Generella riktlinjerna, det behöver inte stå här. Om något behöver kommenteras särskilt kring detta område föreslås en skrivning typ: VA-systemet i området är högt belastat och åtgärder måste vidtas innan större exploateringar kan anslutas till allmän VA-försörjning.</p>	Synpunkten tillgodoses.	Ja
<p><i>Sid 88: MTB-ä30</i></p> <p>Punkt 1 i Lokala riktlinjer kan strykas då den risken inte föreligger från det aktuella området.</p> <p>”- Dagvatten får ej förorena Nolby vattentäkt och måste ledas från skyddsområdet för vattentäkten.”</p>	Synpunkten tillgodoses.	Ja
<p><i>Sid 94:</i> Riktlinjer som kompletterar de generella riktlinjerna för alla områden med beteckningen MBK.</p> <p>Vi anser att det saknas en riktlinje som beaktar effekter av skyfall. Att planeringen även måste ta hänsyn till rinnvägar för stora vattenmängder, att</p>	Riktlinje om att beakta Skyfallsplanen, karta och text, läggs in i riktlinje 11 klimatanpassning.	Delvis

<p>man planerar för att undvika instängda områden etc. Se vidare om ”strukturplaner” i kommunens skyfallsplan.</p> <p>Vi anser vidare att det bland riktlinjerna bör finnas beskrivet att ny bebyggelse utanför Stenstaden lämpligen utformas så att det inom fastigheterna finns utrymme för hantering av nederbörd (ledningsburen eller öppen avledning, fördröjning och vid behov rening), snöhantering etc. En bebyggelsestruktur baserat på ”trottoargräns” är naturlig inom Stenstaden, men svarar inte mot dagens krav och behov (t.ex. utifrån ökad nederbörd och krav på fördröjning/behandling).</p>	<p>Det finns också en riktlinje om snötippor, nummer 10 som kompletteras enligt nedan.</p> <p>Ny bebyggelse utformas så att det inom fastigheterna finns utrymme för hantering av nederbörd (ledningsburen eller öppen avledning, fördröjning och vid behov rening), snöhantering etc.</p> <p>Vi har lagt till en riktlinje för MBK, MBC och MBT om att ytor för dagvattenavledning och rening kan behövas.</p>	
<p><i>Sid 96: Stenstaden</i></p> <p>”I stadskärnan finns dock begränsad möjlighet till lokalt omhändertagande av dagvatten”.</p> <p>Kommentera även att det finns begränsad möjlighet till avledning i ledningar.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Sid 125: Birsta handelsområde</i></p> <p>Nytt förslag på riktlinje:</p> <p>Trädplanteringar och grönytor i ett område som Birsta har flera fördelar och bör eftersträvas i dialog med markägarna. De kan dels användas tillsammans med refuger och belysning för att ordna upp markparkering samt dela in stora ytor i mindre och mer lättöverskådliga delar. De kan också användas för att separera olika trafikslag från varandra. Trädplanteringar och grönytor är positivt för dagvatteninfiltrationen och särskilt träd bidrar till ett bättre lokalklimat”</p> <p>Vad gäller de lokala riktlinjerna, så har första punkten följande lydelse:</p> <p>”Dagvatten från hårdgjorda ytor ska omhändertas lokalt och genomgå oljeavskiljning och avskiljning av partiklar. Fastighetsägarna ansvarar för det vatten som kommer från fastighetsmark”.</p>	<p>Synpunkten tillgodoses. Synpunkt om dagvatten tillgodoses förutom krav på rening.</p>	<p>Ja</p>

<p>Nytt förslag:</p> <p>Dagvatten ska omhändertas så lokalt som möjligt, i första hand infiltreras inom den fastighet där dagvattnet uppkommer. Vid avledning till den allmänna VA-anläggningen, eller till Ljustabäcken ska dagvattnet fördröjas. Dagvatten ska avledas i öppna lösningar och renas till de nivåer som beslutats i dagvattenplanen.</p>		
<p><i>Sid 184-208:</i> LIS-områden där samtliga dispenskäl kan prövas.</p> <p>För område A7 Sörfors södra Marmen har Grönsta skyddsområde uppmärksammat, det bör också göras för områdena A6 och A8 som ligger vid sjöar vars utlopp rinner ut i Marmen.</p> <p>För område A10 Lund vid Stödesjön ska vattenskyddsområde för Nedansjö vattentäkt beaktas (finns inte med).</p>	<p>Områdena ligger utanför skyddszon för vattenskyddsområde varpå det inte finns med i texterna för område A6, A8 och A10. Vattenskyddsområdena finns även med i översiktsplanens planeringsunderlag.</p>	<p>Nej</p>

Nr. 127. Sundsvall Elnät

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
<p>Sundsvall Elnät och ServaNet ställer sig positiv till översiktsplanen 2040. Många av områdena som pekas ut i översiktsplanen 2040 ligger i våra ytterområden gällande elnätet. Detta medför att en omfattande förstärkning och utbyggnad av elnätet kommer att krävas för att tillgodose nya anslutningar med en hög leverans kvalitet och för att klara energiomställningen.</p> <p>Sundsvall Elnät lämnar information om att utbyggnad och förstärkning behövs för områdena Kubikborg-Bredsand, Katrinehill, Klisshöjden, Södra kajen, Norra kajen. För övriga områden krävs en viss förstärkning av enklare karaktär.</p>	<p>Tack för informationen. Den sparas för fortsatt planering.</p>	

<p>För industriområden krävs förstärkning och utbyggnad för Västra Nacksta, Birsta, Södra Birsta.</p> <p>Utbyggnad av transportinfrastruktur E14 och Ådalsbanan kan innebära att ledningar behöver flyttas. För Malandstriangeln är det mesta redan flyttat.</p>		
--	--	--

Nr. 148. Midlanda

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
<p>Samtliga tekniska anläggningar för vindkraft finns inom flygplatsen Midlandas influensområde. Det är därför av största vikt att ”Flyghinderanalyser gällande uppförande av vindkraftverk” i ett tidigt skede kommer flygplatsen tillhanda, så att denna påverkan kan utredas</p>	<p>Se svar om vindkraft.</p> <p>Ny riktlinje: Samtlig vindkraft ligger inom flyghinderområdet för Midlanda. Tidig flyghinderanalys gällande uppförande av vindkraftverk krävs.</p>	Ja

Nr. 155. Sundsvalls Logistikpark

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
<p>Gör om VIF (Gärdeområdet) till ett VIF-ä för att möjliggöra ändringar som ska stötta den transportintensiva industrin i hamnområdet.</p> <p>Gör även om detta VIF-u till ett större område som stöttar transportintensiva verksamheter. Det förordas att inom området skapa plats till exempelvis lastbilsparkeering för yrkeschaufförer.</p> <p>Sträck även ut området till att följa Johannedalsvägen ända fram till GPA-området strax före rondellen mot Sjöfartsvägen, alternativt gör om detta område till ett VIF-ä.</p>	<p>De delarna av Gärde som är utpekade som VIF kommer att ändras till VIF-u. Inga ytterligare VIF-områden pekas ut längs med Johannedalsvägen då det även finns andra värden i området.</p>	Ja

Viktigt också att belysa att områdets framtida utveckling kan generera behov av nya verksamhetsytor och ytor för lastbilsuppställning som inte kan tillgodoses inom området.	Förtydligas i texten att områden utpekade som VIF kan vara lämpliga områden för uppställning av lastplatser men inget särskilt område pekas ut i markanvändningskartan. Fler VIF områden har pekats ut i kommunen för att säkra upp för framtida behov.	Ja
Johannedalsvägen	Översiktsplanen pekar ut vilka vägar som är strategiskt viktiga men inte hur de ska utformas utan det hanteras i ett senare skede. I översiktsplanen är det enbart europavägarna som är utpekade i markanvändningskartan men Johannedalsvägen finns beskriven i den lokala utvecklingsinriktningen och där kompletteras texten med att Johannedalsvägen kommer få en ännu viktigare funktion i och med utbyggnaden av logistikparken.	Ja
Industrispår	Kommunen ställer sig positiva till ombyggnation och upprustning av befintliga industrispår för att gynna transporter på järnväg men det är möjligt att genomföra så som planen ser ut idag och ingen ändring kommer ske i planen.	Nej
Tunadalsspåret	Då elektrifieringen av Tunadalsspåret inte är färdigt ännu får området behålla beteckningen utvecklad.	Nej
Bergsåkertriangeln	Texten om Bergsåkertriangeln revideras så att den stämmer överens med nuläget. Kartan uppdateras från ändrad till befintlig. Kommunen föreslår att riksintresset för Bergsåkertriangeln uppdateras.	Ja
Malandsspåret	Byggnation pågår av Malandsspåret. Järnvägen har inte tagits i drift än och får därför vara kvar som ändrad.	Nej

Nr. 175. Skifu

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Bolaget ställer sig mycket positivt till att kommunen har stort fokus på planläggning av industrimark,	Synpunkten noteras.	
Efterfrågan på industrimark är stor och bolaget önskar emfasera att det finns detaljplanelagd mark för dessa ändamål i Birsta som bör kunna aktiveras tydligare på kort sikt.	Synpunkten noteras.	
Järnvägskorridor i Nacksta. Här kan kommunen vinna på att hårdare driva frågan huruvida området i sin helhet är fortsatt aktuell för Trafikverket, vad tidplan är osv.	Arbetet pågår men det är svårt att få besked innan projekteringen gjorts i tillräcklig omfattning. Ytor i närheten av järnvägen kan också komma att behövas för etableringar om/när ett spår till byggs.	
SKIFU vill spela in frågan att göra plats för verksamheter i den östra delen mot brofästet.	Föreslagen markanvändning MBK medger verksamheter. Vi delar uppfattningen att det är för bullrigt vid bron för att bostäder ska vara lämpligt och möjligt.	
Rent generellt bör en blandad bebyggelse eftersträvas.	Planen innehåller mycket mark för blandad bebyggelse. Markanvändning MBT, MBC och MBK medger blandad bebyggelse både bostäder men också med verksamheter som inte är störande för omgivningen. MBV medger verksamheter som inte är störande, dock ej bostäder.	
Under rubriken Markanvändning-generella riktlinjer saknar bolaget frågan om resurshushållning när det gäller att vara rädd om det redan byggda.	Riktlinjer har justerats.	Ja
SKIFU vill betona vikten av att planen uppmuntrar samhällsaktörer att verka mer innovativt vad gäller dagvattenfördröjning vid både om- och nybyggnationer.	Riktlinjer har setts över.	Ja

Nr. 218. Näringslivsbolaget

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Del av GPP-ä3 utveckling av småbåtsverksamhet och andra vattenrelaterade verksamheter vid Båtsmanskajen.	Att tillskapa målpunkter i det gröna rekreationsstråket är positivt. Stråket ska dock fortsatt vara tillgängligt för allmänheten.	Nej
Del av GPP-u söder om Industrigatan, vattenrelaterade verksamheter.	Att tillskapa målpunkter i det gröna rekreationsstråket är positivt. Stråket ska dock fortsatt vara tillgängligt för allmänheten. Befolkningen på Norra kajen kommer att öka kraftigt och behovet av parkmark är stort där.	Nej
NFF Tjuvholmen, ändra markanvändning till LIS-område för besöksnäring.	Tjuvholmen uppfyller inte kriterierna för att få bli ett LIS-område: <ul style="list-style-type: none"> • LIS ska ligga på landsbygden dvs. utanför det tätortsområde som är utpekade i översiktsplanen. • LIS-prövning kan endast ske vid redan ianspråktagen sjö eller strand, ej öar. Det kan ändå finnas möjlighet att göra anläggningar för att främja friluftslivet inom den valda markanvändningen NFF. Tjuvholmen och flera andra öar i Sundsvalls kommun omfattas av utökat strandskydd på 200 meter. Det är på grund av att de har höga naturvärden, är viktiga lek- och häckområden för fisk och häckområden för fåglar. Det innebär att hela Tjuvholmen ligger inom strandskyddet	Nej

	<p>och att alla åtgärder och anläggningar som görs kräver strandskyddsdispens.</p> <p>För att få strandskyddsdispens krävs ett särskilt skäl enligt miljöbalken kap 7 § 18c och att åtgärden inte försämrar för växt- och djurliv eller allmänhetens tillträde till stranden. Inom NFF skulle ett särskilt skäl kunna vara att tillgängliggöra ön för allmänheten, exempelvis anpassning av miljön för funktionshindrade, vindskydd eller utsiktsplatser. För att det ska vara ett angeläget allmänt intresse bör den planerade åtgärden långsiktigt ge fördelar för samhället.</p> <p>Det går inte att få strandskyddsdispens för anläggningar som innebär att besökaren ska betala för att vistas där eller för att få nyttja anläggningen.</p> <p>Det är normalt sett möjligt att söka strandskyddsdispens med LIS som särskilt skäl även utanför utpekade LIS-områden, men ÖP har en riktlinje som säger att <i>"Inom kustlinjens strandskyddsområde medges ingen LIS-prövning utanför LIS-områden som är utpekade i gällande översiktsplan."</i> Anledningen till den riktlinjen är att det längs med Sveriges havskuster, kring de större sjöarna och i närheten av tätorter finns särskilda begränsningar mot att peka ut LIS-områden.</p>	
<p>Utpekande av mer verksamhetsmark (VIF) i Matfors för att gynna landsbygdsutvecklingen.</p>	<p>Även MBV, MBT och LBY innehåller förutsättningar för ökat företagande. Matfors ligger bra till för verksamheter intill både E14 och järnväg och marken närmast E14 är utpekad som utvecklingsstråk.</p> <p>Ett område har lagts till vid E14.</p>	<p>Ja</p>

Nr. 232. Sundsvalls Energi

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
<p>Bolaget anse att resurseffektiv och hållbar avfallshantering och restvärme från industrin bör ingå i målbilden.</p>	<p>Målbilden beskriver ett önskvärt läge 2040. Hur detta ska ske behöver inte anges i målbilden utan sker lämpligen i relevanta planer och uppdrag.</p>	<p>Nej</p>
<p>I förslag till ÖP står: ”Sundsvall Energi AB har lämnat in en avvecklingsplan för hela Blåberget. Bolaget har tillstånd att öppna fler etapper men hela anläggningen är tänkt att avvecklas till år 2040. Vilken markanvändning som kan bli aktuell efter att deponin sluttäckts är inte klarlagd.</p>	<p>Omformulering: Sundsvall Energi AB har lämnat in en avvecklingsplan för hela Blåberget. Bolaget har tillstånd att öppna fler deponietapper men hela anläggningen är tänkt att vara sluttäckt till år 2040. Bolagets planering omfattar verksamhetsytor för mottagning, sortering, lagring och behandling av avfall efter år 2040. Texten ändras men följande mening kvarstår: Vilken markanvändning som kan bli aktuell efter att deponin sluttäckts är inte klarlagd.</p>	<p>Ja</p>
<p>Det är viktigt att säkerställa ytor för fortsatt utveckling av energi- och avfallsanläggningar i anslutning till Korsta kraftvärmeverk.</p>	<p>Öp har pekat ut de ytor som är lämpliga med hänsyn till övriga planer och intressen i området.</p>	
<p><i>VIF-ä8 Blåberget-Nacksta</i> Vid företagsetableringar kan även utformningen behöva ta hänsyn till lakvattensystem, insynsskydd och skyddsavstånd till avfallshantering på Blåberget.</p>	<p>Texten om område VIF-ä8 kompletteras med en skrivning om hänsyn till lakvattensystem, insynsskydd och skyddsavstånd till avfallshantering på Blåberget</p>	<p>Ja</p>
<p>Blåberget kommer att vara en resurs för masahantering, i samband med sluttäkningsarbeten.</p>	<p>Noteras och delas till Stadsbyggnadskontorets mark- och exploateringsavdelning.</p>	

Utpekande av mer verksamhetsmark (VIF) i Matfors för att gynna landsbygdsutvecklingen.	Även MBV, MBT och LBY innehåller förutsättningar för ökat företagande. Matfors ligger bra till för verksamheter intill både E14 och järnväg och marken närmast E14 är utpekad som utvecklingsstråk.	Ja
--	---	----

D. Näringsliv

Nr. 50. Nouryon

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
VIF-ä10 Stockvik utbredning stämmer inte med Nouryon, står Akzo i texten	VIF-ä10 justeras med hänsyn till rekommenderat skyddsavstånd till Nouryon som är 500m. Akzo ändras till Nouryon.	Delvis

Nr. 94. Nouryon Helena Stridsberg

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Synpunkter på riskavstånd från Nouryon	Se synpunkt 50 ovan.	Delvis

Nr. 110. Skvadern och Norrliden kunskapcentrum/Jan Nordin

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Förslaget att bebygga delar av skogsområdet kring Ryggisspåret måste stoppas. Hela det befintliga skogsområdet mellan nuvarande bebyggelse och sjukhusområdet, samt Norra Berget-området bör bevaras som friluftsområde.	Områdets avgränsning har ändrats så att Ryggkurvan bevaras i högre grad än i samrådsförslaget. Svar om Västra Haga, även kallat Ryggis .	Ja

Nr. 124. Holmen Skog

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Vill bygga vindkraft (Anderna) men också bevara skog i området.	Tack för era synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja

Nr. 129. SCA

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Eftersom innehållet i en översiktsplan övergripande ska redovisa hur mark- och vattenområden bör användas, utvecklas och bevaras i framtiden, menar SCA att eventuella begränsningar och hänsyn inte bör tas ställning till i alltför stor omfattning i översiktsplanen utan istället prövas i detaljplane- och/eller tillståndprocesser	Vissa begränsningar och ställningstaganden är nödvändiga och lämpliga att ta inom ramen för översiktsplanen för att få till en bra helhet men stora delar av de ställningstaganden som behöver göras är lämnade att göras i senare processer som detaljplaner eller tillståndprocesser.	Nej
Regionens gröna industri har en positiv klimat- och hållbarhetseffekt, en utveckling av såväl befintlig som nyetableringar av industri ska ses som en potential och prioriteras. Kommunen bör utifrån detta uttrycka att de har för avsikt att möjliggöra sådana utvecklingar när tillfälle dyker upp.	Genom att peka ut fler ytor för verksamheter finns möjlighet för grön industri att etablera sig i kommunen.	Nej
Skogsnäringen är etablerad och stark i regionen. SCA anser att kommunen i översiktsplanen bör lyfta fram det aktiva skogsbruk som bedrivs	Skogsnäringen beskrivs mer ingående i översiktsplanens planeringsunderlag. Planeringsunderlag Areella näringar	Nej
SCA menar att det är fel att enbart peka ut järnväg och sjötransporter som alternativ för långa transporter. De viktigaste transportslagen för skogsbruket är lastbil och järnväg. För att kunna transportera råvara, som finns i skogen på	I generella riktlinjer står det att långväga transporter i första hand ska nyttja sjöfart och järnväg. Det står inte att vägtransporter inte ska användas där det är enda	Nej

platser som ofta är otillgängliga, är lastbilstransporter det alternativ som måste komma i första hand. För skogsindustrins färdigvarutransporter är alla tre transportslagen – sjö, järnväg och väg – viktiga.	möjligheten. För att förbättra möjligheterna för transporter på väg har översiktsplanen bland annat pekat ut BK4-vägnät. Ingen förändring kommer göras i de generella riktlinjerna.	
Riskbedömningars innehåll ska styras av lagstiftning och hanteras i separata plan-och/eller tillståndsprövningar.	Enligt ett förtydligande i PBL från 2018 bör översiktsplanen på övergripande nivå identifiera områden för där det finns risker för försämrade säkerhet. Generella riktlinjer pekar enbart på att riskbedömningar behöver göras i ett senare skede.	Nej
Likaså bör gränsvärden för magnetfält hanteras i separata plan- och/eller tillståndsprövningar.	Riktlinjen kopplat till magnetfält handlar om att nya bostäder, skolor inte ska placeras nära befintliga kraftledningar och transformatorstationer. Vid förnyelse av koncessioner ska hänsyn tas till det som finns i närområdet, både i dagsläget och i framtiden. Detta anses vara rimliga ställningstaganden på den här nivån och i ett senare skede kommer mer detaljerade antaganden få göras.	Nej
Bostadsbebyggelse bör inte etableras i närheten av utpekade områden för industri och eventuell föreskriven ljudnivå för verksamheter bör vara så pass rimlig att industri och logistik är genomförbart under de tider som krävs.	I översiktsplanen har en översiktlig bedömning gjorts utifrån placeringen av mark för bostadsändamål respektive industriändamål. I ett senare skede av planprocessen blir det aktuellt att pröva exakt vilken typ av verksamhet som lämpar sig inom olika områden med hänsyn till omkringliggande bebyggelse. Oavsett vilket behöver industrier klara Naturvårdsverkets riktlinjer för industribuller.	Nej
Jordbruksmark bör inte uteslutas för andra ändamål, det bör finnas utrymme för att markomvandling ska kunna prövas för sådan mark i separata plan-och/eller tillståndsprövningar där intresseavvägningar görs.	Brukningssvärd jordbruksmark är ett riksintresse som inte bör användas för andra ändamål. I vissa fall har ändå små områden av jordbruksmark pekats ut för en	Nej

	annan markanvändning om de inte är en del av ett sammanhängande jordbrukslandskap.	
I området kring Skönviken, närmast Östrandfabriken nedan, bör restriktivitet gälla för ny bostadsbebyggelse och området bör på sikt få ändrad markanvändning mot mer verksamhetsinriktning. Östrandfabriken är viktig för regionens utveckling och begränsas idag av att bostadsbebyggelse kommer allt närmare.	Under de kommande 20 åren är det inte realistiskt att omvandla Skönvik till verksamhetsmark, därför har den kvar beteckningen MBT. Bostadsbebyggelsen vid Skönvik är utpekad som pågående och mer bebyggelse är därmed inte planerad i området.	Nej
På samma sätt bör markanvändningen runt Tunadal och Fillan styras för att ge utvecklingsmöjligheter för Tunadals sågverk, ett av landets största, modernaste och mest utvecklingsbara sågverk. Eventuell verksamhet inom området ska dock inte vara störningskänslig från verksamheten vid sågverket.	Det finns verksamhetsmark utpekad kring Tunadal som möjliggör utveckling av sågverket eller verksamheter som är positiva för dess utveckling. I området VIF-ä3 har en riktlinje lagts till om att området inte får vara störningskänsligt då det ligger nära Tunadals sågverk och att området behöver ta hänsyn till att det ansluter till ett MBT område. Inom den kommande 20 års perioden är det inte rimligt att omvandla området för bostäder i Tunadal till verksamhetsmark.	Ja
Kommunen föreslår att i framtiden ta bort BK4 på Norra vägen. SCA stödjer inte detta förslag och menar att Norra vägen även i framtiden ska vara en BK4-väg. Mycket av SCAs gods transporteras på Norra vägen, förbi Sundsbruk samt längsmed Johannedalsvägen, och alternativa vägar kan innebära längre körsträckor med mer miljöpåverkan och mer trafik på dessa med större risk för trafik hinder.	Förbi Sundsbruk går tunga transporter nära bostadsbebyggelse och passerar barns skolvägar vilket inte är lämpligt så när Gärdebroarna har BK4 klass bör därför inga BK4 transporter köra genom Sundsbruk.	Nej
SCA anser även att broarna i Birsta och Gärde behöver uppgraderas till BK4. Det bör inte vara en långsiktig planering utan något som prioriteras i närtid.	Kommunen håller med om att det är viktigt att Gärdebroarna kan få BK4 klass, långsiktigt har tagits bort ur texten.	Ja

<p>Birsta är en viktig trafikled för transport av såväl råvaror som transport av färdiga varor. Birstas infrastruktur bör planeras och byggas för tung trafik och andra intressen än uteslutande besöks-/handelsnäringen.</p>	<p>Kommunen delar uppfattningen om att det är viktigt med en välfungerande infrastruktur för tung trafik kring Birsta. Därför har vägnätet kring Birsta fått BK4 klass. Hur utbyggnad av vägnätet kring Birsta ska ske är inget som översiktsplanen styr.</p>	<p>Nej</p>
<p>SCA stödjer att Hulivägen även fortsatt behöver vara en BK4-väg. Hulivägen är en naturlig och central förbindelseväg såväl mellan huvudvägarna, E14 och E4, liksom mellan befintliga och föreslagna industriområden. SCA förordar ingen ny alternativ vägkorridor och menar att Hulivägen alltså bör vara av BK4-klass.</p>	<p>Se svar om E14. Förslag till framtida BK4 nät och befintligt BK4 nät har delats upp i två lager i den lokala utvecklingsinriktningen. Hulivägen ingår i detta vägnät.</p>	<p>Nej</p>
<p>Det finns behov av fler uppställningsplatser för lastbilar, främst i anslutning till E4. Idag parkeras lastbilar för vila m.m. på diverse ställen längsmed de större vägarna. Exempel på lokalisering som kan vara lämplig att undersöka närmare för uppställningsplatser är i området kring Gärdetjärnen.</p>	<p>Uppställningsplatser lastbil kan rymmas inom områden som är utpekade som verksamhetsmark vilket förtydligas i texten. Gärdetjärn är dock inte en lämplig plats till uppställningsplats för lastbil då det är ett viktigt område för natur och friluftsliv.</p>	<p>Ja</p>
<p>Slutlig korridor för järnvägssträckning genom Birstaberget bör stämma överens med Trafikverkets slutliga planering. För SCA är det viktigt att korridoren för järnvägssträckningen inom Sundsvalls kommun, inte påverkar eller på annat sätt leder till att järnvägen inskränker på Östrandsfabrikens utrymme när den inkommer till gränsen mot Timrå kommun.</p>	<p>I dagsläget finns ingen smalare korridor för Ådalsbanan men när det gör det kommer korridoren i Översiktsplanen anpassas. Synpunkter på korridorrens utbredning skickas vidare till Trafikverket.</p>	<p>Nej</p>
<p>Verksamhet och industri vid logistikparken.</p>	<p>I arbetet med översiktsplanen har kommunen pekat ut verksamhetsområden i närheten av logistikparken som exempelvis VIF-ä3 som ligger i Tunadal. Gällande området kring Ortvikens och Logistikparken togs en detaljplan fram för inte så långesen där avgränsningar gjorts mellan olika intressen som översiktsplanen har anpassat sig efter. Grönytan fungerar som ett skydd</p>	<p>Nej</p>

	mellan industrin längs med kusten och närliggande bostäder. Korsta by har höga kultur-, natur- och landsskapsestetiska värden och lämpar sig inte för att ta i anspråk för industri.	
För nya industriområden har SCA identifierat mark kring Svartvik, som SCA äger, och som bör lämpa sig väl att utpeka såsom framtida industrimark. I området finns bland annat god tillgång till elnät och närhet till logistikstråk.	Det föreslagna området i Svartvik ligger för nära Nouyrons fabrik i Stockvik för att vara lämplig att peka ut som verksamhetsmark.	Nej
Elintensiva verksamheter kan t.ex. utredas som lämpliga i närheten av elanslutningar så som vid Nysäter.	Nysäter ligger inte i ett område där kommunen ser det som lämpligt att utveckla då området inte ligger i något av kommunens utvecklingsstråk.	Nej
Bergtäkter	Kommunen delar SCA syn angående bergtäkter och det står ingenstans i översiktsplanen att antalet bergtäkter ska minimeras. Ingen förändring kommer göras i översiktsplanen.	Nej
Vindkraft	Se svar om vindkraft .	
Tillgång till elkraft är en stor tillgång för Sundsvallsregionen. Kommunen bör ha en uttalad ambition att överföringskapaciteten inte bör försämrats, t.ex. vid övergång från luftledning till markkabel.	Kommunen äger inte ledningarna och är ingenting som översiktsplanen hanterar utan hanteras i de samråd som sker i respektive ledningsnätskoncession.	Nej
Mark som SCA äger vid Skönvik definieras som grönområde/park. SCA anser att marken, som tidigare var gamla Skönviks sågverks virkeslagringsplats och som tillhört industriområdet bör kopplas samman med intilliggande område och i framtiden utgöra ett verksamhetsområde.	Kommunen planerar att omvandla den gamla banvallen längs med kusten till ett rekreationsstråk. Det kvarvarande grönområdet kommer därför bli viktigt för upplevelsen av rekreationsstråket längs banvallen och det blir ett förhållandevis litet område kvar som kan utvecklas till verksamheter. Därför får området behålla beteckningen GPP.	Nej

Skogsnäringens betydelse för det lokala näringslivet bör uttalas. Enligt skogsvårdslagen ska hänsyn tas till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen vid skötsel av skog. SCA menar därför att riktlinjer som går utöver lagstiftningen är olämpligt.	Då områden utpekade som GPA har en särskild roll i att fungera som skydd mellan människor och störande verksamheter är det viktigt att ta hänsyn till det i samband med avverkning. Därför får riktlinjen vara kvar. Utöver det finns inga andra riktlinjer kopplade till avverkning i översiktsplanen.	Nej
Norra Alnö kulturlandskap ligger drygt en kilometer från Östrand och ljud från fabriken kan färdas hinderfritt över vattnet till området. Oavsett bullernivå kan t.ex. hanteringen på vedplanen vid fabriken upplevas störande. Med beaktande av detta menar SCA att restriktivitet för ny bostadsbebyggelse, i tillägg till vad kommunen angivit, även bör råda utifrån störningssynpunkt.	Riktlinje läggs till om att restriktivitet bör gälla för bostadsbebyggelse med tanke på störningar från Östrand.	Ja

Nr. 143. Eolus vind

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Synpunkter på riktlinjer för vind, positiva till att områden finns med i ÖP.	Tack för era synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja

Nr. 166. Vasa Vind

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Tuffa krav i ÖP, positiva till att vindkraft är med. Lyngsteråsarna TAV-ä6 kan minskas i väster pga Luftfartsverkets utrustning.	Tack för era synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja

Nr. 177. Holmen Energi

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Att begränsa övrig vindkraft utanför de utpekade områdena till gårdskraftverk innebär att potentiellt lämpliga områden för vindkraft begränsas på förhand. Synpunkt på maxhöjd på vindkraftverk. Positiva till Pilkåsen/Anderna TAV-ä4, NFN-område begränsar markägarens näringsverksamhet. Det finns få områden där vindkraft i liten utsträckning kommer i konflikt med närboende.	Tack för era synpunkter. Se svar om vindkraft .	

Nr. 227. Eon/Anders Lundborg

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Det är ofta svårt och ovälkommet att skapa nya lägen för större ledningar i tätbebyggd miljö. Därför efterlyser vi att även kommunen ska ta ett ansvar och beakta energiförsörjningsfrågan vid prövning och förlängning av koncessionen för kraftledningar. Vilket saknas då kommunen på sidan 147 redovisar de hänsyn som bör göras vid förlängning av koncessioner: ” i samband med förnyelse av koncessioner ska kommunen alltid väga in boendemiljö, friluftsliv, landskapsbild och långsiktig stadsutveckling som underlag för samrådsyttranden.”	Riktlinjen ändras till: Kommunen ska i samrådsyttranden rörande förnyelse av koncessioner väga behovet av energiförsörjning med boendemiljö, friluftsliv, landskapsbild och långsiktig stadsutveckling.	Ja
E.ON ...vill samtidigt uppmana till samråd med oss som ledningsägare i alla fall då exploatering eller ändrad markanvändning sker som ger upphov till byggnader inom 100 meter från regionnätledningarna.	Samråd sker alltid inom ramen för ändrade eller nya detaljplaner.	
På sidan 147 angående riktlinjer för områden med beteckningen TAE skriver man: ”att inom den markerade ytan ska inga byggnader eller verksamheter tillkomma utan att kraftledningarnas magnetfält beaktas och samråd genomförs	Riktlinjen justeras enligt förslaget.	Ja

<p>med berörd ledningsägare.” Här vill E.ON, givet bakgrunden ovan, att det istället för ”den markerade ytan” uttrycks med ett område inom 100 meter ifrån ledningarna.</p>		
<p>Det är önskvärt att kommunen tidigt i planprocesserna och i nära samråd med elnätsägare arbetar för att hitta bästa möjliga framdragning av nytt elnät med minsta möjliga intrång. Vid nya anslutningar till elnätet är det önskvärt att E.ON kontaktas i god tid. Detta i synnerhet när det gäller vindkraftsanslutningar då det ställer stora krav på var i elnätet man kan ansluta den levererade effekten. Planärenden som berör E.ON tar vi tacksamt emot via pbl@eon.se .</p>	<p>Kommunen samråder alltid i detaljplaner. När det gäller vindparker är det varje enskild exploatör som måste samråda med er.</p>	
<p><u>Framtida elförsörjning och kapacitet</u></p> <p>Det är viktigt att se energiförsörjningsfrågan ur ett helhetsperspektiv och att kommunen tillsammans med E.ON och Sundsvalls Energi på ett tidigt stadie uppskattar det framtida energibehovet kopplat till den tidshorisont man ser för utbyggnadstakten. Till det bör fogas de trender som påverkar behovet av el såsom ökningen av eldrivna transporter och uppbyggandet av nya laddningsmöjligheter samt alltfler små elproducenter i form av solel och dylikt. Allt detta sammantaget påverkar den kapacitet som behövs i E.ON:s anläggning på det överliggande regionnätet.</p> <p>Det är särskilt tillståndsprocesserna för koncessionsärenden som är mycket tidskrävande. En sådan beställning av ökad effekt för Sundsvall stad ankommer på Sundsvalls Energi att utreda och lämna till E.ON.</p>	<p>Det noteras och en dialog ska föras kring detta. Dock är det inte säkert att den kommer att ske inom ramen för just översiktsplaneringen.</p>	

E. Politiska organisationer

Nr. 59. Sköns Södra Socialdemokratiska förening

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
För att underlätta åtkomsten till Ortviksbergets friluftsområde för invånarna i Haga behöver grönstråket längs Bygatan få en bra anslutning till motionsspåret på Ortviksberget. Accessvägen bör vara möjlig att ta sig fram på även med en elektrisk rullstol.	Översiktsplanen reglerar inte i detalj hur anslutningar ska utformas men visar en översiktlig ambition om att tillgängliga grönområden ska finnas i anslutning till stadsdelarna. På markerad plats finns en också en större nivåskillnad vilket påverkar förutsättningar för att etablera en tillgänglig lutning.	Nej

Nr. 92. Socialdemokraterna Sundsvall

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Vi anser att det är glädjande att förslaget till översiktsplan pekar ut flera nya områden för verksamhetsmark. Då vi vet att Sundsvalls terräng och topografi ibland kan vara en utmaning anser vi dock att den slutgiltiga versionen av översiktsplanen bör peka ut ytterligare områden som möjliga för etableringar.	Översiktsplanens områden för verksamheter har bearbetats och nya områden har tillkommit till granskningshandlingen. Mer byggbar yta finns i granskningshandlingen jämfört med samrådshandlingen.	Ja
Vi anser dock att det bör tydliggöras i översiktsplanen att en analys av bostadsområdets upplåtelseformer alltid ska finnas med när bostadsområden och nya bostadsprojekt detaljplaneras. Det är också viktigt att eventuell byggnation av boendeformer som finns överrepresenterade i ett område motiveras.	Översiktsplanen har riktlinjer för detta i markanvändningen för MBT, mångfunktionell betydelse, där vi har möjligheter att bygga blandad bebyggelse. Riktlinjen har arbetats om. Vi planerar att ta fram ett kartsikt som visar upplåtelseform på	Ja

	fastighetsnivå för att underlätta arbetet för handläggarna.	
En blandad elevsammansättning är en viktig förutsättning för att skapa bättre förutsättningar för måluppfyllelse i skolan. Kommunens möjlighet att planera för en blandad elevsammansättning är kraftigt begränsad på grund av det marknadsbaserade skolvalet, men vi anser ändå att det i översiktsplanen bör framgå att möjlighet till en blandad elevsammansättning i närmaste skola är en faktor att väga in när nya bostadsområden planeras.	Riktlinjen har arbetats om.	Ja
Vi vill i det fortsatta arbetet med översiktsplanen framföra att vi gärna skulle vilja se fler möjliga bostadsområden i anslutning till våra serviceorter.	Översiktsplanen medger utbyggnad i helt nya områden i vissa serviceorter men också genom förtätning i befintliga områden i samtliga serviceorter. Lediga tomter finns planlagda i Indal och Liden. Även inom det som betecknas som landsbygd kan såväl bostäder som verksamheter prövas. Eftersom det inte finns något tryck på varken det ena eller det andra har vi valt att hålla markanvändningen mer flexibel. I samband med att Landsbygdsprogrammet uppdateras kommer vi att erbjuda information om vilka möjligheter översiktsplanen medger.	Nej
Vi vill också att översiktsplanen på ett tydligare sätt beskriver hur de utpekade områden möter det förväntade behov av såväl byggnation av småhus som flerfamiljshus som kommer behövas i framtiden, även med ett större tillskott av arbetstillfällen som vi arbetar med inom ramen för målsättningen om 5000 jobb fram till 2030.	Ett avsnitt om måluppfyllelse har lagts till.	Ja
Vår uppfattning är att översiktsplanen behöver ge frihet till det fortsatta detaljplanearbetet.	Översiktsplaner har riktlinjer som stödjer detta resonemang. Dock är brukningsvärd jordbruksmark av riksintresse enligt miljöbalken. I de fall	Nej

<p>Byggnation på jordbruksmark och utanför detaljplanelagd mark bör undvikas, men ska inte förbjudas. Det är viktigt att vi ger kommande generationer beslutsfattare möjlighet att ta ställning i varje enskilt fall utifrån den övergripande inriktning om social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet som översiktsplanen styr mot.</p>	<p>översiktsplanen föreslår byggande på jordbruksmark har vi antingen gjort en prövning eller så föreslår vi att en prövning ska göras om huruvida marken är brukningsvärd.</p>	
<p>Målsättningen om minst 75% hållbart resande 2040 är tuff och kommer kräva en kraftsamling av oss som samhälle för att klara av. Socialdemokraterna i Sundsvall delar översiktsplanens ambition att prioriteringar görs utifrån den målsättningen, men vi vill betona, att samhällsplaneringen måste beakta utvecklingen gällande förnybara drivmedel. För att främja en aktiv stadskärna är det viktigt att tillgången till både kollektivtrafik och parkeringar är god. Det är viktigt att utbyggnad av platser i parkeringshus sker i takt med eventuella markparkeringar tas bort. Bilen kommer finnas i staden under överskådlig framtid och det är viktigt att sådana här förändringar görs i nära dialog med Sundsvallsborna.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	
<p>Dialog och transparens gentemot närboende är viktigt i dessa processer. Därför stödjer vi den nya inriktningen i förslaget till översiktsplan att istället för möjliggöra för prövning av vindkraftsutbyggnad i stort sett hela kommunen enbart pröva utbyggnad det på de områden som översiktsplanen pekar ut.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	
<p>Socialdemokraterna i Sundsvall bedömer att ny vindkraft i bör lokaliseras ur ett samhällsekonomiskt perspektiv för att säkerställa en god elförsörjning med så begränsad påverkan som möjligt för närboende och miljön. Eftersom Västernorrland ligger mycket långt fram i utbyggnadstakten jämfört med samtliga andra län finns ingen anledning av forcera utbyggnadstakten i Sundsvall. Genom att invänta ett närmare planeringsunderlag från Länsstyrelsen får vi ett bättre underlag till Sundsvalls översiktsplan som även kan få en bredare acceptans. I den statliga utredningen SOU 2021:53, En rättssäker vindkraftsprövning, som just nu är på remiss föreslås att kommunens översiktsplan ska vara styrande för att tillstyrka etableringar. Vi avvaktar att ta</p>	<p>Se svar om vindkraft.</p>	<p>Ja</p>

<p>ställning för vilka områden vi bör gå vidare med till dess vi vet hur lagstiftningen eventuellt förändras och till dess att det regionala planeringsunderlaget presenterats. Socialdemokraterna i Sundsvall återkommer med slutgiltigt ställningstagande om föreslagna vindkraftsområden.</p>		
<p>Socialdemokraterna i Sundsvall stöder förslaget att enbart den västra järnvägskorridoren tas med i översiktsplanen.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	
<p>Socialdemokraterna i Sundsvall anser att Sundsvalls kommun och Trafikverket ska arbeta vidare, utifrån den linjestudie som Trafikverket tagit fram på sträckan Stöde - Sundsvall, och studera vilka områden som berörs för att höja standarden på sträckan Sundsvall – Stöde.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	
<p>Utifrån de integrationsanalyser med eventuell påverkan på stadsliv som gjorts ser vi utmaningar med förslaget att gräva ned samtliga vägkorsningar. Socialdemokraterna i Sundsvall önskar att alternativet att bibehålla ett antal plankorsningar och gräva ned några vägkorsningar utreds ytterligare. Till exempel skulle möjlig nedgrävd vägkorsning på Sidsjövägen och Skolhusallén kunna utredas vidare.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	
<p>Socialdemokraterna i Sundsvall ställer sig bakom kommunens inlämnade remissvar till Trafikverket om en ny sträckning, alternativ N2.</p> <p>Vi anser att det alternativet kombinerat är det som tillsammans hantera miljöproblemen i centrala Sundsvall på bästa sätt, samtidigt som de innebär en mindre påverkan på närboende än andra alternativ.</p>	<p>Se svar om E14.</p>	

Nr. 96. Socialdemokraterna Indal-Liden

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Väg 86 breddas för större framkomlighet och sikt.	ÖP har markerat väg 86 som utvecklingsstråk för boende och företagande. Trafikverket är väghållare. Synpunkten vidarebefordras till Gatuavdelningen som i sin tur skickar vidare till den regionala transportplanen.	Nej
Fler hyresrätter till Indal och Liden.	Markanvändningen MBT-u och MBC-u visar på en vilja att förtäta och utveckla de centrala delarna i både Liden och Indal.	Nej
Lidenvägen 294 väldigt dåligt skick där många barn cyklar till skolan.	Lidenvägen är dels en enskild väg men Trafikverket är väghållare genom centrala Liden. Synpunkten vidarebefordras till Gatuavdelningen som i sin tur skickar vidare till den regionala transportplanen.	Nej
Önskas lekpark med utegym till Liden.	Detta kan inrymmas inom all markanvändning som föreslås i Liden. GPP-u och NFF-u men även MBC-u och MBT-u. Enligt det grönytestrategiska underlaget är befolkningmängden i Liden för låg för att anlägga en kvarterspark, å andra sidan är Liden serviceort för ett stort omland och behovet av lek och motion finns överallt. Förslaget vidarebefordras till Kultur och fritid samt Parkavdelningen.	Nej
Grönområden vid Tempo i Indal behöver förskönas.	Detta är inte en fråga för ÖP men behovet har uppmärksamrats i arbetet med områdesplanerna. I	Nej

	områdesplanerna ingår flera stadsdelar/kommundelar och en prioritetsordning kommer att tas fram.	
Rastplatser med toalett efter väg 86 ex i anslutning till nya brandstationen.	ÖP har markerat väg 86 som utvecklingsstråk för boende och företagande och motsätter sig inte en rastplats, vägkrog eller annan privat näringsverksamhet med trafikantservice. Trafikverket är väghållare och ombesörjer att det finns tillräckligt med rastplatser. Synpunkten vidarebefordras till Gatuavdelningen som i sin tur skickar vidare till den regionala transportplanen.	Nej
Bryggor till Bjässjön Indal.	Detta är inte en fråga för ÖP. Förslaget vidarebefordras till Kultur och fritid.	Nej
Utöka rastplatsen vid Kävstabron som möjliggör för fiske och fotografering.	Markanvändningen längs Indalsälven och på stränderna vid bron är NFF respektive LBT-u. Att ordna platser för friluftsliv är alltså förenligt med ÖP. Trafikverket är väghållare och kommunen äger ingen mark i anslutning till bron, förändring måste därför ske på någon annans initiativ. För att förtydliga i ÖP att detta är välkommet utökas ytan för LBT-u på norra sidan. Det utpekade LBT-u-området vid Kävsta camping omformas så att en större bit av norra stranden och älven inkluderas.	Ja

Nr. 112. Vänsterpartiet Sundsvall

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Ordet ”tillväxt” återkommer genomgående i hela dokumentet. Ordet är dubbeltydigt och inte alltid positivt. Vi vill därför föreslå att det byts ut mot det mer allmänna: ”utveckling” i hela dokumentet.	Texten har setts över och ändrats där så är möjligt. Vänsterpartiet har fler synpunkter på språket. Språket i hela planen har setts över för att bli mer inkluderande.	Ja
5000 nya jobb till 2030. Formuleringen ”Nya jobb kan även tillskapas genom ...” menar vi ger en falsk bild av att kommunen skapar arbeten. Formuleringen är också väldigt vag på så sätt att arbetstillfällena inte värderas utan ett arbete är likvärdigt ett annat oavsett miljöpåverkan eller vilket mervärde som arbetet skapar för samhället.	Texten har justerats.	Ja
Fråga om varför busstrafik beskrivs i lokal utvecklingsinriktning men inte tåg.	Tågtrafiken beskrivs istället i utvecklingsinriktningen för Sundsvallsregionen.	
Under 4.2 står det att det främst är ettor och tvåor som det råder brist på. Vi menar att det även råder brist på stora lägenheter. Vi kan t.ex. se att trångboddheten i Bredsand beror på detta. Pandemin har även visat hur viktigt det är att bostaden har plats både för att sova, äta, arbeta/studera och för att leva.	Riktlinjen har justerats. Under året kommer riktlinjer för bostadsförsörjning att uppdateras. Dessa tas inte fram inom ramen för översiktsplanen. Små och billiga hyresrätter tillgodoser många av de icke normtypiska behov som finns ex bostäder för äldre, studenter, unga, personer med funktionsnedsättning osv. Detta behov är alltid angeläget.	Ja
Under 4.2 ”Riktlinjer som kompletterar de generella riktlinjerna för alla områden med beteckningen MBT” skulle vi vilja ha in en punkt som lyder ungefär ”Planera bebyggelse så att allmänhetens åtkomst till vatten inte begränsas”. Detta för att förhindra att vi gör samma misstag som på Norra Kajen där bebyggelsen går ut i vattnet och följdriktigt förhindrar gående att promenera längs strandpromenaden.	Synpunkten tillgodoses.	Ja

Nr. 134. Miljöpartiet de gröna

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Kommunens huvudprioritering	Målet om klimatneutralitet till 2030 hade inte kommit när översiktsplanens mål togs fram. Översiktsplanen är nu uppdaterad med det målet.	Ja
Målbilder Sundsvall 2040	Vi är medvetna om att det är en konflikt mellan att nå målet om klimatneutralitet 2030 och att skapa mer yta för industri. Detta beskrivs under kapitlet Konsekvenser under rubriken målkonflikter.	Nej
Smart samhällsutveckling och växande företag	Att i målbilden beskriva att kommunen har en väl utbyggd IT-infrastruktur i hela kommunen är ett omfattande projekt och därför ser vi det som viktigare att fokusera utbyggnaden av IT-infrastrukturen i de stråk på landsbygden där vi ser störst utvecklingspotential i första hand.	Nej
Omställning för klimat i balans	Målbilden beskriver var kommunen vill vara 2040. För att få en klarare bild av vad som är viktigt för att nå målbilden går det att läsa riktlinjerna som finns.	Nej
MP Sundsvall anser att skrivningen om att styra exploatering till att i första hand inte utnyttja jordbruksmark är alldeles för svag.	Utöver att jordbruksmarkens betydelse nämns i målbilden finns det riktlinjer i relevant markanvändning om att jordbruksmark inte får bebyggas. När områden för utveckling har pekats ut har vi strävat efter att inte peka ut jordbruksmark i utvecklingsområden.	Nej

<p>MP Sundsvall anser att Sundsvalls översiktsplan måste kompletteras med tydliga mål om att i första hand den mark som ägs av kommunen ska brukas så att kolinlagringen ska öka och aldrig får minska, samt att beslut som rör mark som inte ägs av kommunen ska anpassas till dessa mål i den mån det är möjligt.</p>	<p>Kommunen har sedan år 2003 en skogspolicy för produktionsskogen, antagen av Stadsbyggnadsnämnden. Produktionsskogen är miljöcertifierad enligt FSC sedan 1998, dvs högre krav jämfört med skogsvårdslagens krav. Sedan 2013, efter alla stormar, så har kommunen valt att ändra inriktningen mot en mer klimatanpassad skog och skogsbruk. Till följd av de senaste årens utveckling behöver kommunens skogspolicy uppdateras, något som planeras genomföras 2022-2023. Se planeringsunderlag Areella näringar.</p>	<p>Nej</p>
<p>Lokal utvecklingsinriktning kollektivtrafik</p>	<p>Texten om kollektivtrafiken är uppdaterad.</p>	<p>Ja</p>
<p>Generella riktlinjer, punkt 3.</p>	<p>Riktlinje 3 är formulerat med ska vilket är den skarpare formulering som vi använder oss av i översiktsplanen. Översiktsplanen är ett vägledande dokument men ska bidra till att nå målet om klimatneutralitet 2030. Kommunen har också en energi och klimatstrategi som behandlar frågorna.</p>	<p>Nej</p>
<p>MBT-ä1:Alnö Rökland</p>	<p>Kommunen har genomfört ett grönytestrategiskt arbete och i det arbetet har vi kommit fram till att det saknas stadsdelspark i Vi. Det läget närmast centrala Vi som gick att hitta var Sätterskogen. För att möjliggöra utveckling av en stadsdelspark är det inte möjligt att utöka området MBT-ä2 ytterligare. Vid området MBT-ä1 finns fortfarande grönytor öster om området som kan användas för rekreation även om MBT-ä1 bebyggs. Det finns tankar på att utveckla grönområdet</p>	<p>Nej</p>

	kring Gärdåsen för att göra det mer attraktivt för rekreation.	
Grönområde och park	För GPP områdena finns riktlinjer som beskriver att vid konflikter olika användningar av grönområden kan ekosystemtjänstanalyser användas samt parkernas och grönstråkens biologiska och karaktärsskapande värden ska bevaras och i många fall utvecklas. I de generella riktlinjerna finns riktlinjer som hanterar yta för barns lek. Kommunen arbetar redan idag med att öka den biologiska mångfalden i grönytor.	Nej
MP Sundsvall motsätter sig förslaget att förlägga E14 till korridor N2, och beklagar att den politiska majoriteten i sitt tidigare remissvar till Trafikverket valde att förorda korridor N2 för ny dragning av E14. Dragningen innebär att mycket mark tas i anspråk, att ett skogsområde skövlas samt att kommunen får mer väg med hög kapacitet. Ökad vägkapacitet, genom att tillföra en helt ny vägsträckning, riskerar också att försvåra överflyttning av transporter av både gods och människor från vägtrafik till järnväg, kollektivtrafik och cykel. Det är en överflyttning som är nödvändig för att nå utsläppsmål för trafiken. Mer kapacitet för vägtrafiken riskerar också att försvåra måluppfyllelsen för målet om 75 procent hållbart resande till år Detta är ett perspektiv vi saknat från den politiska majoriteten när beslutet togs. MP Sundsvall förordar istället att man använder befintlig väg längs timmervägen.	Se svar om E14 .	

Nr. 164. Moderaterna Sundsvall

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Kommunen är en stor markägare och på byggbar mark behöver trygghetsboenden, hyresrätter och småhus prioriteras.	Detta måste styras i avtal med byggaren och kan inte styras via översiktsplanen.	Nej

<p>Det bör finnas en fördelningsmall med en tydlig målsättning som rör fördelningen mellan hyresrätter och bostadsrätter. Så att alla, oavsett vilket område man bor i, ska kunna göra en bostadsresa.</p>	<p>Intressant idé som vi lämnar till arbetet med Bostadsförsörjning.</p>	<p>Nej</p>
<p>En variation i bebyggelse och olika former av bostadstyper är viktigt, både ur den boendes perspektiv men även för att se till att Sundsvall står rustat mot framtidens arbetsmarknads- och utbildningsbehov.</p>	<p>I de flesta områden har vi lagt markanvändningen MBT-mångfunktionell bebyggelse. Det syftar till en varierad bebyggelse men även att närservice skolor och förskolor ska finnas.</p>	<p>Nej</p>
<p>Sundsvall är en kommun där många medborgare bor utanför stadskärnan. Vi välkomnar utvecklingen av tätare bussavgångar och ett bredare upptagningsområde. Samtidigt kan inte busstrafiken nå alla områden i kommunen. Det är därför viktigt att vi ser till att hela kommunen har goda förutsättningar till att bo och verka. Sundsvall ska förbättra möjligheterna för alla trafikslag och därför krävs en tydlig planering inom alla områden. Detta gäller såväl en omfattande kollektivtrafik, upprustning av gång- och cykelvägar, men att vi även satsar på bättre vägar för bilen.</p>	<p>Kollektivtrafikens omfattning bestäms av tilldelade budgetmedel.</p> <p>Parallellt med översiktsplanen har Stadsbyggnadskontoret arbetat med en Trafikstrategi. Byggnad och upprustning av gc-vägar utförs av Stadsbyggnadskontoret inom deras verksamhet och tilldelade medel.</p>	
<p>Verksamhetsmark Vi vill att fler aktörer etablerar sig och satsar på att bedriva företag i Sundsvall. Kommunen behöver ständigt ha öronen mot marken för att se till att det finns tillgänglig mark för olika typer av verksamheter. Översiktsplanen behöver innehålla fler platser som lämpar sig som verksamhetsmark. Vi ska se över hela kommunens potential och rutinmässigt föra samtal med det lokala näringslivet. Detaljeringsgraden i exempelvis detaljplaner behöver minskas, för att vi inte ska låsa fast oss i projekt som är ett hinder för vår fortsatta utveckling. Detsamma gäller för översiktsplanen. Översiktsplanen måste dessutom vara tydlig i att den främjar det befintliga näringslivet och eventuella nya etableringar.</p>	<p>Översiktsplanens områden för verksamheter har bearbetats och nya områden har tillkommit till granskningshandlingen.</p>	<p>Ja</p>
<p>Energiförsörjning Vi värnar om en trygg och lokal energiförsörjning. Den totala elkonsumtionen kommer framgent att öka då stora omställningar sker inom transport och industri. Det är därför viktigt att kommunen ser till en rad</p>	<p>Kommunen kan bara peka ut mark för vindkraft. Miljöprövningen görs inte av kommunen. Det råder dock inget tvivel om att det blir stora ingrepp i naturen</p>	<p>Ja</p>

<p>av energikällor. Gällande vindkraft värnar Moderaterna om det kommunala vetot och anser att vindkraftsutbyggnaden bör ske med viss försiktighet, samt ske i god dialog med närliggande verksamheter och boende. Närliggande natur ska inte påverkas i den utsträckning vi kunnat se på andra håll i landet. Sammantaget krävs en lokal elproduktion som både är reglerbar och planerbar, samt att vi bibehåller och utvecklar den stora mängd el som Sundsvall och länet idag producerar genom vattenkraft.</p>	<p>där det byggs vindkraft även om man följer lagstiftningen. Se svar om vindkraft.</p>	
<p>Ostkustbanan Ett dubbelspår mellan Gävle-Härnösand är den enskilt viktigaste infrastrukturfrågan för Sundsvall och även en mycket väsentlig del i Norrlands utveckling. Den skulle minska restider för resenärer och gods, ge näringslivet bättre förutsättningar och kraftigt utöka arbetsmarknadsregionen. Det skulle även utmynna i lägre utsläpp genom en ökad transportvilja inom tågtrafiken.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	

Nr. 169. Stöde S-förening

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Mer bostäder	Inom det som är utpekade som MBC-u och MBT-u är det möjligt att förtäta för att få plats för mer bostäder.	Nej
Marknadsföra tomter	Att marknadsföra obebyggda tomter är inte en fråga för översiktsplanen.	Nej
Nedansjö – bostäder och förskola	I Nedansjö finns områden utpekade för både MBT-u och MBT-ä där det är möjligt att bygga hyresrätter. Beskrivningen av respektive område är ingen komplett bild av vad som finns i området och det är inte heller rimligt att ha så detaljerade beskrivningar i en översiktsplan.	Nej

Vindkraft, TAV-ä4	Se svar om vindkraft .	Nej
Vattenskotrar	Eftersom förbud mot att köra vattenskoter på sjöar är ett generellt beslut är det inget som skyltas. Det är inte en fråga som översiktsplanen kan hantera.	Nej
Lillknuten	Försäljning av enskilda fastigheter är ingenting som hanteras i översiktsplanen utan frågan skickas vidare till Drakfastigheter.	Nej
Behov för äldre	Inom MBT-u och MBC-u är det möjligt att bygga äldreboende men exakt läge är ingenting som pekas ut i översiktsplanen.	Nej
Utegyms	Utegyms är ingenting som pekas ut i översiktsplanen utan frågan skickas vidare till Kultur- och fritidsförvaltningen. Den utpekade markanvändningen i översiktsplanen utgör dock inget hinder till att bygga ett utegym i Stöde.	Nej
Utlokalisering av verksamheter till servicecentrum	Utlokalisering av verksamheter är inte en fråga som hanteras i översiktsplanen. Om utlokalisering av verksamheter sker är det möjligt att hantera inom det som är MBC-u och MBT-u.	Nej
Industriområdet f.d. sågplanen	Området vid fd sågplanen ändras från MBT till MBV-u för att möjliggöra utveckling av verksamheter på platsen.	Ja
Industri Viskan och Stöde	Viskan ligger inom utvecklingsstråk på landsbygden vilket möjliggör för mindre utveckling av exempelvis verksamheter inom det som är utpekade som LBY.	Ja

	I Stöde pekas ett VIF och ett MBV område ut för att möjliggöra för verksamhetsetableringar i Stöde.	
Mittbanan	Kommunen delar uppfattningen om att standarden för Mittbanan behöver förbättras och därför har den fått beteckningen TIJ-u men då vi inte vet vilken sträckning av Mittbanan som skulle kunna vara aktuell har vi valt att peka ut befintlig sträckning som TIJ-u men när det finns ett förslag på ny sträckning kommer det inarbetas i översiktsplanen.	Nej
Tågstation Viskan och Nedansjö	I Nedansjö finns ett läge för tågstation utpekat i översiktsplanen då det finns ett gammalt stationsläge. Dock är befolkningsunderlaget i Nedansjö litet och det kommer troligtvis inte bli någon station där i närtid. Längs med Mittbanan är det tätt mellan stationslägena och därför är det viktigt att utreda vart stationerna får störst upptagningsområde innan placeringar pekas ut. Därför är det inte troligt att ett stationsläge i Viskan kommer bli aktuellt inom den här planperioden.	Nej
Övergångsställen	Övergångsställen är inte en fråga som hanteras i översiktsplanen utan frågan skickas vidare till Trafikverket.	Nej
Väg 305	Det är inte en fråga som hanteras i översiktsplanen men kommunen tar med sig synpunkten till framtida remisser från Trafikverket.	Nej
E14	Skyltad hastighet på vägarna är inte en fråga för översiktsplanen utan synpunkten skickas vidare till Trafikverket som är väghållare.	Nej

Nr. 172. Kristdemokraterna

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
<p>Vi ser ett stort behov av planlagd mark för trygghetsboenden, äldreboenden och andra boendeformer för våra äldre medborgare. Det här saknas i det nu presenterade förslaget.</p>	<p>Det är i detaljplanerna som det exakta läget för en viss boendetyper bestäms. Översiktsplanen är flexibel och i alla områden som benämns MBT finns lämpliga lägen för trygghetsboenden och äldreboenden. I dialogen med vård och omsorgsförvaltningen har vi fått till svar att de bygger vidare kring befintliga boenden och att de önskar ett nytt läge i Ljustadalen. Det är Vård och omsorg som måste beställa en detaljplan av Stadsbyggnadskontoret för ett nytt äldreboende i Ljustadalen.</p>	<p>Nej</p>
<p><i>Livsmedelsproduktion och lokal livsmedelsförsörjning</i></p> <p>Ett avvägning som man önskar få vägledning i samband med samrådet är avvägning mellan behov av verksamhetsytor och grönytor Vi delar bilden av att behovet av verksamhetsmark är större än det vi idag planerat för, vi tycker avvägningarna kring att också bevara grönstråk och parker i förslaget är kloka, men vi saknar i detta sammanhang att man även lyfter perspektivet gällande markanvändning för livsmedel, småskaligt så som storskaligt. Vi vet att Sverige är i internationella mått väldigt sårbart utifrån förmågan att försörja vårt land med livsmedel i form av kris. Vi ser också en utveckling där medborgare efterfrågar allt mer närproducerade livsmedel. Detta behöver också vägas in i planering hur mark ska användas framgent.</p>	<p>Vissa ytor för verksamhetsmark har tillkommit efter samrådet. Andra ytor har fått annan avgränsning pga mer kunskap om dessa områden. Utpekade områden i översiktsplanen berör i väldigt liten grad jordbruksmark. Det finns skrivningar om värdet av jordbruksmark kopplat till livsmedelsförsörjning dels i planeringsunderlag dels i målbilden. Det finns också riktlinjer (markanvändning Landsbygd) om att undvika bebyggelse på jordbruksmark förutom när byggandet behövs för att främja jordbruket.</p>	<p>Ja</p>
<p>Den digitala transformationen kommer innebära nya former av verksamheter och industrier. Den samhälls- och systemomställning som krävs för att nå</p>	<p>Samrådshandlingen är framtagen utifrån det gällande Näringslivspolitiska programmet och nuvarande</p>	

<p>klimatneutralitet kommer ställa nya krav på det nya vi skapar. Dessa två stora omställningar som vi befinner oss i som samhälle måste vara utgångspunkter för planering av verksamhetsmark.</p>	<p>uppdrag. Arbetet pågår med att vidareutveckla arbetet med näringslivsfrågor. När det är klart kan översiktsplanen ta del av det resultatet.</p>	
<p><i>Järnväg</i></p> <p>För översiktsplanen ställer vi oss bakom förslaget om den västra korridoren för Ostkustbanans dubbelspår söder om Njurundabommen.</p> <p>För järnvägen genom centrala Sundsvall där anser vi att vi fortsatt ska arbeta för att vi med stöd av nationella medel på sikt ska kunna gräva ner järnvägen.</p>	<p>Trafikverket förordar västlig korridor precis som kommunen gör i sina yttranden.</p> <p>Översiktsplanen förordar att järnvägen genom Sundsvall ska ligga kvar i plan med vissa korsningar planskilda. Det kommer att ta lång tid innan det finns medel för en nedgrävning. För närvarande planeras för nya bommar som ska ge bättre säkerhet.</p>	
<p><i>Kollektivtrafik</i></p> <p>De synpunkter vi tar del av från medborgare idag är att det inte framförallt är avsaknad av busshållplatser som är problemet utan att kollektivtrafiken inte är ett fungerande system.</p>	<p>Det är Din Tur som ansvarar för trafikeringen av kollektivtrafiken. I översiktsplanen kan vi förhålla oss till den linjesträckning som finns och peka ut lägen för större hållplatser och stationer.</p>	
<p><i>Bilen</i></p> <p>De nya mobilitetsriktlinjerna behöver vara vägledande i planering för möjlighet till bilpooler och parkeringar.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	
<p><i>Godstransporter</i></p> <p>Troligtvis går vi mot att se större långtradare framöver. I en kommun med många godstransporter kopplat till våra industrier behöver detta tas hänsyn till.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	
<p><i>Cykel och gång.</i></p> <p>Fortsatt jobba för att cykel- och gångstråk hänger ihop och att trygghet och säkerhet präglar utförandet.</p>	<p>Arbetet sker i huvudsak via Stadsbyggnadskontorets gatuavdelning men i tätt samarbete med översiktsplaneringen.</p>	
<p><i>Energiförsörjning</i></p>	<p>Kommunen kan bara peka ut mark för vindkraft. Miljöprövningen görs inte av kommunen. Det råder</p>	

<p>Utifrån den digitala utvecklingen och omställningen till fossilfritt samhälle kommer behovet av energi och elektricitet att öka. Kommunen behöver därför arbeta för fortsatt robusthet i nu gällande energisystem men också bidra till ökad andel förnybar energi.</p> <p>Kristdemokraterna värnar det kommunala vetot då etableringen av nya vindkraftsparker ofta innehåller en mängd målkonflikter och därmed är lokalkännedomen för avgörandet viktigt. All inverkan i naturområden, även om syftet är gott, behöver belysas ur flera perspektiv. Dialog med boende och markägare som berörs är viktigt inför att beslutet ska fattas. Den bedömning vi Kristdemokrater gör i dagsläget utifrån nu gällande underlag är att de nya föreslagna områdena påverkar helheten i området på ett negativt sätt. Resultatet skulle bli ett större kluster av vindkraftsparker i området och därmed skapa stor påverkan på boendemiljö, natur och friluftsliv i området. Förslag från berörda i området som vi har tagit del av påvisar möjligheten att göra justeringar i något av förslagen kring detaljerna i parkernas utformning detta bör också diskuteras vidare. Vi är inte idag beredda att ta ställning för planläggning av dessa områden utan efterfrågar ytterligare dialog och underlag innan slutgiltig bedömning kan göras.</p>	<p>dock inget tvivel om att det blir stora ingrepp i naturen där det byggs vindkraft även om man följer lagstiftningen.</p> <p>I samrådet har vi fått in mycket synpunkter om just vindkraft. Namnunderskrifter med ca 1000 personer vill inte att vi pekar ut mer vindkraft i dessa områden. Andra är positiva, framförallt markägare och de som vill bygga vindkraft.</p> <p>Det är oklart vilken typ av underlag Kristdemokraterna efterfrågar. Det mesta underlaget tas fram till miljöprövningen som kommunen inte beslutar om.</p> <p>Se svar om vindkraft.</p>	
<p>Kristdemokraterna ställer sig positiva till att reservera mark vid Kubikenborg för detta ändamål men med möjlighet att använda till annat om frågan om reningsverket löser sig på annat sätt.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	
<p><i>LIS</i></p> <p>Vi Kristdemokrater är fortsatt intresserade att ta del av de olika synpunkter som kommer in genom samrå det på eventuellt fler möjliga områden.</p>	<p>Förslag på ett nytt LIS-område vid Stor-Hullsjön har inkommit. Det tas med som ett nytt LIS-område för besöksnäring i översiktsplanen.</p>	<p>Ja</p>
<p><i>Gemenskapsytor</i></p> <p>Spontan lek och gemenskapsytor är viktigt för ett levande Sundsvall. Lekplatser är en plats för lek samvaro och gemenskap och vi måste därför</p>	<p>Dessa ytor pekas inte ut särskilt utan ingår i MBC, MBT och MBK. Det finns riktlinjer som talar om hur stora ytor som behövs och inom vilket avstånd från bostaden de bör finnas. Det är bara större parker som</p>	<p>Nej</p>

säkerställa att dessa finns i fler områden, med speciellt fokus på tillväxtområden och områden som idag saknar tillgång till dessa.	pekas ut då det annars kan vara svårt att hitta plats för dessa.	
<p><i>Alnöbron</i></p> <p>I förslag finns broreservat utpekad för Alnöbron. Detta är bra. Det framhålls att en ny bro behöver vara på plats senast 2040. Kristdemokraterna anser att vi på grund av bristande funktionalitet ska vara drivande för att en ny bro ska byggas snarast möjligt. Vi delar uppfattningen att särskilt körfält för kollektivtrafik är nödvändigt men vill än tydligare markera behovet av säker möjlighet för cyklister och gångare att använda bron. Sårbarheten med att det bara finns en väg att ta sig till och från Alnö lyfts fram. För oss Kristdemokrater är det inte främmande att det skulle vara värdefullt att utreda möjligheten till en kompletterande bro och jämföra det med kostnaden för att kunna erbjuda exempelvis färja som kompletterande transportmedel.</p>	Behovet har lyfts i remissen för den Regionala infrastrukturplanen. Det är dock Trafikverket som ansvarar för bron och dess utredningar. Kommunen har tidigare tagit fram en förstudie för färja till Alnö. Det politiska beslutet var att inte arbeta vidare med en färja p.g.a. kostnadsskäl.	

Nr. 174. Centerpartiet i Sundsvall

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
<p><i>Landsbygd</i></p> <p>Hela Sundsvall ska leva och Centerpartiet vill se bostadsbyggande och ökat företagande även utanför staden. Vi är dock måna om ängs-, betes och åkermark och anser att bevarandet av detta är viktigt för klimatet, biologisk mångfald och inhemsk livsmedelsproduktion.</p>	Det finns riktlinjer för att styra bebyggelse till annan mark. Utpekade utvecklingsområden ligger i undantagsfall på jordbruksmark. Brukningsvärd jordbruksmark är av riksintresse.	
Vi vill att det ska vara möjligt att bebygga utanför detaljplanerat område och att varje område prövas utifrån dess specifika omständigheter.	Kommunen har fått synpunkter från Länsstyrelsen om att vara tydligare kring när detaljplan krävs. I övrigt behöver varje område prövas utifrån dess förutsättningar.	

<p>Centerpartiet vill understryka vikten av att översiktsplanen tar med de i kommunens landsbygdsprogram utpekade serviceorterna i arbetet med att tillgodose kommunens behov av mark för bostäder, industri- och verksamhetsområden, för att möjliggöra en tillväxt i hela kommunen.</p>	<p>Serviceorterna finns beskrivna för att ge dem större plats i planen. Kring vissa orter har vi valt att inte specificera markanvändningen. Där har vi valt markanvändningen Landsbygd LBY, detta för att kunna ta tillvara på alla de utvecklingsmöjligheter som är förenliga med värdena på den aktuella platsen. När Landsbygdsprogrammet revideras planerar vi att samtidigt informera om de möjligheter som översiktsplanen medger.</p>	
<p>Stadsnära grönområden är viktiga, både ur folkhälsoperspektiv och ur miljöperspektiv. Därför vill Centerpartiet att grönområden och parker får en stark ställning vid tillväxt av staden, vi tycker även att närheten till havet bör lyftas och utvecklas för att skapa nya mötesplatser för människor.</p>	<p>Planen innehåller riktlinjer om hur stora grönytor som behövs och inom vilket avstånd från bostaden de bör finnas.</p> <p>Riktlinje om tillgänglighet till havet finns i markanvändningen MBK men har även lagts till i MBT.</p> <p>Där det är möjligt har vi pekat ut grönstråk längs vatten.</p>	
<p>Centerpartiet vill utveckla området kring Selångersån med upprustning, möjlighet att anlägga bryggor och platser för båtar. Vi ser en möjlighet i att här utveckla för turism och näringsliv och öppna upp för servering och bad.</p>	<p>Texten för Selångersån är utvecklad.</p> <p>Selångersån är av riksintresse för naturmiljön vilket man måste förhålla sig till om området ska utvecklas.</p>	Ja
<p>Centerpartiet anser att elljusspåret i Haga fortsatt bör vara betecknat som kärnområde för natur- och friluftsliv. Detta motionsspår används av en mängd av medborgare och medarbetare på Sundsvalls sjukhus. Som det framgår i skrivelsen har området höga värden för friluftsliv samt att en exploatering i området skulle ta värdefull rekreativ mark i anspråk.</p>	<p>Se svar om Västra Haga, även kallat Ryggis.</p>	
<p><i>Etableringar</i></p>	<p>Områden för industri och verksamhet (VIF) samt MBV har bearbetats och några nya områden har pekats ut.</p>	Ja

<p>En av Sundsvalls prioriteringar är 5000 nya jobb till 2030, för att detta ska vara möjligt behöver kommunen erbjuda mark till företag som önskar etablera sig i kommunen. Centerpartiet ser därför att det vore positivt om det slutgiltiga förslaget pekar ut fler områden som lämpliga för industri- och verksamhetsmark. Vi anser även att det är viktigt att utpekade områden är av varierande karaktär för att attrahera företag inom olika branscher. Centerpartiet ser gärna att vi skapar förutsättningar för företag som arbetar med grön omställning och klimatlösningar, gröna jobb, att etablera sig i Sundsvall.</p>	<p>Totalt finns mer säljbar yta för verksamhet i granskningshandlingen jämfört med i samrådshandlingen.</p>	
<p>Centerpartiet vill öka attraktiviteten med att åka kollektivt för att gynna klimatet. Därför tror vi att det vore positivt att se över möjligheten till bussfiler i Sundsvall, exempelvis längs Bergsgatan och mellan Centrum-Granloholm.</p>	<p>Detta görs inte inom ramen för översiktsplanen utan är en fråga för Stadsbyggnadskontoret och Trafikverket (Bergsgatan).</p>	Nej
<p>Centerpartiet vill även trycka på vikten av att flytta den tunga trafiken från Bergsgatan för att förbättra luftkvalitén och vi står bakom det remissvar som kommunen lämnat till Trafikverket angående en ny sträckning (alternativ N2) av E14.</p>	<p>Synpunkten noteras. Se svar om E14.</p>	
<p>Vi anser även att det borde finnas en plan för hur vi kan hantera trafiksituationen på Alnö.</p>	<p>Stadsbyggnadskontoret och Trafikverket har tagit fram en utredning som visar att det finns utrymme för fler bostäder på Alnö.</p>	
<p>Centerpartiet stödjer förslaget att endast peka ut det västliga korridorsvalet för ny dragning av järnvägen genom Njurunda i översiktsplanen.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	
<p>Centerpartiet anser att nedgrävningen av järnvägen genom Sundsvalls centrum vore ett önskvärt förslag, men delar bilden av att det inte är en prioriterad fråga inom en nära framtid och tycker att det är bra att andra alternativ undersöks.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>	
<p>De utpekade områdena för vindkraft TAV-ä2 och TAV-ä3 har mött motstånd av boende mellan Stöde och Holm. Centerpartiet anser att det är problematiskt med de utpekade områdena för vindkraft i översiktsplan då vi behöver djupare</p>	<p>Det är svårt att få djupare information om påverkan innan miljöprövningen. Se svar om vindkraft.</p>	

information kring vindkraftens påverkan på de olika områdena innan vi kan ta slutgiltig ställning.		
I den statliga utredningen SOU 2021:53, En rättssäker vindkraftsprövning, som just nu är på remiss föreslås att kommunens översiktsplan ska vara styrande för att tillstyrka etableringar. Centerpartiet avvaktar att ta ställning för vilka områden vi bör gå vidare med till dess vi vet hur lagstiftningen eventuellt förändras och till dess att det regionala planeringsunderlaget presenterats. Om vindkraftsområden ändå utpekas i det slutgiltiga förslaget för översiktsplan vill Centerpartiet betona att vi, med den information vi har i dagsläget, främst ser att område TAV-ä3, men också TAV-ä2, stryks. Centerpartiet återkommer med slutgiltigt ställningstagande om föreslagna vindkraftsområden.	Se svar om vindkraft .	

Nr. 194. Liberalerna

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Sundsvall kännetecknas av grönska och stadsnära möjligheter till friluftsliv. Staden har under flera år legat i Sverigetopp för sina möjligheter till ett rikt friluftsliv till fromma för stadens innevånare och besökare. Dessa värden är viktiga att bevara. Därför måste nybyggnation ske med varsamhet, planering och med en helhetssyn. Kommunens ansvar är alltid att bygga ett samhälle i balans. Bebyggelse, parker, lekplatser, skolor, trafik och näringar måste kunna samverka på ett sunt sätt. Segregation orsakat av stadsplanering skall inte förekomma. De sociala miljöerna är alltid av högsta vikt. Sundsvall centrala delar har utsetts till Sveriges vackraste stad med sin arkitektur och gröna oaser. Dessa värden måste försvaras och bevaras. Det är av största vikt att stadens fortsatta utveckling sker i samråd med den kulturskatten. Att det nya får möta det gamla på ett naturligt och genomtänkt sätt. Dessutom visar	Synpunkten noteras.	

<p>forskning att gröna ytor och träd har en lugnande effekt och minskar psykisk ohälsa. Träd kan betraktas både nära och på håll.</p>		
<p>På senare tid upplever vi, även i Sundsvall, ett negativt förändrat klimat, troligen orsakat av människans miljöpåverkan. Det har inneburit att vi upplever en ökande mängd av extremväder. Stora nederbördsmängder innebär att marken måste anpassas för att kunna ta emot plötsliga och stora vattenmängder. Förtätning av staden måste därför alltid övervägas noga. Varje träd och parkyta har kapacitet att ta emot stora mängder vatten. Vid extrem nederbörd har det kommunala dagvatten-nätet inga möjligheter att forsla undan för stora kvantiteter. Varje fastighetsägare måste ansvara för att ta hand om sitt eget dagvatten. Detta kan göras på olika sätt. Med växter eller olika sorters vattendepåer.</p>	<p>Översiktsplanen innehåller riktlinjer för hur ett förändrat klimat ska hanteras. Dessa har justerats något. I de flesta detaljplaner tas också dagvattenutredningar fram. Dock råder det idag brist på grönytor i centrala Sundsvall.</p>	<p>Ja</p>
<p>Liberalerna ställer sig mycket tveksamma till att tillstyrka fortsatt utbyggnad av vindkraft, utöver de fem områden som finns i gällande vindkraftsplan. Område TAV-ä4 -Tjärnsjön, ser ut att hamna i konflikt med både naturvård och Natura 2000 art och habitatdirektivet Överhuvudtaget ser de sex nya områdena ut att placeras närmare boende i olika former och att störa det rörliga friluftslivet en hel del.</p>	<p>Synpunkten noteras. Se svar om vindkraft.</p>	<p>Ja</p>
<p>I del 3.2 så diskuteras broars bärigheter i samband med Godstrafikens utveckling. Där sägs att Gärde-broarna bör rustas upp till BK4 för att klara tyngre transporter. Syftet med detta känns underligt eftersom det nu finns ett politiskt beslut att ny dragning av E14 skall ske snett genom Huli-skogarna fram till E4 söder om Birsta. Belastningen på broarna över E4 vid Gärde blir därför begränsad.</p>	<p>Oavsett hur framtida E14 kommer att dras behöver Gärdeböarna ökad bärighet. Detta är en viktig väg till Tunadals sågverk, Renewcell, Korstaverket, Sundsvalls hamn och den framtida logistikparken. Planerna på en gc-väg längs Ljustavägen kommer också att innebära att Ljustavägen smalnas av. Detta kommer att styra mer trafik mot Gärde trafikplats.</p>	<p>Nej</p>
<p>I kapitel 4 finns fortfarande med (och utökat?) Katrinehill. Dessa syns i kartan som MBT-ä16 MB-ä20 (mångfunktionell bebyggelse stad/tätort). Vi ser inte Katrinehill som lämpligt för tidigare planerad utbyggnad av bostäder.</p>	<p>Vi behöver peka ut stora områden för bostäder nära befintlig bebyggelse för att nå de kommunala målen. Katrinehill är fortsatt intressant för bostäder. Ytorna är</p>	<p>Nej</p>

<p>En utbyggnad av Katrinehill har visat sig ge många negativa konsekvenser. Bland annat ger det en stor ökning av biltrafiken på Bergsgatan som ej är önskvärd ur miljösynpunkt.</p>	<p>anpassade efter den kunskap som framkommit hittills. Hur området ska utformas måste lösas i en detaljplaneprocess.</p>	
<p>Liberalerna anser att ett område nära Bosvedjan, Granloholm och Bydalen där det idag bl.a bedrivs en bergtäkt bör vara bättre lämpad för ett nytt bostadsområde. Nuvarande verksamhet med stenbrytning förorsakar olägenheter i närområdet i form av buller, sprängningar och lukter. I Sundsvall finns fler bergtäkter men ingen som är placerad så nära bostadsområden. Detta stadsnära område ligger på ett mycket lämpligt läge för ett nytt bostadsområde. Denna möjlighet bör övervägas noga innan nytt tillstånd för brytning i berget beviljas.</p>	<p>Det finns behov av bergtäkter inom kommunen och aktuellt område utgör ett område där täktverksamhet redan bedrivs. Därför föreslår översiktsplanen att marken även fortsättningsvis är lämplig som bergtäkt. I en framtid kan området komma att vara aktuellt för annan markanvändning.</p>	<p>Nej</p>
<p>Utveckling kring Selångerån Liberalerna anser att det inte är rimligt att omvandla från nuvarande verksamheter till bostadsområde. Vi ser en risk för att promenadstråket längs ån påverkas. Dessutom innebär det en besvärlig geoteknik samt påverkan på fornlämningar.</p>	<p>Synpunkten noteras. Det är en utveckling som vi tänker kan ske på sikt och i den takt som fastighetsägarna styr. Dock föreslås inte ett rent bostadsområde utan stadsbebyggelse med service och verksamheter som inte stör omgivningen.</p>	
<p>Ryggisspåret MBT-ä6 och ä7: Västra Haga. Detta är det motionsspår som har det högsta antalet motionärer, såväl sommar som vinter bland de flesta elljusspår i Sundsvall. En exploatering i detta område vore mycket olycklig för friluftsstaden Sundsvall. Höga byggnader skulle dessutom direkt förstöra det lugn och den charm som området ger i nuvarande utformning.</p>	<p>Själva spåret kommer inte att beröras. I övrigt är ytorna bearbetade och ytan vid Gaffelbyvägen utgår ur översiktsplanen. Svar om Västra Haga, även kallat Ryggis.</p>	

Nr. 220. Alnö S-förening

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Alnöbron	Det är många som har haft synpunkter om trafiken på Alnö. Läs mer på Alnö trafik	Nej
Kommunikationer	Det är många som har haft synpunkter om trafiken på Alnö. Läs mer på Alnö trafik	Nej
Pendelparkeringar	Det är många som har haft synpunkter om trafiken på Alnö. Läs mer på Alnö trafik	Nej
Vägbelysning	Det är många som har haft synpunkter om trafiken på Alnö. Läs mer på Alnö trafik	Nej
Landsbygdens utveckling	<p>I översiktsplanen finns riktlinjer om att behovet av lokaler för bland annat barnomsorg ska finnas med tidigt i processen.</p> <p>Områdena kring Alnö's kust som är utpekade för utveckling är framförallt utpekade som SBS. Där är fokus på småskalighet och viss service kan förekomma men de som bor här kan inte förvänta sig att service ska finnas eller etableras. Detta för att det är viktigt att områdena behåller sin karaktär med glesare bebyggelse vilket gör det svårt att skapa ett tillräckligt underlag för service. SBS är dock inget hinder för mindre serviceanläggningar kan anläggas men exakt vad som lokaliseras är ingenting som översiktsplanen styr.</p>	Nej

Barn- och ungdomsaktiviteter	Aktiviteter i Vi är möjligt att göra inom ramen för hur översiktsplanen ser ut. Att skapa aktiviteter där är inte en översiktsplanefråga men synpunkten skickas vidare till Kultur- och fritidsförvaltningen.	Nej
Äldreboende	Inom områden utpekade för MBC-u och MBT-u är det möjligt att bygga äldreboenden.	Nej
Natur och friluftsliv	Utveckling längs Alnös kust ska ske så att tillgängligheten till stranden inte försämras och det finns riktlinjer i SBS områdena för att säkerställa det.	Nej
Kulturlandskapet	Då Norra Alnö är riksintresse både för natur- och kulturmiljövård är gränsdragningen svår mellan LBK och NFK. Kartan får vara oförändrad med riktlinjer läggs till i NFK för att säkerställa att intressena för kulturmiljön tillvaratas.	Ja

F. Föreningar, intresseorganisationer och samfälligheter

Nr. 70. Bengt Nilsson, Villasamfälligheten Kungsörnen

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Synpunkt på val av alternativ för E14 framtida nysträckning (önskar S1 och/eller N3, ej N1)	Se svar om E14 .	

Nr. 105. Lillströms Intresseförening

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Naturinventering Tjärdalsberget TAV-ä5,	Tack för informationen om naturinventeringen. Se svar om vindkraft .	Ja

Nr.130. Stora Torget/Ragnhild

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Mot bakgrund av alla turer som varit kring Stora Torget på senare år hade vi väntat oss en mer tydlig ambition och viljeinriktning.	Översiktsplanen anger generella riktlinjer och riktlinjer för Stenstadens fortsatta utveckling. Dessa riktlinjer vägleder stadskärnans markanvändning men Stora torget har så pass unika förutsättningar att platsen behöver studeras mer fördjupat vid utveckling av torget. Det bedöms därför inte finnas behov av att på en mer övergripande nivå vägleda markanvändning utöver de	

	målsättningar och riktlinjer som förslag till översiktsplan redan anger.	
--	--	--

Nr. 136. Samf. Duvhöken

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
<p>Alternativ N2 skulle reducera tillgängligheten till den främjande miljö som skogen i övre Bosvedjan ger för att både barn och vuxna med lätthet ska kunna leva ett aktivt liv.</p> <p>Att gå eller cykla från övre Bosvedjan mot Birsta är idag ett mycket riskfyllt förflyttningsslag då det inte finns ett övergångsställe att använda för att ta sig över den trafikerade Norra Vägen. Alternativ N2 skulle ytterligare försämra detta och med det möjligheten att välja det bästa färd sättet för både den egna kroppen, för miljön i Sundsvalls kommun och, i ett större perspektiv, det bästa färd sättet för att bekämpa klimatförändringarna globalt.</p> <p>Samfällighet Duvhöken störs redan idag av buller från både Norra Vägen och E4. Alternativ N2 skulle avståndsmässigt hamna närmare villa- och radhusområdena i övre Bosvedjan och därmed ge ytterligare ökning av bullernivån. På så vis skulle det också inkräkta på möjligheten till den levnadsstandard som krävs för att barn ska utvecklas fysiskt och psykiskt samt inkräkta på barns rätt till vila.</p>	<p>Se svar om E14.</p>	<p>Nej</p>

Nr. 137. Skönsbergs Elljuspårs ek. för.

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
<p>Påtarlar att befintliga vägar är branta, smala och svårtillgängliga.</p> <p>Mot bakgrund av tidigare beskrivna skäl, finner vi det mycket olämpligt att bygga ihop Höjdgatan och Vattugatan och anlägga tomter på bergsområdet.</p>	<p>Nuvarande lutning på Vattugatan och Höjdgatan bedöms inte innebära att bostäder inte kan vara möjliga på platsen. I ett kommande detaljplanarbete behöver dock anslutning till området studeras mer fördjupat och en trafikutredning för området bör tas fram. Utformning av gatan bestäms också i detaljplanen.</p> <p>Riktlinjer ändras för att tydliggöra behov av att studera trafik vid en kommande detaljplaneläggning.</p>	Ja
<p>Mot bakgrund av det förbehåll som föreligger; att området INTE ska bebyggas, utan användas som friluftsområde, är det ytterst olämpligt och respektlöst att bygga ihop Höjdgatan och Vattugatan och anlägga tomter på bergsområdet.</p> <p>Att anlägga väg som kopplar ihop Höjdgatan med Vattugatan och anlägga tomter i detta friluftsb- / bergsområde kommer att vara kostsamt. Att detta skulle finansieras eller delfinansieras med hjälp av skattemedel, faller på sin orimlighet.</p>	<p>Området har höga värden och i en kommande planläggning kommer det vara viktigt att värna om utkiksplatser och säkerställa gröna passager för att kunna ta sig till dessa. Det bedöms fortfarande vara möjligt att etablera en väg med bebyggelse norr om dessa utsiktsplatser. Områdets avgränsning och riktlinjer justeras för att förtydliga utkiksplatsernas betydelse.</p> <p>Vid denna typ av exploateringsprojekt bekostas kommunala investeringar genom försäljning av marken.</p> <p>Risker i form av sprängningar ska hanteras i byggprojektens genomförandeskede både med avseende på störning och risk för skada och person.</p>	Ja

Nr.154. Landskronavägens samfällighet

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
MBT-ä10 spara Landskronavägen	Området föreslås utgå från översiktsplanen på grund av värden på platsen och utmaningar i att skapa byggbara tomter. Se svar om Landskronavägen .	Ja

Nr. 178. LRF

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Det som beskrivs i översiktsplanen ger en känsla av att kommunen själv äger all mark och markägarperspektivet därutöver glöms genomgående bort.	En översiktsplan ska omfatta hela kommunen både privat och kommunägd mark, för att få en så bra helhetsbild av markanvändningen som möjligt. Översiktsplanen ska också visa hur kommunen tänker ta hänsyn till allmänna intressen samt hur riksintressen tillgodoses och hur miljö kvalitetsnormer följs. Därigenom blir översiktsplanen ett sätt att föra dialog mellan stat och kommun. Översiktsplanen används som stöd när kommunen upprättar detaljplaner eller prövar bygglov. Den kan också vara vägledande vid tillståndsbeslut som regleras enligt Miljöbalken.	Nej.
Peka ut områden som inte lämpar sig för ”landsbygdsutveckling i strandnära områden.	Enligt lag måste vi vara specifika när vi pekar ut områden där LIS-skäl kan vara aktuella. LIS kan även användas som särskilt skäl för enstaka bebyggelse utanför angivna områden.	Nej
Översiktsplanen upplevs inte synkroniserad med landsbygdsprogrammet. Landsbygdssäkra de beslut som tas.	Synpunkten noteras. I samband med att landsbygdsprogrammet revideras kommer vi att erbjuda	Nej

	information om de möjligheter som översiktsplanen erbjuder. Inför samtliga beslut som bereds ska landsbygdsäkring ske enligt kommunens mallar.	
Markägarperspektivet måste tydligare genomsyra översiktsplanen. Det måste finnas incitament att bidra till utveckling för att inte kväva kreativiteten.	Översiktsplanen föreslår en flexibilitet inom landsbygdsområden med syftet att kommunen ska kunna tillmötesgå idéer och engagemang kring utveckling istället för att detaljstyra markanvändning. Gällande lagstiftning måste uppfyllas för olika projekt eller verksamheter. Syftet med ÖP-processens dialogfaser är att få in synpunkter och förslag vid den tidiga dialogen och senare i samrådsfasen. Det har resulterat i många konkreta inspel från föreningar, verksamheter och privatpersoner.	Nej
Vad gäller vindkraft så skulle kommungruppen önska ett annat angreppssätt. Det är främst Länsstyrelsen och inte kommunerna som äger den frågan och markägarna är högst centrala. Så som det uttrycks nu i planen kan en vanlig medborgare lätt få uppfattningen att det enkom är kommunens sak att avgöra. Vi upplever också att de utpekade områdena som omnämns baseras på något en projektör sedan långt tidigare pekat ut och ställer oss frågande till hur det står sig i framtiden?	Utbyggnad av vindkraft innebär en negativ påverkan på miljön oavsett vart den etableras. Översiktsplanen måste lyfta fram de konsekvenser som vindkraften kan medföra samtidigt som det även bidrar till omställningen till förnyelsebar energi. Se svar om vindkraft .	Ja
Peka ut områden som lämpar sig sämre för t ex vindkraft (för att det där i dialog med markägare istället kan bli t ex en stugby)? I en skrivning på sid 47 slås det fast att vindkraft ej får projekteras utanför de föreslagna områdena och det menar vi inte är kommunens sak att bedöma, utan Länsstyrelsens. Det finns även en skrivning om att det skulle uppstå skogsbilvägar och att det skulle vara ett bekymmer. Huruvida det kommer att ske eller ej anser vi inte vara kommunens roll att avgöra, det är markägarnas. Vi upplever att just i vindkraftsfrågan framstår det tydligt att kommunen ställer sig negativ och kommungruppen tycker då, i och med att texten broderas ut mycket i just den	Hanteras tillsammans med övriga synpunkter om vindkraft. Se svar om vindkraft .	Ja

frågan, att det vore smakligt med en mer nyanserad bild. Vindkraft har utmaningar men är trots allt förnybar energi och kan vara en affärsmöjlighet för landsbygdsföretag och därigenom för landsbygder.		
--	--	--

Nr. 179. Medelpads Ornitologiska förening/Hans Johansson

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Mot vindkraft i Pilkåsen/Anderna TAV- ä4 och Lyngsteråsarna TAV-ä6 söder om Ljungan. Utpekade vindkraftsområden är inte förenligt med 3 kap 2 § miljöbalken om att stora områden som är opåverkade ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka dess karaktär. Konflikt uppstår även då Navaren pekats ut som NFF och med dess riktlinjer om att rekreativa värden ska värnas.	Tack för era synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja

Nr. 184. Holmbygdens Utveckling

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Vill ej ha vindkraft i Långåsen TAV-ä3 och Högsvedjan TAV-ä2, vill att Stor-Hullsjön ska vara LIS-område.	Se svar om vindkraft . Ett LIS-område för besöksnäring har lagts till vid Stor-Hullsjön.	Ja

Nr. 222 Naturskyddsföreningen

Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
E14 bygg ej N2	Se svar om E14 .	Nej

<p>Det är bra att strikta regler ställs upp för var utbyggnad av vindkraft kan ske. Naturskyddsföreningen anser dock att kommunen bör vara mycket restriktiv med att tillåta vindkraftsexploateringar utanför de områden som utpekats. Vi anser vidare att naturvärden och rekreativvärden inom de utpekade områdena bör inventeras grundligare innan slutligt beslut om att tillåta vindkraft fattas.</p>	<p>Se svar om vindkraft.</p>	<p>Ja</p>
<p>Brister i grönstrukturen bör tillmätas samma betydelse som brister i bebyggelsestruktur eller infrastruktur. Mot den bakgrunden är den exploateringar som föreslås i Granloskogen, vid Ryggkurvan och norr om Bosvedjan (E14) svåra att acceptera.</p>	<p>Se svar om Västra Haga, även kallat Ryggis. Granloskogen utgår som utvecklingsområde.</p>	<p>Ja</p>
<p>Det finns områden som bör ges ökat skydd mot exploatering, på samma sätt som Norra Stadsberget (naturreservat) och Södra Stadsberget och området vidare mot Ljungan (riksintresse). Till dessa hör Granloskogen, Hultjärn/Uvberget och Selångersfjärden.</p>	<p>Detta hanteras inom Plan för bildande av naturreservat.</p>	<p>Nej</p>
<p>Beträffande Selångersfjärden vill vi dessutom framhålla dess stora kulturvärden. Området söder om Selångersfjärden bör infogas i Selånger – Hov kulturbygd</p>	<p>Synpunkten tillgodoses.</p>	<p>Ja</p>
<p>Möjligheten att peka ut LIS-områden för att möjliggöra en utveckling av kommunens landsbygdsområden är bra och bör utnyttjas. Naturskyddsföreningen anser att det är positivt att redovisningen har preciserats i förslaget till ny översiktsplan. Vi menar också att huvuddelen av de områden som redovisas är lämpliga. Att peka ut LIS-områden garanterar dock i sig ingen utveckling. Kommunen bör därför överväga vilka stimulansåtgärder som kan vara tänkbara för att främja landsbygdens utveckling. Redovisningen borde även kompletteras med en beskrivning av vilka områden där strandskyddet är särskilt viktigt och där möjligheten till dispens bör vara mycket begränsade.</p>	<p>Stimulans för att främja landsbygdens utveckling sker inom ramen för Landsbygdsprogrammet som revideras under 2022. Reglerna för strandskydd ses för närvarande över av regeringen. Nytt lagförslag väntas till juli 2022.</p>	<p>Nej</p>

G. Privatpersoner

Från	Synpunkt	Svar	Ändring i planförslaget
Nr. 16. Ingrid Jernberg	Ön Sandslån i Ljungans utlopp borde bli tillgänglig som rekreationsområde.	Sandslån har redan fått markanvändningen NFK-u vilket betyder att kommunen uppmärksammat öns höga värden för natur och friluftsliv och att en utveckling kan komma att ske före 2040. Vid en eventuell utveckling kommer projektet ta ställning till bästa angöringsvägar etc. Förslaget vidarebefordras till Kultur och fritid.	Nej
Nr 18. Andreas Norman	Utöka LBK söder om Selångerfjärden fram till Timmervägen.	Kommunens byggnadsantikvarie håller med om att detta borde rättas till. Den smala remsan av LBY mellan LBK och järnvägen byter markanvändning till LBK för att bättra stämman med verkligheten.	Ja
Nr. 19. Jonas Broman	Juniskärsvägen trafik	Vid en ytterligare exploatering i Juniskär behöver det utredas hur trafiksituationen längs Juniskärsvägen ska lösas men denna typ av utredningar sker inte i översiktsplanen utan i detaljplaneprocessen. Utöver utredningar i området vid exploatering i området pågår dialog mellan Sundsvalls kommun och Trafikverket för flera vägar i omlandet kring Njurundabommen där bland annat Juniskärsvägen är inkluderad.	Nej
Nr. 20. Jonas Larsson	Hoppas att de grönytor som är markerade i översiktsplanen ska	Ja, riktlinjerna för GPP, MBT och MBC formuleras om så att det tydligt framgår att äldre träd ska värnas.	Ja

	innehålla växter och träd som värnas och bevaras.		
Nr. 21. Ludwig Rustas	Vill ha mer parkeringar	Boendeparkering ska fastighetsägaren lösa och är inte en fråga för kommunen. I kommunens trafikstrategi finns det en riktlinje som säger att delar av de ytor som nyttjas för bilparkering kan omvandlas för andra ändamål i syfte att nyttja marken mer effektivt.	Nej
Nr. 23. Eric Åsén	Vill ha aktiviteter på Alnö	Aktiviteter i Vi är möjligt att göra inom ramen för hur översiktsplanen ser ut. Att skapa aktiviteter där är inte en översiktsplanefråga men skickas vidare till Kultur- och fritidsförvaltningen.	Nej
Nr. 25. Emma Arver Ångman	Vill ha aktiviteter på Alnö	Aktiviteter i Vi är möjligt att göra inom ramen för hur översiktsplanen ser ut. Att skapa aktiviteter där är inte en översiktsplanefråga men skickas vidare till Kultur- och fritidsförvaltningen. Det är många som har haft synpunkter om cykelvägar på Alnö. Läs mer på Alnö trafik . Det är möjligt att bygga radhus på Alnö i de områden som är klassade som MBC-u, MBT-ä och MBT-u.	Nej
Nr. 28. Bo Lundberg	Parkeringsreglering, ej ÖP relaterat	Synpunkten har skickats vidare till gatuavdelningen.	Nej
Nr 31. Katarina Risshall	Vill ha aktiviteter på Alnö	Aktiviteter i Vi är möjligt att göra inom ramen för hur översiktsplanen ser ut. Att skapa aktiviteter där är inte en översiktsplanefråga, men skickas vidare till Kultur- och fritidsförvaltningen.	Nej

Nr. 32. Pernilla Björk	Badbrygga Alnö	Aktiviteter i Vi är möjligt att göra inom ramen för hur översiktsplanen ser ut. Att skapa aktiviteter där är inte en översiktsplanefråga, men skickas vidare till Kultur- och fritidsförvaltningen.	Nej
Nr. 33. Lillemor Dahlqvist	Saknar konserthus i ÖP.	Behovet av konserthus/kulturhus är känt sedan tidigare men en plats för detta är inte vald. Ett konserthus kan ligga inom flera av översiktsplanens markanvändningar, exempelvis MBT eller VIB. Förslaget vidarebefordras till Kultur och fritid.	Nej
Nr. 35. Anders Grandell	Vill inte ha vindkraft, visar video över störande blinkningar i bostadshus p.g.a. vindkraftverk.	Tack för dina synpunkter och information. Genom att översiktsplanen har varit ute på samråd möjliggörs det för kommunens invånare att lämna synpunkter på föreslagen placering av vindkraft. Nya vindkraftsområden måste även prövas i separata tillståndsprövningar, där utformning och placering slutgiltigt beslutas. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 40. Markus Hjeltman	Vill ha bullervall Bydalen.	Åtgärder mot buller från den befintliga E4 är inte en fråga för översiktsplanen. Trafikverket ansvarar för bullret från den statliga vägen.	Nej
Nr. 42. AB	E14 alternativen	Se svar om E14 .	Nej
Nr. 43. Raymond Svelander	Mot vindkraft kring Holm, framför risk med avisning och mikroplaster.	Tack för dina synpunkter. Konsekvenser av avisning och mikroplaster hanteras inte i översiktsplanen utan i tillståndprocessen. Genom att översiktsplanen har varit ute på samråd möjliggörs det för kommunens invånare att lämna synpunkter på föreslagen placering av vindkraft. Nya vindkraftsområden måste även prövas i	Ja

		<p>separata tillståndsprövningar, där utformning och placering slutgiltigt beslutas.</p> <p>Se svar om vindkraft.</p>	
Nr. 44. Elisabet Carlberg	Förslag på färja genom mellan Norra och Södra kajen	Det är förmodligen ingenting som kommer ske under överskådlig framtid men det är möjligt att göra det utifrån den markanvändning som är i översiktsplanen.	Nej
Nr. 45. Ebon Kram	Dra E14 söder om stan	Se svar om E14 .	Nej
Nr. 46. Greta Kollberg	Vill ha elbussar och cykelvägar (från Alnö till målpunkter).	<p>Det är många som har tyckt till om cykelvägar på Alnö. Läs mer på Alnö trafik.</p> <p>Vilken typ av drivmedel bussarna ska köra på är inte en fråga för översiktsplanen utan hanteras i upphandling av busstrafiken men redan nu finns hybridbussar som går på el när de kör under 15km/h och samtliga bussar drivs på RME. En buss mellan Alnö och centrala Sundsvall finns redan som går med tiominuterstrafik under högtrafik. I översiktsplanen finns framtida stomlinjenät för kollektivtrafiken utpekade men övriga linjer i stadstrafiken hanteras inte i översiktsplanen utan synpunkten skickas vidare till ansvarig för kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken har begränsade ekonomiska resurser och det finns många platser med behov av ökad kollektivtrafik vilket gör att prioriteringar behöver göras för vart det kan gå kollektivtrafik.</p>	Nej
Nr. 49. Petronella Strömberg mfl	Mot vindkraft, är redan störd av vindkraft. Framför risk för islossning.	Tack för dina synpunkter. Konsekvenser av avisning hanteras inte i översiktsplanen utan i tillståndprocessen. Genom att översiktsplanen har varit ute på samråd möjliggörs det för kommunens invånare att lämna	Ja

		<p>synpunkter på föreslagen placering av vindkraft. Nya vindraftsområden måste även prövas i separata tillståndsprövningar, där utformning och placering slutgiltigt beslutas.</p> <p>Se svar om vindkraft.</p>	
Nr. 58. Peter Billström	<p>St. Olofsledens början, gc-väg behövs, risk för gc-trafik.</p>	<p>I översiktsplanen är de gång- och cykelvägar som binder ihop stads- och kommundelar med varandra utpekade. Eftersom det här rör sig om en gång- och cykelväg för rekreation skickas synpunkten vidare till Kultur- och fritidsförvaltningen. Det är många som har tyckt till om gång- och cykelvägar. Läs mer på Önskemål om gång- och cykelvägar.</p>	Nej
Nr. 60. Rune Eidensten	<p>Kritisk till vindkraft, orealistiskt att fortsätta bygga ut en väderberoende elproduktion. Framför risk med mikroplaster, infraljud och vibrationer och påverkan på klövdjur och fåglar.</p>	<p>Tack för dina inspel. Se svar om vindkraft.</p>	Ja
Nr. 61. Thomas Agner	<p>Om bullerskydd vid nya bostäder ffa nära E4 söderut.</p>	<p>Ja buller är en viktig fråga. Vid detaljplaneprocessen utreds bullerfrågan och behovet av bullerskyddande åtgärder utifrån riktvärden för buller. I översiktsplanen har vi lagt in riktlinjer för områden om risker finns för buller, i syfte att en medvetenhet ska finnas vid fortsatt planläggningsarbete.</p> <p>I en väg- och järnvägsplaneprocess där Trafikverket är verksamhetsutövare (statlig väg/järnväg) är det Trafikverket som ska utreda och föreslå</p>	Nej

		bullerskyddsåtgärder för att följa aktuella riktvärden för buller.	
Nr. 62. Erik Hermansson	Brist på handel och service utmed kajerna. Renodlade bostadsområden lockar inte besökare. Saknar centralt belägen badplats.	<p>Kommunen kan bara ge förutsättningar för handel, inte själv bedriva handel i önskade områden. Det är alltså upp till näringsliv och kunder att fylla de lokaler som kommunen föreskriver i detaljplanearbetet. ÖP har bidragit så långt det går genom valet av markanvändningen MBK som signalerar större satsningar på handel och service än MBT.</p> <p>Varken Norra kajen eller Södra kajen är färdigbyggda och fler offentliga målpunkter planeras i båda stadsdelarna. Ju fler som flyttar in desto större blir underlaget för att bedriva verksamhet. Det är vi tillsammans som utgör kundunderlaget för stadens butiker.</p> <p>Sundsvall ska kännas välkomnande och det är tråkigt om det inte upplevs så.</p> <p>Vattenkvaliteten gör att det inte är möjligt att ordna en kommunal badplats i Sundsvallsfjärden i dagsläget.</p>	Nej
Nr. 63. Magnus Lilja	Mot vindkraft	<p>Tack för dina synpunkter. Genom att översiktsplanen har varit ute på samråd möjliggörs det för kommunens invånare att lämna synpunkter på föreslagen placering av vindkraft. Nya vindkraftsområden måste även prövas i separata tillståndsprövningar, där utformning och placering slutgiltigt beslutas.</p> <p>Se svar om vindkraft.</p>	Ja

Nr. 64. Anette Rosenlöf	Vill ha gc-väg längs vattnet från Vi till Ankarsvik	Det är många som har tyckt till om gång- och cykelvägar på Alnö. Läs mer på Alnö trafik .	Nej
Nr. 65. Malin Udd	Vill ej ha vindkraft vid Ulvsjön (Pilkåsen/Anderna), det skulle döda en levande by.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 71. Per-Åke Sundholm	Konsekvenser av vindkraft TAVä3, Nötåsen överskrider idag ofta 40 dBA, kumulativa effekter, vem ansvarar för värdeminskning av fastigheten, kompensation för förlust av naturvärden. Vindkraft vid Långåsen negativt för värden kopplat till Holmsjön.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 72. Marianne Staaf-Gälldin	Vill inte ha vindkraft, vindkraftsparker är snarare ”naturindustriområden”.	Tack för dina synpunkter. Genom att översiktsplanen har varit ute på samråd möjliggörs det för kommunens invånare att lämna synpunkter på föreslagen placering av vindkraft. Nya vindkraftsområden måste även prövas i separata tillståndsprövningar, där utformning och placering slutgiltigt beslutas. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 73. Per-Erik Persson	Synpunkter på TAVä6 utifrån att det skulle förstöra en av få orörda sammanhängande skogsområden för rekreation i nära anslutning till Sundsvall, information om sällsynta fågelarter.	Tack för dina inspel om observerade fågelarter i området. Se svar om vindkraft .	Ja

Nr. 74. Staffan Nilsson	Mot vindkraft kring Holm. Om man menar allvar med att även landsbygden ska leva, så kan man inte förstöra möjligheten till vacker natur, och lugn. Till det som ger livskvalitet "på landet".	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 75. Markus Tjernberg	Mot vindkraft kring Holm, Långåsen och Högsvedjan, det påverkar nötkreatur negativt.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 76. Per Larsson	Mot vindkraft kring Holm.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 77. Staffan Åsén	Mot vindkraft.	Tack för dina synpunkter. Genom att översiktsplanen har varit ute på samråd möjliggörs det för kommunens invånare att lämna synpunkter på föreslagen placering av vindkraft. Nya vindkraftsområden måste även prövas i separata tillståndsprövningar, där utformning och placering slutgiltigt beslutas. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 80. Kristina Sandberg	Vill ha aktiviteter för ungdomar på Alnö.	Aktiviteter i Vi är möjligt att göra inom ramen för hur översiktsplanen ser ut. Att skapa aktiviteter där är inte en översiktsplanefråga men skickas vidare till Kultur- och fritidsförvaltningen.	Nej
Nr. 84. Mikael Sällström	Vill inte att Landskronavägen bebyggs.	Området föreslås utgå från översiktsplanen på grund av värden på platsen och utmaningar i att skapa byggbara tomter. Se svar om Landskronavägen .	Ja

Nr. 85. Karl Johan Vedin	Mot vindkraft i Lyngsteråsarna pga påverkan på djur, jordbruk och landskapsbild.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 88. Lisa Persson	Saknar lekpark/klätterställning riktigt centralt i Sundsvall.	Den här frågan är för detaljerad för ÖP. Stora torget och Vängåvan ligger inom markanvändningen MBK vilket innebär att både parker och lekmiljöer kan anläggas. Vill ändå tipsa om att både Hedbergsska parken och parken framför Kulturmagasinet har lekutrustning. Åsikten vidarebefordras till Parkavdelningen.	Nej
Nr. 93. Johan Thunberg	MBT-ä10 - spara Landskronavägen.	Området föreslås utgå från översiktsplanen på grund av värden på platsen och utmaningar i att skapa byggbara tomter. Se svar om Landskronavägen .	Ja
Nr. 97. Robert Karlsson	Kritisk till vindkraft, Långåsen Holmsjön, skulle få vindkraft i söder från huset. Och i alla riktningar om man går upp på berget.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 99. Holm och norra Stöde	Mot vindkraft Långåsen och Högsvedjan, finns redan mkt vindkraft i området. För Holmborna ligger Långåsen/Anundgårdsåsen i söderläge på andra sidan Holmsjön, det enda väderstreck där horisonten ännu är fri från	Tack för det gedigna yttrandet och namninsamlingen. Se svar om vindkraft . Tack för förslaget om nytt LIS-område vid Stor-Hullsjön. Kommunen har lagt till det.	Ja

	vindkraftverk. Namninsamling mot vindkraft. Vill ha LIS vid Storhullsjön.		
Nr.100. Carina Nordvall	Mot vindkraft Högsvedjan. Omringade av parker, störning idag från Nylandsbergen blinkande ljus, sämre mobiltäckning och bredband, buller som ett flygplan, minskande antal häckande fåglar, fladdermöss försvunnit, sprängningar vid byggnation så huset skakar. Påverkan på fisketurism, idag undviker fiskare delar av sjöar där vindkraft stör. Risk för föroreningar i vatten som påverkar flodpärlmusslan. Bevara område runt Natura 2000.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 101. Kjell-Åke Nordvall	Mot vindkraft Högsvedjan och Långåsen.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 102. Leila West	Mot vindkraft Högsvedjan vid Navarn. Trots att de står 4 km bort kastar de skuggor.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 103. Helena Bruce	Synpunkter på dåligt underhåll av gc-vägar	Drift och underhåll är inte en fråga för översiktsplanen utan den skickas vidare till Gatuavdelningen. Det är många som har tyckt till om gång- och cykelvägar. Se samlat svar: Önskemål om gång- och cykelvägar .	Nej

<p>Nr. 104. Bengt Thomas Nylund</p>	<p>Förslag på gc, fritid och rekreation kring Sundsbruk</p>	<p>I översiktsplanen är de gång- och cykelvägar som binder ihop stads- och kommundelar med varandra utpekade, andra gång- och cykelvägar hanteras av Gatuavdelningen. Förslaget skickas vidare till Gatuavdelningen. Det är många som har tyckt till om gång- och cykelvägar. Läs mer på Önskemål om gång- och cykelvägar.</p> <p>Järnvägen vid Maland håller på att byggas och det är tyvärr för sent att påverka vart passagera av järnvägen kommer hamna.</p> <p>Det finns planer på att göra ett rekreativstråk längs med den gamla banvallen från Gubben till Malandsbadet och ett stråk mellan Valmets huvudkontor och Skönvik. Det är dock inget som pekas ut i översiktsplanen utan är möjligt att göra inom den markanvändning som är utpekad. I kommunen finns ett stort behov av verksamhetsmark och det är svårt att hitta bra verksamhetsmark framförallt på grund av topografin. Därför finns det inte möjlighet att flytta verksamhetsmarken som ligger längs kusten.</p> <p>Längs med kusten på motsvarande sida på Alnö är ett grönt stråk utpekad närmast vattnet.</p> <p>Då arbetet med Ådalsbanan är en fråga för Trafikverket läggs inte hänsynstagande in i översiktsplanen utan frågan hanteras i framtida remisser som kommunen får.</p> <p>Önskemål om övergångsställen är inte en fråga för översiktsplanen, men skickas vidare till Trafikverket eftersom det är en statlig väg.</p>	<p>Nej</p>
--	---	---	------------

		Översiktsplanen har i största möjliga mån försökt att inte peka ut ny bebyggelse på jordbruksmark även om viss jordbruksmark har pekats ut för utveckling av bostäder eller verksamheter. I dessa fall har vi gjort bedömningen att jordbruksmarken inte ingår i ett sammanhängande jordbrukslandskap.	
Nr. 106. Boende Holm och norra stöde	Mot vindkraft Långåsen och Högsvedjan, finns redan mycket vindkraft i området. Vill ha LIS vid Stor-Hullsjön.	Tack för det gedigna yttrandet och namninsamlingen. Se svar om vindkraft . Kommunen har lagt till ett LIS-område för besöksnäring vid Stor-Hullsjön.	Ja
Nr. 108. Anna Wedin	Kritisk till Västra Haga	Synpunkterna riktar sig till planprogrammets skrivningar och hänvisas därför till processen för planprogram Västra Haga (SBN-2017-00541). Områdets avgränsning har i förslaget till ny översiktsplan ändrats så att Ryggkurvan bevaras i högre grad än i samrådsförslaget. Se svar om Västra Haga .	Ja
Nr. 109. Jan Nordin	Kritisk till Västra Haga och att områden för rekreation försvunnit norr om stan.	Områdets avgränsning har ändrats så att Ryggkurvan bevaras i högre grad än i samrådsförslaget. Se svar om Västra Haga .	Ja
Nr. 113. Maria Bruce	Vänd trenden och befolka stadskärnan. Det är inte jämlikt när handeln flyttas till Birsta. Komplettera flerfamiljshusen på kajerna med restauranger och boutiquer.	Kommunen kan bara ge förutsättningar för handel, inte själv bedriva handel i önskade områden. Det är alltså upp till näringsliv och kunder att fylla de lokaler som kommunen föreskriver i detaljplanearbetet. ÖP har bidragit så långt det går genom valet av markanvändningen MBK i centrala staden vilket	Nej

		<p>signalerar större satsningar på handel och service än MBT. Se särskilt riktlinjerna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bottenvåningar bör i största möjliga mån aktiveras och öppnas upp mot gatan. Verksamheter som vänder sig mot allmänheten prioriteras i strategiska lägen.</i> • <i>Varje nybyggnation ska bidra till att utveckla värden i den anslutande stadsmiljön.</i> <p>Varken Norra kajen eller Södra kajen är färdigbyggda och fler offentliga målpunkter planeras i båda stadsdelarna. Ju fler som flyttar in desto större blir underlaget för att bedriva verksamhet. Det är vi tillsammans som utgör kundunderlaget för stadens butiker.</p>	
	<p>Önskar mer parkmiljö. Parkerna ska ha rymd och ljus.</p> <p>Förtäta inte på små grönområden utan bygg istället nya stadsdelar som binds ihop med kollektivtrafik.</p>	<p>Det grönytestrategiska underlaget som finns att läsa bland övriga underlag till ÖP visar på behovet av grönytor i kommunens tätbebyggda områden. ÖP 2040 har tagit med många mindre grönytor som inte funnits med i tidigare versioner just för att skydda dem från exploatering. De allra minsta områdena, den bostadsnära grönskan, finns inte markerad i kartorna men täcks in av riktlinjerna i MBT och MBK.</p>	Nej
	<p>Tydligare avskilda cykelbanor och fler cykelställ. Mer laddstolpar, bilpooler och elbussar för att minska trafiken i stan. Laga asfalten på små gator.</p>	<p>Detta är inte ÖP-frågor utan vidarebefordras till Gatuavdelningen.</p>	Nej

	Ryggisspåret bör bevaras för det används av många.	Det är många som har lämnat synpunkter om Västra Haga. Se samlat svar om Västra Haga, även kallat Ryggis.	Ja
Nr.114. Anne Niska	Önskar gc-koppling i Skönsberg	I översiktsplanen är de gång- och cykelvägar som binder ihop stads- och kommundelar med varandra utpekade, andra gång- och cykelvägar hanteras av Gatuavdelningen. Förslaget skickas vidare till Gatuavdelningen. Det är många som har tyckt till om gång- och cykelvägar. Läs mer i samlat svar om Önskemål om gång- och cykelvägar.	Nej
Nr. 115. Peter Kaarle	Vill spara Landskronavägen som fungerar som närlek.	Området föreslås utgå från översiktsplanen på grund av värden på platsen och utmaningar i att skapa byggbara tomter. Se svar om Landskronavägen.	Ja
Nr. 116. Stefan Zell	Vill spara Landskronavägen som fungerar som närlek.	Området föreslås utgå från översiktsplanen på grund av värden på platsen och utmaningar i att skapa byggbara tomter. Se svar om Landskronavägen.	Ja
Nr. 117. Namninsamling med 248 underskrifter, skickat av Ragnhild Widgren	Motionsspåret Ryggkurvan med dess omgivande skog måste bevaras och säkras långsiktigt. Vi tycker att området ska ingå i Norra Bergets naturreservat. Alla förslag om att bygga på och kring spåret ska avvisas.	Det bedöms finnas förutsättningar för en komplettering av bostäder i området. Avgränsningen har samtidigt setts över så att Ryggkurvan bevaras i högre grad än i samrådsförslaget. Det bör noteras att Ryggkurvan formellt inte är ett allmänt rekreationsområde. Det är detaljplanelagt som sjukhus och ägs av Region Västernorrland, som inte har någon skyldighet att upplåta marken för allmänt ändamål. Se svar om Västra Haga, även kallat Ryggis.	Ja

Nr. 118. Per Edström	Vill ej ha vindkraft Högsvedjan och Tjärdalsberget. Förstör landskapet och strövområden. Föreslår studiebesök till fiskesjön Rödsjön.	Tack för dina synpunkter. Genom att översiktsplanen har varit ute på samråd möjliggörs det för kommunens invånare att lämna synpunkter på föreslagen placering av vindkraft. Nya vindkraftsområden måste även prövas i separata tillståndsprövningar, där utformning och placering slutgiltigt beslutas. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 119. Per Westerberg	Vill ej ha vindkraft Högsvedjan och Tjärdalsberget.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 120. Thomas Löfqvist	Vill ej ha vindkraft Högsvedjan och Tjärdalsberget.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 121. Annika Hasselblad	Vill ej ha vindkraft vid Holmsjön (Långåsen). För att få fler yngre att flytta till Holmbyggen och hålla den vid liv så måste vi hålla området trivsamt.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 122. Ragnhild Widgren. Företräder sig själv och Lars Fahlberg, Jan Nordin och Lena Wallgren	Synpunkter för programsamråd Västra Haga bifogas i 24 dokument.	Synpunkterna riktar sig till planprogrammets skrivningar och hänvisas därför till processen för planprogram Västra Haga (SBN-2017-00541). Översiktsplanens avgränsning av område för MBT-ä6 har ändrats: <ul style="list-style-type: none"> - Ytan för föreslagen exploatering vid Lasarettsvägen minskar, så att en Ryggkurvan fortsatt kan vara över 2 km. - Förslag om omdragning av Ryggkurvan i Norra Bergets naturreservat utgår 	Ja

		<p>- Föreslaget MBT-område vid Gaffelbyvägen utgår.</p> <p>Ny sträckning av Burevägen utgår.</p> <p>Se svar om Västra Haga, även kallat Ryggis.</p>	
Nr. 126. Eva Häggström	Oro för TAV-ä5 vindkraft på Tjärdalsberget. Örn har setts.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 128. Daniel Vesterlund	TAV-ä5 Tjärdalsberget påverkan på fågel, påverkan från buller och ljusstörningar.	Tack för dina synpunkter och information om observerade fågelarter i området. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 131. Camilla Carlsson	Glada för E14 N2, motsätter sig N1 Hulivägen	Se svar om E14 .	
Nr. 132. Ronny Forsberg	Vill ej ha vindkraft TAV-ä2 Högsvedjan, stor påverkan på naturen.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 133. Bo Noborn	Kritik mot planprogram Ryggis. Burevägen ingen barriär för friluftslivet, ny väg kan inte ersätta Burevägen.	Ny sträckning av Burevägen utgår. Det är många som har haft synpunkter om området kring västra Haga, se svar om Västra Haga, även kallat Ryggis .	Ja
Nr. 135. Fredrik Noborn	Kritisk till ny bebyggelse vid Västra Haga och nya dragning av Burevägen.	Områdets avgränsning har ändrats så att Ryggkurvan bevaras i högre grad än i samrådsförslaget. Ny sträckning av Burevägen utgår. Se svar om Västra Haga, även kallat Ryggis .	Ja
Nr. 138. Magnus Jonsson	Motsätter sig alternativ N1 Hulivägen som ny E14.	Se svar om E14 .	

Nr. 139. Catarina Lillieroth	Motsätter sig alternativ N1 Hulivägen som ny E14.	Se svar om E14 .	
Nr. 140. Lena Ytterström	Det räcker med vindkraft runt Holm! Vill inte behöva gå omkring med skyddshjälm och hörselkåpor. Påverkan av ljusföroreningar.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 141. Kent Sjölund	Mot N1, tycker N2 är bästa E14 alternativet.	Se svar om E14 ,	
Nr. 142. Bo Lundberg	Konstaterar att flyget ligger nära Torsboda och ev. batterifabrik.	Synpunkten noteras.	Nej
Nr. 144. Magnus Lundberg	Området Gustavsberg/Fröst borde få starkare skydd mot exploatering p.g.a. höga kulturvärden och aktivt jordbruk.	<p>ÖP föreslår ingen förändring i området jämfört med idag. Gränsen för MBT är automatgenererad utifrån SCB:s avgränsning av tätorten och ska tolkas översiktligt. Det föreslås alltså ingen utökning av tätorten här även om det kan se ut så i inzoomat läge.</p> <p>Områdets kulturvärden finns dokumenterade i Sundsvalls översiktliga inventering från 1999. Det innebär att vid detaljplanering och i bygglovsprövningar kommer den här kunskapen att beaktas.</p> <p>Punkt 4 i de generella riktlinjerna för ÖP säger att vi i all planering ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • värna om kulturhistoriska värden och främja arkitektoniska värden i den byggda miljön • ta hänsyn till stadens gröna kulturmiljövärden, såsom alléer, murar, kyrkogårdar, fornlämningar och parker. 	Nej

		<ul style="list-style-type: none"> • värna om det ursprungliga landskapets större element och terräng, rörelsestråk med lång hävd samt spår av kulturlandskapets framväxt och lokala byggnadstraditioner. • värna om det öppna odlingslandskapets värden. <p>Vi önskar att det finns resurser framöver att kartlägga värdefull odlingsmark i hela kommunen.</p>	
Nr. 146. Rune Eidensten	Om problem med vindkraft. Dokumentär om vindkraft.	Tack för dina inspel. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 149. Sven-Göran Andersson	Vill ha strandpromenad på Alnö.	Förslagen som du beskriver är möjliga att genomföra utifrån hur förslaget till översiktsplanen ser ut idag men underhåll av strandpromenaden är inte en fråga för översiktsplanen utan skickas vidare till Stadsbyggnadskontoret.	Nej
Nr. 150. Magnus Udd	Vill spara Landskronavägen som fungerar som närlek.	Området föreslås utgå från översiktsplanen på grund av värden på platsen och utmaningar i att skapa byggbara tomter. Se svar om Landskronavägen .	Ja
Nr. 151. Anna Mazza	Med det förslag som Sundsvalls kommun förespråkar om ny anslutning mellan E4 och E14 bygger in bostadsområdet Bosvedjan/Bydalen totalt mellan redan hårt trafikerade vägar (Norra vägen, Hulivägen, E4an). Ni tar bort värdefull rekreativmiljö och en god livsmiljö för närboende.	Se svar om E14 .	

	Varför anses inte skogen och naturområdet i den norra delen av Sundsvall lika viktigt som den södra? Det satsas mycket på friluftslivet i den södra delen (Sidsjön/Södra berget) medan den norra delen fylls med vägar och avgaser.		
Nr. 152. Robert Wahlberg	Mot vindkraft, det finns inga lämpliga områden för denna miljöförstörande industri.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 153. Charlotta Klevedel	Bättre sammankoppling mellan Granbacken och staden med en gång- och cykelväg mellan Måsgatan och Klippgatan samt upprustning av lekplatsen så att den blir en mötesplats för både boende och besökare.	ÖP motsätter sig inte detta, det inryms i den markanvändning som finns på platsen, MBT. Vidarebefordras till Gatuavdelningen respektive Parkavdelningen.	Nej
Nr. 156. Carin Ejemo mfl	Behåll Hulivägen som den är.	Se svar om E14 .	
Nr. 157. Gerda Norlin	Vill ej ha MBT-ä11 Granloskogen	Området föreslås utgå från översiktsplanen på grund av värden på platsen och utmaningar i att skapa byggbara tomter. Det bedöms också svårt att tillskapa bebyggelse som minskar den upplevda tryggheten längs Granloholmsleden.	Ja
Nr. 158. Marlene Svensson	Bevara stig vid Knopvägen - Alnö tunet.	Att peka ut viktiga stigar är inte en fråga för översiktsplanen utan synpunkten skickas vidare till Kultur- och fritidsförvaltningen.	Nej

Nr. 159. Sven Åke Hansson	Vill att Hulivägen fortsätter vara som den är.	Se svar om E14 .	Nej
Nr. 160. Daniel Sandvik, Sara Killander, Anders Lidström och Sandra Ahlqvist	Befolkningen i Juniskär växer och därmed önskas utveckling av grönområdet i centrala Juniskär med större lekplats och utegym.	Det är många som har lämnat synpunkter om Juniskär. Se samlat svar om Juniskär . Det aktuella området, Grönudden, markeras som GPP i ÖP-kartan. Förslaget vidarebefordras till Parkavdelningen.	Ja
Nr. 161. Christer Zakrisson	Vill ej ha vindkraft Vigge, har inte fått information om samråd	Tack för dina synpunkter. Genom att översiktsplanen har varit ute på samråd möjliggörs det för kommunens invånare att lämna synpunkter på föreslagen placering av vindkraft. Nya vindkraftsområden måste även prövas i separata tillståndsprövningar, där utformning och placering slutgiltigt beslutas. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 162. Sara Karlsson	Dålig belysning på Sågvägen (enskild väg), se även 47, 48.	En riktlinje har lagts till i MBT-ä20 för att säkerställa tryggheten på sträckan mellan MBT-ä20 och Sidsjövägen.	Ja
N3. 163. Per Vestin	E14, förordar Timmervägen och avslår N1 och N2.	Se svar om E14 .	
Nr. 165. Ann-Britt Berglund	Oklart om det avser att inte vilja ha Hulivägen som E14.	Se svar om E14 .	
Nr. 167. Daniel Sandvik, Sara Killander	Flytt av befintlig småbåtsramp i syfte att begränsa trafikstörningar i Juniskär.	Detta är inte en ÖP fråga. Småbåtsrampen tillhör samfälligheten Sundsvall Rävsvund S:5. Det är	Nej

		<p>samfälligheten som beslutar hur och av vem den ska användas.</p> <p>Kommunen är väghållare fram till vändplanen vid rampen.</p> <p>Synpunkt om trafikbekymmer på kommunal väg har vidarebefordrats till Gatuavdelningen.</p>	
Nr. 168. Robin Larsson	<p>Mot vindkraft i Lyngsteråsarna. Oro för att Lyngsteråsarna ger buller i en idag tyst miljö och påverkan på landskapsbilden.</p>	<p>Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft.</p>	
Nr. 170. Elisabeth Hägg, Jan Eric Lindqvist	<p>Bevara Grönudden/Festplatsen som en lokal angelägenhet för Juniskärsborna med midsommarfirande, lekplats och bad.</p> <p>Ytterligare bostadsområden i Juniskär skulle försämra trafiksituationen mellan Juniskär och service i Njurunda.</p> <p>Det finns flera stigar som leder ut i naturen där de nya bostadsområdena är markerade och de betyder mycket för tillgängligheten till naturen.</p>	<p>Det är många som har lämnat synpunkter om Juniskär. Se samlat svar om Juniskär.</p>	<p>Ja, det aktuella området, Grönudden, markeras som GPP i ÖP-kartan.</p>
Nr. 171. Annika Lundin	<p>Det finns stora naturvärden i Bodviksfjärden. De behöver inventeras och lämpliga skyddsföreskrifter måste till före</p>	<p>ÖP visar på en översiktlig nivå vilka kommunala investeringar som kommer behövas för genomförandet av hela ÖP-förslaget samlat, medan varje bygglov och varje strandskyddsdispens måste ses som ett enskilt</p>	<p>Nej</p>

	<p>exploatering av stranden och utveckling av besöksnäringen.</p> <p>Om tillkommande verksamheter medför ökad trafik bör trafiksäkerhetsåtgärder genomföras.</p> <p>Upplever att riktlinjer i tidigare ÖP2021 inte efterlevs vid strandskyddsdispenser och bygglovgivning. Är det någon idé att skriva riktlinjer i en översiktsplan?</p> <p>Behövs utbildning om ÖP för kommunala tjänstemän?</p>	<p>ärende. Bygglovhandläggare och fysiska planerare utgår från texterna i ÖP och annat kunskapsunderlag när de startar upp ett nytt ärende.</p> <p>Strandskydd:</p> <p>Strandskyddsdispens ges för särskilda skäl som måste åberopas. I Juniskär kan strandskyddsdispens enligt LIS-skälet bara ges till åtgärder för besöksnäringen inom det LIS-markerade området men det finns också andra skäl.</p> <p>För att strandskyddsdispens ska kunna medges räcker det inte att det finns ett särskilt skäl, en bedömning måste även göras utifrån strandskyddets syften - att djur och växtlighet inte påverkas på ett oacceptabelt sätt eller att allmänhetens tillgång till strandområdet inte försämras. Därför skickar bygglovsavdelningen alla strandskydds-ärenden på remiss till miljökontoret för att få stöd i bedömningen av påverkan på strandskyddets syften.</p> <p>Miljökontoret gör en bedömning utifrån sin kunskap om området och gör ibland platsbesök för att ta reda på mer. Miljökontoret talar om ifall en ansökan behöver kompletteras med en naturvärdesinventering.</p> <p>Miljönämndens yttrande väger tungt, men stadsbyggnadsnämnden måste inte besluta i enlighet med miljönämndens yttrande.</p> <p>Alla beviljade strandskyddsdispenser skickas till länsstyrelsen som har möjlighet att ta in ärendet för överprövning om de inte håller med om kommunens bedömning. Länsstyrelsen kan besluta om att upphäva dispensen eller efter ändring godkänna den.</p>	
--	--	--	--

		<p>Naturvårdsobjekt:</p> <p>I bygglovshanteringen görs en bedömning om naturvärden på platsen påverkas eller inte. Om det blir väsentligt negativ påverkan på miljön får man inget bygglov. Det bedöms om påverkan är acceptabel eller inte. Miljökontoret bidrar med sin kunskap men är inte beslutande.</p> <p>Trafik:</p> <p>Vid ansökningar om bygglov och förhandsbesked tittar bygglovshandläggarna på om det finns en väg fram till fastigheten men inte hur belastad vägen är.</p> <p>Efter att ÖP2021 antogs har mindre åtgärder genomförts på Juniskärsvägen. Det är många som har lämnat synpunkter om Juniskär. Se samlat svar om Juniskär.</p>	
Nr. 173. Sören Wiklund	<p>Mot vindkraft vid Stockåsbodarna. Satsa på att effektivisera befintliga verk, risk för kumulativa effekter och fragmentering av landskapet, jaktbar skogsmark blir till industriområden, tjutande ljud från verken, skog försvinner som upptar koldioxid.</p>	<p>Ytan för Stockåsbodarna minskas ner till de som är kvar och så länge MMD inte beslutat får ytan ligga kvar i översiktsplanen.</p> <p>Stormarna i Sverige har inte ökat i antal under de senaste åren och det finns inga tydliga tecken på att det kommer bli fler stormar i framtiden. Det bekräftas av de senaste klimatscenerierna från SMHI. Däremot kan skadorna förvärras i ett varmare klimat. Med stigande temperatur och mer nederbörd minskar exempelvis tjälen i marken, och det gör att träden faller lättare när det blåser vintertid. Stormfällda träd kan i sin tur drabbas av fler skadeinsekter. Källa: https://www.smhi.se/nyhetsarkiv/inte-fler-stormar-i-framtiden-men-storre-skador-1.79209</p>	Ja

		Se svar om vindkraft .	
Nr. 180. Erik Jonsson	Ny Alnöbro, bygg i Rökland, gc-väg runt ön, Bevara norra Alnö och Gustavsberg/Fröst, röj och gallra längs Alnösundet.	<p>Det är många som har tyckt till om gång- och cykelvägar på Alnö. Läs mer på Alnö trafik.</p> <p>Kommunen ställer sig positiva till utveckling på Alnö men har i det här skedet valt att peka ut bostäder i Vi där det finns bäst förutsättningar för hållbart resande och längs kusten där efterfrågan på bostadsbebyggelse är störst.</p> <p>Ett nytt MBV område pekas ut på Alnö för att möjliggöra för verksamhetsetableringar på Alnö. Mindre, icke-störande verksamheter kan också rymmas inom MBT och MBC.</p> <p>Om markägaren inte har något intresse av att förändra marken ställs inga krav på markägaren men om markägaren vill göra någonting med marken behöver markägaren ta hänsyn till vad marken är utpekad som i översiktsplanen.</p>	Ja
Nr. 181. Niklas Wikholm	Mot vindkraft vid Holm. Den ligger rakt i söderläge över sjön för större delen av socknens befolkning. Område för fiske- och annan turism, tätheten på placering av vindkraftverk är redan nu mycket stor i området.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 183. Thomas Åslin	Mot vindkraft, negativ påverkan på landsbygden.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja

Nr. 185. Ulf Sahlin	Tycker att Stockåsbodarna kan utökas något. Boende i Ede är positiva till detta. Anser att man bör invänta rikspolitiken när det gäller strandskydd.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 186. Catharina Månsson	Synpunkter kring vindkraft i Holm, inget långsiktigt tänkt, påverkan på växt- och djurliv.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 187. Christine Andrén, Erik Andrén och Maria Berger Harriman	Information om hur Grönudden används i dagsläget samt önskemål om hur det utpekade LBT-området ska utformas för att ge mervärden åt de som är bosatta i Juniskär. Önskar att: <ul style="list-style-type: none"> • Grönområdet finns kvar och utvecklas tillsammans med närboende. • Fler småbåtsramper ordnas i kommunen där anslutningarna på land är bättre. • Utveckling av besöksnäring och ny bebyggelse inte ska drabba närboende negativt utan att Juniskär får fortsätta att vara en vacker och rogivande plats. • Leder, stigar och utsiktsplatser inte ska 	Det aktuella området, Grönudden, markeras som GPP i ÖP-kartan. Information om grönytan och förslag till förbättringar vidarebefordras till Parkavdelningen. Eftersom småbåtrampen ägs av samfälligheten Sundsvall Rävsvund S:5 är det den som sätter reglerna för hur rampen ska nyttjas och av vem. Generellt kan sägas att människor vill sjösätta sin båt nära platsen där de ska använda båten, särskilt om båten är liten. Den som vill bada och fiska vid Juniskären sjösätter gärna sin båt i Juniskär. Sträckan runt Essvikshalvön saknar skydd mot vågor och vind och innebär en lång omväg i en liten båt. Kommunen är väghållare fram till vändplanen vid rampen. Synpunkt om trafikbekymmer på kommunal väg har vidarebefordrats till Gatuavdelningen. Lagstiftningen reglerar vilka som blir tillfrågade i bygglovsärenden, PBL 9 kap 25§.	Ja

	<p>påverkas negativt av tillkommande bebyggelse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygglovsprocessen ändras så att de som bor närmast stranden får yttra sig. Som det varit nu så tillfrågas samfällighetsföreningen som äger marken närmast men som inte bor där. <p>Farhågor vid utbyggnad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Otryggt att gå och cykla med ökad trafik. • Mycket mer trafik eftersom kollektivtrafik saknas vissa tider. • Befintligt VA-nät räcker inte till. • Grönytor ska bli parkering. <p>Att Juniskär exploateras så mycket att karaktären försvinner.</p>	<p>Det är även PBL som reglerar att det ska vara en betydande olägenhet. Praxis (=avgöranden i domstol) visar att det inte räcker med att utsikten skymms delvis utan den ska försvinna helt för att det ska betraktas som betydande olägenhet.</p> <p>Lagen tar inte hänsyn till hur länge någon ska bo eller har bott på platsen.</p> <p>Det är många som har lämnat synpunkter om Juniskär. Se samlat svar om Juniskär.</p>	
Nr. 188. Anonym	Mot E14 Hulivägen N1	Se svar om E14 ,	Nej
Nr. 189. Sandra Kjellsdotter	Vill ej ha Långåsen TAV-ä3 och Högsvedjan TAV-ä4. Det räcker med vindkraftsparken vid Nylandsbergen. Freda området kring Navarn som är både Natura 2000 och naturreservat.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja

Nr. 190. Andreas Norman	Selånger – Hov kulturbygd innefattar även det område som ligger mellan Selångerfjärden och järnvägen. Området har stora kulturhistoriska värden, gränсар mot riksintresse för natur och är dessutom del i ett uppskattat friluftsområde. Området borde skyddas.	Den smala remsan av LBY mellan LBK och järnvägen byter markanvändning till LBK. LBK innebär ett större skydd för kulturmiljö och landskapsbild. Kommunen håller med om att området har stora kulturhistoriska, landskapsbildsmässiga och rekreativa värden samt att området behöver ett större skydd än vad LBY innebär.	Ja
Nr. 191. Mats Lindgren	Mot vindkraft vid Holmsjön, vill inte ha någon vindkraft söder om Holmsjön. Föreslår alternativa energikällor som grön vätgas, bränsleceller och solceller.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 192. Per Söderholm	Mot vindkraft, det räcker med vindkraft nu. Stora naturområden förstörs samt fåglar, djur och insekter, lågfrekvent buller ger både fysiska och psykiska besvär.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 193. Annika L	Förbättra kollektivtrafik på landsbygden, trångt på linje 120.	Turtätheten är ingenting som regleras i översiktsplanen utan den frågan hanteras tillsammans av Sundsvalls kommun och DinTur (Regionala kollektivtrafikmyndigheten). Vi är medvetna om problem du beskriver men det saknas finansiering för att kunna förbättra turutbudet. I den lokala utvecklingsinriktningen beskrivs det att kollektivtrafiken på landsbygden ska prioriteras i de utpekade utvecklingsstråken på landsbygden. Eftersom	Nej

		de sammanfaller har inte kollektivtrafiken på landsbygden fått ett eget lager i kartan.	
Nr. 195. Jerry Bjuhr	Vill ej ha vindkraft vid Hissjön, har köpt sommarstuga där p.g.a. lugnet och tystnaden. Placera vindparker längre från bebyggelse.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 196. Signe Weiss	Saknar uppgift om påverkan på fåglars flyttrutter, vikten av att bevara tysta områden och ljusföroreningen. Vindkraft bör ej tillåtas då områdena som pekats ut redan påverkats stort när vattenkraften byggdes ut i Ljungan och Indalsälven. Viktigt att värna tystnad, naturligt mörker och natur.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
	Finnkajen/Norra kajen - borde stå för cykel/gånglogistik - att skriva att det är för rekreation känns för lätt att prioritera bort	Översiktsplanen anger att behovet för ny bro dels handlar om rekreation men även att binda ihop kajerna och därmed stadsdelarna. Översiktsplanen bedöms därför vara tydlig med att behovet riktas mot gång- och cykel för att skapa en mer sammanhängande stadsstruktur.	Nej
	Under punkten 3 (gällande resurshushållning) saknas att vara rädda om det redan byggda/ej riva i onödan/flytta om det går.	Riktlinje om resurshushållning har kompletterats i generella riktlinjer: ”Vid förändring av befintliga områden ska utgångspunkten i första hand vara att använda den etablerade bebyggelsen. Rivning ska enbart ske om det bedöms vara olämpligt att behålla befintlig bebyggelse”	Ja

	Under punkten 3 borde också stå att planläggning prioriterar bostadstyper som utgör en brist i berört område. Det är inte tillräckligt att hänvisa till kommunen i stort!	Vid bedömning av bostadstyper som utgör en brist behöver områdets förutsättningar studeras men även hur behovet ser ut på en mer övergripande nivå. Föreslagen formulering bedöms täcka upp detta. Mer specifika riktlinjer om bostadstyper finns under markanvändning MBT.	Delvis
	Punkt 9 saknar skrivelse om dagvattenfördröjning. Gröna tak, rain gardens mm. Punkten saknar också att uppsamling av dagvatten bör uppmuntras (exempelvis för att använda till trädgårdsbevattning samt för att fylla pool mm).	Översiktsplanen hänvisar till VA-planen specifika riktlinjer. Dagvattenplanen är en del av VA-planen med riktlinjer som bland annat tar upp behov av fördröjning av dagvatten. Riktlinjen har setts över.	Ja
	Punkt 17 gällande buller är det viktigt att mätning görs före och efter åtgärd - exempelvis vid ombyggnad/upphöjning av järnväg, ombyggnad av väg, vindkraftsexploatering, avverkning.	Översiktsplanen anger inte hur buller hanteras i tillsynsärenden men visar en ambition om att kommunens ska sträva efter att minska bullrets negativa påverkan.	Nej
	När det gäller Natur & friluftsliv finns bara kuster med - ej inland. När det gäller friluftsliv är Indalsälven markerad, ej Ljungan. Varför?	Utpekade område för NFN (natur- och friluftsliv) finns både längs kusten och för inlandet. När det gäller NFF (friluftsområde) är det utpekade för Indalsälven eftersom det utgör riksintresse för friluftsliv. För den del som utgör riksintresse för Ljungan pekas anger översiktsplanen NFK (Natur och friluftsliv, kärnområde).	Nej

	<p>I punkten 2 under riktlinjer borde den andra punkten ändras då den här skrivelsen redan känns daterad. Det borde stå att alltid titta på ett områdes sammansättning av bostäder - det får inte bli för många hyresrätter.</p>	<p>Angiven riktlinje syftar till att sträva efter små och billiga hyresrätter. Det är fortsatt brist på denna bostadstyp och riktlinjen behålls därför.</p> <p>Riktlinje om sammansättning av bostäder kompletteras i riktlinje om funktionsblandning under MBT.</p>	Ja
	<p>Några punkter ned står att studentbostäder ska övervägas inom en radie av 2 km från MIUN.</p> <p>Denna punkt känns också daterad då många studentbostäder redan byggts i nära anslutning samt att mycket av MIUNs undervisning görs på distans - samt att ex Mitthem avvecklat studentlägenheter pga för låg efterfrågan.</p>	<p>Riktlinje om behov av studentlägenheter inom 2 km från universitet har tagits bort.</p>	Ja
	<p>Texten gällande förtätning längs Göteborgsvägen behöver uppdateras då bibliotek och fritidsgård lagts ned. Vidare känns det märkligt med skrivelser om att hus ska byggas för att öka tryggheten - vad har hänt här? Vad är det som är otryggt? Vidare känns också skrivelserna om att flerfamiljshus och</p>	<p>Förtätning längs Göteborgsvägen har tagits bort i förslag till översiktsplan. Området betecknas istället som MBT.</p>	Ja

	kontorsbyggnader kan byggas som bullerskydd där det nu finns barriärer i form av bullervall eller skogsparti. Det som redan finns borgar för att det är en tystare utemiljö - ej attraktivt med hus som bullerplank.		
	Under detta kapitel saknar jag dessutom en mall för varje område. Det skulle göra att den text som skrivs kring respektive område ej blir så värderande och stigmatiserande.	Eftersom olika områden har olika förutsättningar finns ett behov av att områdena kan beskrivas med olika mycket information och riktlinjer. När det gäller språket har översiktsplanen gått igenom till granskning för att undvika skrivningar som kan uppfattas som värderande eller stigmatiserande.	Ja
	Som det slås fast i skrivelsen har området höga värden för rekreation och friluftsliv samt att en exploatering i området skulle ta värdefull rekreativ mark i anspråk. Dessutom slås det fast att området har STOR BRIST på rekreativ yta. Att området har 3 GÅNGER så stor befolkning jämfört med behovet av grönyta. Vidare står att storskalig bebyggelse kan fungera som bullerskärm gentemot rekreativområden och göra det tystare. Vad som utelämnats är att det IDAG ÄR TYST . I texten antyds även att det är otryggt i	Översiktsplanens avgränsning av område för MBT-ä6 har ändrats. Ytan för föreslagen exploatering vid Lasarettsvägen minskar, så att en Ryggkurvan fortsatt kan vara över 2 km. Text om bebyggelse mot Lasarettsvägen har uppdaterats. Svar på synpunkter som också skickats in till planprogrammet hänvisas till processen för planprogram Västra Haga (SBN-2017-00541). Se svar om Västra Haga, även kallat Ryggis .	Ja

	<p>området och att det kan avhjälpas genom att bygga bostäder nära. Det är TRYGGT. Och den viktiga friytan kring spåret FINNS REDAN.</p>		
	<p><i>MBT-ä10 Landskronavägen.</i> Står i skrivelsen att bostäder, förskola eller ickestörande verksamhet kan vara möjligt här och att de nya husen kan skärma av buller så att befintlig bebyggelse får det tystare. Ej attraktivt med hus som bullerplank. Speciellt då vi vet hur buller påverkar vår hälsa och vårt välmående.</p>	<p>Området föreslås utgå från översiktsplanen på grund av värden på platsen och utmaningar i att skapa byggbara tomter. Se svar om Landskronavägen.</p>	Ja
	<p><i>MBT-ä13 Strömstadsvägen.</i> Viktigt att ta hänsyn till rekreationsintressen och kulturlandskap vid och i anslutning till Hulistugan och dalgången samt beakta behovet av friyta kring motionsspår. När området förtätas är det viktigt att det inte görs på bekostnad stråk och platser närboende/skolor använder för rekreation och friskvård.</p>	<p>Lokal riktlinje anger att hänsyn behöver tas till rekreationsintressen och kulturlandskap vid och i anslutning till Hulistugan och dalgången, vilket är i linje med lämnad synpunkt. Område har fått ett nytt läge till granskningshandlingen.</p>	Ja

	<p><i>MTB-ä 18, 19 och 20 Klisshöjden, Böle & Sörnacksta samt Sågvägen/Medskogsbron.</i> Efterlängtad och efterfrågat!!</p> <p>Intressant dock att det inte står något om kollektivtrafik, integration och mångfald under MTB-ä20. Dock står det både under MBT-ä21 Spånvägen och MBT-ä22 Getberget vilket är märkligt - då det är centrala lägen jämfört med Sågvägen/Medskogsbron. Detta pekar ytterligare på vikten av att utgå från en mall - för att göra det möjligt att göra en likvärdig bedömning av varje område.</p>	<p>Eftersom olika områden har olika förutsättningar finns ett behov av att områdena kan beskrivas med olika mycket information och riktlinjer.</p> <p>Beskrivningarna för MBT-ä 18,19 och 20 beskriver att kollektivtrafik finns längs Sidsjövägen och områdenas avgränsning har gjorts med hänsyn till avstånd från kollektivtrafik.</p> <p>Språket i översiktsplanen har samtidigt setts över till granskning för att undvika skrivningar som kan uppfattas som värderande eller stigmatiserande.</p>	Ja
	<p><i>MBT-ä21 Spånvägen samt MBT-ä22 Getberget.</i> I skrivelsen står ”Brant terräng och dålig kollektivtrafikförsörjning gör att områdena bara passar för vissa och bidrar därmed inte till mångfald och integration.” Den här skrivelsen borde ändras. Den bär ett antagande om att människor som räknas till mångfald och integration inte bygger hus eller bosätter sig i villaområden samt måste ha</p>	<p>Språket i översiktsplanen har samtidigt setts över till granskning för att undvika skrivningar som kan uppfattas som värderande eller stigmatiserande.</p>	Ja

	<p>tillgång till kollektivtrafik. Detta känns segmenterande och djupt problematiskt att det skrivs så i ÖP2040. Vidare står ”Dagvattenhanteringen kan bli problematisk”. Skriver vi så ser vi det som ett problem istället för att titta på möjligheter som gröna tak, gröna ytor, regnvattenuppsamling (för trädgårdsbevattning och poolfyllning) mm.</p>		
	<p><i>MBT-ä30 Tingstabacken</i></p> <p>Står i underlaget att det är mindre buller från tidigare E4. Står dock inget om att det går fler tåg på den närliggande banvallen - som dessutom har rustats och höjts upp - vilket har ökat bullret i området.</p>	<p>Text om buller från närliggande infrastruktur har tagits bort. Lagstiftning samt översiktsplanens generella riktlinje om buller anger förutsättningar för hänsyn till buller vid ny bebyggelse.</p>	Ja
	<p><i>MBK-äl1 Norra kajen.</i></p> <p>Här borde vi tänka om och göra plats för verksamheter kring brofästet - ej bostäder p.g.a. buller och utsläpp. Intressant att notera är att i konsekvenserna skrivs att bostäder behövs här för att ha närhet till arbetsplatser i stenstaden - samtidigt som vi nu ser en omvandling där av kontors- och butikslokaler till bostäder. Så</p>	<p>Översiktsplanen pekar ut MBV (mångfunktionell bebyggelse verksamhet) öster om brofästet och även i anslutning till E4 norr om Sundsvallsfjärden. Inom MBV kan verksamheter som inte är störande för sin omgivning vara aktuell. Norra Kajen i övrigt utgör en unik möjlighet att utöka och stärka stadskärnan. Användningen MBK öppnar upp för en blandad bebyggelse med bland annat bostäder, service och arbetsplatser som är lämpligt i en stadskärna.</p>	Nej

	frågan är var arbetsplatserna kommer att vara någonstans? Vänder vi på det och fortsätter ha/planera för verksamheter vid brofästet är det nära dit för de som bor i stenstan och på Norra kajen.		
	<i>MBV-ä1 Ljustavägen.</i> Relativt central jordbruksmark som bör bevaras.	Föreslaget område går emot målbilden att inte bebygga jordbruksmark. Dock är behovet av verksamhetsyta stort, särskilt i närheten av logistikparken. Med hänsyn till platsens förutsättningar föreslås att attraktiva verksamhetstomter kan skapas i ett begränsat område i anslutning till infrastruktur och nära logistikparken.	Nej
	<i>MBV-ä3 Kubikenborg/Bredsand.</i> Tveksamt om detta område är attraktivt för stadsutveckling pga buller från järnväg/motorväg samt närheten till Kubal.	De delar som ligger närmast vägen och järnvägen föreslås för verksamheter. Det är viktigt att knyta ihop Bredsand med stadsbebyggelsen så att staden hänger ihop. Fördelningen av bostäder och verksamheter får studeras noggrannare i kommande detaljplaner. Då kommer också bullerberäkningar att göras.	Nej
	<i>TAV – vindkraft.</i> Underlaget saknar uppgift om påverkan på fåglars flyttrutter (vilka också har setts ändras över tid pga klimatförändringarna). Underlaget saknar också skrivelse om vikten av att bevara tysta områden. Underlaget saknar också skrivelse om ljusföroreningen som	Se svar om vindkraft .	Ja

	<p>exploatering av det här slaget för med sig.</p> <p>Vindkraft bör ej tillåtas då områdena som pekats ut redan påverkats stort när vattenkraften byggdes ut i Ljungan och Indalsälven.</p> <p>Viktigt att värna tystnad, naturligt mörker och natur.</p>		
	<p><i>Folkets park, GPP-ä1</i></p> <p>Att i skrivelsen kalla slänten mellan Ludvigsbergsvägen och Repslagarvägen för aktivitetspark för rörliga, där höjdskillnaderna utnyttjas, känns väldigt krystat. Som det är/och har varit länge är det en plats för en brant trappa som möjliggör förflyttning mellan gatorna.</p>	<p>Områdets avgränsning har justerats för att inte överlappa område med byggrätt i gällande detaljplan. Områdets betydelse som spridningskorridor för djur- och växtliv har också förtydligats i text för GPP-ä1.</p>	Ja
	<p><i>Stadsdelspark Norra kajen, GPP-ä2.</i></p> <p>En fundering här är hur vi räknar parken (lekparken, dansplatsen som gjorts iordning närmare brofästet)? Och också hur vi jobbar vidare med gröna ytor mellan huset. Som det är nu känns det väldigt hårt och fyrkantigt. Ej</p>	<p>Översiktsplanens lokala riktlinjer för fortsatt utveckling av Norra Kajen anger bland annat att det finns behov av en stadsdelspark utifrån områdets särskilda förutsättningar. Detta behov finns utöver grönområdet och lekplatsen vid brofästet.</p>	Nej

	grönt och lummigt. Ett underbetyg till exploateringen av Norra kajen om vi inte får till det.		
	<p><i>Rosenborgsparken, GPP-ä3.</i></p> <p>Kvarterspark i framtida stadsdel på Rosenborgskajen kanske kan skapas av ungdomsfältet. Det behövs också ett grönt g/c-logistikstråk (skriv ej rekreation - det är lätt att prioritera bort) som länkar samman framtida stadsdel på Rosenborgskajen med stadsdelarna söder om järnvägen.</p> <p>Stråket kräver att en bro, helst ekodukt, byggs över järnvägen - gärna i samarbete med Trafikverket/SKIFU/Resecentrum .</p>	Översiktsplanen anger riktlinje för Södra Kajen MBK-ä2 att en ny stadsdelspark inklusive ett rekreativstråk bör förläggas i förlängningen av Fridhemsparken. Behovet av stadsdelskopplingar tas också upp där där möjlighet till ekodukt för att nå Skönsmon/Östermalm tas upp. Utöver dessa två kopplingar finns behov av en planskild passage för att kunna angöra spåren vid resecentrum.	Nej
	<p><i>Essvik/Nyhamn, GPP-ä4.</i></p> <p>En kvarterspark finns redan nu i Essvik. Naturreservatet Klampenborg. Inget alternativt läge behövs. Bättre att styra mot det som finns och förvalta det.</p>	Klampenborg ligger för långt från bebyggelsen för att kunna räknas som en tillgänglig kvarterspark. Samtidigt är Klampenborg ett naturreservat vilket begränsar möjligheterna till utveckling. Därför pekas Klampenborg ut som kärnområde för natur- och friluftsliv och GPP-ä4 pekas ut som kvarterspark i Essvik/Nyhamn.	Nej
	<p><i>Kvissleby, GPP-ä5.</i></p> <p>Här finns en lång strandpromenad längs Ljungan som i långa delar är tillgänglig för alla</p>	GPP-ä5 är till för att utvidga befintlig strandpromenad med en plan yta där det tex kan rymmas lek, aktivitet, vila och större vistelseytor som kompletterar strandpromenaden som mest inrymmer funktionen	Nej

	<p>funktionsvarianter. Ta hand om de stråk som finns och föreslå/anslå kortare/längre stråk (krävs ytterst lite för att få till något med det som redan finns). Man kan med fördel även dra stråken på de gångvägar som finns mellan bostadshusen i Kvissleby och på så sätt få till ett väldigt fint, lugnt och tillgängligt rörelsestråk.</p>	<p>promenad/löpning. Det är positivt att arbeta vidare med stråk mellan husen men inte heller i detta område finns andra vistelseytor än skolgård och privata bostadsgårdar.</p>	
	<p>Förslag på ny formulering om NFK-u</p>	<p>Det finns ett särskilt behov av prioritering av friluftsområden i stadsdelar med hög andel ohälsa och låg förväntad livslängd. Riktlinje ändras därför ej. Översiktsplanen föreslår samtidigt under generella riktlinjer rekommenderade avstånd till bland annat kvartersparker, stadsdelsparker och rekreationsområden.</p>	
		<p>Övriga synpunkter i yttrandet är noterat.</p>	
<p>Nr. 197. Johan Bylander</p>	<p>Vill ej att OKB dras i väst mot Skönsmons kyrka utan istället mer åt öster.</p>	<p>Att Ostkustbanan förses med dubbelspår är mycket viktigt. Kommunen delar bilden att en västligt dragning påverkar de närboende mer negativt men har förståelse för att det totalt sett är mer lämpligt att järnvägen dras i väster enligt Trafikverkets förslag.</p>	<p>Nej</p>
<p>Nr. 198. Holger Daniels</p>	<p>Jag missar en tydlig klimatperspektiv med konkreta steg hur Sundsvall ska nå 1,5 graders målet med befintliga planen.</p>	<p>Kommunen föreslår åtgärder genom projektet "Minskad klimatpåverkan" där målsättningen är att Sundsvall ska vara klimatneutralt 2030. Översiktsplanen är granskad utifrån checklista från Sveriges klimatkommuner.</p>	<p>Nej</p>

	Vindkraft ska byggas längs med de redan förfulade industriområden, där stör de inte boende heller.	Det vore bra om det gick att bygga vindkraft så. Det finns regler om att det ska finnas skyddsavstånd till vägar och byggnader som gör att det inte går att bygga vindkraft där. Se svar om vindkraft.	Nej
	Alla nya byggnader i kommunen ska tvingade ha solceller (fönsterrutor som släpper genom ljus och samtidigt genererar el är under utveckling också), äldre byggnader ska utrustas med solceller också.	Detta hanteras inom projektet ”Minskad klimatpåverkan” och kommunens Energi- och klimatstrategi.	Nej
	Bra jordbruksmark ska sparas. Kommunen har historiskt offrat alldeles för mycket riktigt bördigt mark åt asfaltöknar (t.ex. Birsta). I framtiden krävs mer försiktighet.	Det finns riktlinjer om att begränsa byggande på jordbruksmark eftersom det är ett riksintresse. Samtidigt måste byggnationer som behövs för jordbruket kunna tillåtas.	Nej
	Det vore bra att även ha parkytor eller ytor i nära anslutning till parker som ytor för tillsammansodlingar, där folk kan odla livsmedel och bibehålla den viktiga kunskapen och samtidigt bidrar till högre resiliens i livsmedelsförsörjningen.	Sådana åtgärder hanteras inte i översiktsplanen. Däremot finns parker och grönytor till viss del utpekade i översiktsplanen. Under sommaren 2021 fanns möjlighet att hyra plats och odla i Hamnträdgården, Inre hamnen. Synpunkten skickas vidare till kommunens parkavdelning.	Nej
	Ett artskyddsperspektiv vad som gäller ljusnedsmutsning. Det vore bra med intelligent belysning,	Hur belysningen styrs hanteras inte i översiktsplanen.	Nej

	<p>som lyser när det behövs, men inte strålkastarljus hela natten, utan att belysningen tänds när det är rörelse. Insektsvärlden (som har tappat extrema mängder senaste decennierna), fladdermöss och även en del ryggradsdjur skulle tacka.</p>	<p>Kommunen har redan ett par belysningsanläggningar med närvarostyrning. Vi jobbar vidare med detta både för djurens och för ekonomins skull. Synpunkten har skickats vidare till Gatuavdelningen och Kultur- och fritid.</p>	
	<p>Jag har förslagit det vid andra tillfällen redan, men det vore bra med en GC bro över Ljungan mellan Skottsund och Nivrenaskolan.</p>	<p>Kommunen delar din uppfattning. Ett sådant förslag finns med i det som kallas Lokal utvecklingsinriktning i översiktsplanen.</p>	
<p>Nr. 199. Olle Wilson</p>	<p>Kulturmiljövärden kring Viggesjön.</p>	<p>Tack för inspel. En text har lagts till om värden kring Viggesjön under Utvecklad markanvändning, LBT-u för Inlandet samt för utpekade LIS-område B3 för besöksnäring.</p>	<p>Ja</p>
<p>Nr. 200. Ulf Johansson</p>	<p>Mot vindkraft. Placera nya vindkraftverk på annan plats, och i miljö som inte påverkar människors liv och bostäders värde genom överexploatering av redan vindparksexploaterade områden. Bevara djurlivet och kulturlandskapet.</p>	<p>Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft.</p>	<p>Ja</p>
<p>Nr. 201. Elias Morin Sundholm</p>	<p>Vill ej ha mer vindkraft p.g.a. bullerstörning. Bor vid Hassjön är redan omringade av vindkraftverk. Ska vi på landet</p>	<p>Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft.</p>	<p>Ja</p>

	behöva åka in till stan och gå på norraberget för att få slippa vandra bland vindkraftverk.		
Nr. 202. Anna Maria Kullberg			
	Värna natur, möjlighet att odla stadsnära. Odling skapar mötesplatser och ger mervärden kopplat till behagligare klimat, trivsel och ökad biologisk mångfald.	Det finns möjlighet att åstadkomma stadsodling inom flera markanvändningar. Sommaren 2021 kunde man hyra odlingsplatser i Inre hamnen.	Nej
	Alla utredda E14 förslag leder till försämringar jämfört med dagens situation.	Se svar om E14 ,	Nej
	Klissberget och Svanängsåsen behöver få förstärkta skydd som naturreservat för att långsiktigt bevara dessa områden. På samma sätt så behöver exploateringen av Klissberget (Katrinehill) begränsas, och framförallt de tre delområdena av MBT-ä16, MBT-ä17 och MBT ä-18, som ligger runt Grodtjärnbäcken uppströms Grodtjäns strykas.	Naturreservat har utretts genom Plan för bildande av naturreservat.	Nej
	De föreslagna vindkraftparkerna TAV-ä2 och TAV ä3 ligger	Se svar om vindkraft .	Ja

	mycket nära områden som har formellt skydd, och är inte några bra lägen. Dessa bör tas bort.		
	Vad gäller MKB:n är den svår att få något vettigt ur. Det hade underlättat avsevärt för en vanlig medborgare om delar av MKB också hade illustrerats i kartform.	I en översiktsplan blir inte miljökonsekvensbeskrivningen så detaljerad att man kan göra beräkningar och kartor som visar konsekvenser.	Nej
Nr. 203. Harry Sahlin	Markägare positiv till vindkraft runt Stöde.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 204. Lena Wilson	Emot vindkraft i Lyngsteråsarna TAV-ä4 och Pilkåsen/Anderna TAV-ä6. Utpekandet tar inte hänsyn till bymiljöer och värdefulla utblickar. Ej förenligt med LIS området för besöksnäring Viggessjön B3. Pilkåsen/Anderna är ett stort opåverkat och tyst område, undrar varför det inte byggs fler vid kusten.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 205. Ulrika Elamari	Jag och min familj har nyligen flyttat in i ett hus i den nedre delen av Höjdgatan. Trots att Höjdgatan är en ändgata är gatan relativt trafikerad. Hastigheten är dessutom ibland hög, vilket är olustigt eftersom jag har små	I ett kommande detaljplanarbete bör en trafikutredning tas fram för att visa förväntade trafikrörelser och en bedömning göras kring detta med hänsyn till befintlig bebyggelse. Riktlinjer ändras för att tydliggöra behov av att studera trafik vid en kommande detaljplaneläggning.	Ja

	<p>barn. Om man sammanlänkar Höjdgatan med Vattugatan kommer sannolikt trafiken öka ytterligare. Det ser vi naturligtvis inte som positivt.</p> <p>Sammanlänkningen skulle inte heller öka områdets attraktivitet som det står skrivet i översiktsplanen, utan snarare få motsatt effekt.</p> <p>Det befintliga rekreationsområdet i Skönsberg är relativt litet. Västerut ligger E4:an, norrut Gärde sporthall och gärdetjärn, österut Sibirien. Andra områden i Sundsvall har bättre tillgång till rekreationsområden; t.ex. Bydalen, Granloholm och Sidsjön. Att bygga på det redan nu begränsade området är naturligtvis inget som boende i området tycker komma höja attraktiviteten snarare tvärtom. Vidare är motionsspåret är välantvänt och drivs av en egen förening. Vi har gemensamma städdagar, röjningsdagar, och en spårslåde osv. En justering av motionsspåret sträckning kommer utifrån översiktsplanen - naturligtvis göra spåret kortare</p>	<p>Det bedöms finnas förutsättningar för en mindre exploatering och ändå värna om Ortviksberget, utkiksplatser och gröna kopplingar mellan dessa. En konsekvens av exploatering är dock att spåret behöver dras om och bli kortare än dagens dragning.</p>	
--	--	--	--

	och därmed mindre attraktivt. Jag har svårt att tro att man kan bibehålla det lokala engagemanget för området och dess motionsspår vid en byggnation.		
Nr. 206. Gerda Norlin	Synpunkt om MBT-ä11 om angöring till området	Området föreslås utgå från översiktsplanen på grund av värden på platsen och utmaningar i att skapa byggbara tomter. Det bedöms också svårt att tillskapa bebyggelse som minskar den upplevda tryggheten längs Granloholmsleden.	Ja
Nr. 207. Pia Bouvin	Om angöring till MBT-ä11 Landskronavägen, området används av förskolan.	Området föreslås utgå från översiktsplanen på grund av värden på platsen och utmaningar i att skapa byggbara tomter. Se svar om Landskronavägen .	Ja
Nr. 208. Hulivägen/Fredrik Hammarström	Vill ej ha VIF längs Hulivägen	Området utgår.	Ja
Nr. 209. Lena Wilson	Området runt Sidsjön är ett av de populäraste friluftsområdena i Sundsvall men där saknas ett åretruntöppet kafé. Kaféet får gärna kombineras med odling. Plats föreslås.	Sidsjön är naturreservat vilket betyder att det finns begränsade möjligheter att bygga saker där. Den föreslagna platsen ligger utanför naturreservatet vilket gör den mer möjlig. NFF innebär att natur och friluftsliv ska prioriteras inom området. Ett kafé för friluftsområdets besökare och odlingar kan ingå i NFF. Sidsjön är också en känslig kulturmiljö och landskapsbilden runt sjön påverkas av en byggnad i det här exponerade läget.	Nej

		Kommunen varken kan eller vill driva kaféverksamhet i konkurrens med privat företagande men om en ansökan kommer in från en privatperson kommer kommunen att ta ställning till den.	
Nr. 210. Lars-Peter Johnsson	Vill spara Landskronavägen som fungerar som närlek, dyrt att bygga p.g.a. berg.	Området föreslås utgå från översiktsplanen på grund av värden på platsen och utmaningar i att skapa byggbara tomter. Se svar om Landskronavägen .	Ja
Nr. 211. Magnus Persson	GC-väg Allsta-Matfors	Den lokala utvecklingsinriktningen uppdateras. Det är många som har tyckt till om gång- och cykelvägar. Läs mer på Önskemål om gång- och cykelvägar .	Ja
Nr. 212. Magnus Persson	Utöka linje 3 till Böle och trafikera Tegelbrukskatan.	Att skapa en attraktiv kollektivtrafik är en fin balansgång mellan att trafikera så många tätbebyggda områden som möjligt och en gen turtäthet. Därför trafikeras busslinje 3 Sidsjövägen istället för Tegelvägen. Busslinje 3 vänder vid Norra Mårtensbacken vissa turer och vissa vid Paviljongvägen men busslinje 142 fortsätter trafikera Sidsjövägen vidare mot Allsta och Matfors så resenärer som vill resa längre än till Norra Mårtensbacken kan nyttja busslinje 142.	Nej
Nr. 213. Barbro Herelius Jonson	Vill ej ha vindkraft Lyngsteråsarna TAV-ä4 och Pilkåsen/anderna TAV-ä6. Kommunens slutsatser i planen är att det med hänsyn till flera olika typer av naturvärden är osäkert om områdena verkligen är lämpliga för vindkraft. Vi instämmer i de slutsatserna.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja

Nr. 214. Fredrik Hammarström	Friluftsområdet runt Selångerfjärden och Bergsåkers IP behöver underhåll och området kan kompletteras med fler friluftsanläggningar.	Förslag till förbättringar vidarebefordras till Parkavdelningen.	Nej
Nr. 215. Fredrik Hammarström	Förslag på hur VIF områden kring Alnöbron ska anslutas mot E14, N2 alternativet.	Tack för synpunkten. Se svar om E14 ,	Nej
Nr. 216. Ingemar Berglund	Vill ej ha vindkraft Lyngsteråsarna TAV-ä4 och Pilkåsen/anderna TAV-ä6. De är helt tysta områden med ett ostört rikt djurliv, närhet till naturreservatet Sunnansjöberget och bebyggelse runt Ulvsjön, risk för påverkan på tillflödet till Viggesjön, som har Sundsvalls renaste vatten.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 217. Magnus Persson	Ändra inte Gärde till verksamhetsmark, kostar 70 milj kr.	Beslutet om Gärde är redan fattat i kommunfullmäktige.	Nej
Nr. 219. Ingemar Berglund	Undrande kring varför energi ska produceras här när bristen är i söder.	Tack för dina synpunkter. Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 221. Catrin Johansson	De tätortsnära skogarna används mycket frekvent av många Sundsvallsbor. Det gäller inte	Avgränsningen av området vid Ryggkurvan har setts över så att Ryggkurvan bevaras i högre grad än i samrådsförslaget.	Ja

	<p>enbart Södra berget utan även Norra berget med skogen runt Ryggisspåret och skogen mellan Sjukhuset - Huli - Birsta. Bergtäkten och asfaltsverken utgör ett stort ingrepp i naturmiljön och har förstört leder och spår. Skogen bör ej kalhuggas utan bevaras och utvecklas som friluftsområde för löpning cykling och skidåkning. Bergtäkten och asfaltsverken bör däremot snarast avvecklas och ersättas av ett nytt naturnära bostadsområde som kommer att bli mycket attraktivt. Grustäkten kan användas för bebyggelse istället för en förtätning av bostäder runt Ryggis. Då skapas sammanhängande skogar och leder mellan Ryggis Huli och Bosvedjan</p>	<p>Se svar om Västra Haga, även kallat Ryggis.</p> <p>Det finns behov av bergtäkter inom kommunen och aktuellt område utgör en befintlig bergtäkt med gällande tillstånd. Därför föreslår översiktsplanen att marken även fortsättningsvis är lämplig som bergtäkt.</p>	
<p>Nr. 223. Filip Gustavsson Högman</p>	<p>1. Jag tycker att MBT-ä23 Kubikenborg-Bredsand norr om kraftledningen även bör kunna användas för om Södra berget vill utveckla sin alpina verksamhet i framtiden. En nedfart skulle kunna sluta där MBT-ä23 finns.</p>	<p>Det finns inget uttalat intresse idag om att möjliggöra slalombacke i detta område. Det skulle krävas att en bäckravin passeras och skidåkning på skrå öster om bäcken. Det ses inte som en lämplig lösning och behovet av att skapa koppling till en ny stadsdel bedöms väga tyngre.</p>	<p>Nej</p>

	Borde i allafall var möjligt att hålla det öppet.		
Nr. 224. Carolina Staaf	För sent inkommet yttrande om vindkraft.	Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 226. Anonym	För sent inkommet yttrande, mot vind	Se svar om vindkraft .	Ja
Nr. 230. Namninsamling mot vindkraft	Namninsamling mot vindkraft Holm och norra Stöde	Se svar om vindkraft .	Ja

Svar på specifika frågor

Här kan du läsa svaren som det finns länkar till i tabellen ovan.

Vindkraft

Kommunen har fått mycket synpunkter gällande förslag på vindkraftsområden.

Det råder ett stort motstånd till vindkraft på de platser som presenterades i samrådshandlingen. Kommunen deltar i nätverk kopplade till vindkraft och försöker ta del av de goda exempel som finns kopplade till etableringsprocesser. Dock är det inte kommunen som står för miljöprövningen av vindkraft.

Kommunen har frågat Länsstyrelsen om en samlad bild över vindkraftsproduktionen och tillstyrkta vindparker i länet då det tyder på att Västernorrland redan byggt och planerat för en elproduktion på mer än 7,5 TWh vindkraft per år, i enlighet med den nationella vindkraftstrategins kvot för Västernorrland. Kommunen behöver också själva kartlägga framtida behov av energi från landbaserad vindkraft eller andra energikällor.

På grund av ny lagstiftning och i väntan på bättre underlag om behov av utbyggnad av vindkraft tas följande vindkraftsområden bort från översiktsplanen: Högsvedjan TAV-ä2, Långåsen TAV-ä3, Pilkåsen och Anderna TAV-ä4, Tjärdalsberget TAV-ä5 och Lyngsteråsarna TAV-ä6. Samtidigt föreslår vi att arbetet med att se över nya områden för vindkraft fortsätter och fördjupas.

Vindkraftsområdet TAV-ä1 Stockåsbodarna kvarstår i väntan på dom i miljöprövningsprocessen.

Övriga revideringar och återkopplingar för kapitel 4 Teknisk anläggning, vindkraft:

- Riktlinjen om buller har ändrats
- Riktlinje om skuggor och reflexer har lagts till
- Riktlinjen om rennäringen kvarstår. Eftersom beslutet om kommunal tillstyrkan grundas på de riktlinjer som anges i översiktsplanen anser vi att den riktlinjen är viktig. Eftersom den handlar om det är lämplig mark- och vattenanvändning. Detta prövas också i miljöprövningen men kommunen lämnar också synpunkter i den processen.
- Avveckling av uttjänta vindkraftsverk regleras i miljöbalken. Det är verksamhetsutövaren som bedrivit vindkraftsverksamhet som är ansvarig för nedmontering och efterbehandling.
- Text om maxhöjd för vindkraftverk har tagits bort för att möjliggöra för bästa möjliga teknik.
- Riktlinje om flyghinderavstånd har lagts till.
- För att säkerställa besiktning av kraftledningar har en riktlinje om säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och kraftledning lagts till

Riktlinjen om att vindkraftverk inte bör byggas så att utsikten åt söder från bostäderna i en by blir väsentligt påverkad kvarstår. Det är viktigt att värna om boendekvalitén och att i alla fall en utblick ska vara fri från vindkraft.

E14

Anledningen till att ett nytt läge för E14 utreds är för att komma lösa problemen med luftföroreningar. Miljökvalitetsnormen för luft överskrids vid vissa tillfällen på sträckan genom centrala Sundsvall. Trafikverket samrådde under 2020 olika förslag till ny E14. Sundsvalls kommun förordade alternativ N2, nysträckning från Timmervägen/Hulivägen och till E4 norr om Bosvedjan. Trafikverket förordar ännu inget alternativ. Sundsvalls kommun står kvar vid sitt tidigare beslut och förordar alternativ N2, nysträckning från Timmervägen/Hulivägen och till E4 norr om Bosvedjan. Alternativet visas även i plankartan.

Skälen till att kommunen förordar alternativ N2 är att det ger minst påverkan på människors boendemiljö och att det är det alternativ som kan underlätta för näringslivet då de inte behöver passera genom Birsta. Det är dock en svår avvägning då inget av alternativen på ett bra sätt avlastar befintlig E14 från trafik. Alternativet N2 kan också innebära en målkonflikt med målet om att bli klimatneutral kommun till 2030.

Trafikverkets andra alternativ går längs Hulivägen, alternativ N1, och längs Timmervägen, alternativ N3. Dessa är också förenliga med översiktsplanen.

Alnö – trafik

Behovet av en ny Alnöbro är redan lyft i översiktsplanen och mark finns utpekad. I översiktsplanen pekas de största cykelstråken ut som binder ihop kommundelar och stadsdelar som exempelvis en cykelväg över Alnöbron. Behovet av cykelvägar på andra sträckor som exempelvis runt Alnö hanteras av Gatuavdelningen och synpunkter rörande det skickas vidare dit. Att dra en gång- och cykelväg tvärs över Alnö genom obruten terräng är inte rimligt, dels på grund av höga kostnader men också eftersom det innebär stora höjdskillnader vilket gör det svårt att få till en attraktiv gång- och cykelväg.

Cykelstråk för rekreation längs vattnet är möjligt att genomföra så som översiktsplanen ser ut men det är inte en fråga för översiktsplanen att förverkliga dessa utan önskemålen skickas vidare till Stadsbyggnadskontoret.

Kollektivtrafiken utanför Vi är bristfällig men att åtgärda det är inte en fråga för översiktsplanen utan någonting som hanteras i samspel mellan kommunen och DinTur (Regionala kollektivtrafikmyndigheten). I linjenätanalysen som genomfördes pekades bristerna i kollektivtrafiken på Alnö ut men där konstaterades att ett första steg för busslinjerna runt Alnö är att genomföra en utredning kring dem.

Önskemål om fler pendlarparkeringar är möjligt att genomföra med den utpekade markanvändningen men är ingenting som översiktsplanen pekar ut utan frågan skickas vidare till Gatuavdelningen.

Belysning av busshållplatser längs med det statliga vägnätet är inte en översiktsplanefråga utan skickas vidare till Gatuavdelningen.

Juniskär

Utökad bostadsbebyggelse, MBT och SBS

Juniskär erbjuder en attraktiv skärgårdsmiljö som efterfrågas och som kommunen gärna vill kunna erbjuda åt många.

För att kunna tillhandahålla service, såsom hemtjänst, kollektivtrafik mm, till alla kommunens invånare vill vi från kommunens sida att befolkningen samlas till större samhällen. Juniskär är det kustsamhälle som ligger närmast centrala Sundsvall och som är störst därför föreslår ÖP förtätning och utbyggnad här.

En utbyggnad av Juniskär är inte bara enkel utan kräver flera åtgärder, bland annat från kommunens sida. Större bebyggelse tillskott föregås av detaljplanering där frågor som VA och trafikförhållanden, men också tillgång till grönområden, utsikt mm behandlas. Även bygglovsprocessen som föregår mindre etableringar ska beakta dessa frågor men påverkan av enstaka villor blir oftast inte avgörande.

Stigar och närliggande rekreationsområden

ÖP har försökt tillgodose friluftslivets behov av närliggande rekreationsområden genom att markera dem som NFF. Början till gröna rekreationsstråk har sparats vid flera av de större stigarna. När samhället byggs ut flyttas entrén till naturområdet längre ifrån befintlig bebyggelse. I det grönytestrategiska underlaget har slagits fast att en kilometer är ett acceptabelt avstånd från bostad till rekreationsområde. Det rekommenderade avståndet är detsamma i hela kommunen och där det är möjligt är ett kortare avstånd att föredra.

Med anledning av att befolkningsmängden kan antas öka i Juniskär har också ett par gröna stråk lagts till i kartan efter samrådet. De inkluderar några befintliga vandringsleder och stigar för att säkra tillgången till rekreation för boende och besökare i centrala Juniskär.

Större tillkommande bebyggelseområden inom MBT kommer att detaljplaneläggas vilket betyder att framkomlighet för allmänheten till naturen kommer att beaktas. Något som också kan följas upp av allmänheten i den kommande detaljplaneprocessens samråd. Då kan exempelvis anslutningen till en viss stig diskuteras.

Juniskärsvägen

Synpunkter om trafiken på Juniskärsvägen är återkommande. Vid en ytterligare exploatering i Juniskär behöver det utredas hur trafiksituationen längs Juniskärsvägen ska lösas men denna typ av utredningar sker inte i översiktsplanen utan i detaljplaneprocessen. Kommunen är medveten om problemet med trafiken på Juniskärsvägen och det pågår en dialog mellan Sundsvalls kommun, Trafikverket och Region om flera vägar i Njurundas omland, där är också Juniskärsvägen inkluderat. Dialogen är än så länge i ett tidigt skede och det går än så länge inte att säga vad den kommer utmynna i.

Grönudden

Enligt det grönytestrategiska underlaget är befolkningsmängden i Juniskär fortfarande för låg för att anlägga en kvarterspark men med det tillskott av bebyggelse som föreslås i ÖP kommer befolkningsmängden antagligen närma sig 1000 invånare, vilket betyder att det är dags att peka ut en lämplig yta för kvarterspark. Grönudden (festplatsen, badstranden, lekparken mm) verkar vara en rimlig plats för detta eftersom den ligger

centralt och redan har många värden. Det underlättar också att den till stor del ligger på kommunal mark. Delar av Grönudden byter därmed markanvändning från LBT-u till GPP-u, alltså Grönområde och park för utveckling.

Ifall det blir fråga om större förändringar på Grönudden kommer de att föregås av dialog med närboende, antingen i en detaljplaneprocess eller i ett parkprojekt.

LBT, Landsbygd turism/rekreation

Markanvändningen LBT syftar till ytor både för turism och för rekreation. Riktlinjerna anger satsningar som gynnar både turismen och de som är bofasta. Läs gärna dem i planens texthandling.

Besökarna som kommer till Juniskär ger människor som bor här en chans att försörja sig lokalt. Uthyrning av fritidshus, kanoter eller SUP:ar, spa, småbåtshamn, café mm är verksamheter som främjar turismen och som gynnas av att fler hittar till vår del av världen. Välbesökta midsommar- och valborgsfiranden, tävlingar mm är exempel på lokalturism som också gör att markanvändningen LBT verkar rätt.

Flera har uttryckt farhågan att det ska byggas kallbadhus i den yta som är markerad som LBT-u. Det finns inga krav på att det ska byggas någonting alls. LBT-u möjliggör satsningar på friluftsliv och naturturism eller annan hänsynstagande besöksnäring kopplad till platsens förutsättningar. Det som nämns i beskrivningen i ÖP är att fritidshamnen har utvecklingspotential samt att ÖP gärna ser ett samarbete mellan kommunen, lokala näringsidkare och lokalt föreningsliv för att kunna ge besökare ett bra mottagande och det kan handla om allt från gästplatser i hamnen, sängar att sova i, skyltning till sevärdheter eller att ordna aktiviteter och evenemang på platser som redan finns.

Kommunen ska genom sina planer underlätta för privata näringsidkare och eldsjälar genom att se till att det finns fungerande internet och fungerande infrastruktur.

Önskemål om gc-vägar

I översiktsplanen pekas huvudcykelstråket ut samt platser där det saknas strategiskt viktiga cykelstråk. Behovet av en gång- och cykelväg mellan Allsta-Matfors, längs Timmervägen, Skedlovägen och Skottsundsvägen läggs till i översiktsplanen. Dock finns det behov av gång- och cykelvägar på betydligt fler platser än vad som är utpekad i översiktsplanen. Det är dock inget som hanteras i översiktsplanen men översiktsplanen utgör inget hinder till att genomföra byggnationen av gång- och cykelvägar. Önskemål om gång- och cykelvägar som inte presenteras i översiktsplanen skickas vidare till Gatuavdelningen.

Önskemål om gång- och cykelvägar för rekreation som exempelvis längs kusten på Alnö och längs St. Olofsleden skickas vidare till Kultur- och fritidsförvaltningen.

Önskemål om stråk i parker har skickats till parkavdelningen.

Önskemål om förbättringar, drift och underhåll på befintliga gång- och cykelvägar är inte en fråga för översiktsplanen utan skickas vidare till Gatuavdelningen.

Aktiviteter och parkupprustning

Det är många som lämnat synpunkter om önskemål på olika aktiviteter och upprustning av parker. Dessa synpunkter kan inte alltid tillgodoses i översiktsplanen. Alla förslag som rör parker och grönytor har lämnats vidare till parkavdelningen eller i vissa fall Kultur och fritid, lite beroende på vad de innehåller. Alla som lämnat synpunkter har fått svar, se bilaga 4. Där vi haft möjlighet att ta vara på ideér och förslag har det ofta inneburit någon form av lokal riktlinje för något område.

Generella riktlinjer

Den inledande texten har förtydligats. Riktlinjer om resurshushållning har fått tillägg om att vara rädd om det redan byggda. Riktlinjer om vatten, nederbörd och klimat har också förtydligats. En ny generell riktlinje om markföroreningar har lagts till istället för de som låg under vissa markanvändningar i samrådshandlingen.

Språk

Språket har setts över, bearbetats och justerats enligt inkomna synpunkter. Direkta fel har korrigerats. Formuleringar som kan upplevas som exkluderande tagits bort. Vissa ord har också bytts ut mot ord som inte är värderande. Även språkregler har setts över.

Västra Haga, även kallat Ryggis

Det bedöms finnas förutsättningar för en komplettering av bostäder i området. Avgränsningen har samtidigt setts över så att Ryggkurvan bevaras i högre grad än i samrådsförslaget och fortsatt kan vara över 2 km. Förslag om omdragning av Ryggkurvan i Norra Bergets naturreservat och ny sträckning av Gaffelbyvägen utgår. Förslaget område för MBT-u söder om Gaffelbyvägen minskas också ner.

Landskronavägen

Området föreslås utgå från översiktsplanen på grund av värden på platsen och utmaningar i att skapa byggbara tomter.